

ಬಿ.ಸಿ. ಎ/ಬಿವಿಓಸಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

(ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ಮಂಜುನಾಥ್

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಬಿ. ಎನ್. ಪೂರ್ಣಿಮ

ಡಾ. ಪೂರ್ಣಿಮ ಎಸ್.

ಡಾ. ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ ಕೆ. ಎಂ.

ಡಾ. ಸಂತೋಷ್ ಕುಮಾರ್ ಆರ್. ಎಂ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಆವರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು

A Precribed Text Book for BCA/BVOC I Semester; Ganaka Sampada (AADHUNIKA KANNADA SAHITHYA)- 1, Chief Editor: Dr. M G MANJUNATH, Editors-. DR. B N Poornima, Dr. Poornima S, Dr. Venkateshaiah K M, Dr. Santhoshkumar R M.

@ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದೆ.

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ಮಂಜುನಾಥ
ಡಾ. ಎಸ್.ಎಲ್. ಮಂಜುನಾಥ
ಡಾ. ಬಿ. ಎನ್. ಪೂರ್ಣಿಮ
ಡಾ. ಸುವರ್ಣ ಸಂಗಣ್ಣ ಹುಡೇದ
ಪ್ರೊ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ
ಡಾ. ಮನೋನ್ಮನಿ
ಡಾ. ಪಿ. ಬೆಟ್ಟೇಗೌಡ
ಡಾ. ಎನ್.ಆರ್. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ

ಪರಿವಿಡಿ

ಕಾವ್ಯ ಭಾಗ

1. ದುಃಖಸೇತು : ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀ
2. ಶರತ್ಕಾಲದ ಸೂರ್ಯೋದಯದಲಿ: ಕುವೆಂಪು
3. ಶುಭನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ: ಬೇಂದ್ರೆ
4. ಬತ್ತಲಾರದ ಗಂಗೆ : ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ
5. ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಗದ : ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ
6. ಅಲ್ಲಿ ಕುಂತವರೆ : ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ
7. ನಾನೊಂದು ಮರವಾಗಿದ್ದರೆ: ಮೂಡ್ನಾಕೂಡು ಚೆನ್ನಸ್ವಾಮಿ
8. ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಸಿ ಮಣ್ಣು : ರೂಪ ಹಾಸನ್

ಕಥಾ ಭಾಗ

1. ಜೋಗತಿಕಲ್ಲು : ಆನಂದಕಂದ
2. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ : ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
3. ಬುಗುರಿ: ಮೊಗಳ್ಳಿ ಗಣೇಶ್

ಪ್ರಬಂಧ ಭಾಗ

1. ನೆಗಡಿ: ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀ
2. ನಮ್ಮ ಅಳತೆಯನ್ನು ಮೀರಲಾರದ ದೇವರು:
ಡಾ. ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ
3. ಕಸ ರಕ್ಕಸನನ್ನು ಮಣಿಸುವುದು ಹೇಗೆ: ನಾಗೇಶ ಹೆಗಡೆ

ಕಾವ್ಯ ಭಾಗ:

1. ದುಃಖಸೇತು

-ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀ,

(ಮೂಲ: The Bridge of Sighs - Thomas Hood)

ಅನಾಥ ಇವಳಿನ್ನೊಬ್ಬ
ಳೀ ಜನ್ಮರೋಸಿ,
ವೇದೆಯನು ತಾಳದೆಯೆ
ಮುಳುಗಿದಳು ಹೊಳೆಗೆ,

ಮೆಲ್ಲಗಿವಳನು ಮುಟ್ಟು,
ಮರುಗಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತು.
ಏನು ಕೋಮಲಕಾಯ!
ಹೊಳಪು ಹೊಸಪ್ರಾಯ
ನೋಡು, ಮೈಯೊಳಗುಡಿಗೆ
ತೊಯ್ದು ಹತ್ತಿಹುದು:
ತೋಡಿ, ತೊರೆತೊರೆಯಾಗಿ
ಹೊಳೆ ಬಸಿಯುತ್ತಿಹುದು.
ಎದೆಗರಗು, ಬಾ, ಎತ್ತು,
ಮಾಕರಿಸದೊಲಿದು.

ದುಡುಕಿ ಕಟ್ಟನು ಮೀರಿ,
ಕೆಟ್ಟವಳು ಇವಳು,
ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ
ತನ್ನ ಬೆನ್ನಲಿ ಬಂದು
ಸುಟ್ಟವಳು ಇವಳು;
ಎನುತ ದೋಷವ ಬೆದಕಿ
ಗದರದಿರು ನೀನು,
ಅವಳ ಪಾಪಗಳೇನೊ,

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಹೊಲ್ಲನಡೆಯೇನೊ,

ಅದರಣಿಕೆಗಿದೆ ಹೊತ್ತು?

ನಾವೆ ಜರೆವವರು?

ಜವರಾಯ ನುಂಗಿದೀ

ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನಲಿ

ಹೊರೆದ ಕಲ್ಮಷ ತೊಳೆದು,

ಈಗ ತಾನುಳಿದಿಹುದು,

ಚೆಲುವಾದ, ನಿರ್ಮಲದ

ಹೆಣ್ಣುತನವೊಂದು!

ಏನು ಕರೆಗಳೆ ಇರಲಿ,

ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿಹುದು.

ಒರಸು ಆ ತುಟಿಗಳನು,

ಕೆಸರೊಸರುತಿಹುದು.

ಕಟ್ಟು ಕೂಡಿಸಿ ಕುರುಳ,

ಕರಿಯ ಸೊಂಪಿನ ಕುರುಳ,

ಅದ್ವಿ ಕೆದರಿಹುದು.

ಆರಿವಳು? ಮನೆಯಲ್ಲಿ?

ಬಲ್ಲವರು ಯಾರು?

ಇವಳ ತಂದೆಯದಾರು?

ಇವಳ ತಾಯಿಯದಾರು?

ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರಿಹರೆ?

ಅಣ್ಣತಮ್ಮದಿರು?

ಇನ್ನು ಅಕ್ಕರೆಯಾತ

ಇನ್ನು ಹತ್ತಿರದಾತ

ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಹನೊ?

ನಿರಿಹಿದಿದು, ನಡುವೇರಿ,

ತೊದಲುಮಾತನು ಬೀರಿ,

ಕೊರಗ ನಗಿಸಲು ಬಲ್ಲ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1
ಮಗುವಿಲ್ಲವೇನೋ?

ಆಹ, ಎಲ್ಲಡಗಿತೋ
ಆರ್ಯಧರ್ಮದ ಕರುಣ,
ಆರ್ಯಜನಗಳ ಮರುಕ,
ಉರಿಯುವನೆಬಲ್ಲ!

ಅಯ್ಯೋ, ಏನನ್ನಾಯ,
ತುಂಬಿದೀ ಊರಲ್ಲಿ,
ಮನೆ ಇವಳಿಗಿಲ್ಲ,
ತುಂಬಿದೀ ಜನದಲ್ಲಿ
ನೆರೆ ಇವಳಿಗಿಲ್ಲ.
ಅನಾಥೆ ಹಾ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ,
ಮರಣವೇ ಶರಣು.

ಹೆತ್ತವರ ಪ್ರೇಮವೋ,
ಸೋದರರ ಪ್ರೇಮವೋ,
ಕೂಡಿದನ ಪ್ರೇಮವೋ,
ಮಕ್ಕಳಲಿ ಪ್ರೇಮವೋ,
ಯಾವುದೂ ಹಿಡಿಯದೆಯೆ
ತಡೆಯದೆಯೆ ಹೋಯ್ತೆ?

ನಿಷ್ಕರುಣರಲಿ ಬೆಂದು,
ಪ್ರೇಮಸಾಗರದಮೃತ
ಬಯಲುದೊರೆಯಾಯ್ತೆ?
ದೀನರಕ್ಷಕ ಮೊರೆಯ
ಕೇಳಿ ಕಾಪಾಡುವುದು
ತನಗೆ ಹುಸಿಯಾಯ್ತೆ?
ಏನು ಬಂತೋ ದುಃಖ,
ಏನು ಬಂತೋ ರೋಷ,
ಕ್ರೂರಮನಸನು ಮಾಡಿ
ಬೀರಿದಳು ಬದುಕ!

ಊರ ಮನೆಬೆಳಕುಗಳು
ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತ,
ಕತ್ತಲೆಯ ಹೊಲೆ ಹರಿದು
ಹತ್ತಿರಕೆ ಬರುತ,
ಚಳಿಗಾಲ ಸೋಕಿದರೆ
ಬೆಚ್ಚಿ ನಡುಗುವಳು.

ಬೆಚ್ಚಿದಳೆ, ನಡುಗಿದಳೆ,
ಹೆದರಿದಳೆ ಹೊಳೆಗೆ?
ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸಿದ ಹಾಳು
ಬಾಳ ತೆಗೆದೊಗೆದು,
ಎನಿದೆಯೊ ಅರಿಯದಿಹ
ಸಾವ ಕೆಳೆಬಗೆದು,
ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸರಿಯೆ,
ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸರಿಯೆ.
ಈ ಲೋಕ ಬೇಡೆಂದು
ಹಾರಿದಳು ನೆಗೆದು.

ಹಾರಿದಳು, ಮುಳುಗಿದಳು.
ತೇಲಿದಳು. ಕೊಚ್ಚಿದಳು,
ಕೊರೆವ ಹೊಳೆಯೊಳಗೆ,
ಎಲವೊ ಕಾಮುಕ, ಕಟುಕ,
ಇಲ್ಲಿ ಬಾ, ನೋಡು ಬಾ
ಎಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಲಗಿ
ಸಲ್ಲಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿಹೆ.
ಈಗ ಬಾ, ನೋಡು ಬಾ.
ಇವಳೊಡನೆ ಮುಳುಗು ಬಾ,
ಮುಳುಗು ಬಾ, ಪಾಪಿ!

ಮೆಲ್ಲಗಿವಳನು ಮುಟ್ಟು,
ಮರುಗಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಏನು ಕೋಮಲಕಾಯ!

ಹೊಳಪು ಹೊಸಪ್ರಾಯ!

ಕೈಕಾಲುಗಳ ಸವರಿ

ಮೃದುವಾಗಿ ಮಡಿಸು;

ಬಿರುಗಣ್ಣು ನೋಟವನು

ರೆಪ್ಪೆಯಲಿ ಕವಿಸು:-

ಜರೆಯುವರ, ಹಳಿಯುವರ,

ಕೊರೆಯುವರ, ತುಳಿಯುವರ,

ಕಿವಿ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ,

ಹಲ್ಲುಮುಡಿಯನು ಕಚ್ಚಿ

ಕಲ್ಲುಮನಸಾದಾಗ

ನೆಟ್ಟು ದೀ ನೋಟ!

ಮುಂದ ಬಲ್ಲವರಾರು?

ಇಂದಾಯ್ತು ಶಾಂತಿ.

ದೇವ ಮಾಡುವುದಿರಲಿ,

ನಾವು ಮಾಡುವ ಹಿಂಸೆ,

ಅದೆ ನರಕಹಿಂಸೆ!

ದುಃಖಿಗಳ, ಪಾಪಿಗಳ

ನಾವು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವೆವು

ದೂರ ಅಟ್ಟುವೆವು.

ಅಟ್ಟನಾ ರೀತಿಯಲಿ

ತಂದೆ, ರಕ್ಷಕನು.

ದೈನ್ಯದಲಿ, ಮೌನದಲಿ

ತನ್ನ ಪಾಪವನೊಪ್ಪಿ

ಮರೆಹೊಗುವನಾಥೆಯನು

ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿಸಿ

ಅವನ ಬಳಿ ಕಳುಹು.

ನೆಟ್ಟು ದೀ ನೋಟ !

* * *

ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ 1884-1946: ಸ್ಥಳ: ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಪಿಗೆ.

ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು : ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಗಳು (1921)

ನಾಟಕಗಳು : ಗದಾಯುದ್ಧ ನಾಟಕಂ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್, ಪಾರಸಿಕರು

ಸಂಪಾದಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು: ಕನ್ನಡದ ಬಾವುಟ - 1938 (ಕವನ ಸಂಕಲನ)

ಇತರ ಕೃತಿಗಳು: ಕನ್ನಡ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಚರಿತ್ರೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇಸ್ಲಾಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಶ್ರೀ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಬಿರುದು/ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು: ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ವ.

ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಸನ್ಮಾನ ಗ್ರಂಥ "ಸಂಭಾವನೆ" ಗ್ರಂಥ ಸಮರ್ಪಣೆ "ರಾಜಸೇವಾಸಕ್ತ" ಬಿರುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

ಕವನದ ಆಶಯ: ಥಾಮಸ್ ಹುಡ್ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಆಫ್ ಸೈಸ್ ಎಂಬ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀ ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ದುಃಖಸೇತು' ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸಿರುವ ಕವಿತೆ. ಕವನದ ವಸ್ತು: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕು, ಭವಣೆ, ಏರಿಳಿತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅನುತಾಪಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀ ಅವರು ಇಂತಹ ಅನುತಾಪಗಳನ್ನು ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾರುಣ್ಯವತಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾದ, ತಾರುಣ್ಯವತಿಯಾದ ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳು ಕಾಮುಕನ ಕಾಮಪಿಪಾಸೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ, ಕ್ರೂರ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕೃತಳಾಗಿ ಅಸಹನಿಯ ಅವಮಾನದಿಂದ ದುಃಖವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಹೊಳೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ದುರಂತ ಸಾವಿನ ಕುರಿತ ಅನುತಾಪ ಕವಿತೆಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಕ್ರೂರ ಸಮಾಜದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳಿಂದ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೊಬ್ಬಳ ಹೃದಯವಿದ್ರಾವಕ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕವಿತೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

* * *

2. ಶರತ್ಕಾಲದ ಸೂರ್ಯೋದಯದಲಿ

—ಕುವೆಂಪು (ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ)

ಶರತ್ಕಾಲದ ಸೂರ್ಯೋದಯದಲಿ
ಸ್ವರ್ಗವು ಹೊಮ್ಮಿರೆ ಮರ್ತ್ಯಹೃದಯದಲಿ,
ಹೊರ ಹೊರಟೆನು ನಾ ಸಂಚರಿಸೆ.
ಹೊಂಗದಿರಳ ಮಳೆ ಸುರಿಸುರಿದಿತ್ತು;
ಬಂಗಾರದ ಹೊಳೆ ಹರಿದಾಡಿತ್ತು,
ತಿರ ಸಗ್ಗವದಾಯಿತೊ ಎನಿಸೆ!

ಹಾಸಗೆಯಂದದಿ ಬಯಲನು ತಬ್ಬಿ
ಹಚ್ಚನೆ ಹಸುರದು ಹಸಿಹಸಿ ಹಬ್ಬಿ
ಪಚ್ಚೆಯ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.
ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಗಡೆ ಇಬ್ಬನಿ ರಾಸಿ
ಶಿಶುರವಿ ರುಚಿಯಲಿ ನಗನಗೆ ಸೂಸಿ
'ಉರಿ-ಕಿಡಿ' 'ಕಿಡಿ-ಉರಿ' ಆಗಿತ್ತು.

ಹಚ್ಚನೆ ಪಚ್ಚನೆ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಸಾಸಿರಗಟ್ಟಲೆ ಮುತ್ತನು ಚೆಲ್ಲಿ,
ರನ್ನದ ಕಿರುಹಣತೆಗಳಲ್ಲಿ
ಶ್ಯಾಮಲ ತೈಲದಿ ಹೊನ್ನಿನ ಬತ್ತಿ:
ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನ ಬೆಂಕಿಯು ಹೊತ್ತಿ
ಸೊಡರುರಿಯುತ್ತಿವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ!

ಭಾವಾವೇಶದಿ ನೋಡುತ ನಿಂತೆ,
ಹೃದಯದೊಳುರಿಯಿತು ರಸಮಯಚಿಂತೆ:
'ಉರಿ-ಕಿಡಿ'ದನು ಹಿಮಮಣಿಯಂತೆ!
ಕಲ್ಲಿನ ಯುಗಯುಗದಿರವೂ ಶೂನ್ಯ,
ಹುಲ್ಲಿನ ಅರೆನಿಮಿಷದ ಹನಿ ಧನ್ಯ:
ತಳತಳಿಪುದೆ ಸಾರ್ಥಕ ಪುಣ್ಯ:

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಎಂದಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿರೆ, ಬಗೆ ಮರಳಿ

ಉರಿಯಿತು ಜ್ವಾಲಾರೂಪದ ಕೆರಳಿ:

ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಯು ಚೈತನ್ಯ!

ಕಲ್ಲಲಿ, ಮಣ್ಣಲಿ, ಹುಲ್ಲಲಿ, ಹುಡಿಯಲಿ,

ನೀರಿನ ಹನಿಯಲಿ, ಬೆಂಕಿಯ ಕಿಡಿಯಲಿ,

ನನ್ನಲಿ,-ಎಲ್ಲಿಯು ಚೈತನ್ಯ!

ಹನಿಯನು ನಾನನುಭವಿಸುವ ಪ್ರೀತಿ

ಆ ಹನಿ ನನ್ನನು ರಮಿಸುವ ರೀತಿ!

ನನ್ನಡಿ ಸೋಂಕಿಹ ಈ ಹುಲ್ಲು

ಇನಿಯನ ತುಟಿಸೋಂಕನೆ ಸವಿಯುತ್ತಿದೆ!

ಪ್ರೀತಿಯ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದೆ ಚೇತನ ಮೂರ್ತಿಯು ಆ ಕಲ್ಲು :-

ತೆಗೆ! ಜಡವೆಂಬುದೆ ಬರಿ ಸುಳ್ಳು!

* * *

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

"ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ" ಎಂಬ ಬಿರುದಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಕುಪ್ಪಳಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಅವರು ಕುವೆಂಪು ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದವರು. 1904 ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕುಪ್ಪಳಿ ಎಂಬ ನಿಸರ್ಗವೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಒಂಟಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ ಬರಹಗಳಿಗೂ ಅದೇ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೇ ಧಾತುವಾಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮಲೆನಾಡಿನ ರಮಣೀಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಡುವೆಯೇ ಬಾಲ್ಯ ಕಳೆದ ಕುವೆಂಪು ನಂತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದು ಮೈಸೂರಿಗೆ. ಮೈಸೂರಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ ಕುವೆಂಪುರವರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಅಂತರ್ಗತ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ವೇದಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಕುವೆಂಪು ಬರಹ ದಣಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವನ್ನೂ ಬಿಡದಂತೆ ಮಹೋನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಕುವೆಂಪುರವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಚಿತ್ರಾಂಗದಾ ಖಂಡಕಾವ್ಯ, ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಮತ್ತು ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು, ನಾಟಕಗಳು, ವಿಮರ್ಶಾ ಸಂಕಲನಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನೆನಪಿನ ದೋಣಿ ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒಬ್ಬನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ - ರಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅರುಹು ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿದೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಜ್ಞಾನಪೀಠ - ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಕುವೆಂಪು ಅದೆಷ್ಟೋ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿಗರೇ. ಕುವೆಂಪುರವರ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ದರ್ಶನ. ಬದುಕಿನ ಗಾಢ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಅನುಭವಗಳನ್ನು, ವೈಚಾರಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮೇಳಯಿಸಿಕೊಂಡ ಅಪೂರ್ವ
ಒಳನೋಟಗಳ ರಸಸೃಷ್ಟಿ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರನ್ನು ರಸಋಷಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

* * *

3. ಶುಭ ನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ -ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

1

ಮುಂಗಾಳು ಕವಿಯುವಾಗ

ಹಸುಗೂಸಿಗೆ ಕಸಿವಿಸಿಯಾಗಿ

ಕಕ್ಕಾವಿಕ್ಕಿಪಡುತ ಪಾಪ

ಕಿರಿ ಕಿರಿ ಅಳುತಲಿತ್ತ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ ಏ ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

2

ಇರುಳು ಗಾಳಿ ಬೀಸುವಾಗ

ಹಣತಿಸೊಡರು ಹೆದರಿದಂತೆ

ತಾನು ತಣ್ಣಗಾದೇನೆಂದು

ಚಿಳಿ ಚಿಳಿ ನಡುಗುತ್ತಲಿತ್ತ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ ಏ ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

3

ನಿದ್ದೆ ಬಳಲಿ ಬಳಿಯಲಿ ಬಂದು

ಕೂಡಿದವೆಗಳಾಸರೆಯಲ್ಲಿ

ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಒರಗುವ ಅದನು

ಒಂಟಿ ಸೀನು ಹಾರಿಸುತ್ತಿತ್ತ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ ಏ ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

4

ಕತ್ತಲೆಯ ಕೆಸರಿನ ತಳಕೆ

ಮಿನಮಿನುಗುವ ಹರಳುಗಳಂತೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಚಿಕ್ಕ ಕೆಲವು ತೊಳಗುತಲಿರಲು

ಗಳಕನೊಂದು ಉಳುಕುತಲಿತ್ತ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ ಏ ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

5

ಉಸಿರ ತೂಗು - ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ

ಜೀವ ಮೈಯ ಮರೆತಿರಲಾಗಿ

ಒಳಗಿನಾವ ಚಿಂತೆಯ ಎಸರೋ

ತಂತಾನೆ ಕನವರಿಸುತ್ತಿತ್ತ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ ಏ ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

6

ನಟ್ಟಿರುಳಿನ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ

ನೊಂದ ಜೀವ ಮಲಗಿರಲಾಗಿ

ಸವಿಗನಸನು ಕಾಣುವಾಗ

ಗೂಗೆಯೊಂದು ಘೂಕೈನುತಿತ್ತು

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ ಏ ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

7

ಎಚ್ಚರಾದ ಪೆಚ್ಚು ಮನವು

ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಹರಿಯುತಲಿರಲು

ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲ ಆಕಳಿಸಿದರೂ

ಹಲ್ಲಿಯೊಂದು ಲೊಟಗುಡುತ್ತಿತ್ತ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ ಏ ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

8

ಬೆಳಗಿನ ತಂಗಾಳಿ ಬಂದು

ನಸುಕು ಮಸುಕು ಮೂಡುತಲಿರಲು

ಚಿಲೀ ಪಿಲೀ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಎಂದು

ಹಾಲಕ್ಕಿ ಉಲಿಯುತಲಿತ್ತ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ ಏ ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

ನಿನ್ನ ಸೊಲ್ಲ ನಂಬಿ ಎದ್ದೆ

ಮೈಯೆಲ್ಲ ನಡುಕವಿದ್ದು

ನೀನೆ ಶುಭ ನುಡಿಯುವಾಗ

ಎನಿದ್ದೇನು? ಎಲ್ಲಾ ಶುಭವೇ!

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

ಶುಭ ನುಡಿಯೆ ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿ ಋ ಶುಭ ನುಡಿಯೆ

* * *

ಕವಿ ಪರಿಚಯ: ಬೇಂದ್ರೆ, ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೇಂದ್ರೆ (ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ) ಕನ್ನಡದ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿ. 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ' ಎಂಬುದು ಅವರ ಕಾವ್ಯನಾಮ. 1896ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕವಿಯಾದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿದವರು. ನಾಟಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ, ಅನುವಾದ ಮುಂತಾಗಿ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಜಾನಪದ ಪರಂಪರೆಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿದ್ದ ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ತಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯನ್ನು ದೇಸಿ ಮಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಕವಿತೆಗಳ ಆಳ, ಅರಹು, ವಿಸ್ತಾರಗಳು ಓದುಗರನ್ನು ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕುಡಿಯೊಡೆದ ಇಂದಿನ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ನೂರಾರು ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಗಾಯನಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಸುಮಧುರ ಕಾವ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಕುಲಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿದೆ. ಮೂವತ್ತೇಳು ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಂಡ ಅಪ್ರತಿಮ ಕವಿ. 1974ರಲ್ಲಿ ಅವರ 'ನಾಕುತಂತಿ' ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ನಾಡಿನ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿತು.

* * *

4. ಬತ್ತಲಾರದ ಗಂಗೆ

-ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ

ಬತ್ತಲಾರದ ಗಂಗೆಗೆಂಥ, ಕುತ್ತಿದು. ನೋಡು:
ಆದೇ ಪಾತ್ರ, ಧಾಟಿ, ವಸ್ತುಗಳ ಪಾಳಿ;
ಹೊಸ ನೀರು ಬಂದರೂ ಅದೇ ಪುರಾತನದಮಲು,
ರಂಗಮಂದಿರ ಅದೇ, ನಾಟಕವೂ ಅದೇ.

ಹಿಮಾಲಯವೆ ಕರಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿದ ವರ್ಷದ ತೊಡಕು,
ಅಮೃತಜಲ ಮೃತ್ತಿಕೆಗಳಸಮ ಜೋಡಿ:
ನಿಂತು ಕೊಳೆಯುವ ಮಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮಡಗಿಯೆ ಇದೆ
ಹಳೆಕೊಳೆಯ ದುರ್ನಾಶ ಕೆಸರು ರಾಡಿ.

ಗಂಗಾಳ ತುಂಬ ಗಂಜಿಯನಿಟ್ಟು ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ
ಗಂಗಜ್ಜಿ ಅಂಗಾಂಗ ಸುಕ್ಕಿ ಸೊರಗಿ: 10
ಮುಟ್ಟಲಾರಳು ತೊಟ್ಟು, ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿದೆ ಅಲ್ಲಿ
ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ರುಂಡ ರಕ್ತವೇಣಿ.
ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಚಾಚುತ್ತಲಿದೆ ದೇಶದುದ್ದಕ್ಕೂ : ಪಾತ್ರಗಳೇನೋ
ಅವೇ : ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳು ಬೇರೆ, ಬೇರೆ :
ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರವೇಷ, ಶಕುನಿಯೇ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ : ಪಾರ್ಥನ ವೇಷ ಉತ್ತರನಿಗೆ.

ಆಕಾಶಗಂಗೆಯಿಂದನಾಮತ್ತಾಗಿಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರು.
ಈ ಕಾಶಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕಾಸೆಗಟ್ಟಿ
ಕೊಳ್ಳಿದೆವ್ವಗಳಂತೆ ಮಿಂಚಿ ಮರೆಯಾದವರು.
ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಬುದ್ಧ ಮಹಾವೀರರು. 20

ಕರ್ಪೂರನುಡಿ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿದು ಹಿಂದೆಗರಿದರು
ಚಪ್ಪಾಳೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ :

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಬದ್ಧರಾದರು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ, ಜಯಂತಿ ಭಜಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ
ಅಮೂರ್ತರಾಗಿಯು ಮೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹೃದಯ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದಂತರ್ಗಂಗೆ

ತಳಬಿರಿದು ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಧೂಳು :

ದಡದ ಮೇಲಡರಿ ನಿಂತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ

ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತೋಳ ಭೇತಾಳದೂಳು.

ಬತ್ತಿ ಹೋಗಲಿ ಗಂಗೆಯೊಂದು ಸಲ ತಳ ಬಿರಿದು,

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಜಪಮಾಲೆ ನುಚ್ಚುನೂರು :

30

ಕತ್ತು ಕತ್ತರಿಸಲಿಕ್ಕಲ್ಲ ಆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿರುವುದು, ಎರಡು

ನದಿಗಳೊಂದಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಲು.

ಗಂಗೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಡೆದುಡುಕಿದ ಭಗೀರಥನ

ಸಂಕಲ್ಪಬಲದ ಅಸಂಖ್ಯಾತರಿಲ್ಲಿ

ಬಂದೆ ಬರುವರು; ದೇವಗಂಗೆಯೆ ನೇರ

ಹೃದಯದಂತರ್ಗಂಗೆ ತುಂಬಿ ಚೆಲ್ಲಿ.

ದಡದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ

ಚಿಗುರುವುವು ಚಿಗಿಯುವುವು ಮುಗಿಲ ಕಡೆಗೆ;

ಕನಸೆ? ಕಲ್ಪನೆಯೆ? ಇಲ್ಲವಾದರೇನಿದೆ ಇಲ್ಲಿ:

ಕಣ್ಣು ಕೀಳುವ ಸೂಜಿ, ಕೊಲುವ ಬಡಿಗೆ.

40

* * *

ಕವಿ ಪರಿಚಯ: ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ: 1918-1992

ಸ್ಥಳ: ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮೊಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜನನ, ಕವನಸಂಕಲನ: ಭಾವತರಂಗ 1946, ಕಟ್ಟುವೆವು ನಾವು, ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ, ಚಂಡೆಮದ್ದಳೆ, ಭೂಮಿಗೀತ, ವರ್ಧಮಾನ, ಇದನ್ನು ಬಯಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಮೂಲಕ ಮಹಾಶಯರು, ಬತ್ತಲಾರದ ಗಂಗೆ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮುಖ, ಸುವರ್ಣ ಪುತ್ಥಳಿ, ಬಾ ಇತ್ತ ಇತ್ತ ಅಡಿಗರ ಆಯ್ದ ಕವನಗಳು, ಸಮಗ್ರ ಕಾವ್ಯ-ಆರೋಹಣ. ಕಾದಂಬರಿ : ಅನಾಥ, ಅಕಾಶದೀಪ, ಕಥೆ/ ಪ್ರಬಂಧ: ಹುಲಿರಾಯ, ಇತರೆ ಕಥೆಗಳು ವಿಮರ್ಶ/ವೈಚಾರಿಕ : ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ, ವಿಚಾರ ಪಥ, ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಆಯ್ದ ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಕನ್ನಡದ ಅಭಿಮಾನ, ಪ್ರಬಂಧ : ಕೆಸರಿನಿಂದ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬಿರುದು ಪ್ರಶಸ್ತಿ: 1979 - ಕುಮಾರಾನ್ ಆಶಾನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1986 - ಕಬೀರ್ ಸಮ್ಮಾನ್, ವರ್ಧಮಾನ ಕೃತಿಗೆ: 1973 ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ & 1974 ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ, ಸುವರ್ಣ ಪುತ್ಥಳಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಕೃತಿಗೆ - 1993 ರಲ್ಲಿ ಮರಣೋತ್ತರ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅನುವಾದ ಅನುವಾದ:
/ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ: ಸುವರ್ಣ ಕೀರೀಟ, ರೈತರ ಹುಡುಗಿ, ಜನತೆಯ ಶತ್ರು. ಭೂಗರ್ಭ
ಯಾತ್ರೆ, ಇತಿಹಾಸ ಚಕ್ರ, ವೈದ್ಯ, ಕೆಂಪು ಅಕ್ಷರ, ಆತ್ಮಕಥೆ: ನೆನಪಿನ ಗಣಿಯಿಂದ.
ಕವನದ ಆಶಯ: ಬತ್ತಲಾರದ ಗಂಗೆ ಇಡೀ ಪದ್ಯ ಭೂತ ಕಾಲ, ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ
ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿಮೆ, ಸಂಕೇತ, ಗದ್ಯದಾಟಿಯ
ವಿಶೇಷತಂತ್ರ, ಪುರಾಣ, ಇತಿಹಾಸ, ವಾಸ್ತವದ ನೆಲೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಂವೇದನೆಗಳ
ಜೊತೆಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸಿದೆ. ಕವಿತೆಯೊಳಗಿನ ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿಮೆ ಹೊಸತನದಿಂದ
ಕೂಡಿದೆ. ಬತ್ತಲಾರದ ಗಂಗೆ ಇಂದು-ನೆನ್ನೆಯವಳಲ್ಲ. ಅವಳ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಮಹಾಭಾರತ
ಮೊದಲಾದವುಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಇಂದಿಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಜ್ವಲಂತ
ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಗಂಗೆ ಮೂಕ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ
ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಲಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಗಂಗೆ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. 'ಗಂಗೆ'
ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬತ್ತಲಾರದ ಗಂಗೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ಕನಸು, ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು
ನನಸಾಗಿಸಲಿ ಎಂಬ ಸದಾಶೀಯದ ಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಕವಿತೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿದೆ.

* * *

5. ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಗದ

—ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ

ತೌರ ಸುಖದೊಳಗೆನ್ನ ಮರೆತಿಹಳು ಎನ್ನದಿರಿ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೇಮವ ನೀವೇ ಒರೆಯನಿಟ್ಟು
ನಿಮ್ಮ ನೆನಪೆ ನನ್ನ ಹಿಂಡುವುದು ಹಗಲಿನಲಿ
ಇರುಳಿನಲಿ ಕಾಣುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕನಸು.

ಬೃಂದಾವನದ ಹಣೆಗೆ ಕುಂಕುಮವನಿಡುವಾಗ
ಕಾಣುವವು ಶ್ರೀತುಲಸಿ ಕೃಷ್ಣ ತುಲಸಿ;
ನೀಲಾಂಬರದ ನಡುವೆ ಚಂದಿರನು ಬಂದಾಗ
ರೋಹಿಣಿಯು ಬೆಳಗುವಳು ಸನ್ನಿಧಿಯಲಿ.

ತಾಯಡಿಗೆ ರುಚಿಯೆಂದು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿಲ್ಲ;
ಇನ್ನು ತಂಗಿಯ ಮದುವೆ ತಿಂಗಳಿಹುದು.
ತೌರ ಪಂಜರದೊಳಗೆ ಸೆರೆಯಾದ ಗಿಣಿಯಲ್ಲ
ಐದು ತಿಂಗಳ ಕಂದ ನಗುತ್ತಲಿಹುದು.

ಕಣ್ಣೆದುರಿಗಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮನವುಕ್ಕುವುದು
ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಂತೆ ಶಾಂತಿಯೊಳಗೆ.
ಕಣ್ಣ ಮರೆಯಾದಾಗ ಹೂವಲ್ಲ ಹಾವೆಂದು
ಬಿರುನುಡಿಯನಾಡುವುದು ನಿಮಗೆ ತರವೆ?

ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ರೈಲು ನಿತ್ಯವೂ ಓಡೋಡಿ
ಮೈಸೂರ ಸೇರುವುದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ.
ನಾಳೆ ಮಂಗಳವಾರ; ಮಾರನೆಯ ದಿನ ನವಮಿ
ಆಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವೆನೆ ನಾನು ಇಲ್ಲೆ?

ಸೋಬಲಕ್ಕಿಯನಿಟ್ಟು ಹೂಮುಡಿಸಿ ಕಳುಹುವರು;
ಕಂದನಿಗೆ ಹೊಸ ಜರಿಯ ಲಂಗವುಡಿಸಿ.
ತಂದೆಯವರೇ ಬಂದು ತಪ್ಪಾಯಿತೆನ್ನುವರು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1
ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತವರನ್ನು ದೂರಬೇಡಿ.

ಮರೆತಿಹಳು ಎನ್ನದಿರಿ. ಕಣ್ಣರೆಯ ತೋಟದಲಿ
ಅಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗೆಯರಳು ಬಿರಿಯುತಿಹುದು.
ಬಂದು ಬಿಡುವೆನು ಬೇಗ, ಮುನಿಯದಿರಿ ಕೊರಗದಿರಿ.
ಚುಚ್ಚದಿರಿ ಮೊನೆಯಾದ ಮಾತನೆಸೆದು.

* * *

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಅವರು 1915ರಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಿಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರು. ಗುಮಾಸ್ತರಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಬಳದ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಕೆ. ಎಸ್.ನ ಬಡತನ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ನಡುವೆಯೇ ದಿವ್ಯ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸಿದ ಕವಿ. ಇವರ 'ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ' ಎಂಬ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳ ಸಂಕಲನ ಹತ್ತಾರು ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಂದು ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರು ಕೇವಲ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರ 'ಐರಾವತ', 'ದೀಪದ ಮಲ್ಲಿ', '- ಉಂಗುರ'. ಶಿಲಾಲತೆ, 'ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ' ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಬದುಕಿನ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ನವಿರಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. 1976ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅವರ 'ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲು' ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರ ಪ್ರಧಾನ ಆಸಕ್ತಿ ಕಾವ್ಯವಾದರೂ ಅನೇಕ - ಗದ್ಯ ಬರಹಗಳನ್ನು, ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಕವನದ ಆಶಯ:

ಪತ್ನಿಯನ್ನು ತವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ದುಗುಡದಲ್ಲಿರುವ ಪತಿಗೆ, ಸ್ವತಃ ಪತ್ನಿಯೇ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳುವ ನವಿರು ಭಾವಗಳ ಈ ಕವಿತೆ ಪತಿ - ಪತ್ನಿಯರ ನಡುವಿನ ನಿಜಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ.

ಪದಕೋಶ:

ಕಟ್ಟರೆ ಅರ್ಜೀರ್ಣ, ಬಾಂದಳ - ಆಕಾಶ.

ಕೂಳೆ - ಪೈರನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಬಳಿಕ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಚೂಪಾದ ಕಾಂಡಭಾಗ

* * *

6. ಅಲ್ಲಿ ಕುಂತವರೆ

—ಡಾ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ

ಪದ: ಒಂದಾನೊಂದು ಊರು
ಊರಿಗೆ ಮಳೆಯಿಲ್ಲಾ
ಬೂಟಿನ ಸದ್ದು ಗುಂಡಿನ ಸದ್ದು
ಕತ್ತಿಯ ತಿವಿತ ಕೂಗಾಟ
ಊರಿಗೆ ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲಾ

ಮಳೆರಾಯ ಕ್ವಾಪದಲಿ ದೇಸಾಂತರಾ ಹೋಗಿ
ಅಂದಾವೆ ಹೋಯಿತಲ್ಲೋ
ನಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಳೆಗುಂದಿ
ಚಂದಾವೆ ಹೋಯಿತಲ್ಲೋ

ಬಡವನ ದನವೊಂದು ಸಗಣೆಯ ಇಕ್ಕದೇ
ನೆಲವ ತಾರಿಸಲಿಲ್ಲ
ಮದುವೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಡವೇಯ ಮಾತೇರಿ
ಹಸೆಗೆ ಕೂರಿಸಲಿಲ್ಲ

ಅನ್ನ ನೀಡದೆ ಹೋದ ನೂರಾರು ದೇವರು
ಹೋದಾವು ಬಿದ್ದಾವು ಪಾಳುಬಾವಿ
ಅನ್ನ ನೀಡದ ದೊರೆಯ ದರಬಾರು ನಿರುವಾದು
ಬಡಜನ ಬುಡುತ್ತಾರೆ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ

ವಟ್ಟಿಗಿಲ್ಲದ ಜನರ ವಣನೆತ್ತಿ ಮ್ಯಾಲೇರಿ
ಕುಣಿಯುತ್ತ ಬರುತಾವೆ ಕರೆಬಾಣ
ಯಾರಾನ ಕದ್ದಾರೆ ಮರುಮಾತು ಕೊಟ್ಟಾರೆ
ಬಯಲಲ್ಲಿ ನೃಡಸವರೆ ಕತ್ತಿವರಸೆ
ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಸಿರು ಮಳೆ
ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಬೆಂಕಿ ಬೆಳೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಕಪ್ಪು ಜನರ ತಲೆಯಮ್ಯಾಲೆ
ಬಿಳಿಬಿಳಿ ಮಡಕೆ
ಪಾತಾಳದ ಆಳದಲ್ಲಿ
ಭರವಸೆಗಳ ಕೋಳದಲ್ಲಿ
ನರುಳುತಾವೆ ಉರುಳುತಾವೆ
ಜನರ ಜಂಗುಳಿ
ಈ ಬಾಳಿನ ಗೋಳನೆಲ್ಲ
ಗುಡಿಸು ಬಾರೋ ಮಳೆರಾಯ
ಆಕಾಸವ ಬಗೆದು ಬಾರೋ
ಸುಕ ಪ್ರೀತಿಯ ಬೆಳಕ ತೋರೋ
ಸುತ್ತ ಬಿಗಿದ ಬೇಲಿಯನ್ನು
ಬೀಳಿಸು ಬಾರೋ ಮಳೆರಾಯ

ಹುಯ್ಯೋ ಹುಯ್ಯೋ ಮಳೆರಾಯ
ಎದೆಗಳ ಕವಲು ಬತ್ತೋದೋ
ಬಡವರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ
ಹುಯ್ಯೋ ಹುಯ್ಯೋ ಮಳೆರಾಯ

ಮಾತು: ಜನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನೋಡ್ತರೆ
ಆಕಾಸ ನೋಡ್ತಾರೆ
ಬಡವರ ಮನೆ ಗುಂಡಿ ಬಿದ್ದೆ
ಹಂಡೆ ಕಡಾಯಿಕಡ್ಗ ಎಲ್ಲ
ಯಜಮಾನ ಮನೆ ಸೇರ್ಕಂಡೋ
ರಾತ್ರಿ ಹಗ್ಗು ಅನ್ನಂಗಿಲ್ಲ
ಜೀವುಕ್ಕೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಇಲ್ಲ
ಮೋಸಗಾರ್ ಮನೆ ಸುತ್ತ
ಜಮೀನ್ದಾರ ಮನೆ ಸುತ್ತ
ಗವ್ ಅನ್ನೋ ರಾತ್ರೆವಕ್ಕೆ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕಪ್ಪು ಜನ
ಡೋಲ್ ಬಡ್ಕಂಡು ಪದ ಯೇಳ್ತಾ ಅವ್ರೆ
ಮಳೇ ಬರ್ದೇ ಇದ್ರೇನೆ ಚಂದಾ
ಅನ್ನಂಗೆ ಕುಣೀತಾ ಅವ್ರೆ

ಪದ: ಹುಯ್ಯೋ ಹುಯ್ಯೋ ಮಳೆರಾಯ
ಹೂವಿನ ತ್ವಟಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ
ಚಂಡೂವಿನ ತ್ವಟಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ
ಬೀದಿಯ ನಲ್ಲಿಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ
ನಲ್ಲಿಗ್ ಕುಡಿಯಾಕ್ ನೀರಿಲ್ಲ
ಬಾರಪ್ಪೋ ಮಳೆರಾಯ
ನೀ ಬಂದುಯ್ಯೋ ಮಳೆರಾಯ

ಮಾತು: ಜನ ಕಾಲಿಗಡ್ಗೆ ತಪ್ಪೆ ಯಿಡಕಂಡು
ಅನ್ನ ನೀರು ವುಡಿಕಂಡು
ಬೀದ್ ಬೀದಿ ಸುತ್ತಾ ಅವೆ
ಯಾರಾನ ಯಾವ್ವಾನ ಗ್ವಾಡೆ ಕೈಳಗೆ ಕುಂತಿದ್ರೆ
ಗಲ್ಲಿಲಿ ನಿಂತಿದ್ರೆ
ಓಡ್ ಬಂದು ಅವುರನ್ನ ಗದುರ್ಸಿ
ಗ್ವಾಮಾಳೆ ಯಿಡ್ತು
ಯಂಗುಸ್ತಾದ್ರೆ ಮಡ್ಲು ಕಾಯ್ ತಡ್ಡಿ
ಗಂಡುಸ್ತಾದ್ರೆ ಚಡ್ಡಿ ಜೋಬ್ ತಡ್ಡಿ
ಆಮ್ಯಾಲ್ ಬಿಡೋರು ವಂದಪ್ಪು ಜನ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಅವೆ ಅವ್ರ ಮಕವೆ

-2-

ಒಂದಿನ ಭರ್ವೋ ಅಂತ ಮಳೆ ಹುಯ್ದದೆ
ಕದ ಅಂಚಿನ ತೂತ್ನಿಂದ ಮಿಂಚು ಕುಕ್ತದೆ
ಗುಡ್ಡು ಸಿಡ್ಲು ವಡಿತದೆ
ವಬ್ಬರ ಮಾತು ವಬ್ಬರ್ಗ್ ಕೇಳ್ತಲ್ಲ
ಮಳೆ ಜೋರಾಗಿ ಬೀದಿ ಗಲ್ಲಿಲೆಲ್ಲ ಆಳೆತ್ರ ಹರೀತಿದ್ದಂಗೆ
ಮನೆ ಮ್ಯಾಲೂ ನುಗ್ ಬುಡ್ತು
ನಾನಂತೂ ಬಟ್ಟೆ ತರಾ ನ್ಯಂದೋದೆ
ಮನೆ ಮ್ಯಾಗಳ ನೀರು ರವ ರವಪ್ಪ ಇಂಗ್ತಿದ್ದಂಗೆ
ಕದಾನೆ ಯಾರೊ ಬಡಬಡ ಬಡಿಯಾಕ್ ಸುರುಮಾಡುದ್ದು
ಅದ್ರ ಜತೆ ಕಿಟ್ಟಿ ಸೂರಿನ ಅಂಚು
ಮನೇಲಿ ಇದ್ದ ಬದ್ದ ಕಂಚು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ದಡದಡ ಅನ್ನಾಕ್ ತಿರಿಕಂಡೋ
ಕಬ್ಬಣದ ಬೂಟುನ್ ಸದ್ದು
ಫಳಾರ್ ಅನ್ನೋ ಗುದ್ದು
ಮಳೆನೀರು ನನ್ ನೀರು
ನಾನು ನೈಲಕ್ ಕಚ್ಚಂಡ್ ಬುಟ್ಟಿ
ನತ್ತೀ ಮ್ಯಾಗಳ ಅಂಚು ಕದ ಕಿಟ್ಟಿ ಕಡೀಂದ
ನಾಲ್ಕ್ ಜನ ನೈಂದೋಗಿರೋ ಮನೇವಳಿಕೆ
ಪುದೀನೆರ್ ತೂರ್ ಬಂದು
ವಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಮೂರ್ ಮೂರ್ ಕಣ್ಣು
ಕೆಂಪು ಬಿಳಿ ಹಸು ರವರವ ಉರಿತವೆ
ಬಂದೋರೆ ಕುಂತಿದೋನ್ ಮುಂಗೈಯಿಡ್ಕಂಡು
ಕೈ ಉಳ್ಳಂಗ್ ನುಲ್ಲಿ ತಾಂಕ್ಸು ಅಂದು
ಗುರ್ತು ಕೂನು ಇಲ್ಲೋರು
ನಂಗೊಂದು ಗೊತ್ತಾಗ್ಗೆ ಈಕ್ ಮೆಟ್ಟಂಗಾದೆ

ಪದ: ಐದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಓಟಿಗೆ ಬಂದೋರು
ನೋಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟೋರು ಅಲ್ಲವೇನೋ
ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವ ಜನರು ಯಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡದಿರಲು
ಕೈಕಾಲು ಮುರಿಯೋರು ಅಲ್ಲವೇನೋ
ಮಾತು ಕೇಳದ ಜನರ ನೇತು ಹಾಕಲು ಮರಕೆ
ಹಾವಿನ ಹಗ್ಗವ ತಂದವರು
ಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯರ ಜೊತೆಗೆ ತಂತ್ರವ ಮಾಡೋರು
ಚೂರಿಯ ಗೆಳೆಯರು ಅಲ್ಲವೇನೋ

ಗಾಂಧಿ ಮಹಾತ್ಮನ ವಾರಸುದಾರರು
ರಾಮ ನಾಮದ ಜಪಿಸಿ ಬಂದರಲ್ಲೊ
ಕಚ್ಚೆಪೋಪಿಯ ಒಳಗೆ ಹೆಗಲ ಜೋಳಿಗೆ ತುಂಬ
ಬಡವರ ತಲೆಗಳ ತಂದರಲ್ಲೊ

ಮಾತು: ವಂಡು ಅಂತ ಕೈ ಸನ್ನೆ ಮಾಡದ್ದು
ನಾ ಏಳ್ಳಿಲ್ಲ ತಲೆ ಅಳುಡುಸ್ಸೆ
ಅವು ರುದ್ಧರಗ್ವಾಪ ತಾಳಿ

"ನಡ್ ನಡಿಯಲೇ" ಅಂತ

ಕಿವಿ ಫೋಟೋಗಂಗೆ ಭೂಮಿ ವೋಳಾಗಂಗೆ

ಕಿರುಚದ್ದು

ಯಲ್ಲ ರೇಡಿ ಮೈಕು ಪಿಚರ್‌ಲೆಲ್ಲ ಮಳಗ್ಗಂಗಾಯ್ತು

ಬಿಳೇಕರೇ ಪೇಪ್‌ಲೆಲ್ಲ

ಇದೇನೆ ದಪ್ಪಕ್ಕರ್‌ದಲ್ ಕಂಡಾಂಗಾಯ್ತು.

ನಾನು ಗಡಗಡ್ಡೆ ನಡಿಕಂಡು ಕೈಳಿಕ್ ವೂತೋದೆ

ಹಚ್ಚಿರೋ ಸಿಗರೇಟ್ ಚುಚ್ಚಿ ಚುಚ್ಚಿ

ನನ್ ಮೈಲಿ ಸಿಡುಬಿನ ಗುರ್ತು ಮಾಡುದ್ದು

ಕಾಲುನ ಬೂಟ್ ಬಾಯಿಂಗ್ ತುರ್ಕಿ

"ನೆಕ್ಲೋಡ್ ಕಲ್ತ್ ಕೋ" ಅಂತಾ ಅವೈ

ನಿಮ್ಮನ್ನ ಮುಂದ್ವರ್ಸಕೇನೆ ನಾವ್ ಹುಟ್ಟಿರೋದು

ಅಂತ ಯಗರ್ಸಿ ನನ್ ಮುಂದಲೆಗೆ ವದ್ದು

ನಾನು ಅವ ಕಾಲ್ನ ಪಟ್ಟಾಗಿ ಯಿಡ್ಡಿದ್ಡೋನು

ಅವರ್ನೆ ದುರ್ಗುಟ್ಟಂಡ್ ನೋಡ್ಲೆ.

ಅವ್ರು ನನ್ನ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಇತ್ತಿಂದತ್ತಾ

ವದ್ದಂಡು ಚಂಡಾಟ ಆಡ್ತಾರೆ

ಈ ನನ್ ಮಕ್ಕು ಯಿಂಗಾದೈ ದಾರಿಗ್ ಬರಲ್ಲ

ಅಂತ ವಳಗಿಂದ ಬೀದಿಗ್ ತಂದ್ರು

ಅಲ್ಲಿ ನಾಗ್ರಾವು ಹಸ್ರಾವು ಯಬ್ಬಾವುಂತರ

ನೀರು ನುಲ್ ಕಂಡು ಹರೀತದೆ

ನನ್ ಮಯ್ಯಿಂದ ರಕ್ತ ಯಿಂಕಿಂಕ್ರಾನೆ

ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿ ಹಕ್ಕೋ ನೀರು

ಬಣ್ಣಾ ಏರ್ತಾ ಅದೆ

ಆದಿ ಬೀದೀಲಿ ಆಡೋ ಹುಡುಗರ ಪದ ಕೇಳುತ್ತಾ ಅದೆ

ಪದ: ಬನ್ನಿರಿ ಆಯನ ಅನೇಕಲ್ಲ

ಬನ್ನಿರಿ ಆಡಾನ ನೀರಾಟ

ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಾನ

ಕಪ್ಪೆ ಚಿಪ್ಪು ಆಡಾನ

ಕೈಲೇ ಬಾವಿ ತೋಡಾನ

ನೀರು ಬಂದಾವ ನೋಡಾನ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಬನ್ನಿರಿ ಆಯನ ಆನೇಕಲ್ಲ
ಬನ್ನಿರಿ ಆಡಾನ ನೀರಾಟ
ಏನಿದೇನು ಚೀರಾಟ
ಏನಿದೇನು ಹೋರಾಟ

ಮಾತು: ಅಂಗನೈಂಡು ವುಡುಗೈಲ್ಲ
ಬಿದ್ದಂಬೀಳ ವಾಟವಡುದ್ಬುಟ್ಟು
ಆಡು ಮಾಡೋ ಯಜಮಾನಂಗೆ
ನನ್ ತಗಂಡು ವೋಯ್ತಿದೋರು
ಮಂತ್ರ ಯೇಳೋ ಬ್ರಾಮುಂಡ್ರಂಗೆ
ಏನೇನೋ ವಟಗುಟ್ಟಾ ಅವೆ

"ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜರಾಮ್"

ಪತೀತ ಪಾವನ ಸೀತಾರಾಮ್
ಸಬಕೋ ಸನ್ಮತಿ ದೇ ಭಗವಾನ್

ಈಶ್ವರ ಅಲ್ಲ ತೇರೆ ನಾಮ್"

ಅಂತಾ ಭಕ್ತಿ ಯಚ್ಚಾಗೀರೋರ್ ತರಾ ಯೇಳ್ತಾ ಅವೆ
ನಾನು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ

"ಸ್ವಾಮಿ ಬಡವರ್ ಮೇಲ್ ದಯಾ ದೆವುರ್ ಮ್ಯಾಲ್ ಭಕ್ತಿ
ಎಳ್ಳೂ ಇರೋ ನಿಮಂತೋರು ಈ ತರ ಕ್ಷಲೆ
ಮಾಡ್ಪಾಡಿ ನನ್ ಬುಟ್ಟುಡಿ" ಅಂದೆ
ಅವು ಕ್ವಾಪ ನೆತ್ತಿಗೇರಿ
"ಲೋ ಪರ್ದೇಸ್ ನನ್ ಮಕ್ಕ ವಟ್ಟಿಗಿಟ್ಟಿಲ್ಲ
ತಿಕ್ ಬಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟಲೇ ಕೊಬ್ಬು
ನಾವು ಯಿಂಜಿನ್ನು ನೀವ್ ಪೆಟ್ಟಿಕಳ್ಳೆ
ನಿಮ್ಮಂದೆ ನಾವ್ ನಮ್ಮಿಂದೆ ನೀವ್"
ಅಂತ ಜಾಡಿಸಿ ವದ್ದು
ಬೂಟ್ ಬಾಯ್ಗಿಕ್ಕುದ್ದು
ನನ್ನವು ಕುಯ್ದು ಪಾಲ್ ಆಕ್ತಾ ಅವೆ ಅನ್ನುಸ್ತು
ನನ್ ಎಳ್ಡ್ ಕೆಯ್ಯಿ ಎಳ್ಡ್ ಕಾಲು
ಇಪ್ಪತ್ ಬೆಳ್ಳು ಸಾವರಾರ್ ಕೂದ್ಲು
ಮೂಗು ಬಾಯಿ ಮೂವತ್ತೆಳ್ಡ್ ಹಲ್ಲುಗೊಳ್ಳೆಲ್ಲ

ಗಾಳೀಲಿ ಆಕಾಸದ್ ತುಂಬಾ ಹಾರ್ತಾ ಅವೆ

ನನ್ ಮೂಳೇನ ಇವು ಬೂಟ್ಟಳು

ತುಳ್ಳು ಪುಡ್ ಪುಡಿ ಮಾಡ್ತಾ ಅವೆ

ನನ್ನ ರೋಸೋಯ್ತು.

ಕಲ್ತಿದ್ದು ಕೇಳಿದ್ದು ಯಲ್ಲಾ ಮರ್ತೋಗಿ

ಉಳ್ಳಂಡಿತ್ತೋಂದೇ ಮಾತು

"ಧಿಕ್ಕಾರ ಧಿಕ್ಕಾರ"

ಅಂತ ಅವು ಯದ್ರಿ ಪದ್ರಗುಟ್ಟಿಗೆ ಕಿರುಚ್ ಬುಟ್ಟಿ

ಅವು "ಎಲಾ ಇವ್ನ್"ಅನ್ಕಂಡು

ಒಂದು ಉದ್ದಾಗಿರೋ ದಬ್ಬ ಟೈನಾದರ ತಗಂಡು

ಎಳ್ಳೆ ತುಟೀನ ಸೇರ್ಪಿ ವಲದ್ಬುಟ್ಟು

ಬಾಯ್ ಬೀಗ ಹಾಕ್ಬುಟ್ಟು

ಪದ: ಗ್ವಾಮಾಳೆ ಹಿಂಡುತಾರೆ

ತಲೆಬುಳ್ಳೆ ಜಜ್ಜುತಾರೆ

ಮಾತಿಲ್ಲದ ಗಂಟಲಿಗೆ

ವಲೆದುಕೊಂಡು ತುಟಿಗಳಿಗೆ

ಅದುಮಿ ಅದುಮಿ ತುರುಕುತ್ತಾರೆ

ಅನ್ನದ ಮಿದಿಕೆ

ಹುಟ್ಟಿದ ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ

ಸೇರಿಬಿನೆಂಬ ಸುತ್ತಿಬಿಗಿದು

ದರದರನೆ ಎಳೆಯುತ್ತಾರೆ

ಕತ್ತಲೇಲಿ ಕೊಳ್ಳಿದವ್ವ

ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಕತ್ತಿ

ಸುತ್ತ ನಿಂತು ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ

ಮಾತು: ಕಾಡು ಕಲ್ಲು ಗಿಡ ಗುಡ್ಡ ಯಲ್ಲಾ ದಾಟಿದ ಮ್ಯಾಲೆ

ಒಂದು ಬಯಲಿಗೆ ಯಳಕೆಂಬಂದು

ಆ ಬಯ್ಲಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ತರತರದ ತ್ವಾಟಗಳು

ತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನಗ್ತ ನೈಗೀತ ನಿಂತದೆ

ಪದ: ಅವು ಕತ್ತಿ ತ್ವಾಟಕೆ ಹೋದಾರು

ಅಲ್ಲಿ! ಚಿನ್ನದ ಕತ್ತಿ ತಂದಾರು

ಬಾಕಿನ ತ್ವಾಟಕೆ ಹೋದಾರು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಬೆಳ್ಳಿ ಬಾಕ ತಂದಾರು

ಸೀಮೆಣ್ಣೆ ಬಾವಿಗಳು! ಅಲ್ಲಿ

ಬಂದೂಕ ಬೆಳೆದವರೆ

ದತ್ತೂರಿ ಗಿಡಗಾಳು! ಅಲ್ಲಿ

ಮದ್ದುಗುಂಡು ಉದುರುತಾವೆ

ಮಾತು: ಬಂದೂಕೇ ಚಿನ್ನದ ಕತ್ತೀಲಿ ನನ್ ತಲೇನ

ನುಣ್ಣೆ ಬೋಳುಸ್ತಾರೆ

ರಕ್ತಾ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿರೋ ಹಣೆಗೆ ಮಂತ್ರ ಯೇಳ್ಕೊಂಡು

ಮೂರ್ ನಾಮಾ ಇಕ್ತಾ ಅವೆ

ನೇಣಾಕೋರಂಗ ಬಿಳೆ ಉರೀನ

ಜನ್ವಾರ ಅಂತ ಕುತ್ಗೆಗೆ ನೃತಾಕ್ತಾ ಅವೆ

ನನ್ನ ಅಂತರ್ ಮಕನಾಗಿ ಮಲುಗ್ಗಿ

ಚಿನ್ನದ ಕತ್ತೀಲಿ ನನ್ನದೆ ಮ್ಯಾಗಳ

ಕೂದಲ್ನ ಬೋಳ್ಳಿ

ಬೆಳ್ಳಿ ಬಾಕೇಲಿ ಯದೇನ

ತೂತ್ ಮಾಡುದ್ದು

ರಕ್ತ ಬುಳ ಬುಳನೇ ಬತ್ತಿದಂಗೆ ವೋಡೋಗಿ

ಒಂದು ಸಸಿ ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ನಟ್ ಬುಟ್ಟು

ಆ ಸಸಿ ನನ್ ಮೈತುಂಬ ಬೇರ್ಬಿಟ್ಟು ಅರಳ್ತಾ ಅದೆ

ಅದು ಬಲ್ಲು ಕ್ಷಂಬೆ ಅಣ್ಣ ಕಾಯಿ ಪೂವ

ಬುಡ್ಡಿದ್ದಂಗೆ ನನ್ನ ಉಸು ವಂಟೋಯ್ತು

ಪದ: ತೂಕ ತುಂಬಿದ ಟಗರು

ಕಾಲು ಯಿಂದಗಡೆ

ತೂಕವಿಲ್ಲದ ಟಗರು ನಾನು

ಕಣ್ಣ ನೆತ್ತೀಲಿ

ಕತ್ತಲೇಲಿ ಬತ್ತಲೇಲಿ

ನನ್ನ ಸಂಚಾರ

ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲೋ

ನನ್ನ ಸವಕಾರ

ಮಾತು: ಒಂದಿನ ನಾನು ಉಳ್ಳಾಡ್ತಿದ್ದೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ ಕಾಲಿಲ್ಲ ಮೈಯಿಲ್ಲ ಉಸಿರಲ್ಲ
ಅದೇ ಬಯ್ಲು ಅದೇ ಮರ
ಅದೇ ಜನ ಗಿಟುಕಾಸ್ಕೊಂಬುಟ್ಟವೆ
ನಡ್ಡೆ ದ್ವಡ್ಡಾಂಗೊಂದು ಸ್ಟೇಜ್ ಹಾಕವೆ
ಅದ್ರೆ ಮ್ಯಾಲೆ ದ್ವಡ್ಡ್ ದ್ವಡ್ಡೋರು
ನಗ್ ನಗ್ತಾ ಕುಂತವೆ
ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಜನವೆಲ್ಲ ಮೂಳೆ ಚಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಂಡು
ಕಚ್ಚರುಬೆ ಕಟ್ಟಂಡು
ಪದಾ ಯೇಳ್ತಾ ಅವೆ
ತಾಳ ಮೇಳ ಹಕ್ಕಂಡು
ಕುಣ್ಣು ಕುಪ್ಪಳುಸ್ತಾ ಅವೆ

ಪದ: ಇವ್ರ ಸೇವೆ ದೊಡ್ಡಾದು
ಯಸ್ತ್ರಯೆತ್ತಿ ಕೊಂಡಾಡಿ
ಇವ್ರ ತ್ಯಾಗ ದೊಡ್ಡಾದು
ಸ್ಟೇಜಿನ ಮ್ಯಾಲಕೆ ಕರೆತನ್ನಿ
ಇವರ ಕಾರು ಬಂಗಾರ
ಗಂಧದ ಹಾರಾ ಹಾಕೀರಿ
ಇವರ ಬಂಗಾಲೆ ದೊಡ್ಡಾದು
ಸೀಟಿನ ದೂಳಾ ವರಸೀರಿ
ಇವರ ಜೇಬು ಅಗಾಲ
ಭಕ್ತಿ ಭಜನೆ ಮಾಡೀರಿ
ಇವುರ ಮಗಳು ದೊಡ್ಡೋಳು
ಮಾವ ದೇವ ಅನ್ನೀರಿ
ಇವ್ರ ಮೈಯಿ ದಪ್ಪಾದು
ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಕುಣಿಯೀರಿ

ಮ್ಯಾಲ್ ಕುಂತಿರೋ ನಮ್ಮಪ್ಪಂದಿರ ಪಾದಕೆ ಗೋವಿಂದಾ
ಅವ್ರ ಯೆಂಡರ್ ಪಾದಕೆ ಗೋವಿಂದ
ಅವ್ರ ತಾತನ ಪಾದಕೆ ಗೋವಿಂದ
ಮುತ್ತಾತನ ಪಾದಕೆ ಗೋವಿಂದ

ಮಾತು: ಈತರ ಇವು ಕುಣೀತಿದ್ರೆ

ಮ್ಯಾಲಿರೋರು ಇವುರನ್ನು ನೋಡಿ
ಅನಂದ ಪಟ್ಟಂಡು ತಲೆದೂಗ್ತಾ ಅವ್ರೆ

ಇವ ಭಯಾ ಭಕ್ತಿನ
ಮನಸಾರ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಅವ್ರೆ
ನಾನು "ಎಲಾ ಇವ್ವಾ! ಅನ್ಕಂಡು
ಸ್ವೇಜಿತನಕಾ ಹೋದೆ
ಅಲ್ಲಿ ದ್ವಡ್ ದ್ವಡ್ ಮನಸ್ತಯಿಂದ್ಗಡೆ
ಮರೇಲಿ ಯಾರೋ ಕುಂತಿದ್ರು
ಅವನ್ನ ನೋಡ್ವೇಟ್ಟೆ ನನ್ನೆ
ಭೀತಿ ಬಡೀತು ಮಂಕು ಕವೀತು
ಅಲ್ಲೆ ದ್ವಡ್ ಮನಸ್ತಿದೆ

ಪದ: ಅಲ್ಲೇ ಕುಂತವರೆ ಅವರು
ಅಲ್ಲೇ ಕುಂತವರೆ
ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಸವರೆ
ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು ಹೊದ್ದವರೆ
ಹಳೇ ಕೈರವ ಕಾಯೀಸಿ
ಮಯ್ಯಗೆ ಬರೆಯ ಎಳೆಯೋರು
ಸೈಜುಕಲ್ಲು ಹೊರುಸೋರು
ಹುಣಸೆ ಮರಕೆ ಕಟ್ಟೋರು
ಅಲ್ಲೇ ಕುಂತವರೆ ಅವರು
ಅಲ್ಲೇ ಕುಂತವರೆ

ನಿಂಬೇ ಹಣ್ಣು ಮಡಗವರೆ
ಬಸುರೀ ಕಯ್ಯ ಮಡಗವರೆ
ಮೂಳೇ ಜೋಳಿಗೆ ಹಾಕವರೆ
ಮೀಸೆ ಮರೆಯಲಿ ನಗುತಾರೆ
ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಹಿಂದವರೆ
ಅಲ್ಲೇ ಕುಂತವರೆ ಅವರು
ಅಲ್ಲೇ ಕುಂತವರೆ

* * *

ಕವಿ ಪರಿಚಯ:

ಡಾ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ: ದಲಿತ ಕವಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ 1954 ಫೆಬ್ರವರಿ 3ರಲ್ಲಿ ಮಂಚಿನಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಹಾಡು, ಸಾವಿರಾರು ನದಿಗಳು ಕಪ್ಪು ಕಾಡಿನ ಹಾಡು, ಅಲ್ಲೇಕುಂತವರು ಇವು ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು. ಪಂಚಮ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ, ಏಕಲವ್ಯ, ಅವತಾರಗಳು, ಹಕ್ಕಿನೋಟ ರಸಗಳಿಗೆಗಳು ಇವು ನಾಟಕಗಳು. "ಊರುಕೇರಿ" ಕೃತಿ ಅವರ ಆತ್ಮಕಥನವಾಗಿದೆ.

ಆಶಯ:

ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ - ಧಾರ್ಮಿಕ - ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಅಕ್ಷರ ದೀವಿಗೆಯ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಮೇಲಾದ ಶೋಷಣೆಯ ಅರಿವು ಉಂಟಾಯಿತು. ಅರಿವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ಬಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

* * *

7. ನಾನೊಂದು ಮರವಾಗಿದ್ದರೆ

—ಮೂಡ್ನಾಕೂಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ

ನಾನೊಂದು ಮರವಾಗಿದ್ದರೆ
ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ಮುನ್ನ
ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ನೀನು ಯಾವ ಕುಲ;
ಬಿಸಿಲು ನನ್ನ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗ ನೆರಳಿಗಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ
ಮೈಲಿಗೆ;
ತಂಬೆಲರ ಕೂಡ ಎಲೆಗಳ ಸ್ನೇಹ
ಮಧುರವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಳೆ ಹನಿಗಳು ನಾನು ಶ್ವಪಚನೆಂದು
ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ನಾನು
ಬೇರೂರಿ ಕುಡಿಯಿಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಭೂದೇವಿ
ಮಡಿ ಮಡಿ ಎಂದು ಓಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ

ಪವಿತ್ರ ಗೋವು ನನ್ನ ತೊಗಟೆಗೆ ತನ್ನ ಮೈ ಉಜ್ಜಿ
ತುರಿಕೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದರ ಅಂಗಾಗಳಲ್ಲಿ
ಅಡರಿಕೊಂಡ ಮುಕ್ಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳು
ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು
ನನ್ನ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಕಡಿದು ತುಂಡಾದ ಒಣ ಸೀಳೊಂದು
ಹೋಮಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು
ಪಾವನವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇನೋ
ಅಥವಾ
ಸತ್ತುರುಷನೊಬ್ಬನ ಹೆಣಕ್ಕೆ ಚಟ್ಟವಾಗಿ
ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸಜ್ಜನರ ಹೆಗಲೇರಬಹುದಿತ್ತೆ?

* * *

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಕವಿ ಪರಿಚಯ:

ಮೂಡ್ನಾಕೂಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ:- ದಲಿತ-ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ಎರಡನೆಯ ಹಂತದ ಸತ್ವಪೂರ್ಣ ದನಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಅವರ 'ಬಹುತ್ವದ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ತಾತ್ವಿಕತೆ' ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ 2022ರ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ದೊರೆತಿದೆ. 22 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1954ರಂದು ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಮೂಡ್ನಾಕೂಡುನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಮತ್ತು ಬರಹಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒ.ಅಂಟ. ಒ.ಂ.(ಎಚಿಟಿ). ಆ.ಋಣ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುಣಾರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

* * *

8. ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಸಿ ಮಣ್ಣು

- ರೂಪ ಹಾಸನ

ಒಂದಿಷ್ಟು,
ಒಂದಿಷ್ಟೇ ಇಷ್ಟು
ಹಸಿಮಣ್ಣು ನೀಡು ಗೆಳೆಯ

ನನ್ನದೇ ಕಲ್ಪನೆ ಬೆರೆಸಿ
ಸುಂದರ ಮನೆಯಾಗುತ್ತೇನೆ
ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ಕಲಾಕೃತಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ
ಮಡಿಕೆ, ಕುಡಿಕೆ, ಕುಂಡವಾಗುತ್ತೇನೆ
ಎಲ್ಲಾ ಒಂದಿಷ್ಟೇ ಇಷ್ಟು ಹಸಿಮಣ್ಣಿನಿಂದ!

ಒಂದಿಷ್ಟೇ ಇಷ್ಟು
ಹಸಿಮಣ್ಣು ನೀಡು ಗೆಳೆಯ

ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿ, ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು
ಎತ್ತರೆತ್ತರದ ಮರವಾಗಿ ಬೀಗುತ್ತೇನೆ
ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಸರೆಯಾಗುತ್ತೇನೆ
ಎಲ್ಲಾ ಒಂದಿಷ್ಟೇ ಇಷ್ಟು ಹಸಿಮಣ್ಣಿನಿಂದ!

ನೀ ನನ್ನ ಚೆಂದದ ಹಕ್ಕಿ ಮಾಡಿಯೂ
ಹಾರದಂತೆ ರೆಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿಸಿ
ಗುರಿ ಸೇರದಂತೆ ಕಾಲು ಕತ್ತರಿಸಿ
ಹಾಡದಂತೆ ನಾಲಿಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿದರೂ
ನಾ ಬೆಳೆವ ಪರಿಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ
ನನ್ನ ಕತ್ತು ಕತ್ತರಿಸಿದರೂ ಸರಿಯೇ

ಒಂದಿಷ್ಟೇ ಇಷ್ಟು .
ಹಸಿಮಣ್ಣು ನೀಡು ಗೆಳೆಯ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ನಾ ಅದರಲ್ಲೇ ಹೂತು

ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿ ಮಾಗಿ,

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಂತೆ ಬೆಳೆದು

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತೇನೆ

ಯೋಚಿಸು ಗೆಳೆಯಾ ದಯಮಾಡಿ

ಎಲ್ಲಾ ಒಂದಿಷ್ಟೇ ಇಷ್ಟು
ಹಸಿಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಷ್ಟೇ !

* * *

ಕವಯಿತ್ರಿ ಪರಿಚಯ:

ರೂಪ ಹಾಸನ್ ಅವರು 22-2-1967ರಂದು ಡಾ.ಎಸ್.ಪ್ರಸನ್ನ ಕುಮಾರ್ ಮತ್ತು ಹೇಮಲತ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ರೂಪ ಹಾಸನ್ ಅವರು ಮೂಲತಃ ಕವಯಿತ್ರಿ. "ಪ್ರೇರಣಾ ವಿಕಾಸ ವೇದಿಕೆ" ಎಂಬ ಮಕ್ಕಳ ದರ ಸ್ಮಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಅದರಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ, ಭೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾನ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇವರ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಅವರ ಇದುವರೆಗಿನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸುರೇಶ್ ನಾಗಲಮಡಿಕೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕೃತಿಗಳು:-ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಸಿಮಣ್ಣು-2000 ಕಾವ್ಯ.

ಬಾಗಿಲಾಚೆಯ ಮೌ-2005 ಕಾವ್ಯ, ಲಹರಿ-2003 ಅಂಕಣ ಬರಹ ಸಂಕಲನ, ಹೇಮಯೋಡಲಲ್ಲಿ-2008 ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಅಂಕಣ ಬರಹಗಳ ಸಂಕಲನ, ಇವರಿಗೆ ಸಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:- 1]ಡಾ.ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2]ಮಾತೃ ಶ್ರೀ ರತ್ನಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 3]ನೀಲಗಂಗಾದತ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 4]ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಸಾರಂಗಮಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 5]ಹರಿಹರ ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 6]ಅಮ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 7]ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 8]ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 9]ಸುಶೀಲ ಎಸ್.ಶೆಟ್ಟಿ ಸ್ಮಾರಕ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 10]ಕಾವ್ಯಾನಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 11]ಡಾ.ಹಾ.ಮಾ.ನಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಾಗಿವೆ.

* * *

ಕಥಾ ಭಾಗ:

1. ಜೋಗತಿಕಲ್ಲು

-ಆನಂದ ಕಂದ

ಹೊಸ ಮದುವಣಿಗಿತ್ತಿ ಊರಿಗೆ ಬಂದೊಡನೆಯೆ, 'ಜೋಗತಿಯ ಕಲ್ಲ'ನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಬರಬೇಕಾದುದು ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುದಿನದಿಂದ ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ.

ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಜೊತೆಗೆ ನಾನೂ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಹದಿನೆಂಟು ಮೈಲುಗಳ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯ ಪ್ರಯಾಣ. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಕಾಡುದಾರಿ. ನಡುವೆ ಒಂದು ಹೊಳೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ದಾಟಬೇಕು. ಇಂದು ಅದೆಲ್ಲ ತುಂಬ ಕಷ್ಟದ ಮಾತಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅಂದಿನ ನನ್ನ ಕುತೂಹಲದ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ, ಇಂತಹದೆಲ್ಲವೂ ಕೌತುಕದ ಮಾತಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕಂಡ ಗಿಡ-ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸತನ, ಕಂಡ ಹೊಲ-ನೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸತನ. ದಾರಿಯ ಏರು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹುರುಪವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದರೆ, ತಗ್ಗು ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಹುಮ್ಮಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ಹೊಳೆಯ ತಿಳಿನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹವಂತೂ, ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುಳಿತಿರಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಹರಿಯುವ ನೀರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅನುಭವಿಸಿದ ಉಲ್ಲಾಸದ ರೀತಿ ಅನುಭವಿಸಿದರೆಯೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತಹದು.

ಅಂದು ಸಂಜೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದು ತಲೆದಿವು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಹೊಸ ಮದುವಣಿಗಿತ್ತಿಯ ಗೃಹಪ್ರವೇಶ ಸಮಾರಂಭದ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿದುವು. ಬೀಗರ ಮನೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಔತಣದೂಟವಾಯಿತು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ, ಮನೆಯ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ಸದೆಯರು ಬೇಗನೆ ಎದ್ದು, ಮದುವಣಿಗಿತ್ತಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಎಣ್ಣೆನೀರು ಎರೆದರು. ಹೊಸ ಸೀರೆ, ಕುಪ್ಪಸಗಳ ಪ್ರಸಾಧನ ನಡೆಯಿತು. ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಬೇರೆ ಐದಾರು ಜನ ಸುವಾಸಿನಿಯರೂ ಶೃಂಗರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಎಲ್ಲರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ತಟ್ಟೆಗಳು. ವಾದ್ಯ ವೈಭವದೊಂದಿಗೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟರು. ನಾನಾಗ ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಭಾವವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ :

“ಇವರೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗತಾರೆ?”

“ಜೋಗೀಕಲ್ಲು ಪೂಜೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ.”

ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ:

“ಜೋಗೀಕಲ್ಲು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಬರಲಿಕ್ಕೇ?”

“ಹೌದು, ಇದು ಈ ಹಳ್ಳಿಯದೊಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಊರ ಹೊರಗೆ ಹಳ್ಳದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ 'ಜೋಗತಿ ಕಲ್ಲು' ಎಂದು ಒಂದು ಕಲ್ಲು ಇದೆ. ಹೊಸತಾಗಿ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯ ಸೊಸೆಯರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ದಿನ-ಇಲ್ಲವೆ ಮರು ದಿನ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಬರಬೇಕಾಗತದೆ!”

ಕುತೂಹಲಿಯಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ:

“ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ-ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೂಢಿಯಿದೆಯೇನು?”

“ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿ-ಪಂಗಡಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಡೆಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮನೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಲ್ಲ; ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಇವೆ. ಅವರ ಮನೆಯ ಮೊದಲುಗಿತ್ತಿಯರೂ ಜೋಗತೀಕಲ್ಲನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಬರತೀರತಾರೆ!”

ನನಗೆ ಇದೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ತೋರಿತು. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಲ-ಕುಲಕ್ಕೊಂದು ದೇವತೆ; ಮನೆಮನೆಗೊಂದು ಸಂಪ್ರ: ದಾಯ! 'ಗೊಂದಲ' ಕೆಲವರು ಹಾಕಿಸಿದರೆ, 'ಗುಗ್ಗುಳ' ಕೆಲವರು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಮುರಳಿ-ವಗ್ಗಯ್ಯ' ರನ್ನು ಕೆಲವು ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಣಿಸಿದರೆ, 'ವೀರಮುಖ' ಕೆಲವು ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವುದು. ಇವೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಮನೆಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಆದರೆ ಜೋಗತೀಕಲ್ಲಿನ ಪೂಜೆ ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ. ಯಾವ ಜಾತಿ-ಕುಲಭೇದಗಳಿಗೂ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಬೆರಗಿನ ದನಿಯಲ್ಲೇ ಕೇಳಿದೆ:

“ನಾನಿಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೊಸತಾಗಿಯೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ; ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲು ಇವೆ-ವೀರಗಲ್ಲು ಇವೆ; ಆದರೆ 'ಜೋಗತೀ ಕಲ್ಲು' ಎಂದರೇನು? ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ ಈ ಹೆಸರನ್ನು!”

ಭಾವ ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದರು:

“ಇದೊಂದು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯದೇ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಸೊಸೆಯರೆಲ್ಲ, ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಬರ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಮುತ್ತಯ್ಯ ತನದ ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಸಂತಾನ, ಸಂಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುವದೆಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರೆಲ್ಲರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ.”

ನಾನಾಗ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತನಾದರೂ 'ಜೋಗತಿಯ ಕಲ್ಲು' ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಊರು ಬಿಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನೊಂದು ಸಲ ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಆತುರ, ಆಗಾಗ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೆಣಕಲುತೊಡಗಿತು.

* * *

ಅಂದೆಯ ಸಾಯಂಕಾಲ ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೊಂದು ಹೊರಟು, ಜೋಗತೀಯ ಕಲ್ಲಿನ ಕಡೆಗೇ ಹೋದವು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಭಾವ ಇದ್ದರು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಊರ ತೆಂಕಣಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಹಳ್ಳಿ ಹರಿಯುತ್ತಲಿದೆ, ಅದರ ಈಚೆಯ ದಂಡೆಯ ಹೊಲದಲ್ಲಿ, ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಆಲದಮರವೊಂದು ಬೀಳಲು ಬಿಟ್ಟು ಹಬ್ಬಿ ಹರಡಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕೆಲವು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಕಲ್ಲುಗಾರಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಒಂದು ಚಪ್ಪಾಕಾದ ಕಟ್ಟೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದು. ಕಟ್ಟೆಯ ನಡುವೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಡೆದ ಸುಮಾರು ಮೂರಡಿ ಎತ್ತರದ ಕಲ್ಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಯ ನೈಪುಣ್ಯವೇನೂ ತೋರಿಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರೆಲ್ಲರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಭಕ್ತಿಯ ಪೂಜೆ, ಆ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಸಾತ್ವಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕರಿಯ ಶಿಲೆ; ಎರೆದ ಎಣ್ಣೆ-ಬೆಣ್ಣೆಗಳಿಂದ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಕಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ದಟ್ಟವಾದ ಎಲೆಗಳುಳ್ಳ ಆಲದ ಮರದ ಛಾಯೆ, ಅದರ ಕಪ್ಪಿಗೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಒಪ್ಪ ಹಾಕಿದ್ದಿತು. ಪೂಜಿಸಿದ ಮಂಗಲದ್ರವ್ಯಗಳೂ, ಹೂಮಾಲೆಗಳೂ, ಉರಿಸಿದ ಕರ್ಪುರ ಧೂಪ ಅಗರುಬತ್ತಿಗಳ ವಾಸನೆಯೂ-ಆ ಮೂರ್ತಿಯ ದೈವೀಭಾವಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜಕವಾಗಿದ್ದವು.

ಮೇಲೆ ನೋಡಿದೆ. ಮರದ ರೆಂಬೆಗಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ತೊಟ್ಟಿಲುಗಳು... ವಿಧವಿಧದ ತೋರಣಗಳು! ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರೆಲ್ಲರ ಸತ್ಯವಾದ ಭಕ್ತಿಭಾವ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಹಸಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ನನ್ನ ಈ ಭಾವನೆಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೆ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಹಳ್ಳದ ಪ್ರವಾಹದ ಸಪ್ಪಳು ಪೋಷಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಯಾವು ಯಾವುವೋ ವೇದಾಂತ ಗ್ರಂಥಗಳ ವಾಚನದಿಂದ 'ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪನಾದ ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ!' ಎಂಬ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ನಾನು ತಳೆದವನಾಗಿದ್ದರೂ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜನರ ಭಕ್ತಿಯ ಕಾಣಿಕೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಮೂರ್ತಿಯು ದೇವರೇಕೆ ಆಗಿರಬಾರದು?...ಎಂದು ಆಗಿನ ನನ್ನ ಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಹೃದಯ ಭಾವಿಸಿತು. ಸರಿ, ಇದೂ ದೇವರೇ ಆಗಿರಲಿ! ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ 'ಜೋಗತಿ ಕಲ್ಲು' ಎಂದು ಏಕೆ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹುದು?

ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ; ಇದರ ವಿಷಯ ಅವರಿಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದರು: “ಇದರ ವಿಷಯ ನಿಮಗೆ ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಧರಮಣ್ಣಿನ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಇದರ ಕಥೆಯೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು.”

* * *

ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಧರಮಣ್ಣನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿ ಆಯಿತು. ಊರ ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿಯ ಹಿರಿಯ ಧರಮಣ್ಣ. ಸುಮಾರು, ಎಂಬತ್ತು ವರುಷದ ವಯಸ್ಸು. ಎತ್ತರದ ನಿಲುವು ಮೊಣಕಾಲವರೆಗೆ ಕೊಡೆಯರಿವೆಯ ಚಣ್ಣ. ಬರಿಯ ಮೈಮೇಲೆ ಹೊದಿರುವ ಒಂದು ದಪ್ಪ ಧೋತರ, ತಲೆಗೆ ಒಂದು ಬಣ್ಣದ ಮುಂಡಾಸ, ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡುಬಾವಲಿ; ಎಡದ ಮುಂಗೈಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಡೆಯ, ಗಲ್ಲಮೀಸೆಗಳು. ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ಉದ್ದ ಕೋಲು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಬಂದವನೇ 'ಶರಣಾರ್ಥಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿ, ದೂರದಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗೆ ಆತು ಕುಳಿತುಕೊಂಡ.

ನಮ್ಮ ತಂಗಿಯ ಭಾವ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು:

“ಇವರು ನಮ್ಮ ಹೊಸಾ ಬೀಗರೇನಪಾ, ಧರಮಣ್ಣಾ ! ಇವರು ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಜೋಗತೀಕಲ್ಲಿನ ಕತೀ ಕೇಳಬೇಕಂತಾರ...”

ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿ ಹೇಳಿದರು:

“ಆ ಕತಿ ಹೇಳುವವ ಸದ್ಯ ಈ ಊರಾಗ ಇಂವ ಒಬ್ಬನ ಉಳಿದಾನ ನೋಡಿ!” ಮುದುಕ ತನ್ನ ಕಂಚಿನ ಕಂಠದಿಂದ ಹಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಬಾಯ ಮಾತಿನಿಂದ ನುಡಿದ:

“ಏನ ತಂದೆ, ಆ ದಿನಾ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಒಡ್ಡಾ! ಆ ಜೋಗತೀಕಲ್ಲಿನ ಮ್ಹತ್ತಿ ಏನ ಸಾಮಾನೀ ಅಲ್ಲಿ!”

ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆತುರ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕುಳಿತೆ. ಧರಮಣ್ಣ ಕತೆಗೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ:

"ಈಗ ಇನ್ನೂರು ವರಸದ ಮಾತು ರಾಯರ! ಈ ಕೆಂಪ ಮೋತೀಮಂದೀ ಕೈಯಾಗ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲಂತರಿ; ಪುಣ್ಣೇ ಪಟ್ಟಣದಾಗ ಪೇಶವಾನ ಆಳಿಕೆ ಅದು ಆರಂಭ ಆಗಿರೋದು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಈ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಯಜಮಾನ ಕಾಡನಾಯಕ! ಕಾಡನಾಯಕಾ ಅಂದರ...ಹಂತಾ ಹಿಂತಾ ಗಡಿ ಅಲ್ಲರಿ! ಜೋಡು ಸುರಗೀ ಬಂಟಿ ಅವ, ಕಾಡನಾಯಕನ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದರ, ವೈರಿ ನಿಂತಲ್ಲೇ ನಡಗಿ ಬೀಳತಿದ್ದನಂತ, ಪೇಶವಾನ ಕಡಿಂದ ಅವಗ ಮುರಗೀ ಮುಂಡಾಸ, ಬಿಚ್ಚುಗತ್ತಿ, ಮೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೂ, ನಮ್ಮನಾಡೊಳಗಿನ ಬಂಟರನ್ನೆಲ್ಲಾ ದಂಡು ಕೂಡಿಸಿ, ತಾ ಅದಕ್ಕೆ 'ದಳವಾಯಿ ಅನಿಸಿಗೋತಿದ್ದ.

ಕಾಡನಾಯಕನ ಮಗ ಹೆಬ್ಬುಲಿನಾಯಕ, ಇನ್ನೂ ಮಕಮ ಮೀಸೀ ಮಿಂಡ. ಒಳೇ ಗಂಡ ಗಜವೀರ. ಹೆಸರಾದ ಬ್ಯಾಟಿಗಾರ. ಅವನ ಜೋಡೀ ಕುಸ್ತಿ ಗಡಿಗೋಳು ಈ ನಾಡಿನಾಗು ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪನ ದಂಡಿನೊಳಗ ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕನೂ ಒಬ್ಬ ಮೇಲಾಳು. ಪೇಶವಾನ ದಂಡಿನ ಸಂಗತಿ ಹೋಗಿ” ಆಗಾಗ ಯುದ್ಧಾ ಆಡಿಯೂ ಬರತಿದ್ದನ್ನಿ.

ಅದೇ ಕಾಲದೊಳಗ ಈ ಊರಾಗ 'ರೇಣವ್ವ' ಅಂತ ಒಬ್ಬಾಕಿ ಹಿರೇ ಜೋಕ್ತಿ ಇದ್ದಳಂತ. ಆಕಿ ಎಲ್ಲಮ್ಮನ 'ಜಗಾ' ಹೊತುಗೊಂಡು, ದೇಸ ದೇಸ ಎಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿ ಬರತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೀ ಜತೀಗೆ-ಬ್ಯಾರೇ ಮೂರು ನಾಕು ಮಂದಿ ಜೋಗತ್ತಾರು. ಅವರು ಚೌಡಿಕಿ, ತಂತಣಿ, ತಾಳ ಬಾರಸವರು; ರೇಣವ್ವ ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ಕತೀ ಹೇಳುವಳು. ರೇಣವ್ವನ ಕತೀ ಅಂದರ ಸುತ್ತಿನ ನಾಡಾಗೆಲ್ಲಾ ಪರಸಿದ್ದರಿ!...

ಹೀಂಗ ಇರೂವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಏನಾತ ಅಂತೀರಿ! ರೇಣವ್ವ ಜೋಗತೀ ದೇಸದ ಮ್ಯಾಗ ಹೋಗಿ ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ, ಸಂಗತಿ ಒಂದು ಹುಡುಗಿನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದಳಂತರಿ ತಂದೀ ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಪರದೇಶಿ ಹುಡುಗಿರಿ! ರೇಣವ್ವಗೂ ಬ್ಯಾರೇ ಯಾರೂ ದಿಕ್ಕು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಇರಲಿಲ್ಲ; ಆ ಪರದೇಶಿ ಹುಡುಗಿನ್ನು ಜೋಪಾನಾ ಮಾಡಿದಳು. ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ವರಸ ತುಂಬಾದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಆ ಹುಡುಗಿಗೂ ಮುತ್ತು ಕಟ್ಟಿ, ಜೋಗತನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಳಂತ...ರಿ ಹುಡುಗೀ ರೂಪೇನಿ-ಒಳ್ಳೆ ಕಡ್ಡಲೆ ಕೊರದು ಕೊರದು ಬರದಂತಾ ದರಿ! ಕ್ಯಾದಿಗೀ ಗರೀ ಹಾಂಗ ಮೈಬಣ್ಣ. ಕಣ್ಣೀನ, ಮೂಗೇನ, ಕಪ್ಪು ಉಂಗುರ ಗೂದಲೇನ, ನಿಮ್ಮ ಹಾರೂರ ಮಂದ್ಯಾಗ ಸುದ್ದಾ ಹಂತಾ ಚೆಲಿವಿ ಸಿಗೂದು ಅಪರೂಪ-ಅನ್ನೂ ಹಾಂಗ ಇದ್ದಳಂತ ನೋಡಿ!

ರೇಣವ್ವ ಕತೀ ಹೇಳಿ, ಜೋಗಾ ಬೇಡಿ, ಗಳಿಸಿದ ರೊಕ್ಕೇನ ಕಡಿಮಿ ಇರಲಿಲ್ಲರಿ! ಹುಡುಗಿ ಸಣ್ಣದಿದ್ದಾಗ, ರೇಣವ್ವನ ಜೋಡಿಗೆ ನಾಡಮ್ಮಾಗ ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ಬರತಿತ್ತು; ರೇಣವ್ವ ಹೇಳೂ ಕತಿಗೋಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನಸುಗೊಟ್ಟು ಕೇಳುತಿತ್ತು. ಬಾಳ ಹುಶಾರ ಇದ್ದಳಂತರಿ ಹುಡುಗಿ. ಒಂದ ಸಾರೇ ಯಾವದಾದರೂ ಒಳ್ಳೆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಳಂದರ, ಅದನ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಕೊರದು ಇಟ್ಟಗೋತಿದ್ದಳಂತರಿ!...

ಈ ಸಾಕುಮಗಳನ್ನು ರೇಣವ್ವ 'ಚೆಂದಾ' ಅಂತ ಚಂದದ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೀ ತಿದ್ದಳಂತ. ಹುಡುಗಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡಾಕಿ ಆದಳು. ಮನ್ಯಾಗ ಮನಸು ನೆನಸಿದಂತಾ ಊಟ. ಉಡಲಾಕ ಕಡಿಮಿ ಇಲ್ಲ; ತೊಡಲಾಕ ಕಡಿಮಿ ಇಲ್ಲ. ಸಿರಿಮಂತರ ಮಗಳಾಂಗ ಚಂದಾ ಸುಕಪಿಂಡಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಿಟ್ಟಳು. ಊರಾಗಿನ ಪೋರಗೋಳ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲಾ ಚೆಂದಕ್ಕನ ಮ್ಯಾಲ, ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಜೋಗತಿ; ಆಕಿನ್ನು ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ನೋಡೊದು ತಪ್ಪಂತ ಹೇಳವರಾದರೂ ಚೆಂದಕ್ಕಗ ಒಳೇ ಮುಸುಮುಸುಗುಡೂ ಹರೇ ಏನಿ. ಊರೊಳಗ ತನ್ನ ವಾರಿಗೀ ಹುಡುಗೀರಿಗೆಲ್ಲಾ ಮದಿವ್ಯಾಗಿ, ತಂತಮ್ಮ ಗಂಡಂದರ ಸಂಗತಿ ಅವರು ಬಾಳೇ ಮಾಡತಿರೋದನ್ನು ನೋಡತಿದ್ದಳು. ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನೆಲ್ಲಾ ಜನಾ ಹ್ಯಾಂಗ ಮರೇದಿಂದ ನೋಡತಾರ-ಅಂಬೂದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣ ತಿದ್ದಳು. ತಾನೂ ಅವರಾಂಗ ಮದವೀ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾಳೇ ಮಾಡ ಬೇಕಂಬೂದು ಆಕೀ ಮನಸಿನ ಹಂಬಲ, ಯಾವ ಹರೇದ ಗಂಡಸೂ ತನ್ನ ಕಡೆ, ಕಾಮದ ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡಬಾರದೂ ಅಂತ ಆಕೀ ಆಶೇ! ಆದರೆ ಏನ ಮಾಡೋದು ? ಚೆಂದಾ ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಜೋಗತಿರಿ; ಬೇಲಿ ಇಲ್ಲದ ಹೊಲಾ ಇದ್ದಾಂಗ...ಎಂತಾ ಬಿಡಾಡಿ ದನಕ್ಕೂ ಹೊಕ್ಕು ಮೇಯಾಕ ಮೋಕಳೀಕ ಅ! ಇದರಿಂದ ಚೆಂದಾಗ ಬಾಳ ಕೆಟ್ಟ ಅನಿಸಿತ್ತು. ಆಗಾಗ ಉಸುರು ಹಾಕತಿದ್ದಳು. ಮ್ಯಾಲಿಂದ ಮ್ಯಾಲ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಸತಿದ್ದಳು. ದೇವರು ತನಗ ಹರೇನಾದರೂ ಯಾಕ ತಂದನೋ-ಅಂತ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಮಿಡಕತಿದ್ದಳು...!

ಇದ ಯಾಳೇದಾಗ, ಎರಡನೇ ಸರತಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹ್ವಾದ ಹೆಬ್ಬಲಿ ನಾಯಕ, ಗೆದ್ದು ಊರಿಗೆ ಬಂದ. ಊರ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಎದುರು ಗೊಂಡು, ಕುದರೀಮ್ಯಾಲೆ ಕೂಡಿಸಿ, ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಚೆಂದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ತನಕಾ ಹೆಬ್ಬಲಿನಾಯಕನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಈಗ ನೋಡಿದಳು. ನೋಡಿದ ಚಣಕ್ಕೆ ಅಂದರ, ಆತನ ರೂಪ ಈಕಿ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ತುಂಬಿ ನಿಂತಾಂಗ ಆತು. ಮೈಯಂತ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಜುಮ್

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಜುಮ್ ಅಂದು, ಮೈಯಾಗ ಮುಂಗಾರಿ ಮಿಂಚು ಹರಿದಾಡಿದ್ದಾಂಗ ಆತು. ಮೆರವಣಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೀಮುಂದ ಬರುವಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆನು ಆಕಿ ಒಳಗ ಓಡಿಹೋದಳು; ಹೋಗಿ, ದೇವೀ ಮೈಮ್ಮಾಲಿರೂ ಹೂವಿನ ಮಾಲೀ ಒಂದು ತೊಗೊಂಡು ಬಂದಳು. ಮನೀ ಮುಂಗಟ್ಟಿ ಮ್ಯಾಲೆ ನಿಂತು, ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕನ ತಲೀಮ್ಯಾಗ ಬೀಳೂಹಾಂಗ, ಆ ಹೂವಿನ ಮಾಲೀ ತೂರಿದಳು. ತೂರಿದ ಮಾಲಿ, ಹೆಬ್ಬುಲಿನಾಯಕನ ಬಲ ಹೆಗಲ ಮ್ಯಾಲ ಬಿತ್ತು. ಮಾಲಿ ಬಂದ ನಿಟ್ಟಿಗೆ ಆತ ಮಕಾ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದ: ರಂಬೀಯಂತಾ ರೂಪದ ಹೆಣ್ಣೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಜೋಗತಿ ರೇಣವ್ವನ ಮನೀ ಅದು. ಈ ಚೆಲಿ ವಿಯೂ ಜೋಗತಿ ಅಂಬೂದೂ ಹೆಬ್ಬುಲಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಮೆರವಣಿಗೆ ಮರತು ಒಂದೆರಡು ಚಣ ಕುದರಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಚೆಂದಾನ ಕಡೆ ನೋಡಿದ; ರೆಪ್ಪಿ ಉಲ ಕಸದ ನೋಡಿದ. ಕೂಡಿದ ಜನಾ ಎಲ್ಲಾ ಬೆರಗಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಕಡೆ ನೋಡ ತಾರಂಬೂದರ ಅರವು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕುದರೀ ಮುಂದಿನ ವಾಲೀಕಾರ, ಕಡಿವಾಣದಾಗ ಕೈ ಹಾಕಿ ಕುದರಿನ್ನ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಜಗ್ಗಿದ. ಆಗ ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕಗ ಎಚ್ಚರ ಬಂದ್ದಾಂಗ ಆತು. ಹೆಗಲ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಿದ್ದ ಮಾಲೀ ತಗದು ಕೊಳ್ಳಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡ, ಚೆಂದಾ ಇದನೆಲ್ಲಾ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನೋಡಿದಳು. ನಾಯಕ ಕೊಳ್ಳಿಗೆ ಮಾಲೀ ಹಾಕಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೀರೀಕಾಯಾದಳು. ಆದರ, ಮುಂದ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಏನ ಯಿಚಾರ ಬಂತೋ ಏನೋ, ಮಾರೀ ಸಪ್ಪಗೆ ಮಾಡಿ ನಿಟ್ಟುಸುರು ಹಾಕಿದಳು. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟಗೋತ್ಯ ಒಳಗ ಹೋದಳು. ಮುಂದೆಲ್ಲಾ ಮೆರವಣಿಗೆ ಕುದರೀ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಂನ ವಾಲೀಕಾರನ! ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕನ ತಲೀತುಂಬಾ ಏನೇನೋ ಎಣಿಕೆ!

ಮರುದಿನ ಊರಾಗೆಲ್ಲಾ ಅದೊಂದು ಮಾತು: 'ಜೋಗತೇರ ಚೆಂದಾ, ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕನ ಮ್ಯಾಗ ಹೂವಿನ ಮಾಲೀ ಹಾರಿಸಿದಳು' ಅಂತ, ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಅಂದಳು.

“ಹಾರಿಸಿದ್ದಾಡೀತು ಬಿಡ! ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಜೋಗತಿ! ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಮುತ್ತನು ಕೊಳ್ಳಾಗ ಕಟ್ಟಾಳ!”

ಇನ್ನೊಬ್ಬಾಕಿ ಮಾತಾಡಿದಳು:

“ಹೆಬ್ಬುಲಿನಾಯಕನಂತಾ ಬಂಟನ ಮ್ಯಾಗ ಹೂವಿನ ಮಾಲೀ ಹಾರಿಸ ಬೇಕಂತ ಯಾರಿಗೆ ಅನಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಜನಕ್ಕೆ ನಾಚಿಬಿಟ್ಟರು...

ಚೆಂದಾ ನಾಚಲಿಲ್ಲ...ಇಷ್ಟ !”

ಮತ್ತೊಬ್ಬಾಕಿ ಹೇಳಿದಳಂತ:

“ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟಲೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರ, ಹೆಬ್ಬುಲಿನಾಯಕನಂತವರ ಹುಟ್ಟಬೇಕು ನೋಡು!”
ಹೀಂಗ ಏನೇನೋ ಮಂದಿಯೊಳಗೆ ಮಾತು ಮೂಡಿ ಮೂಡಿ ಮರಿ ಯಾಗಿ ಹೋದೂ. ಆದರ, ಅಂದಿನ ಆ ಪರಸಂಗ ಚೆಂದಾಗೂ ಮರೀಲಿಲ್ಲ; ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕಗೂ ಮರೀಲಿಲ್ಲ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಕಾಡನಾಯಕನ ಕಿಂವಿತನಕಾನೂ ಈ ಸುದ್ದಿ ಹೋಗದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನೂ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನಸ್ಸಿನ ಹದಾ ತಿಳಿದಾವ, ಸದ್ಯ ಮಗನ್ನು ಒಬ್ಬಾತನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೂ ಅಂತ ಎಣಿಕೆ ಹಾಕಿ, ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ಹೋಗಿ, ಸೊಸಿನ್ನು ಮನಿಗೆ ಕರಕೊಂಡ ಬಂದ. ನೆರಿಹಳ್ಳಿಯ ನಾಗನಾಯಕರ ಮಗಳ ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕನ ಹೆಣ್ಣಿ! 'ಚೆಂಗಲವ್ವ' ಅಂತ ಆಕೀ ಹೆಸರು. ಚೆಂದಾನ ಮುಂದ ಚೆಂಗಲವ್ವನ ಚೆಲುವಿಕೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲರಿ; ಹುಣಿವೀ ಚಂದವ್ವನ ಮುಂದ ತಾರಕ್ಕೆ ಮಿನಿಗಿದ್ದಾಂಗ!

ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕ ಓದಿದಾವ ಅಲ್ಲ, ಬರೆದಾವ ಅಲ್ಲ. ಸಾದೂನೂ ಅಲ್ಲ, ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಆಗಬೇಕಂಬೂ ಲೆಕ್ಕದಾವಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಡಾದ ವೈರಿನ್ನು ಎದುರಿಸ ಬೇಕನ್ನೂ ಬಂಟ; ಬೇಕಾದ ಚೆಲಿವಿನ್ನು ಆಳಬೇಕಂಬೂ ಬ್ಯಾಟಗಾರ, ಆತನ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ತುಂಬಿರೂ ಚೆಂದಾನ್ನು ಬದಿಗೆ ಸರಿಸಲಾಕ, ಚೆಂಗಲವ್ವನ ಕಂಡಿದೇನೂ ಸಾದ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಗರತಿಯಾದ ಆ ಜಾಣಿ, ಗಂಡನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೇನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಕ ಹಂಚಕೀ ಹರವು ಹಾಕದ ಇರತಾಳೇ?

ಹೆಬ್ಬುಲಿನಾಯಕ, ಹಾಂಗ-ಏನೇನೋ ನೆವಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರೇಣವ್ವನ ಮನೀ ಕಡೆ ಸುಳಿದಾಡಲಾಕ ಸುರೂ ಮಾಡಿದ. ರೇಣವ್ವಗ ಇದರ ಮರ್ಮ ಗೊತ್ತಾಗೋದು ಏನ ತಡಾ? ಅವಳಿಗೆ ಹಿಂತಾದೊಂದು ಹಿರೀ ಬ್ಯಾಟ ಬೇಕಾಗೇ ಇತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ತನಕಾ ಚೆಂದಾ, ಯಾವ ಗಂಡಸನ್ನೂ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡೂದಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದು ರೇಣವ್ವನ ಮನಸನ್ನು ಕುಚ್ಚಿತ್ತು. ಮುಂದ ಏನ ಮಾಡಬೇಕೂ ಅಂಬೂದು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿದ್ದಾಂಗ ಆಗಿತ್ತು. ಈಗ ಹೆಬ್ಬುಲಿನಾಯಕನ್ನು ಚೆಂದಾ ಮೆಚ್ಚೇದಾಳಂಬೂದನ್ನು ತಿಳಿದು, ಆಕೀ ಚಿಂತೆಲ್ಲಾ ಅಡಗಿ ಹೋತು. ಹೆಬ್ಬುಲಿನಾಯಕನ ಸಂದಾನಾ ನೋಡಿ, ರೇಣವ್ವ ಆತನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಚೆಂದಾ, ಹೆಬ್ಬುಲಿನಾಯಕ ಇಬ್ಬರೂ ಇಬ್ಬರು ಕೂಡಿ ಇರೂಹಾಂಗ ಅನುವು ಒದಗಿಸಲಾಕ ಹತ್ತಿದಳು...

ಚೆಂದಾನ ರೀತಿ ಒಂದು ಮೋಜಿನದು ಏನಿ! ಹೆಬ್ಬುಲಿನಾಯಕನ್ನು ಬಯಕಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮನಸಿನಿಂದ ಅವನ ಪೂಜೆ ಮಾಡ ತಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಹತ್ತಿಲೇನು ಅವ ಇರಬೇಕಂತ ಆಸೆಪಡತಿದ್ದಳು. ಆದರ ಏನಾಗಿ ಏನು? ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕ ತನಗ ಗಂಡ ಅಲ್ಲ; ತಾ ಅವರ ಪೇಣಿ ಅಲ್ಲ; ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮದಿವಿ ಆಗೂದಂತೂ ಎಂದೂ ಆಗದ ಮಾತು-ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಬಂದು ಬಂದು, ಆಕೀ ಎದಿಗೆ ಕೆಂಜಗದ ಗುಂಪು ಕಚ್ಚಿದ್ದಾಗ ಅನಿಸತಿತ್ತು. ಹುದಿಗಿಕೊಂಡು ದೂರಕ್ಕೆ ದೂರ ಇದ್ದ ಬಿಡತಿದ್ದಳು.

ಇತ್ತ ನಾಯಕರ ಮನ್ಯಾಗ, ಹೆಬ್ಬುಲಿಗೆ ಚೆಂಗಲವ್ವಗ ಬೆಟ್ಟನ ಇಲ್ಲ. ಬೆಟ್ಟ, ಆದಾಗ ಮಾತು-ಕತೀ ಇಲ್ಲ. ಮಾತು-ಕತೀ ಆಡಿದರೂ ಅದರಾಗ ಏನೂ ರಸ ಇಲ್ಲ. ಚೆಂಗಲವ್ವ ಹಗಲ ರಾತ್ರಿ ಕಣ್ಣೀರುಗರೀತಿದ್ದಳು.

ಈ ಪರಕರಣದಾಗ ಯಾರಿಗೇನ ಸುಕಾ ಹೇಳರಿ! ಲೋಕದಾಗ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಬದುಕೂ ಅಂದರ ಇಂತಾದ ಹೆಚ್ಚರಿ! ಮೂಗಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಹತ್ತಿದ ಬೆಕ್ಕಿನ್ದಾಂಗ ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕ, ಬರೀ ಮಾರೀ ಮ್ಯಾಗ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಗೊಂತ್ಯ ಒಂದ ಕಡೆ ಕುಂತ. ಬೇಕಾದ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಬಾಗ್ಯವು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತಾನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ 'ಇದು ಕಳವಿನ ಮಾಲು, ನನಗೆ ದಕ್ಕದು' ಅಂತ ಬದಿಕಿನ ಮ್ಯಾಗ ಕಣ್ಣು ಇಟಗೊಂಡು ಮರಗಿಕೊಂತ ಚೆಂದಾ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕುಂತಳು. ಸುಲಿಗೆ ಆದ ಮನೀ ಸಿರಿಮಂತನ್ವಾಂಗ-ಕೈಯಾಗಿದ್ದದ್ದು ಕಳಕೊಂಡು ಚೆಂಗಲವ್ವ, ಬಾಯಿ ಬಿಡತ್ಯ ಮತ್ತೊಂದ ಕಡೆ ಕುಂತಳು! ಪರಪಂಚೇ ಅಂದ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಮೋಜಿನ ಮಟ್ಟಿ ರಾಯರ!

ಒಂದು ದಿನಾ ಏನು ನಡೀತು ಅಂತಿರೀ! ರೇಣವ್ವ ಏನೋ ಕೆಲಸಕ್ಕಂತ ಬೇರೊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಚೆಂದಾ ಒಬ್ಬಾಕೇ ಮನ್ಯಾಗಿದ್ದಳೇ! ನಾಕು ತಾಸು ರಾತ್ರಿ ಮೀರಿ ಹೋಗಿದ್ದೀತು. ಯಾರೋ ಮುಂಬಾಗಲಾ ತಟ್ಟತಿದ್ದಾಗ ಕೇಳಿಸಿತು. ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕ ಬಂದಿರಬಹುದೂ ಅಂತ ಅನಿಸಿತು. ಮನ್ಯಾಗ ತಾ ಒಬ್ಬಾಕೆ! ಬಾಗಲಾ ತಗೀಬೇಕೋ ತಗೀಬಾರದೋ...ಅಂತ ಮನಸು ಜೋಕಾಲೀ ಆಡಿತು. ಆದರೂ ಕಡೀಕ ಬಂದು ಬಾಗಲಾ ತಗದು ನೋಡತಾಳ: ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕ ಅಲ್ಲ; ಅವನ ಹೇಣತಿ ಚೆಂಗಲವ್ವ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಚೆಂದಾ ಒಮ್ಮಿಗೀಲೇನು ಬೆದರಿ ನಿಂತಳು. ಚೆಂಗಲವ್ವ ಏನೂ ಮಾತನಾಡದನು ಚೆಂದಾನ ಕೈ ಹಿಡಕೊಂಡು, ಒಳಗ ಎಳಕೊಂಡು ಹೋದ ವರಾಂಗ ಕರೆದೊಯ್ದಳು.

ಒಳಗ ಹ್ವಾದ ಕೂಡಲೇ ಅಂದರ, ಚೆಂಗಲವ್ವ ಚೆಂದಾನ ಕಾಲಮ್ಯಾಗ ಬಿದ್ದು ಅಳಲಾಕ ಸುರೂ ಮಾಡಿದ! ಈಕಿ ಹಿಂಗ್ಯಾಕ ಮಾಡತಾಳ ಅಂಬೂದು ಚೆಂದಾಗ ತಿಳೀದ್ದಾಂಗಾತು. ನಡುಗತಿರೂ ದನೀಲೆ ಕೇಳಿದಳು.

“ಯಾಕ ತಾಯಿಣಟಿಜಜಜುಟಿಜಜ! ಹೀಂಗ ಯಾಕೆಲ್ಲಾ! ಅಳತೀಯಾಕ? ಈಗ ರಾತ್ರಾಗ ಇಲ್ಲಿಗಿ ಯಾಕ ಬಂದಿ?”

‘ಅಳತಾ ಅಳತಾನ, ಚೆಂಗಲವ್ವ ಹೇಳಿದಳು.

“ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರದ್ಯ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ನಾನು? ನನ್ನ ಕೊಲ್ಲದೂ ಕಾಯೋದೂ ಎರಡೂ... ನಿನ್ನ ಕೈಯಾಗ ಐತಿ, ಚೆಂದಕ್ಕಾ!”

“ಹೀಂಗ ಅಂದರ ಏನೂ ತಾಯಿಣಟಿಜಜಜುಟಿಜಜ!”

ಅಕ್ಕಸದ ದನಿಯಿಂದ ಚೆಂಗಲವ್ವ ನುಡಿದಳು:

“ನಾನು ಗಂಡುಳ್ಳ ಗರತಿ, ನೀನು ಜೋಗತಿ! ನನ್ನ ಎದ್ಯಾಗಿನ ಕುದಿ ನಿನಗ ಹ್ಯಾಂಗ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು? ಚೆಂದಕ್ಕಾ, ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು! ಈಗ ನಿಂದ ಮದಿವಿ ಆಗಿದ್ದು, ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಇನ್ನೊಬ್ಬಾಕೀ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿದ್ದರೆ, ನೀ ಏನ ಮಾಡತಿದ್ದಿ ಹೇಳು!”

ಒಂದು ತುಸಾ ತಡೆದು ನಿಂತು ಚೆಂದಾ ಹೇಳಿದಳು:

“ಯವ್ವಾ, ನೀ ಯಾತಕ್ಕ ಬಂದೀದೀ ಅಂಬೂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಆದ್ದಾಂಗ ಆತು! ನಾನರೇ ಏನ ಮಾಡ್ತಿ, ನೀನು ಹೇಳು! ನಿನ್ನ ಗಂಡನ್ನ ನಾ ಏನೂ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ! ಅವರಿಗೆ ಮ್ಯಾಗಿಂದ ಮ್ಯಾಗ ನಾನು ಎಚ್ಚರಕೀ ಕೊಡತೀನಿ ನಿಮ್ಮ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೇಳೇ ಜೋಡಿ ನೀವು ಸುಖದಿಂದ ಬಾಳೇ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿಗ್ಗಿ...ಅಂತ!”

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

“ಯಕ್ಕಾ, ಅವರು ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರ ಎದೀ ಬ್ಯಾಗಿ ಏನಂಬೂದು ಅವರಿಗೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಗೊತ್ತಾದೀತು?”

“ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರ ಹೋಗಲಿ; ನಾ ಹೆಂಗಸಲ್ಲಾ? ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗೂದಿಲ್ಲೇನು?”
ಚಿಂಗಲವ್ವ ತನ್ನ ಕೋಪಾನೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಕಾರಿದಳು.

“ಹೌದವ್ವಾ, ನೀನೂ ಹೆಂಗಸು! ಲೋಕದೊಳಗ ಸವತ್ಯಾರಂಬೋರೆಲಾ . ಹೆಂಗಸರ ಇರತಾರ!”

ಎದೀಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಾಂಗಾಗಿ ಚೆಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಣ ತಡದ ನಿಂತು, ಆ ಮ್ಯಾಗ ಮೆಲ್ಲಕ ಹೇಳಿದಳು:

“ನನ್ನ ನೀ ಸವತೀ ಅಂತ ತಿಳಿಕೋಬ್ಯಾಡ ತಾಯಿಣಾಟಿಜಜುಟಿಜಜ! ನಿನ್ನ ಅಕ್ಕ ತಂಗ್ಯಾರ ಸರಿ-ಅಂತ ತಿಳಿಕೋಳವ್ವಾ!”

“ಯಾವ ಅಕ್ಕ-ತಂಗ್ಯಾರೂ ತಂತಮ್ಮ ಅಕ್ಕ-ತಂಗ್ಯಾರ - ಬಾಳೇದ ಮ್ಯಾಗ ನೀರು ಹನಿಸೂದಿಲ್ಲ-ಚೆಂದಕ್ಕಾ!”

ಸೊಲ್ವ ಸುಮ್ಮಗಿದ್ದು ಚೆಂದಾ ಕೇಳಿದಳು:

“ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ನನಗ ಏನ ಮಾಡಂತೀ?”

“ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡೂದು ಬ್ಯಾಡ! ನನ್ನ ಬಾಳೇಗೇಡು ಆಗಾಂಗ ಮಾಡು, ಇಷ್ಟು ಸಾಕು!”

“ಬಾಳೇಗೇಡು ಆಗದ್ದಾಂಗ ನಾ ಏನ ಮಾಡಬೇಕು...?”

“ಏನ ಮಾಡಬೇಕಂದರ ಏನ ಹೇಳಲಿ? ನೀ ಕಣ್ಣ ಮುಂದ ಇರೂವರೆಗೂ ನಿನ್ನ ಹುಚ್ಚೇನೂ ಕಡಿಮಿ ಆಗೂದಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ!”

“ಹಾಂಗಾದರ ನಾ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ?”

“ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗು, ಈ ಊರೊಳಗ ಮಾತ್ರ ಇರಬ್ಯಾಡ!”

“ನನ್ನ ದಸಿಂಧನ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದವರು, ನಾ ಊರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೂ ಹುಡುಕತ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತವರ ಅಲ್ಲಾ ಯವ್ವಾ?”

“ಹಾಂಗಾದರ ನಾ ಏನ ಮಾಡ್ಲಿ ಹೇಳು! ಉರ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಸತ್ತು ಹೋಗಲ್ಯಾ?”
ಮಾತಿನ ಮುಗತಾಯದ ಕೂಡಾನು ಚಿಂಗಲವ್ವ ದೊಡ್ಡ ದನೀ ತಗದು ಅಳಲಾಕ ಹತ್ತಿದಳು. ಚೆಂದಾ ಆಕಿನ್ನ ಸಂತಮಾಡತ ಹೇಳಿದಳು: ,

“ತಾಯಿಣಾಟಿಜಜುಟಿಜಜ, ಅಳಬ್ಯಾಡ! ನೀ ಚಿಂತೀ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗು; ನಿನ್ನ ಬಾಳೇ ಹೊಂದುಗೂಡೂಹಾಂಗ ನಾ ಮಾಡತೀನಿ!”

ಇದರಂತೇ ನನಗ ವಚನಾ! ಕೊಡತೀಯಾನೀನು?”

“ಇವತೊಗೋ ವಚನಾ! ಸತ್ಯ ಸತ್ಯಅಂದರೂ ಈ ಕೆಲಸಾ ನಾ ಮಾಡತೀನಿ!”

ಚೆಂದಮ್ಮ ಕೈಮ್ಯಾಗ ಕೈ ಹಾಕಿದಳು. ಚಿಂಗಲವ್ವ ಆಕೀ ಕಾಲುಮಟ್ಟ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಮನೀಗೆ ಹೊಂಟುಹೋದಳು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಆ ಮ್ಯಾಗ ಚೆಂದಾ ಏನೇನೋ ಎಣಿಕೆ ಹಾಕತ್ಯ ಕೂತಳು. ಒಮ್ಮೆ ಆಶೇ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಿರಾಶೇ, ಒಮ್ಮೆ ಒಳಗೊಳಗ ಅಳತಿದ್ದಳು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಏನೇನೋ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಗಟ್ಟಿಮಾಡತಿದ್ದಳು; ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಏನೂ ತಿಳಿದ ವರ್ಹಾಂಗ ಕಂಗಟ್ಟು ಕೂತಬಿಡತಿದ್ದಳು. ಕಡೀಕ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು,

ತನ್ನೊಳಗ ತಾನ್ಯ ಮಾತಾಡಿದಳು:

"ನಾಳಿನ ದಿನಾನ್ಯ ಮುದಿಕೆ ತಿರಿಗಿ ಬರತಾಳ, ಆಕೆ ಬರೂದರೊಳಗ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಾ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಬೇಕು!"

* * *

ಆಯ್ಕೆ, ರಾಯರ! ಮರದಿನಾ ಒಂದು ಗಳಿಗೊತ್ತು ಏರೂದರೊಳಗು ಊರಾಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಮಾತು:

"ಜೋಗತಿ ಚೆಂದಾ, ಹಳ್ಳದ ದಂಡೀ ಆಲದ ಮರದ ತೆಳಗ ಸತ್ತ ಬಿದ್ದಾಳು. ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಹಚ್ಚಗ ಹಸರಿಟ್ಟು ಹೋಗೇತಿ! ಪಾಪ, ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೀಂಗ್ಯಾಕ ಆತೋ ಏನೋ!"

ಊರ ಜನ ಹಿಂಡಹಿಂಡಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತು. ಆಗೇನ್ರಿ, ಈಗಿನಹಾಂಗ ಇಂಗ್ರಜರ ಕಾಯದೇ ಅಲ್ಲಾ ಏನಲ್ಲಾ! ಮ್ಯಾಗಿಂದ ಪೋಲೀಸರು ಬಂದು ಪಂಚನಾಮೇ-ಗಿಂಚನಾಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಡನಾಯಕಾ ಅಂದರ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಅರಸ ಇದ್ದಾಂಗ. ಅವ ಬಂದು 'ಇದು ಸರಿ!' ಅಂತ ಹೇಳಿದರ ಆತು; ಅದರಂತೇ ಊರ ಜನಾ ನಡೀತಿತ್ತು.

ಹೆಬ್ಬುಲಿ ನಾಯಕ ಬಂದು, ದೂರ ದೂರ: ನಿಂತು ಚೆಂದಾನ ಹೆಣಾ ನೋಡಿದ. ಸೆಟದು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿತ್ತು; ಮಾರೆಲ್ಲಾ ರಾವು ರಾವು ಆಗಿತ್ತು. ನೋಡಲಾಕ ಆಗದನು ಬೆದರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊಂಟ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ.

ನಾಯಕರ ಸೋಸೀ ಚೆಂಗಲವ್ವ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಒಂದು ಸವನ್ನ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿಗೋತ್ಯ-ಹೆಣದ ಕಾಲಹಿಡಿದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ. ಕುಂಕಮಾ ಅರಿಸಿಣಾ ಏರಿಸಿ, ಕೊಳ್ಳಿಗೆ ಹೂವಿನ ಮಾಲೀ ಹಾಕಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದ, ರೀತಿ ಪರಕಾರಾ ಮುಂದಿಂದೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ನಡೀತನ್ನಿ!

ಸೋಸೀ ಚೆಂಗಲವ್ವನ ಹೇಳಿಕೇ ಹಾಂಗ, ಕಾಡನಾಯಕ ಜೋಗ್ಯ ಚೆಂದಾನ ನೆನಪಿಗೇ ಅಂತ, ಆ ಹೆಣಾ ಬಿದ್ದಲ್ಲೇನ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ನಂತ. ಅದರ ಮ್ಯಾಗ ಆಕೇದೊಂದು ಮೂರ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಥಾಪನಾ ಮಾಡಿಸಿದ ನಂತ. ಚೆಂಗಲವ್ವನ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹ್ವಾದ ಗಂಡ ತಿರಿಗಿ ಸಿಕ್ಕ. ಈ ಹಿಗ್ಗಿನಾಗ ಆಕೆ ವರಸಾ ವರಸಾ ಹೋಗಿ, ಆ ಕಲ್ಲಿನ ಪೂಜೇ ನಡೆಸತಿದ್ದಳಂತ. ದೊಡ್ಡವರ ಮಾಡಿದ್ದಾಂಗ ಎಲ್ಲಾರೂ ಮಾಡೂದು ಅಲ್ಲಿ! ನಾಯಕನ ಸೋಸೀ ಪೂಜೆ ಮಾಡೂದನ್ನ ಕಂಡು, ಊರಾಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸೊಸೆಂದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲಾಕ ಹತ್ತಿದರಂತ. ಹಿಂದಿನವರ ಭಕ್ತಿ ಇಂದಿನ ಜನದಾಗ ಎಲ್ಲಿ ಉಳದೊ ತಿರಿ? ಆದರೂ ಅಂದಿನ ನಡಾವಳಿ ಇನ್ನ ಸೊಲ್ಪ ಉಳಕೊಂಡು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಬಂದೈತ ಯಾವ ಮನ್ಯಾಗ ಆಗಲಿ, ಮದಿವಾಗಿ ಬಂದ ಮೊದಲಿಗತ್ತಾರೆಲ್ಲಾ, ಬಂದ ದಿನಾನ ಅನ್ನಿ; ಮಾರಸೀದಿನಾ ಅಸ್ತಿ ಅಲ್ಲಗಿ ಹೋಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಬರಲಾಕ ಬೇತ್ರಿ! ಇದು ಏನೈತಿ-ಜೋಗತೀ ಕಲ್ಲಿನ ಕತೀನಿ! ಒಬ್ಬರ ಸುಕದ ಸಲುವಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಜೀವಾಕೊಡಾದಂದರ, ಅವರು ಬರೇ ಮನಸ್ಸಾರಿ; ದೇವರ ಸರಿ! ಚಿಂದಾ ಅಂದರ ಒಂದು ದೇವತಿ!”

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಧರಮಣ್ಣ ಸುಮ್ಮನಾದ. ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಮುದುಕನ ನಿರೂಪಣಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೂ, ಅವನು ಮಾಡಿದ ದೇವರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಿ, ನಾನು ಬೆರಗುಗೊಂಡು ಹೋದೆ. ನನ್ನ ಆ ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬನೇ ದೈವದ’ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಜೋಗತಿ ಚಿಂದಮ್ಮನಂತಹ ಬಹುಜನರ ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಂತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು, ಈ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ಕತೆಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡೆ.

* * *

ಕಥೆಗಾರರ ಪರಿಚಯ:

ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ: ಇವರ ಕಾವ್ಯನಾಮ ‘ಆನಂದಕಂದ’ ಇವರು 1900 ಏಪ್ರಿಲ್ 16ರಂದು ಗೋಕಾಕ್ ತಾಲೂಕಿನ ಬೆಟಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ತಂದೆಯಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಕುಂಟುಂಬ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಗುರುತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿತನವನ್ನು ಹೊತ್ತರು. ಇವರು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂದುವರಿಸದೆ, ವಿವಿಧ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರುದಶಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲದವರಿಗೆ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿರುವರು. ‘ಸ್ವಧರ್ಮ’ ‘ಜಯಕರ್ನಾಟಕ’ ದಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕತ್ವದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿ ನಂತರ, ‘ಜಯಂತಿ’ ಎಂಬ ತಮ್ಮದೆಯಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕೆಲಕಾಲ ನಡೆಸಿದರು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವರ ಹೆಸರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ದರ್ಜೆಯ ಕತೆಗಾರರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವರು. ಕಳ್ಳರಗುರು ಇತರ ಕಥೆಗಳು, ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ, ಬಡತನದ ಬಾಳು, ನಮ್ಮ ಬದುಕು, ಜನಪದ ಜೀವನ, ಮಾತನಾಡುವ ಕಲ್ಲು ಇವರ ಗಣನೀಯ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು. ಕಥೆಗಳು ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಅತಿ ಹತ್ತಿರ ಆದವುಗಳು. ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶ ಹಾಗೂ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜೊತೆಗೆ ಮನರಂಜಕವಾಗಿವೆ.

ಇವರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಅನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಸುದರ್ಶನ, ಮಗಳಮದುವೆ, ಇವು ಇವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳೆಂದರೆ -ರಾಜಯೋಗಿ, ಆಶಾಂತಿ ಪರ್ವ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಕವನಸಂಕಲನಗಳು -ಮುದ್ದಿನ ಮಾತು, ವೀರಗೃಹಿಣಿ, ಒಡನಾಡಿ, ಕಾರಹುಣ್ಣಿಮೆ, ನಲ್ಲಾಡುಗಳು, ಉತ್ಸಹಗಾಥ, ಮೊದಲಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಬಂಧಗಳು : ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಜೀವನ, ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಾಗಿರುವ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ದಾರಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಪರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಹಾರ, ಬಾನುಲಿ ರೂಪಕಗಳು, ಬೆಳವಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ, ಬೆಮದಹೃದಯ, ಮುಂಡರಗಿ ಗಂಡುಗಲಿ, ಪಂಚಗಂಗಾ.

ಇವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನವೋದಯ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರವರ್ತಕರು. 1937ರಲ್ಲಿ ಜಮಖಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ 33ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು. 1971ರಲ್ಲಿ ನಾಗಮಂಗಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ 1974ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಡಿ.ಲಿಟ್ ಪದವಿ ನೀಡಿತು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 30, 1982ರಂದು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ : ಗುಗ್ಗುಳ - ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮರ ಮತ್ತು ಧೂಪಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅದರ ಅಂಟು, ಪೇಣಿ - ಹೆಂಡತಿ, ಉರ - ಉರುಳು,

ಆಶಯ : ತಲತಲಾಂತರದಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಜೋಗತಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ, ಆ ಊರಿಗೆ ಬರುವ ಸೊಸೆಯಂದಿರದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಊರಿನ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಲಕ್ಕೊಂದು ದೇವರು ಇರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ - ಧರ್ಮಗಳಿಲ್ಲದೇ ಸರ್ವ-ಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಊರಿನ ಜನ ಸಂತಾನ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತು ಸಂಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿರಲು ಈ ಜೋಗತಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೆಂದರೆ, ತನ್ನ ಗಂಡನ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಸರಿಹೋಗದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬೆಸತ್ತ ಜೋಗತಿ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಜೋಗ್ಯ ಚೆಂದಾನ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅದರ ಪಕ್ಕ ಆಕೆದೊಂದು ಮೂರ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿದರಂತೆ. ಆದರೆ ಚಿಂಗಲವ್ವನ ಗಂಡಬಿಟ್ಟು ಹೋದವನು ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದನಂತೆ. ಆ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಚಿಂಗಲವ್ವ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಜೋಗತಿ ಕಲ್ಲಿನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅನಂತರ ಆ ಊರಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಆಚರಣಾ ಪದ್ಧತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬರ ಸುಖದ ಸಲುವಾಗಿ ಜೀವತೆತ್ತ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಥೆಯಾಗಿದೆ. ಊರಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಜೋಗತಿ ನಿಜವಾದ ದೇವರು ಎಂಬುದು ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

* * *

2. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ

-ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ನಮ್ಮೂರ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪೈಕಿ ನಿಂಗನು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಾಲಚಾರನಂತೆ (ಖಫಿಠಣಣ) ಇದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಬಾರದ ಕೆಲಸ ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಡಗಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ನೇಗಿಲುಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ಸರಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ನಿಂಗನು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಒಂದನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಯಿ, ಕುದುರೆ, ಹಸು, ಎಮ್ಮೆಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವುದೂ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಿತು. ಅವನು ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು; ಒಂದು ಸಲ ಒಂದು ಬೊಕ್ಕೆಯನ್ನು ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಕುಯ್ದು ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವರೆಗೆ ಅವನ ವೈದ್ಯ ಪ್ರಯೋಗವು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಿತು.

ನಿಂಗನು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಗನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದಿತು. ಅವನು ಬಹಳ ವಿನೋದಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದನು. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ, ಅವನು ಸತ್ತ ರೀತಿಯೂ ಅವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿತ್ತು. ಆಗ ನಿಂಗನಿಗೆ ಜ್ವರವು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅವನು ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮೂರ ಉಪಾದ್ರ ಮಗನನ್ನು ಈಜಿ ಬದುಕಿಸಿದುದರಿಂದ ವಿಷಮಶೀತಜ್ವರವುಂಟಾಗಿ ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಸತ್ತುಹೋದನು. ಅವನು ಮರಣದಿಂದ ನಮ್ಮೂರೇ ಬಿಂ ಎನ್ನುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಅವನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದವರು ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಯುವಕರೇನೋ ಕರಿಯನನ್ನು ನಿಂಗನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸು ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕರಿಯನಿಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾನೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಇತರರನ್ನು ಅನುಕರಣ ಮಾಡಿ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲಾ ನಿಶ್ಚಯ. ಆದರೆ ನಿಂಗನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ? ಕರಿಯನು ಯಾವ ಹುಚ್ಚುನಾಯಿಯ ಕಾಲನ್ನು ಮುರಿದಿದ್ದಾನೆ? ಯಾವ ಹಂದಿಯನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದಾನೆ? ನದಿಯನ್ನು ಪ್ರವಾಹದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಈಜಿದ್ದಾನೆ? ಯಾವ ಗಾಯವನ್ನು ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಕುಯ್ದು ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ? ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಗುವನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದ್ದಾನೆ? ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಕರಿಯನು ನಿಂಗನಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಸಮವಾಗಲಾರನು.

ನಿಂಗನ ಮರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಅರಕೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ನಿಂಗನ ಮನೆಯಲ್ಲಂತೂ ಆ ಅರಕೆ ಬಹಳ ತಾಪತ್ರಯವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ನಿಂಗನು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಸತ್ತಾಗ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯು ಎರಡು ಹುಡುಗಿಯರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾಥೆಯಾದಳು. ನಿಂಗನ ಮೊದಲನೆಯ ಹುಡುಗಿ ಪುಟ್ಟ ಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಅವಳ ತಂದೆಯು ಸಾಯುವಾಗ ಹದನೇಳು ವರ್ಷ. ಎರಡನೆಯ ಹುಡುಗಿಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವಯಸ್ಸು ನಿಂಗನು ಸತ್ತಾಗ ಮೊದಮೊದಲು ಅವನ ಮನೆಯವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕಷ್ಟವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಗುನಗುತ್ತಾ ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಗಂಡಸರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಅವರು ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಷ್ಟವೂ ಹಿಟ್ಟಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಕೂಡದೆಂಬ ನಿಂಗನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಮ್ಮೆಯೂ ಜನರಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಆದರವನ್ನೂ ಗೌರವವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿದವು. ನಿಂಗನ ಹೆಂಡತಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಗಳಾಗಿದ್ದಳು. ನಿಂಗನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂಗನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭತ್ತ, ರಾಗಿ ತುಂಬಿರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗಳೂ ಎತ್ತುಗಳೂ ಹಸುಗಳೂ ಆನಂದದಿಂದ ಕೊಬ್ಬಿ ಬೆಳೆದು ಹುಲ್ಲು ಮೇಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಗಡಿಗೆ ತುಂಬ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ ಮನೆಯ ಕೋಳಿಗಳೂ ಹಂದಿಗಳೂ, ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ನಿಂಗನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಯ ದನಗಳನ್ನೂ ಹಂದಿಗಳನ್ನೂ ಕಂಡರೆ ವಿಶೇಷ ಮಮತೆಯಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅವಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆನಂದವು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯೇ ಆಗಿದ್ದಳು.

ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆರು ವರ್ಷದಿಂದ ಎಂಭತ್ತು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಇರುವ ಗಂಡಸರೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಂಗಸರನ್ನೂ ನಾನು ಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಅಷ್ಟೇ ಧೈಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರೆ. ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಸಾರದ ತಾಪತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ನೋಡುವುದು ಅಪರೂಪವಲ್ಲ. ಅವರು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗುತ್ತಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆದಾಡುತ್ತಾ ಧೂಳಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಾ ಗಂಡು ಹುಡುಗರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತರಾಗಿ, ಕೊಳಕರಾಗಿ, ಮಳೆ ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆದರದೆ ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹುಡುಗರನ್ನೂ ಮೀರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪದೇ ಪದೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಹುಡುಗಿ ಯಾರ ಯಾರ ಮಗಳೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಎಂಬುದಿದೆಯಲ್ಲಾ! ಗಂಡುಹುಡುಗರೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ; ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗಿಯರೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ; ನಿಶ್ಚಯ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗಿಯರು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಆ ಬದಲಾವಣೆಯು ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೂ ಮಂಕನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದು ಅಂಬೆಗಾಲಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಧೂಳಿನಲ್ಲಿ ತೆವಳುತ್ತಿರುವಾಗ. ಮನೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ತಾಯಿಯೋ ಅಕ್ಕನೋ ಅದನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೆಡವಿ ಹೋಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆರೋಗ್ಯವೇ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತಂತಿರುವ ಆ ಕೂಸು ನಿಲ್ಲುವ ಮತ್ತು ನಡೆಯುವ ಸಾಧಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ನೀಡಿಕೊಂಡು ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೆರೆಯುತ್ತಾ ನಗುತ್ತಾ ಕಿರಿಚುತ್ತಾ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಅಂಗಿಯ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಜೊಲ್ಲನ್ನು ಸುರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಧೂಳಿನ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದು ಹಣ್ಣೋ ಗಂಡೋ ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಮವಾಗಿ ಅಗಲವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿ, ಗಾಳಿ ಮಳೆ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಬೆಂದ ಮುಖಗಳುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿ ಹೆದರಿಕೆ ಎಂಬುದನ್ನೇ ಕಾಣದವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಖಚರ್ಯೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಉಡುಪಿ ನಿಂದಾಗಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಯಸ್ಸಾಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದು ಚಿಂದಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅಲೆದಾಡುತ್ತದೆ.

ಹುಡುಗಿಗೆ ಆರುವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾದಾಗ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಸಾರದ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಅವಳಿಗೆ ಆಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಂಸಾರ ನಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದಿರುವ ಮಗುವೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಆಡನ್ನೋ ಕುರಿಯನ್ನೋ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಮೇಯಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗಿಯು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಸುಂದರಿಯರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆ. ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ ಶಕ್ತಿಯೂ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಗಂಡಸುತನದ ಧಾರ್ಮ್ಯವೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಜೀವನದ ಯಾವಕಷ್ಟವನ್ನಾದರೂ ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಮನೋಧಾರ್ಡ್ಯವೂ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ನಾಳೆ ಏನೋ, ನಾಡಿದ್ದೇನೋ ಎಂಬ ಭಯವೂ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಕಾತರವೂ ಅವರನ್ನು ಎಂದೂ ಸೋಕುವುದಿಲ್ಲ. 'ಸರಳದ (ಶರೀರದ) ಬೆವ್ರ ಹರಿಸಿ, ಮಾಡೋರೆ ಯಾರೇನು ಭಯ, ಯಾರೇನು ಹಂಗು?'

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹುಡುಗಿಯರು ಹದಿನಾರು, ಹದಿನೇಳು, ಹದಿನೆಂಟು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ಚೆಂದವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ನಿಂಗನ ಮಗಳು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಆ ವಯಸ್ಸು ಬಂದಿತ್ತು. ಅವಳು "ನೋಡೋಕೆ ಬಲು ಮೈನಾಗಿದ್ದಳು". ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸುತ್ತಾ ಹನ್ನೆರಡು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಸುಂದರಿ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ "ನೋಡೋಕೆ ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದಳು. ದೇಹದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪುಟ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಕೂತರೆ, ನಿಂತರೆ, ನಡೆದರೆ, ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಗಂಭೀರ, ಹಕ್ಕಿ ಹಂಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಚುರುಕು, ಮೆತ್ತಾನೆ (ಮೃದುವಾದ) ದನಿ ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪೆ ಚಿಪ್ಪಿನ ಅಗಲ ಕಣ್ಣು". ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡೇ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಳುವ ಕರೇ ಶಾಲೆ ಉಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಬಹಳ ಚೆಲುವೆಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಉದಾರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು. ಬಡವರ ಉದಾರತೆಯು ಅವರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಭೂಷಣವಾದುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವರು ತಮಗೆ ಯಾವುದು ಅವಶ್ಯವಾದುದೋ ಅದನ್ನೇ ಇತರರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಯು ತಮ್ಮ ತೋಟದ ಹೂವುಗಳನ್ನೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ತನಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಹೂವು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅವಳೇ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅವಳ ಕೈ ಹಿಡಿತವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯು ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದವರಿಗೆ ದುಡಿದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗಿದ್ದ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಜತೆಗೆ ತನ್ನ ತಂದೆ ನಿಂಗನಿಂದ ಅವಳು ಕೆಲವು ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಹೊಲಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಯ ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ದನಗಳನ್ನೂ ಕುರಿ, ಕೋಳಿಗಳನ್ನೂ ಸಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ನಿಸ್ಸಿಮಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಂದಿಗಳಾಗಲಿ ಕೋಳಿಗಳಾಗಲಿ ಯಾವ ರೋಗದಿಂದಲೂ (ರೈತರು ಹೇಳುವಂತೆ "ನಸೀಬು 'ಖೋಟಾ" ಆಗಿ) ಸಾಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಅವಮಾನಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದು ಅವುಗಳ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಹಂದಿ-ಹುಂಜಗಳು "ಲಡಾಯದ ವೀರರಂತೆ" ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಕುಯ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಆರ್ಭಟಿಸುತ್ತಾ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಅಗ್ಗವಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹುಡುಗಿಯಿಂದಲೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ತಂದೆಗೆ ಸಂಪಾದನೆಯುಂಟು. ಹುಡುಗಿ ಕಟ್ಟುಮಸ್ತಾಗಿ ಕಾಡು ಹೂವಿನಂತೆ ಬೆಳೆದು ಚೆಂದವಾಗಿದ್ದರಂತೂ ತಂದೆಗೆ ಅದು ಚೆನ್ನದ ಗಣಿಯೇ ಆಗುವುದು. ಹುಡುಗಿಯ ತಂದೆಗೆ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿ "ತೆರ"ಕೊಟ್ಟು ಹೊರತು ಯಾವ ಗಂಡಿಗೂ ಅವಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಗಂಡನು ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ತನ್ನ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆ ಹುಡುಗಿಯರು "ತೀರ್ಥ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಶೀತ, ಮಂಗಳಾರಿಗೆ ಉಷ್ಣ"ದ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರದವರಾದುದರಿಂದ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿಯೂ ತೋಟದಲ್ಲಿಯೂ ದುಡಿದು ತಮಗಾಗಿ ಅವನು ತೆತ್ತ ಹಣವನ್ನು ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡನು ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು, ಹೆಂಡತಿಯು ಸುಖವಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಇದು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿಯು ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಗಂಡನು ಅವಳನ್ನು "ನಿನ್ನಾಗಿ ಆರಿಪ್ಪತ್ತು (ಆರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಂದರೆ ನೂರಿಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ) ತೆತ್ತಿಲ್ವೆ, ಗೊಬ್ಬರ ಹೊರೋಕೆ ಬಾ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಯೋಗ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ತಂದೆ ನಿಂಗನಿಗೆ ತಾನು ಸಮಾನನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಕರಿಯನಿಗೆ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷವಾಗಿದ್ದರೂ ಮದುವೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕರಿಯನ ಹತ್ತಿರ ತೆರದ ಹಣ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಹೊಸಬಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಅನೇಕ ಹಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಹೊಸಬಿ ಅದೊಂದನ್ನೂ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಾರದೆ ಮಾದನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾದಳು. ಹೊಸಬಿಯ ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರ ಕರಿಯನು ತನ್ನ ಬಲೆಯನ್ನು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಎಸೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಕರಿಯನನ್ನು ನಮ್ಮೂರಿನವರು "ತಳವಾರ"ನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವನು ನಮ್ಮೂರ ತಳವಾರನಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲಿ ದನಗಳನ್ನು ಕೂಡಲು ಸರ್ಕಾರಿ ದೊಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಊರಿನ ರೈತರು ದನಗಳನ್ನು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಕರಿಯನನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ್ದರು. ನಮ್ಮೂರಿನ ರೈತರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ದನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೋಲಿ ಬಿಡುವುದರಿಂದ ರೈತರು ಆ ದನಗಳನ್ನು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ "ತಳವಾರ"ನನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕರಿಯನೇ ತಳವಾರನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಊರ ಸುತ್ತ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳ ಬಳಿ ದನಗಳು ಬಾರದಂತೆ ತಿರುಗಾಡುವುದು, ಬಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು ಇದು ತಳವಾರನ ಕೆಲಸ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಳವಾರನಿಗೆ ರೈತರು ಒಕ್ಕಲಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸೇರು ರಾಗಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪೈರಿಗೆ ದನಗಳ ಹಾವಳಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ತಳವಾರನ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡದೆ ದನಗಳನ್ನು ಹೊಲಗಳ ಮೇಲೆ ಪೋಲಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ತಳವಾರನು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ದನಗಳ ಯಜಮಾನನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದನಕ್ಕೂ ತಳವಾರನಿಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಸೇರು ರಾಗಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದನಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕರಿಯನು ತಳವಾರನಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದ ತಳವಾರರು ಸಾಧಾರಣ ವಾಗಿ ಯಾರ ದನಗಳನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಂದ ದನಗಳನ್ನು ಹೊಲಗಳಿಂದ ಮನೆಗೆ ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕರಿಯನು ತಳವಾರನಾದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದನಗಳು ಸೇರಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕರಿಯ ಬಹಳ ಜೋರಾದ ಆಸಾಮಿ. ಅವನ ಮಾತು ಒಂದು ಮೈಲಿ ದೂರ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅವನ ದನಿಗೆ ಹುಡುಗರು ಬೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ದನಗಳು ಕೂಡ ಅವನ ದನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಕರಿಯನು ರಾಗಿಯ ಆಸೆಯಿಂದ ಬೀದಿಯ ದನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಯಾರಾದರೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರೆ ಗದರಿಸಿ ದೊಣ್ಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರು ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಓಡಿಸಿ. ದನಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಕರಿಯನನ್ನು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕರಿಯನು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬಾಯಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬೀದಿಯ ದನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಾಗಿಯ ಆಸೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳಿಗೆ ಮೈ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ತನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಕರಿಯನು ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಹೊಸಬಿಯು ಅವನ ಬಲೆಯಿಂದ ಪಾರಾದಂತೆ ತಾನೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಉಪಾಯದಿಂದ ಪಾರಾಗುವೆನೆಂದು ಅವಳು ನಂಬಿದ್ದಳು.

ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನ ರೈತರು ಭತ್ತವನ್ನೂ ರಾಗಿಯನ್ನೂ ಬೇಕಾದಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪೈರು ಬೆಳೆದು ಹಣ್ಣಾಗಿ ಕುಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗ ಭತ್ತದ ಬೈಲು ಭೂಮಿಗೆಲ್ಲಾ ಚಿನ್ನದ ತಗಡನ್ನು ಹಾಸಿದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಪೈರನ್ನು ಕುಯ್ಯಲು ಬೇರೆ ಊರುಗಳಿಂದ ಬೇಕಾದಂತೆ ಆಳುಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ರಾಗಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಕುಯಿದು ಬಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಪೈರನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಕಾಲವೂ ಬೆಳೆದ ಪೈರನ್ನು ಕುಯ್ಯುವ ಕಾಲವೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಭೂಮಿ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಹದವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಶೈತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಬೀಜವು ಕೊಳೆತು ಹೋಗುವುದು. ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ಮಣ್ಣು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ನೆನೆದಿದ್ದರೆ ಬೀಜವು ಮೊಳಕೆಯಾಗಲು ಬಿರದು ಸತ್ತು ಹೋಗುವುದು. ಮಣ್ಣು ಶೈತ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿ ಹುಡುಹುಡಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಇದೇ ಬಿತ್ತನೆಯ ಬೆರಗು. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತದಿದ್ದರೆ "ಕೃಷಿ ಕೆಡಗುಪೇಕ್ಷೆಯಲಿ" ಎಂದಾಗುವುದು.

ಪೈರನ್ನು ಕುಯ್ಯುವಾಗಲೂ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಯ್ಯಬೇಕು. ಗಿಡವು ಹಳದಿಯಾಗಿ ರಾಗಿಯಾಗಲಿ ಭತ್ತವಾಗಲಿ ಮೂರುಪಾಲು ಒಣಗಿರುವಾಗ ಪೈರಿಗೆ ಕುಡುಗೋಲನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ರಾಗಿಯನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಯ್ಯದೆ ಅದು ಒಣಗಿದರೆ ಕಾಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉದುರಿಹೋಗುವುದು. ಭತ್ತದ ಪೈರನ್ನು ಕಾಲ ಮೀರಿ ಕುಯ್ಯರೆ, ಕಾಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಣಗಿ (ಕಡಿಗಿ) ಅಕ್ಕಿ ಬಹಳ ನುಚ್ಚಾಗುವುದು. ಪೈರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಕುಯ್ಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಆಳುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪೈರನ್ನು ಕುಯ್ಯುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸ. ಹೆಂಗಸರೂ ಗಂಡಸರೂ ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪೈರನ್ನು ಕುಯ್ಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಆಟದಂತೆ ತೋರುವುದೇ ಹೊರತು ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರ ನಗುವೇನು, ಉತ್ಸಾಹವೇನು, ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಬೆಳೆದ ಪೈರನ್ನು ಕುಯ್ಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಸ್ವಾವಲಂಬನದ ಹೆಮ್ಮೆಯೇನು! ಭೂಮಿತಾಯಿಯೂ ತೋಳಬಲವೂ ಇರುವವರೆಗೆ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅವರ ಮುಖದ ಧೈರ್ಯವೇನು! ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಧೈರ್ಯವು ಅವರಿಗೆ ಇರುವಷ್ಟು ಪಟ್ಟಣದ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೀತು?

ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೈರನ್ನು ಕುಯ್ಯುವ ಆಳುಗಳು ತುಂಬಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಬರುವ ಕೂಲಿಗಳು ಆರಂಭಗಾರರಲ್ಲ. ವರ್ಷಾನುಕಾಲವೂ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಅವರು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಯಿಂದಲೇ ಜೀವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ರೈತರೂ ಜಮೀನುದಾರರೂ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದು ಕಾದಿದ್ದು, ಪರ ಊರುಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೋದ ಸಲ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಪೈರು ಕಟಾವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣದ ಸಾಹುಕಾರ ಬಸವೇಗೌಡ ಬಂದ. ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಮೂವತ್ತು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಟಾವಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪೈರನ್ನು ಕುಯ್ಯಲು, ಆಳುಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೇ ಬಸಯ್ಯನು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಯಾರ ಜಮೀನಿನ ಪೈರನ್ನು ಆಳುಗಳು ಕುಯ್ಯುತ್ತಾರೋ ಅವರೇ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಹಿಟ್ಟನ್ನಿಕ್ಕಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಸವಯ್ಯ ಬಂದ ದಿನವೇ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಪುಟ್ಟ ಮಲ್ಲಿಗೆ "ವೈನಾದ ಹುಡುಗಿ" ಎಂಬುದು ಆಗಲೇ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಬಸವಯ್ಯನ ತಂದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಸ್ತ ನೂರಾರು ಖಂಡುಗ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಲೇವಾದೇವಿಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಬಸಯ್ಯನಿಗೆ ಬಡಹುಡುಗಿಯಾದ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಬಲವಾಯಿತು. ಆಳುಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದ ಗೃಹಸ್ಥ, ತಾನೇ ಆಳಾಗಿ ಉಳಿದ ಕೂಲಿಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೊಲಗಳನ್ನೂ ಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಅವನ ಗುರುತು ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕೈಯಿಂದ ಎಸರನ್ನೂ ಹಿಟ್ಟನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಊಟಮಾಡುವುದೇ ಬಸವಯ್ಯನ ದೊಡ್ಡ ಆನಂದ ವಾಗಿದ್ದಿತು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯೂ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಇತರರೂ ಅವನು ಒಬ್ಬ ಸಾಧಾರಣ ಕೂಲಿ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರು.

ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣದ ಕೂಲಿಗೆ ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಮನೋಭಾವವು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸಿನ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ಚರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ತೋರುವ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಹೆಂಗಸು ಬಹುಬೇಗ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಕೆಲವು ಹೆಂಗಸರು ತಾವು ಅರಿತುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಗಂಡಸರೆದುರಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ವಿಚಲಿತರಾಗದವರಂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಗಂಡಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸರಳವಾದ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅವನ ಆನಂದವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಸವಯ್ಯ ಯಾವಾಗಲೂ.

ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಅಭ್ಯಾಸವಿದ್ದಿದ್ದರೂ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಎದುರಿಗೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಪೆರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣದ ಕೂಲಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೇಮದ ಮನೋಭಾವವು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಿತು. ಬಸವಯ್ಯನೇನೋ ಕಟ್ಟುಮಸ್ತಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಆಳಾಗಿದ್ದನು, ಆದರೆ ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಕೂಲಿಯ ಕೆಲಸ. ನಮ್ಮ ಊರಿನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ರಾಣಿಯಾಗಿರಲು ಅರ್ಹಳಾದ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಆ ಬಡ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರಾರಿಗೂ ಬಗೆಹರಿಯದೆ ಹೋಯಿತು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ತಾಯಿಗೆ ಬಸವಯ್ಯನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವೇನೋ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಕೂಲಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ ತನ್ನ ಗಿಣಿಮರಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಅವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ತಾನು ಬಸವಯ್ಯನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದೂ ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸರಿಯೆ ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತೇನೆಂದೂ ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಅವಳ ತಾಯಿಯು "ನಿನ್ನ ಸುಕಕ್ಕೆ ನಾನ್ಯಾಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬಂದೇನು? ಆದರೆ ನನಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದು" ಎಂದಳು.

ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಸವಯ್ಯನ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ತಳವಾರ ಕರಿಯನು ಅಡ್ಡಿ ಯಾಗಿದ್ದನು. ಹೊಸಬಿಯು ಕೈ ತಪ್ಪಿದಂದಿನಿಂದ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಯಾಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ನಿಂಗನು ತೀರಿಕೊಂಡ ಮೇಲಂತೂ ಅವನ ಮಗಳು ತನ್ನ ಬಲೆಗೇ ಬೀಳುವಳೆಂದು ಅವನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಬಸವಯ್ಯ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವಳೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕರಿಯನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅನುಮಾನವಿರಲಿಲ್ಲ. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯು ಮನೆಯಿಂದ ಹಿಟ್ಟನ್ನೂ ಎಸರನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದು ತನ್ನ ಗದ್ದೆಯ ಆಳುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ಬಸವಯ್ಯನು ಎಸೆದ ನೋಟಗಳಿಂದ ಅವಳಲ್ಲಿ ಬಸವಯ್ಯನಿಗೆ ಮನಸ್ಸುಂಟಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕರಿಯನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಳೆಂದು ಅದುವರೆಗೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಆಗಿನಿಂದಲೇ ಬಸವಯ್ಯನ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷ ವುಂಟಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಈ ಮದುವೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿ ಮರಿಯ ಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವನ ಯೋಚನೆಯಾಯಿತು.

ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೂ ಅವಳ ತಾಯಿಗೂ ದೇವರು, ಶಕುನ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದಿತು. ಕರಿಯನಿಗೆ ಇದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಶಕುನದ ಮೂಲಕ ತನ್ನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಪೆರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣದ ಆಳಿನ ಆಸೆಯು ಅವಳಿಗೆ ಬಿಡಲಾರದೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಕರಿಯನ ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಊರ ಪೂಜಾರಿ ಸಹಾಯಕ ನಾದನು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಿತ್ತು ಪೂಜಾರಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಸವ ಇದೆ. ಅವನು ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಊರುಗಳಿಗೂ ಸಂತೆಗಳಿಗೂ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಈ ಬಸವ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳಿಗೂ ನುಗ್ಗಿ ರಾಗಿಯನ್ನೂ ಭತ್ತವನ್ನೂ ಬೇಕಾದಂತೆ ಮೇಯುತ್ತದೆ. ಪೂಜಾರಿಯು ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿ ರಾತ್ರಿಯೂ ಪೋಲಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅದು ರಾಗಿಯ ಗುಡ್ಡೆಯನ್ನು ಮಿತಿಮೀರಿ ಮೇದು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ, ಸಗಣೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ರಾಗಿಯೇ ಸೇರಿಕೊಂಡು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ರಾಗಿಯ ಪೈರು ಬೆಳೆದು ಹೊಲವಾಗಿದೆ. ಬಸವನನ್ನು ಪೋಲಿ ಬಿಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ರೈತರು ಕೂಗಾಡಿದರೆ ಪೂಜಾರಿ "ಇದು ದೇವ ಬಸವ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೂಗಾಡಿದರೆ "ತಳವಾರನೆ ಹೇಳು. ದನ ಪೋಲಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಕೂಡ್ಕೊಳ್ಳೋದು ಅವನ ಕೆಲಸ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ತಳವಾರನು ಪೂಜಾರಿಯ ಬಸವನನ್ನು ದೊಡ್ಡಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಕೆಲವರು ಕರಿಯನಿಗೆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕರಿಯನಿಗೂ ಪೂಜಾರಿಗೂ ಬಹಳ ಸ್ನೇಹವೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಬಸವನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೊಬ್ಬಿ ಪೋಲಿ ಮೇಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪೂಜಾರಿಯೂ ಕರಿಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಯಾವಂತ ನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಒಂದು ದಿವಸ ಪೂಜಾರಿಯು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತೂಕಡಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. "ಬಸವನಂತೂ ಊರವರ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೇದು ಕೋಣನಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ಇದೇನೋ ಸವಾರಿಗೆ ಆಯ್ತು; ಇನ್ನೊಂದು ಕರಾವಿನ ಹಸ ಏಕೆ ಇಡಬಾರದು? ಆಗ ಬಸವನ ಜತೆಗೆ ಅದರ ಯಜಮಾನನ ಮೈಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತೆ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಳವಾರ ಕರಿಯನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಬಂದವನೆ "ಐನೂರ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ನನ್ನ ಒಂದೈಲಸ ಆಗಬೇಕಲ್ಲ?" ಎಂದನು. ಐನೂರು "ಆಗಲಿ ಅದಕ್ಕೇನು" ಎಂದನು. ತಳವಾರನು "ಆ ತುಂಟ ಹುಡುಗಿ ಪುಟ್ಟ ಮಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣದ ಆಳನ್ನ ಮದ್ದೆ ಆಗ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಮದ್ದೆ ಆಗಬೇಕು ಅಂತ ಹತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂತಿರೀನಿ. ಅವಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಾರಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ನೀವು ಅವಳಿಗೆ 'ಈ ಮದ್ಯೆ ಇಂದ ಬಾರಿ ನಷ್ಟ ಆಯ್ಕೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲ' ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಯ್ತದೆ" ಎಂದನು. ತಳವಾರನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಐನೂರು "ಇಲ್ಲ, ಆಗೋಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ ಹುಡುಗಿ ಬಲು ಒಳ್ಳೇ ಹುಡುಗಿ. ದೇವರಲ್ಲಿ ಅದ್ರೆ ಭಾರಿ ಭಕ್ತಿ ಅಯ್ಯ ನನ್ನಂತ್ರೆ ದೇವತೃಂಡಂಗೆ ನಡ್ಕೊತಾಳೆ. ನಾ ಒಲ್ಲೆ, ನೀನೇ ಅವಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕನ, ಸಾಲಾವಳಿ ಹೇಳು" ಎಂದನು. ತಳವಾರನಿಗೆ ಬಹಳ ಕೋಪ ವುಂಟಾಯಿತು. ಅವನು "ಏ ಪೂಜಾರಿ, ಹಂಗೋ. ಆಗ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ನನ್ನಿಂತ ಆ ಹುಡುಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಹೋಯ್ತು ನಾಳೆ ಇಂದ ನಿನ್ನ ಬಸವನ್ನ ಬೀದಿಗೆ ಬಿಡೋದು ತೋರಿಸ್ತೀನಿ, ನಾಳೆ ಮಾತ್ರ ನೀನು ಬಿಡು. ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಪೋಲಿ ಮೆಯಸಿದ್ದಿದ್ದು ರಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಖಂಡಗ ತೆರಸ್ತೀನಿ, ಪೂಜಾರಿಗಳ ನಂಬೋಕಾಗದು. ದೇವರ ಗಂಟೆ ನುಂಗೋರು ಮನಸನ ಗಂಟ ತಿನ್ನದೆ ಬಿಡ್ತಾರಾ ?" ಎಂದನು. ಪೂಜಾರಿ ಆಯ್ಕನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಖಂಡುಗ ರಾಗಿ ತೆರುವುದಕ್ಕೆ ಸುತಾರಾಂ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿತ್ಯ ತನ್ನ ಬಸವನನ್ನು ಆನೆಯಂತೆ ಪೋಲಿ ಮೇಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ತಳವಾರನೊಂದಿಗೆ ಹೊಡೆದಾಡಲೂ ಅವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪೂಜಾರಿಯು ತಳವಾರನ ಮಾತಿನಂತೆ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಪೆರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣದ ಆಳನ್ನು ಮದುವೆ ಆಗದಂತೆ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು.

ಮರುದಿವಸ ಆಳುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ರಾಗಿಯನ್ನು ಕುಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಲದ ಒಂದು ಭಾಗ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೇಡಾಗಿದ್ದು (ಎತ್ತರ) ಅದನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಕಡಿದು ಸರಿಮಾಡಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಗಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ರಾಗಿಯು ಹೊಲದ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಿತು. ತೆನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಾಳುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ದಪ್ಪವಾಗಿ, ಆ ಕಾಳುಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಪೈರು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಾಗಿದ್ದಿತು. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾರ ಹೊಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯದಷ್ಟು ಸೊಂಪಾಗಿ ಆಗ ಪೈರು ಬೆಳೆದಿದ್ದಿತು. ಆ ಪೈರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿ ತಗಲುವಂತೆ ಇತ್ತು ಹೊಲದ ಉಳಿದ ಕಡೆ ನಾಲ್ಕು ಮುಂಬು(ಸಾಲು)ಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಮುಂಬುಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯೂ ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣದ ಕೂಲಿಯೂ ಒಬ್ಬರ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೈರನ್ನು ಕುಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಐನೂರು ಬಂದನು. ತಳವಾರ ಕರಿಯನೂ ಉಳಿದವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಲವನ್ನು ಕುಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯೂ ಬಸವಯ್ಯನೂ ಕುಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗವು ಉಳಿದವರು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಜಾಗದಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮಾರು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು. ಮಧ್ಯೆ ಪೈರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅವರು ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೂಜಾರಿ ಅಯ್ಯನು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯೂ ಬಸವಯ್ಯನೂ ಕುಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಪೈರಿನ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಾ "ಗ್ರಹಚಾರ, ಒಳ್ಳೇ ಹುಡ್ಡಿ, ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ! ಅದ್ಕೇ ಪೈರು ಹಂಗೆ ಬಂದಯ್ತೆ" ಎಂದನು. ತಳವಾರ ಕರಿಯನು "ಅದೇನು ನೀವು ಹೇಳೋದು ಐನೂರು?" ಎಂದನು. ಐನೂರು "ನಿನಗೇನು ಆ ಸಮಾಚಾರ ಕಟ್ಟೊಂಡು? ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ನೀ ನೋಡು" ಎಂದನು. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಪೈರನ್ನು ಕುಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ "ಅದೇನು ಹೇಳಿ ಐನೂರು?" ಎಂದನು. ಐನೂರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ "ಇಂತಾ ಇಚಾರ ನಾವು ಹೇಳಬಾರದು. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನವಿಷ್ಣುವಿದ್ದಂತೆ ಆಗಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಆಳಿನೊಂದಿಗೆ ಪೈರು ಕುಯ್ಯಾ ಇದಾಳಲ್ಲ. ಅಂತಾ ಬೆಳೆ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾವದಾದರೂ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದನ್ನ ನೀವು ನೋಡಿದಿರಾ? ಇದೇ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹಿಂಗೆ ಎಂದಾದರೂ ಬೆಳೆದಿತ್ತೆ? ಇಲ್ಲ. ಈ ಬೆಳೆ ಸುಖಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೇಡ್ತಾಲೆ ಬಂದಿದೆ. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಕೇಡ್ವಾಲ್ಕೆ ಈ ಬೆಳೆ ಒಂದೇ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮನಸನೂ ಈ ವರ್ಷ ಬಂದ?" ಎಂದನು. ತಳವಾರ ಕರಿಯನು 'ಆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಹೆಸರೇನು!' ಎಂದನು. ಐನೂರು ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಮಡಿಸಿ ತೆರೆದು ಎಣಿಕೆ ಹಾಕಿ ತಿರುಗಿಸಿ "ವೀಶ್ವರನ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿರೋರು ಯಾರು?" ಎಂದನು. ಆಳುಗಳೆಲ್ಲಾ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

"ಬಸವಣ್ಣ" ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ಏನೂರು 'ಈಗ ಬಂದಿರೋನ್ನೂ ಅದೇ ಹೆಸರು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೂ ಅವನ್ನೂ ಜೋಸ್ತಿ ಬೆಳಿತಯ್ಯ ಇದು "ಒಳ್ಳೆದಲ್ಲ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಿಗೆವಿಷ್ಣುವಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟನು. ಪೂಜಾರಿ, ತಾನು ಸಂಸ್ಕೃತಜ್ಞನೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈಶ್ವರ ಎನ್ನುವುದರ ಬದಲು ವೀಶ್ವರ, ಇಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ಊಟ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಊಷ್ಟು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಆಸೆ. ಒಂದು ಸಲ ಅವನು ಸಂಸ್ಕೃತಜ್ಞರಾದ ನಮ್ಮೂರ ಪುರೋಹಿತರಲ್ಲಿ ಒಂದು "ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮೂರು ಸಲ ವಪನವಾಯಿತು. ಏನು ಮಾಡಲಿ?" ಎಂದು ಕಾತರನಾಗಿ ಕೇಳಿದನು. ಆಗಿದ್ದುದು ವಮನ (ವಾಂತಿ), ವಪನವಲ್ಲ. ಪುರೋಹಿತರೂ ಸರಸಿಗಳು. ಅವರು "ಒಂದು ರಾತ್ರಿಗೆ ಮೂರು ಸಲ ವಪನವೆ? ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲವಾದರೆ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ" ಎಂದರು. ಪೂಜಾರಿಯು ಅದೇ ನಾನು ಹೇಳೋದು ಎಂದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆಹೋದನು. ಕರಿಯನು "ಏನೂರು, ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆನೆ ಕರೀತೀನಿ, ನೀವೆ ಅವಸ್ಥೆ ಹೇಳಿಬಿಡಿ" ಎಂದನು. ಏನೂರು "ಬೇಡ. ನಾನ್ಯಾಕೆ ಅವಳಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಭಯ ಹತ್ತಿಸಲಿ. ಒಳ್ಳೆ ಹುಡುಗಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದನು. ಅಷ್ಟು ಜನರ ಎದುರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ, ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾಗಿ ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವುದೆಂದೂ, ಅದರಿಂದ ತಳವಾರನ ಉದ್ದೇಶವು, ತಾನೇ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಧಿಸುವುದೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದಿತು.

ಪೂಜಾರಿ ಅಯ್ಯನ ಈ ಊಹೆಯು ತಪ್ಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ವಿಷಯವು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕಿಂತ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದುದು ಹೆಚ್ಚು ಭಯಂಕರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಮೊದಲೇ ಶಕುನ ಸಾಲಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಆ ರಾತ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಏನೂರನ್ನು ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತುಗಳು ನಿಜವೇ ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಳು. ಏನೂರು "ನಾನು ದೇವರ ಕೇಳೆ: ಸ್ವಾಮಿ ಹಂಗೆ ಹೇಳ್ ಬೇಕಾದ್ರೆ ಅವನ್ಯಾತ ನಂಬು, ಇಲ್ಲಿದ್ದ್ರೆ ಬಿಡು" ಎಂದನು.

ಏನೂರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ತಾಯಿಗೆ ಭಯ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅವಳು "ಬಸವಯ್ಯ ಯಾರೋ ನಮ್ಮೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನ ಕುಲ ಯಾವುದೋ ಮನೆ ಯಾವುದೋ ಕಂಡೋರು ಯಾರು? ಅಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಕಷ್ಟ ಅನುಭೋಗಿಸೋದು ನಮಗೆ ಬೇಡ. ಬಸವಯ್ಯನೂ ಬೇಡ, ಮದುವೇನೂ ಬೇಡ" ಎಂದುಬಿಟ್ಟಳು. ಅಂತೂ ಬಸವಯ್ಯನಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಗಳಿಂದಲೂ ಅಡಚಣೆಯೇ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಆ ದಿವಸ ಬಸವಯ್ಯ ಹೊಸಬಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಬಿಯ ಗಂಡ ಮಾದನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಊಟದ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ಮಾರ ಬಸವಯ್ಯನನ್ನು “ಕೈಕಾಲ್ ನೀರ ತಕೋಳಿ” ಎಂದ. ಬಸವಯ್ಯ “ತಕೋಳೊ ಹಂಗಿಲ್ಲ” ಎಂದ. ಮಾದ “ಆಗದು, ಉಣ್ಣೆ ಏಳಿ” ಎಂದ. ಬಸವಯ್ಯ “ಉಳ್ಳೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ” ಎಂದ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಾರು ಹೋದರೂ “ಉಳ್ಳೋಕೆ ಏಳಿ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಲಾತ್ಕರಿಸದ ಮನೆ ಇಲ್ಲ. ಅತಿಥಿಯಿರಲಿ ಅಭ್ಯಾತನಿರಲಿ ಬೇಕಾದವನು ಬಂದಿರಲಿ, ತಾನು ಮಾತ್ರ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಬಿಡುವ ಸ್ವಭಾವ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಒಳಗೆ ಅಡಿಗೆ ಆಗಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದವರನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಂದವನಿಗೂ ಸಾಕಾಗುವನ್ನು ಅಡಿಗೆ ಒಳಗೆ ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ, ಇರುವುದನ್ನೇ ಎಲ್ಲರೂ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಆಸೆ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಊಟದ ಋಣವನ್ನು ತಾನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ತೀರಿಸಿಯೇ ನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಅವನಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಕಂಡವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಸಹ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾದನು ಬಸವಯ್ಯನನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಊಟಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಬಸವಯ್ಯನು ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಏಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಹಿಟ್ಟಿನ ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ನುಂಗುತ್ತಾ ಸಾರೊಳಗಿನ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಸೂರಿನ ಕಡೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅಗಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮಾದನಿಗೆ ಬಸವಯ್ಯನು ಏನೋ “ವೇಚಣೆ” ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಸವಯ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಐನೂರು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಹೇಳಿಕೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದು ಐನೂರಿನ ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಎಂಬುದೂ ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯೂ ಅವಳ ತಾಯಿಯೂ ದೇವರು ಪೂಜಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬಿದುದರಿಂದ ಬಸವಯ್ಯನು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತೋಚದೆ ಮಂಕಾಗಿದ್ದನು. ಮಾದನು “ಏನು ಬಸವಯ್ಯ, ನಮ್ಮೂರು ಬೇಸರೆ ಬಂತಾ?” ಎಂದನು. ಬಸವಯ್ಯನು “ಬೇಸರೆ ಯಾಕೆ. ಬಲ್ಪ ಸಂದಾಗದೆ ನಿಮ್ಮೂರು. ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಬೇಕಾದ್ರು ಇರತೀನಿ” ಎಂದನು. ಮಾದನು “ಹೌದು ಹೌದು, ಬೇಸರೆ ಬರೋಕೆ ನಿನ್ನೇನು ನನ್ ಇರೋ ಅಂತಾ ಹೆಂಡ್ತಿ ಅವಳೆ?” ಎಂದನು. ಹೊಸಬಿಯು “ಹೌದು, ನನ್ನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಬಾರಿ ಕಷ್ಟ ಅಲ್ಲ? ಯಾಕೃದ್ದೆ ಆದ್ರಿ?” ಎಂದಳು. ಮಾದನು “ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು ಬಸವಯ್ಯ, ಇವಳು ಸಗಣೆ ತಟ್ಟಬೇಕಾದ್ರೆ, ನಾನಿವಳ ಆಳಿನಂಗೆ ಕೆರೆ ಇಂದ ನೀರಂದು ಸಗಣೆಗೆ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಕಲಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇವಳು ಎಮ್ಮೆ ಹಾಲು ಕರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಇವಳುಂದೆ ಅದರ ಕರ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಇವಳು ಬಿಡು ಅಂದ್ರೆ ಬಿಟ್ಟುಂಡು ಹಿಡ್ಕೊ ಅಂದ್ರೆ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ನಾ ನಿಂತಿರಬೇಕು. ಹಿತ್ತು ಬದ್ವೆಗಿಡ್ಡ ಇವಳು ನೀರು ಹಾಕುವಾಗ ನಾನು ಕೈಲ ಗುದ್ದಿ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಇವಳೇಳಂಗ ಮಣ್ಣು ಆಚೆ ಈಚೆ ಎಳೆದ್ದಾಕಬೇಕು. ಈ ಜೀತ ಮಾಡಿ ನಾ ಸಣ್ಣಾದ ಬಸವಯ್ಯ. ಹೆಂಚಿನ ಮನೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಯಾಲಕ್ಕಿ ನೇಗಿಲ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಉಳೋದೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿ. ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ಎತ್ತಿ ಇಡೋಹಂಗಿಲ್ಲ” ಎಂದನು. ಹೊಸಬಿಯು “ಅಷ್ಟೇ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಮಡ್ಡಿ ಹೊಡೆದಾಟ ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಸಾಮಾನು ಒಂದಿದ್ದೆ ಒಂದಿಲ್ಲ. ಸಗಣೆ ಗೊಬ್ಬ ಎಲ್ಲ ಬಾಗಲ್ಕುದೇನೆ ತಿಪ್ಪೆ ಹಿತ್ತಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿದ ಬೀಜ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನೀರಾಡೋದು. ಗೊಬ್ಬರಾನೋ, ವಿಭೂತಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂಡ ಹೊಲಗದ್ದೆ ಮೇಲೆ ತಿರಗೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಹಿಂದುಗಡೆ ಕಾಡ್ನಲ್ಲಿ ಇದೆ ಸೌದೆ. ಒಡೆದು ತಂದ್ಯೋಡೋರಿಲ್ಲದೆ ಬಂದೊರೆ ಒಂದು ಗುಟುಕು ಗಂಜಿ ನೀಡಬೇಕಾದ್ರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಅರಕಟ್ಟೋ ಹೊತ್ತಾಯ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೇಲಿ ಒಂದಿನ ಹಂಗೆ ಬದುಕು ಮಾಡೋಕಾಗದೆ?” ಎಂದಳು. ಮಾದನು ಕುಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ “ಮುಖ್ಯ ನಿನ್ನ ಮದ್ದೆ ಆದ್ದು ನನ್ನ ತಪ್ಪು” ಎಂದನು. ಹೊಸಬಿಯು “ನಾನೇನು ಮದ್ದೆ ಆಗ್ರಪ್ಪಾ ಅಂತ ಬೇಡ್ಕೊಂಡ್ರೆ? ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ತಿರುಗಿ, ಕೈಕಾಲು ಕಳೊಂಡು, ಮದ್ದೆ ಆಗಿದ್ದ ಪರಾಣ ಬಿಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದೋರು ಯಾರು?” ಎಂದಳು. ಅನಂತರ ಪೂಜಾರಿಯು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಹೇಳಿಕೆಯ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂತು. ಹೊಸಬಿಯು “ಆ ಪೂಜಾ ಐನೂರ ಮಾತು ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಇದ್ರಲ್ಲೇನೋ ತಳವಾರನ ಮೋಸ ಸೇರಯ್ಯೆ, ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಮದ್ದೆ ವಿಚಾರ ದೇವರು ಐನೂರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಹೇಳಬೇಕು?” ಎಂದಳು. ಮಾದನು ಜಾಗಟೆ ಸುಣ್ಣವನ್ನು (ಸುಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಹರಳು, ಮರಳು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವೀಲೆಯದೆಲೆಗೆ ಹಾಕಿ, ಆ ಕಲ್ಲು ಉದುರಲು ಅದನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಕೊಡವಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಸುಣ್ಣಕ್ಕೆ ಜಾಗಟೆ ಸುಣ್ಣವೆಂದು ನಮ್ಮ ಊರಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ). ಎಲೆಗೆ ಸವರುತ್ತಾ “ಪುಟ್ಟ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಅವ್ವನಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳ್ತೀವಿ. ನೀನು ವೇಚಣೆ ಮಾಡಬೇಡ” ಎಂದು ಬಸವಯ್ಯನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದನು. ತನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಇದ್ದ ಕನಿಕರವನ್ನು ಕಂಡು ಬಸವಯ್ಯನಿಗೆ ಸಂತೋಷವುಂಟಾಯಿತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬುಡಬುಡಕೆ ದಾಸಯ್ಯಗಳ ಗುಂಪು ಒಂದು ಬಂದಿತು. ಬುಡಬುಡಕೆ ದಾಸಯ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಜನರ ಕೈಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಶಕುನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಅದೇ ಕೆಲಸ. ದಾಸಯ್ಯಗಳು ಬುಡಬುಡಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಊರೂರು ತಿರುಗುತ್ತಾ “ಹಕ್ಕಿ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು” ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಹೆಂಗಸರು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲೇ ಶಕುನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬುಡಬುಡಕೆ ದಾಸಯ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಊರು ನದೀ ತೀರದ ತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ಆ ಬಂದಿದ್ದ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಗಂಡಸರು, ಹದಿನಾರು - ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು, ಆರು ಏಳು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು, ಅರವತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನ ಮುದುಕಿಯೊಬ್ಬಳು ಇದ್ದರು. ಅವರು ಬಂದ ದಿನವೇ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಮೂರು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ನದೀ ತೀರದ “ದೇವರ ತೋಪಿ”ನಲ್ಲಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಸಂತೆಯಾದುದರಿಂದ ದಾಸಯ್ಯಗಳು ಸಂತೆಮಾಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಮುದುಕಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲಾ “ಸಕನ” ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಮುದುಕಿಯ ಶಕುನ ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹ ವುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಮುದುಕಿಯು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅವರವರ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಕುನಗಳನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲದ ಜತೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಉಂಟಾಯಿತು. ಮುದುಕಿಯು ಹೊಸಬಿಯ ಹಸುವು ಹೋರಿಗರು ಹಾಕುವುದೆಂದೂ ಅದರಿಂದ ಹೊಸಬಿಗೆ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬರುವುದೆಂದೂ ಹೇಳಿ, ಅವಳಿಂದ ಒಂದು ಬಳ್ಳಿ ರಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದಳು. ಕಾಸೆ ಗಿಡ್ಡನ ಕಬ್ಬಿನ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲ್ಲ ಬರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಜಿಪುಣನಿಂದಲೂ ರಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದಳು. ತಳವಾರ ಕರಿಯನೂ ಅವಳ ಶಕುನವನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ಪೂಜಾರಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಂದ ಗಾಬರಿಗೊಂಡ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುದುಕಿಯ ಬಳಿ ಶಕುನವನ್ನು ಕೇಳುವಳೆಂದು ತಳವಾರ ಕರಿಯನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಮುದುಕಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಆಸೆ ತೋರಿಸಿ, ಅವಳು ತನ್ನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಶಕುನವನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಸಂತೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದನು. ಶಕುನದ ಮುದುಕಿ ಸಂತೆಮಾಳದ ಆಲದ ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಗುಡಿಸಲಿನ ಮುಂದೆ ಜನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿತ್ತು. ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬರು ಒಳಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಲು ಉತ್ಸಾಹವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಅನೇಕರು ಶಕುನವನ್ನು ಕೇಳದೆ ಹೋಗಕೂಡದೆಂದು ಗುಡಿಸಲಿನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದರು. ತಳವಾರ ಕರಿಯನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವಸರದಿಂದ ಬಂದನು. ಆದರೆ ನೆರೆದಿದ್ದ ಗುಂಪನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರನ್ನು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗಲಾರದೆ ತಾನೂ ಉಳಿದವರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತನು.

ಬಸವಯ್ಯನೂ ಕೂಡ ಸಂತೆಗೆ ಬಂದನು. ಅವನಿಗೆ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಯೋಚನೆ ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಪೂಜಾರಿ ಅಯ್ಯನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಭಯ ವುಂಟಾಗಿರುವುದು ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಭಯದಿಂದ ಅವಳು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿ ಅವನಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. “ಕೈಗೆ ಬಂದ ತುತ್ತು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬರದಂತೆ ಆಯಿತಲ್ಲಾ!” ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಯೋಚನೆ ಹತ್ತಿತು. ಅವನ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಸಂತೆಮಾಳಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂರುಕಾಸಿನ ಬೀಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೇದಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ಎಸೆದನು. ಹಲಸಿನ ತೊಳೆಗಳನ್ನು ಪಿಸಪಿಸನೆ ಏನೋ ಹೇಳಿದನು. ಮೊದಮೊದಲು ಮುದುಕಿಯು ಅವನು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ತಳವಾರ ಕರಿಯನು ದಟ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಾಲುಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದನು. ಮುದುಕಿಯು ಅದನ್ನು ಚೀಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು “ಹೂಂ” ಎಂದಳು. ಕರಿಯನು ಹೊರಡುವಾಗ ಮತ್ತೆ “ಮರಿಯಬೇಡ. ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದರೆ ದೇವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿತ. ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೇದಾಗುತ್ತೆ. ಇಲ್ಲಿದೆ ಅನಿಷ್ಟ

ಉಂಟಾಯ್ತದೆ' ಎಂತ ಹೇಳೋಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮುದುಕಿಯು "ಆಗಲಿ" ಎಂದು ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿದಳು.

ಕರಿಯನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದ ನಂತರ ಮತ್ತಾರೋ ಇಬ್ಬರು ಶಕುನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅನಂತರ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯೂ ಬಂದಳು. ಮುದುಕಿಯು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕೈಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅನಂತರ "ನಿನ್ನ ಈಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ವೇಚನೆ ಹಿಡಿದಿದೆ. ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೆ ಎರಡು ಜನ ಕಾಡ್ತಾರೆ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನೀನು ಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಇಬ್ಬರ ಮದ್ದೆ ಆಗೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಂದ ನೀನು ಹೊರೀಕೆ ಹೋದ ತಕ್ಷಣ ಒಬ್ಬ ಮನಸ ಬಾನೆ - ನಿನ್ನಂಡೆ ಅವನೆ ಪರಾಣ. ನೀ ಹೇಳ್ದಂಗೆ ಕೇಳ್ಕೊಂಡು ನಿನ್ನುಕಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಕೂಡ್ಕೊಂಡು ಇದ್ದಾನೆ. ಅಂತಾ ಗಂಡ ಯಾರೆ ಸಿಕ್ಕೇಕಾದ್ರು ಅದೃಷ್ಟ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ನೀನೀಗ ಹೊರೀಕೆ ಹೋದ ಕೂಡ್ಲೆ ಅವ ನಿನ್ನ ಒಂದಿಚಾರ ಕೇಳ್ತಾನೆ. ಆಗ್ಲಿ ಅಂತ ಒಪ್ಪೋ. ಒಕ್ಕೊಂಡೆ ದೇವರೆ ಒಪ್ಪಿತ. ಮುಂದೆ ನಿನ್ನೆ ಬಾರಿ ಒಳ್ಳೆದಾಗ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೊಳೆ ಇದ್ರೆ ನೋಡ್ಕೊ ಬಾರಿ ಕಷ್ಟ ಬರದೆ. ಈಗಲೇ ಹೇಳಿ" ಎಂದಳು ಗುಡಿಸಲಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದ ಬಸವಯ್ಯ "ಎಲಾ ಕರಿಯ" ಎಂದುಕೊಂಡನು. ಅನಂತರ "ಇರಲಿ, ಇವನ ಉಪಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉಪಾಯ ಮಾಡೇನೆ" ಎಂದುಕೊಂಡು ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಕರಿಯನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರಲಾರಳೆಂದು ತಿಳಿದು, ಬೀಡಿಗಳನ್ನು ತರಲು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಉಪ್ಪು, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಸೀಸೆ - ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಿದ್ದ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕುಕ್ಕೆಯನ್ನು ಬಸವಯ್ಯನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು "ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸಂತೇಲಿ ಇನ್ನೇನಾರ ಕೆಲ್ಲ ಅದಾ?" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ "ಏನೂ ಕೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪಾರನೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದ್ದೆ" ಎಂದಳು. ಬಸವಯ್ಯನು "ಹಂಗಾದ್ರೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ, ನಡಿ" ಎಂದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಮನೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಟರು.

ನಾಲ್ಕು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಕ್ಕುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಬಸವಯ್ಯನು "ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ, ನನ್ನ ಮದ್ದೆ ಆಡ್ತೀಯಾ?" ಎಂದನು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಮುದುಕಿಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಇನ್ನೂ ಕಿವಿಯಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಬಸವಯ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ದೇವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಇರುವುದೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವಳು 'ಅದೇನು. ಅಮ್ಮ ಹೂ ಅಂದ್ರೆ ಆಗಿ' ಎಂದಳು. ಅನಂತರ ಬಸವಯ್ಯನು "ಆ ಪೂಜಾರಿ ಏನೂರ ಮಾತ ನಂಸ್ಕೋಬೇಡ ಅವ ತಳವಾರ ಕರಿಯನ ಜತೆ ಸೇರೊಂಡು ಅವನ ಮಾತ್ರ ಕೇಳ್ಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಹೆದರಸ್ತಾನೆ" ಎಂದನು. ಬಸವಯ್ಯನೂ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ತಳವಾರ ಕರಿಯನು ಏದುತ್ತಾ ಓಡಿಬಂದನು. ಅವನಿಗೆ ಬಸವಯ್ಯನ ಮೇಲೆ ಕೋಪವುಂಟಾಗಿತ್ತು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಆದರೆ ಅವನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡದೆ. ಇನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ವಿಫಲವಾಯಿತೆಂದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಬಸವಯ್ಯ ಹೊಸಬಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿದನು. ಹೊಸಬಿಯೂ ಮಾದನೂ ಬಸವಯ್ಯನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ತಾಯಿಯು ಮೊದಲು ಮೊದಲು ಐನೂರ ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತನ್ನೇ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಕೂತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಮಾದನು ಬುಡಬುಡಕೆ ಯವಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೂ ಅದರಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಪ್ಪದೆ ಆಮೇಲೆ ನಡೆದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯು ಬಸವಯ್ಯನನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗ ಬೇಕೆಂಬುದು ದೇವರ ಇಚ್ಛೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಸರಿಯಾದ ತೆರದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸಲು ಮಾದನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುದರಿಂದ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ತಾಯಿಯು ಇನ್ನಾವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನೂ ಒಡ್ಡಲಿಲ್ಲ.

ಬಸವಯ್ಯನು ಆನಂದದಿಂದ ಒಂದು ಸಲ ಕುಣಿದು ಮದುವೆಯ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಮಾದನು "ನೀನೇನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸವರಿಸಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಬಿಗ್ಗೆ ಬಂದ್ಬಿಡು" ಎಂದನು. ಬಸವಯ್ಯನು "ಕೂಲಿ ಆಳು. ಸವರಿಸೋದು ಏನಯ" ಎಂದನು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯು "ಕೂಲಿ ಆದ್ರೆ

ಏನು ಕೆಟ್ಟು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಿಗೇ ಅಲ್ಪ. ಅಪ್ಪ ಮೊದಮೊದಲು ಕೂಲಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇನ್ನಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೈಲಿ ತ್ರಾಣ ಆಯ್ಕೆ ಯಾವ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ಸೈಸೋಣ" ಎಂದಳು. ಬಸವಯ್ಯನು ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ "ಅಪ್ಪಾ, ನಾನೊಂದು ಹುಡುಗಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದನು. ಮಗನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾವಂತಳಾದ ಪಟ್ಟಣದ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಅವನ ತಂದೆಗೆ ಮಗನು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಗೊಬ್ಬರದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುದನ್ನು ಕಂಡು ಬಹಳ ಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು. ಅವನು "ನಿನ್ನ ವೇಗ್ಯತೆಗೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಹೆಣ್ಣೆ ಸರಿ. ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಚೆಂಡುಳ್ಳ ಹುಡುಗೀನ ತಂದು ಮದ್ದೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ನೀನು ಹಳಸಿದ ಹಿಟ್ಟು ಹುಡೋನಾಯಿ ಹಂಗೆ ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿ ಕುಲಗೋತ್ರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ತಿರುಕರ ಹೆಣ್ಣುತಂದೆ" ಎಂದು ಗದರಿಸಿ ಕೂಗಾಡಿದನು. ಬಸವಯ್ಯನು ಗೌರವದಿಂದ "ನಾನು ತಂದಿರುವ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡದೆ ಅವಳಿಗೆ ಕುಲಗೋತ್ರಗಳಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತಿರುಕರ ಹೆಣ್ಣೆಂದೂ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಅವಳು ಬಡಹುಡುಗಿ ಹೌದು. ಆದರೆ ಹುಡುಗಿ ಚೆಂದಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಒಳ್ಳೆಗುಣ" ಎಂದು ವಾದಿಸಿದನು.

ಬಸವಯ್ಯನ ತಂದೆಗೆ ಪಟ್ಟಣದ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ರಾವಬಹದೂರು, ಧರ್ಮಪರಾಯಣ ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಗೆ ಮೆಂಬರ್‌ದಾರನಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಆಸೆಯಿತ್ತು. ತನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಬ್ಬರ ಮಗಳನ್ನು ತಂದು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದನು. ಆ ಮದುವೆಯನ್ನು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚೆಷ್ಟು, ಅದರ ವೈಭವ ವೈಖರಿಗಳೇನು. ಯಾವ ರೀತಿ ಹಳ್ಳಿಯವರನ್ನೆಲ್ಲಾ "ಡಂಗ್" ಮಾಡಿ ಪಟ್ಟಣದವರಿಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವನು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಯೋಚಿಸಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿತು ಕಾಲಿಗೆ ಜೋಡನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುವ ಗಂಗಡಿಕಾರರ ಹುಡುಗಿಯು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಸುದ್ದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣವಂತೂ ಆ ದೇವತೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಹುಚ್ಚಿದ್ದು ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಬರಾವು' ಕಂಡ ಗಂಡಸರೇ ಅಪೂರ್ವ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿತ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹುಡುಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಸುದ್ದಿಯೇ ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಬಸವಯ್ಯನ ಅಪ್ಪನಿಗೆ "ಜಾಗ್ರತೆ ಮದ್ದೆ ಮಾಡಿಬಿಡಿ. ಆ ವೈಭವ ನೋಡಿ ಬಿಡೋಣ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಗನ ಈ ಅವಿವೇಕದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಎದುರಿಗೆ ತನ್ನ ವೈಭವವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ, ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಲಿ ಎಂಬುದೇ ಬಸವಯ್ಯನ ತಂದೆಯ ಕೊರತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಕಣ್ಣನ್ನು ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು "ಅವೇಗ್ಯ. ನನ್ನ ಮಾನ ಹಾಳ್ಯಾಡ್ಲೆ ನಾನೆಲ್ಲಾರೂ ಪಟ್ಟಣದ ಚೆಂಡುಳ್ಳ ಹುಡ್ಡಿ ತತ್ತೇನೆ. ಅವಳ ಶಾಲೆ ಸೆಣೆಯೋಕೂ ಕಾಲು ತೊಳೆಯೋಕೂ ನಿಮಗೆ ವೇಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಜಂಬ ಹೊಡೀತಿದ್ಲೆ. ಈಗ ಅವರೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಹತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ಜಂಭ ಹೊಡೆದ ಹಳ್ಳಿ ಹುಡುಗೀರನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೂರಿದ ನಾನು ಇನ್ನು ಇವರೆದರೆ ತಲೆ ಎತ್ತಂಡು ತಿರಗೋದು ಹೇಗೆ...? ಹೋಗು ನನ್ನ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ತಿರಿಹುಡ್ಡಿನ ಮದ್ದೆ ಆದದ್ದೆ ತಿಪ್ಪೆ ಮಾಡ್ಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೊ, ನಾನು ದುಡಿದು ಗಳಿಸಿರೋ ಹಣ ಕಂಡು ಹುಡುಗಿ ಉಪಾಯವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಬಲೆಗೆ ಕೆಡವಿಕೊಂಡಿದಾಳೆ. ನಿನಗೊಂದು ಕಾಸೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿದ್ರೆ ಒದ್ದು ಓಡಿಸ್ತಾಳೆ. ಅವರ ಮಂಕಿಗೆ ನಾನು ಬಿಳೋನಲ್ಲ. ನನ್ನದೊಂದು ಕಾಸೂ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಹೊರಡು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ತೆರದ ಹಣ ಇಲ್ಲೆ ಹೆಂಗೆ ಮದ್ದೆ ಆಗ್ತಿಯ ನೋಡ್ತೀನಿ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೂಗಾಡಿದನು. ಬಸವಯ್ಯನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ "ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಯ್ತಿನಿ. ಆದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಅನ್ನೋದು ಹುಡುಗೀಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಣ ಅಯ್ಯೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನಾನು ಅವಳ ಬಲೆಗೆ ಕೆಡವಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ನಾನೊಬ್ಬ ಕೂಲಿ ಆಳು ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದಾಳೆ. ನಿಮ್ಮ ಐಶ್ವರ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡ್ಡಿ. ಪಟ್ಟಣದ ನೆಂಟರು ಎಲ್ಲಾನೂ ನೀವೇ ಇಟ್ಟುಳಿ. ನನಗೆ ಹಳ್ಳಿ ತಿಪ್ಪೆ ಹುಡುಗೀನೆ ಸಾಕು. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬೋತೇನೆ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಬಸವಯ್ಯ ತಂದೆಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಮಗ. ಅವನು ಮತ್ತೆಂದಿಗೂ ಹಿಂದಿರುಗು ವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವನ ತಂದೆಗೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವುಂಟಾಯಿತು. ಅವನ ಮನೆಯೂ ಆಗಲೇ ಬರಿದಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಮಗನು ಹೋದಮೇಲೆ ತನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯವೆಲ್ಲಾ ವೃಥಾವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಅವನು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಬಸವಯ್ಯನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದನು. ಬಸವಯ್ಯನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ ನೀರು ತುಂಬಿತ್ತು. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಗನನ್ನು ಕುರಿತು ತಂದೆಯು "ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟ ಈ ಮದುವೆಗೆ ಬರಲು ನನಗೆ ಮೊಖ ಇಲ್ಲ. ಮದ್ದ ಆಗೋಗಂಟ ನೀನಾರೆಂಬೋ ಆ ಹುಡುಗ ಹೇಳೋಡ... ಆಹಾ ಎಂತಾ ಹುಡುಗಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದ! ಹೋಗಲಿ" ಎಂದನು. ಬಸವಯ್ಯನು ತಂದೆಯ ಮಾತಿನಂತೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪರಿಯಾಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದನು.

ಬಸವಯ್ಯ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ನಂತರ ಮದುವೆಯ ಸಿದ್ಧತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನಡೆದುವು; ಬಸವಯ್ಯನ ಬಂಧು, ಬಳಗ, ತಂದೆ ತಾಯಿ ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಮಾದನು "ಬರದಿದ್ದರೆ ಏನು?

ಅವರಿಗೂ ಮುಪ್ಪು. ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲ ಈ ದಾರಿ ಮೂವತ್ತು ಮೈಲಿ ನಡೆಯೋದು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಅಲ್ಲ. ಮದ್ದೆ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸೊಸೇನ ಕಣ್ಣುಬ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡ್ತಾರೆ" ಎಂದನು. ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಮದುವೆಯ ಉತ್ಸಾಹದ ಜ್ವಾಲಾವಿದ್ಯದರಿಂದ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಆ ಸೋಮವಾರ ಮಾದನು ಊರಿನವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದನು. ಮರುದಿವಸ ಊರಿನವರೆಲ್ಲಾ ಮನೆಗೆ ಒಂದಾಳಿನಂತೆ ಹೋಗಿ, ಊರ ಒಂದಲ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೌದೆಯನ್ನು ಕಡಿದು ಮದುವೆಯ ಮನೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮದುವೆಗಾದರೂ ಅಷ್ಟೆ ಸೌದೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹೀಗೆಯೆ ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಮನೆಗೂ ಹತ್ತು ಬಳ್ಳಿ ರಾಗಿ, ಹತ್ತು ಬಳ್ಳಿ ಭತ್ತವನ್ನು ರಾಗಿಯ ಹಿಟ್ಟು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಕೊಟ್ಟದಾಯಿತು. ಸುತ್ತಾ ಹನ್ನೆರಡೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಊಟದ ಚೀಟಿಗಳು ಹೋದುವು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ತೆರೆದ ಹಣ, ಅಕ್ಕಿ ರಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಸವಯ್ಯನು ಸರಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೊಸಬಿಯ ಗಂಡ ಮಾದನೇ ಅವನ ಪರವಾಗಿ ಯಜಮಾನನಾಗಿದ್ದನು.

ನಮ್ಮ ಕಡೆ ರೈತರಲ್ಲಿ ಹಾರುವದಾರೆ. ಬಳಗದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಎರಡು ತರಹ ಉಂಟು. ಹಾರುವದಾರೆ "ಎರೆಸುವುದೇ" ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವವುಳ್ಳ ವಿವಾಹಕ್ರಮ. ಹಾರುವದಾರೆಗೆ ನಮ್ಮೂರ ಜೋಯಿಸ ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಎಂಟು ಮೊಳದ ಒಂದು ಕಿರಿಗೆ ಸೀರೆ, ಒಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ನಾಲ್ಕು ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣು, ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ, ಎಲೆ-ಅಡಕೆ ಇಷ್ಟು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಬಳಗದಾರೆಯಲ್ಲಿ ಜೋಯಿಸನಿದ್ದರೂ ಅವನ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಿಗ ಬಂಧುಬಳಗದವರೆಲ್ಲಾ ಗಂಡ-ಹೆಂಡಿರ ಕೈಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಧಾರೆ ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮೂರ ಜೋಯಿಸ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು ದಿವಸ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಾಲ್ಕಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಲು ಒಬ್ಬನಿಗೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೋಯಿಸ ನಾಣಿಯನ್ನು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾಣಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಇದೆ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ವಿನೋದವಾಗಿ ಮಾತುಕತೆ ಆಡುತ್ತಾನೆ. ವಧೂವರರನ್ನು ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೋದ ಕಡೆ ನಗುನಗುತ್ತಾ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪದಗಳನ್ನೂ ಗಾಡಿ ಪದಗಳನ್ನೂ ಬೀಗರ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುತ್ತಾ ಜನರಿಗೆ ಜೀವವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಾನೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಪುರೋಹಿತರಿಗಿಂತಲೂ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದಿವಸ ನಮ್ಮೂರ ಶೀನಪ್ಪ, ನಾಣಿಯನ್ನು ಕುರಿತು "ವಿನೋ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆನೂ ನೀನೇ ಪೌರೋಹಿತ ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿ ಯಾವ ಗುರುವಿನ ಹತ್ರ ಮಂತ್ರ ಕಲ್ಪಪ್ಪ? ನೀನು ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಗಂಡ ಹೆಂಡರು ಉದ್ಧಾರವಾದಂತೆಯೇ!" ಎಂದನು. ನಾಣಿಯು ಶೀನಪ್ಪನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮೂರ ನರಸಿಂಹ ಜೋಯಿಸರು 'ಬಿಡೋ ಮಹಾ, ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸೋಕೆ ಯಾವು ಮಂತ್ರ ಬರಬೇಕೋ, ಆ ಹಿಂದುಳಿದ ಅನಾಗರಿಕರಿಗೆ ವೇದದ ಮಂತ್ರ ಹೇಳ ಬೇಕೋ? ಸಾಕು ಸಾಕು. ಅಮರಕೋಶದ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕ ಹೇಳಿದರೆ ತೀರಿತು" ಎಂದರು. ನಾಣಿಯು ನರಸಿಂಹ ಜೋಯಿಸರೊಂದಿಗೆ "ಸ್ವಾಮಿ, ರೈತನಿಗೆ ಹಾರುವನು ಹೇಳುವ ಮಂತ್ರವೇನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾರುವರೆಂದುಕೊಳ್ಳುವ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಮಂತ್ರ ಗೊತ್ತಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಮಂತ್ರವೆಂದರೇನೋ ಅದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದವರೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲಾ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಹಾರುವರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 95 ಮಂದಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಐಶ್ವರ್ಯ ದಲ್ಲಿಯೂ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ನಾಮದ ಅಥವಾ ಅಕ್ಷತೆಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಹಿಂದುಳಿದ ದಟ್ಟ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗಿಂತ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದವರೆನ್ನುವ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪೈಕಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಿಳ್ಳೆಯೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ತಾನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಂದುಳಿದ ಹಾರುವರ ಪೈಕಿ ಮನೆಗೆ ಒಬ್ಬ ದುಡಿಯುವುದೂ ಕಷ್ಟ. ಹಿಂದುಳಿದ ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯ ನೆಲಸಿದೆ. ಮುಂದುವರಿದ ಹಾರುವನಲ್ಲಿ ದುಂದುಗಾರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅಭಿಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿದ್ದರೂ ಅವನು ಅದರಿಂದಲೇ ಜೀವನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ತಲೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದುಳಿದ ಹಾರುವನಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಮೀರಿದ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿ, ದುಡಿಯಲು ಒಕ್ಕಲಿಗನಂತೆ ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲದೆ, ಅವನಂತೆ ಸರಳ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಕಂಡವರ ಗುಲಾಮನಾಗುವ ಹಂಬಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಊರು ನಮ್ಮ ಮನ, ನನ್ನ ಜಮೀನು, ನಮ್ಮಪ್ಪ ಉತ್ತ ಹೊಲ, ನಮ್ಮಜ್ಜ ಪೂಜಿಸಿದ ಗುಡಿ. ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಹೋರಿ ಮೇದ ಕಾವಲು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯ ದಂತೆಯೇ ಒಕ್ಕಲಿಗನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದೆ. ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿ, ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಯ ಗೌರವ ಎಂದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ ಪ್ರಾಣ. ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರಂಪರೆಯಾದ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಮೂಢಚಾರವನ್ನು ಕುರುಡರಂತೆ ಅನುಸರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿದ ಹಾರುವನು ಹಿಂದುಳಿದ ಒಕ್ಕಲಿಗನಂತೆಯೇ ಮಂಕಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಯಾಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಹಿಂದು, ಅವ ಯಾಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅನಾಗರಿಕ? ನಿಮ್ಮ ಹಾರುವ ಯಾಕೆ ಮುಂದು, ಯಾಕೆ ನಾಗರಿಕ? ಎಂದನು. ನರಸಿಂಹ ಜೋಯಿಸರು "ನಿನ್ನದು ರಡ್ಡಾದ" ಎಂದರು. ನಾಣಿಯು "ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮೂರು ಹಾರುವರ ಮುಂದುವರಿದತನ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಹೆಗ್ಗಣದಯ್ಯನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತವಾದಾಗ, ಅವನ ತಮ್ಮನೂ ತಮ್ಮನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕಾಗಿ ಹಸೆಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಆಗ ಹೆಗ್ಗಣದಯ್ಯನ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹೇಳಲು ಬಗ್ಗಿದ್ದಾಗ, ಹೆಗ್ಗಣದಯ್ಯ, 'ಇದಾವ ಕರ್ಣಮಂತ್ರಗಳು' ಎನ್ನಲಿಲ್ಲವೆ? ಆಗ ತಾವು 'ಛಿ ಛಿ ಚಾಂಡಾಲ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಬಯ್ಯಲಿಲ್ಲವೆ? ನಿಮ್ಮ ಮುಂದುವರಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮಂತ್ರದ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದರೆ?" (ಕರ್ಣಮಂತ್ರವೆಂಬುದು ಮನುಷ್ಯನು ಸಾಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಥವಾ ಸತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಮಂತ್ರ. ಜೀವದೊಂದಿಗೆ ಇರುವವನ ಕಿವಿಗೆ ಅದು ಬೀಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅದು ಅಶುಭದ ಮಂತ್ರ).

ನಾಣಿಯು ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಏನೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನೋ? ನರಸಿಂಹ ಜೋಯಿಸರು ಕೋಪದಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಬಸವಯ್ಯನ ಮದುವೆಯ ದಿವಸ ನಮ್ಮೂರು ಜೋಯಿಸರು ಊರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ವಾಗಿ ನಾಣಿಯೇ ಬಸವಯ್ಯನಿಗೆ ಪುರೋಹಿತನಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ನಾಣಿಯು ಶೀನಪ್ಪನೊಂದಿಗೆ "ಎಲೋ, ನಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಂತ್ರ ಹೇಳೋಲ್ಲ, ನಿಜ. ನನಗೆ ಬರೋದು ಇಲ್ಲ. ಅಮರಕೋಶದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕ, ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸದ ಮೊದಲನೆಯ ಪದ್ಯ, ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮದ ಪದ್ಯ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಖುಷಿಯಾಗಿರೋವಾಗ ನಿನ್ನ ಗೊಡ್ಡು ಮಂತ್ರ ಯಾರು ಕೇಳಾರೆ? ನಮ್ಮ ಹಾರುವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿತೇ ಇಲ್ಲೇ ನೋಡಾರೆ? ಒಕ್ಕಲಿಗರು ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪುರೋಹಿತನನ್ನು ಕರೆಯೋದು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅದರಂತೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ" ಎಂದನು.

ಬಸವಯ್ಯನ ಮದುವೆಗೆ ನಾಣಿಯ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಶೀನಪ್ಪನೂ ಹೋದನು. ಮಾದಿಯ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿತ್ತು. ಅದರ ಕೆಳಗಡೆ ಧಾರೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾಣಿಯನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಒಕ್ಕಲಿಗರೆಲ್ಲಾ ಸಡಗರದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸಿದರು. ವಧೂವರರು ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾಣಿಯು "ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ"ದ ಮೊದಲನೆಯ ಪದ್ಯವನ್ನು ಎರಡು ಸಲ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಪಠಿಸಿದನು. ಅನಂತರ "ಕಸ್ತೂರಿತಲಕೇ ಲಲಾಟಫಲಕೆ" ಎಂಬುದಾಗಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಹೇಳಿ, "ಬಸವಯ್ಯ, ಎಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ತಿಲಕ ಹಚ್ಚು" ಎಂದನು. ಬಸವಯ್ಯನು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಿಲಕವನ್ನು ಹಚ್ಚಿದನು. ಅನಂತರ 'ವಕ್ಷಸ್ಥಲೇ ಕುಂಕುಮಂ - ಅರಸಿನ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚು' ಎಂದನು. ಬಸವಯ್ಯನು ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಆಮೇಲೆ ನಾಣಿಯು "ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜಕೌಸ್ತುಭದ್ವ್ಯತಿ ಕಿರತುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಕ್ಷೇಪವಕೋರಂಗಸ್ಥಿತೆ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, 'ಎಲ್ಲಿ ತಲೆಗೆ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಮುಡಿಸು' ಎಂದನು. ಬಸವಯ್ಯನು ನಗುನಗುತ್ತಾ ಹೂವನ್ನು ಮುಡಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ನಾಣಿಯು "ಅಘಟನಾ ಘಟಿತ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಟ್ಟಿದ ಕಂಕಣಂ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ, "ಕಟ್ಟು ಕಂಕಣ" ಎಂದನು. ಬಸವಯ್ಯನು ಕಂಕಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದನು. ಆಮೇಲೆ ನಾಣಿಯು ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ, ಕದರಿನ ಜನಿವಾರದ ನೂಲನ್ನು ಅವರ ಸುತ್ತ ಇಪ್ಪತ್ತು - ಮೂವತ್ತು ಸುತ್ತು ಪಿಟಪಿಟನೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸುತ್ತಿ, 'ಹರಿಣಾಪಿ ಹರೇಣಾಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಪಿ ಸುರೈರಪಿ ಲಲಾಟ ಲಿಖಿತಾ ರೇಖಾ' ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಿ, "ಮಂಗಳಂ ಕೋಸಲೇಂದ್ರಾಯ ಮಹನೀಯ ಗುಣಾತ್ಮನೇ ! ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತನೂಜಾಯ ಸಾರ್ವಭೌಮಾಯ ಮಂಗಳಂ || ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಮಗ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಲಿ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದನು. ನಾಣಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಗಂಡಹೆಂಡರು ದಣಿಕ್ಕಿದರು. ಆಮೇಲೆ ನಾಣಿಯೂ ಶೀನಪ್ಪನೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋದರು.

ಅನಂತರ ರಾತ್ರಿಯ ಊಟದ ಏರ್ಪಾಡು ನಡೆಯತೊಡಗಿತು. ನಾವು ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬೇಕಾದರೆ "ಈ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಭಗವದಾರಾಧನೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮೂರು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯ ಬೇಕಾದರೆ, ಊರಿನ ಸುತ್ತಾ ಗಂಟೆ ಮೂರು ಸಲ ಬಾರಿಸಬೇಕು. ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅದೇ ಗುರುತು. ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಹಾಗೆ ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೂರ ಒಕ್ಕಲಿಗರು "ಇಷ್ಟೇಕೆ ಒಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಷ್ಟೇಡಿ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಚೀಟಿಗಳಲ್ಲೂ 'ಇಂತಾ ದಿವಸ ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇಕೆ ಒಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಇಷ್ಟೇಡಿ' ಎಂದೇ ಬರೆದಿದ್ದಿತು ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲ ದಿವಸ ದೇವರ ಊಟವೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಡನ್ನು ಕುಯ್ಯುವ ಪದ್ಧತಿ, ಆ ಊಟಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಗಂಡಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬೇಕಾದರೆ "ಇಷ್ಟೇಕೆ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಉಣ್ಣೆಕೆ ಇಷ್ಟೇಡಿ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಸರನ್ನು ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕರೆಯಬೇಕಾದರೆ "ಇಷ್ಟೇಕೆ ಮನ್ನಿ ಗಂಗ್ಲಾ ಎಂಜಲ್ವಾಡಬೇಡಿ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮದುವೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಬಿದ್ದೇ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮದುವೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವೆ ನಡೆಯುವವರೆಗೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಆ ದಿವಸ ಅದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ತೀರ್ಮಾನವಾದ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಹೊರತು ಯಾರೂ ತುತ್ತನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಂಥ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಎಲೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತ ನಂತರ ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ದೂರನ್ನು ಹೇಳಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮವಾದ ಅಧಿಕಾರವುಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಿಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನೂ ಎತ್ತಿಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವು ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸ್ವಪಕ್ಷ ಪರಪಕ್ಷದ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ, ಹತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯವರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ನ್ಯಾಯ ಯಾವ ಕೋರ್ಟು ನ್ಯಾಯಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯಾದುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯ ಕೊಳೆಯೆಲ್ಲಾ ಆ ನ್ಯಾಯದೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ಮಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಊಟ ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಳಸಿಹೋಗುವುದೂ ಉಂಟು.

ಬಸವಯ್ಯನ ಮದುವೆ ಊಟದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ನ್ಯಾಯ ಯಾವುದೂ ಬೀಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಊಟ ಮುಗಿಯಬಹುದೆಂದೂ ಅನಂತರ ಕೋಲಾಟದಲ್ಲಿ ವಿನೋದವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಬಹುದೆಂದೂ ಜನರು ಊಹಿಸಿದ್ದರು. ನಡುಬೀದಿಯ ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೂರು ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ಹಂಚಿಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತ ನಂತರ ಬಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗ ಮಾದನು ಎದ್ದು ನಿಂತು 'ಹನ್ನೆರಡು ಹಳ್ಳಿಯ ಮಾನ್ಯರಾ, ನಂದೊಂದು ನ್ಯಾಯ ಅಯ್ಯ' ಎಂದನು. ನ್ಯಾಯ ಎಂದಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು - ಐದು ಗಂಟೆ ಹಿಡಿಯುವುದೆಂದು ಬಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದವರು ಹಿಟ್ಟನ್ನೂ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಒಳಗಿಟ್ಟು ತೆಪ್ಪಗೆ ಕುಳಿತರು. ಮಾದನು ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾರ ಮೇಲೂ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರು ತಂದವನಲ್ಲ. ದೂರು ತರುವುದು ಅವನ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವನು ಎದ್ದು ನಿಂತುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರವಾಯಿತು. ತಳವಾರ ಕರಿಯನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವುಂಟಾಯಿತು. ಮಾದನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದನು "ತಳವಾರ ಕರಿಯ ಈ ಮಧ್ಯೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರೋ ಆಚಾರ ನಮ್ಮೂರೈ ಹೆಸರು ತರೋಹಂಗಿಲ್ಲ. ಇಂತಾ ಇಚಾರ ಹೊರಗಿನೋರೆ ತಿಳಿದ್ರೆ ಅವರು ತಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ನಗ್ತಾರೆ; ಈ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಆದ ಹೊತ್ತು ತುತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ" ಎಂದನು. ಅನಂತರ ತಳವಾರನು ಐನೂರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟುದು, ಐನೂರು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಇಲ್ಲದ ಭಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದುದು, ಬುಡಬುಡಕೆ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಕರಿಯನು ಲಂಚಕೊಟ್ಟು ಅವಳಿಂದ ಸುಳ್ಳುಸಕನ ಹೇಳಿಸಿದುದು - ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ "ಕರಿಯನಿಗೆ ಈ ತಪ್ಪಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅಪರಾಧ ವಿಧಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಹಿಟ್ಟನ್ ಮುದ್ದೆ ಮುರಿಯೋ ಹಂಗೆ ಇಲ್ಲ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ತಳವಾರನಿಗೆ ಮಾದನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು. ಅವನು "ಇದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು. ಇದೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಜಿದ್ದಿನಿಂದ ನೀನು ಹಿಂಗೆ ಹೇಳೀಯ" ಎಂದನು. ಅನಂತರ ಸಭಾಸದರು ಪೂಜಾರಿಯನ್ನು ಕರೆಸಿ "ನಿನ್ನ ದೇವರ ಮೇಲೆ ಆಣೆ ಹಾಕಿ ಹೇಳು" ಎಂದರು. ಪೂಜಾರಿಯು ಇದ್ದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು. ಕೊನೆಗೆ ತಳವಾರ ಕರಿಯನು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ತಾನು ಮಾಡಿದುದು ತಪ್ಪೆಂದೂ ಮನ್ನಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಸಭೆಗೆ ದಣ್ಣಿಕ್ಕಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ದಂಡವನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಊಟ ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಯಿತು.

ಬಸವಯ್ಯನ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಊರಿನಂತೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಲ ನಡೆದಿದ್ದಂತೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ವ್ಯಾಜ್ಯ ನಡೆಯದಂತೆ ಮಾದನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದನು. ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಸುತ್ತ ಮಾಮೂಲು ಆಗಿರುವ ಹನ್ನೆರಡು ಗ್ರಾಮದ ಪಟೇಲರಿಗೂ ಹನ್ನೆರಡು ಕಟ್ಟು ವೀಳೆಯದೆಲೆ ಮತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಸೇರು ಅಡಕೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಅಡಕೆ ಗೌರವ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾದುದು. ಎಲೆ ಅಡಕೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ಧಾರಾಳಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟತ್ತು ವೀಳೆಯದೆಲೆ, ಒಂದು ಬೊಗಸ ಅಡಕೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅವರು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮದುವೆಗಾಗಿ ನೂರು ಪಿಂಡಿ, ಇನ್ನೂರು ಪಿಂಡಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರ ಪದ್ಧತಿ.

ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಅಡಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಒಕ್ಕಲಿಗರು ನಮ್ಮಂತೆ ಒಂದು ವೀಳೆಯದೆಲೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಸಾಸಿವೆಕಾಳಿನಷ್ಟು ಅಡಕೆ ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮುಳ್ಳನ್ನೋ ಗುಂಡುಸೂಜಿಯನ್ನೋ ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕರ್ಚಿ ಎಲೆ ಎಂದು ಹೆಸರು. ನಾವು ಅದನ್ನು ಕುಳಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಕಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾರಿ ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಕಟ್ಟು ಎಲೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಣ ಅಡಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನಿಗೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟು ಎಲೆ, ಒಂದು ಬೊಗಸೆ ಅಡಕೆಯಂತೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗರೆಲ್ಲಾ ದುಪಟಿಯೊಡ್ಡಿ ಆ ಎಲೆ ಅಡಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ಶಾರೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಮರೆತರೆ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ತಾಪವೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಮದುವೆಯಾದ ಕೂಡಲೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪೆರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದು ಬಸವಯ್ಯನ ಇಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮದುವೆಯ ಕಾಲವಾದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಓಲಗದವರು ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಓಲಗ ಬರುವವರೆಗೆ ಬಸವಯ್ಯ ನಮ್ಮೂರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಓಲಗವಿಲ್ಲದೆ ಗಂಡ ಹೆಂಡರನ್ನು ಅವರ ಊರಿಗೆ ಸಾಗ ಕಳುಹಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಓಲಗ ಸಿಕ್ಕದೆ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಎರಡು-ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದುಂಟು. ಅಂತೂ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಅವರು ಊರಿಗೆ ಬಂದರು. ಊರಿನವರೆಲ್ಲಾ ಓಲಗದೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಸವಯ್ಯನನ್ನೂ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನೂ ಪೆರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಂದರು.

ಬಸವಯ್ಯ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಪೆರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ನಮ್ಮೂರು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಗಂಡ ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣದ ಸಾಹುಕಾರ ಬಸವಯ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಊರಿನವರು ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದರು. ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಮೊದಲು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಸಂತೋಷವುಂಟಾಯಿತು. ಈಗಂತೂ ಅವಳು ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಾಹುಕಾರನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದಳೋ ಎಂಬಷ್ಟು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಉದಾರತೆ, ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅವಳ ಆಸೆ, ನಮ್ಮ ಊರು ನಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವಳಿಗಿರುವ ಹೆಚ್ಚಾದ ಅಭಿಮಾನ -ಇವು ಆ ಸಾಹುಕಾರನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಭೂಷಣವಾಗಿವೆ.

* * *

ಕಥೆಗಾರರ ಪರಿಚಯ: ಗೋರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್: ಇವರು 1904 ಜುಲೈ 4ರಂದು ಅರಕಲಗೂಡು ತಾಲೂಕಿನ ಗೋರೂರುಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ನಂತರವು ಮದ್ರಾಸಿನ 'ಲೋಕಮಿತ್ರ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಉಪಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕೆಲಕಾಲ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಸಿದರು. ಗಾಂಧಿಜೀಯವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಚಲೇಜಾವ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿದರು. ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯ, ಹಳ್ಳಿ ಚಿತ್ರಗಳು, ನಮ್ಮ ಊರಿನ ರಸಿಕರು, ಹಳ್ಳಿಯ ಬಾಳು, ಗರಡಗಂಬದ ದಾಸಯ್ಯ, ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಗೋರೂರು ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಇವರ ಭೂತಯ್ಯನ ಮಗ ಅಯ್ಯ (ಕಥೆ) ಹಾಗೂ ಹೇಮಾವತಿ (ಕಾದಂಬರಿ) ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು: ಪುನರ್ಜನ್ಮ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಹೇಮಾವತಿ, ಉರ್ವಶಿ. ಕಥೆಗಳು: ವೈಯಾರಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ, ಗೋಪುರದ ಬಗಿಲು, ಕಮ್ಮಾರವೀರ, ಭದ್ರಾಚಾರಿ, ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ, ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು. ಇವರಿಗೆ ಲಭಿಸಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು: 1969ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, 1973ರಲ್ಲಿ ಗೋರೂರು ಗೌರವ ಗ್ರಂಥ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು. 1974ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್ ಪದವಿ ನೀಡಿತು. 1980ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1982ರಲ್ಲಿ ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ 55ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 28, 1991ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ: ಚರಿ- ನಾರು ಅಥವಾ ಸೇನಬಿನ ಹುರಿ. ಮೇಡಾಗಿದ್ದು-ಎತ್ತರ. ಮುಂಬು-ಸಾಲು. ವಪನ, ವಮನ - ವಾಂತಿ. ಅಭ್ಯಾಗತ-ಆಮಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿ. ವೇಚಣೆ-ಯೋಚನೆ. ಪರಾಣ-ಪ್ರಾಣ. ಹೋರಿಗರು-ಗಂಡು ಕರು. ಬರಾವು-ಜೋರು, ರಭಸ. ಅವೇಗ್ಯ-ಅಯೋಗ್ಯ. ರಡ್ಡಾದ-ಬಂಡುವಾದ. ಆಡು-ಮೇಕೆ. ಪಿಂಡಿ-ವಿಳ್ಳದ ಎಲೆಯ ಕಟ್ಟು.

ಆಶಯ: ಶತ ಶತಮನಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚರಣೆಗಳ ಬದುಕು ಅಯಾ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಗೆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಇಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಾಯಿ - ತನ್ನ ಒಬ್ಬಳು ತಂಗಿಯ ಜೊತೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೇಲೆ, ಅನೇಕ ದುಷ್ಟರ ಕಣ್ಣು ಬಿದ್ದರು, ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗದೆ, ತಾನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಹುಡುಗ ಬಡವನದರೂ ಸರಿ, ನನ್ನಷ್ಟೇ ಶ್ರಮಜೀವಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಬಸವಯ್ಯನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಶಾಸ್ತ್ರ-ಪುರಾಣ, ದೇವರುಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಬದುಕಿದ್ದ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಮಾಯಕ ತಾಯಿಗೆ ಪೂಜಾರಿಯ ಕಪಟ ತನ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳುವವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕರಾಳತನ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ ಉಳ್ಳವನನ್ನೇ ಹುಡುಕುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯಂದಿರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ, ನೆಮ್ಮದಿಯೇ ಬದುಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪುಟ್ಟಮಲ್ಲಿಯ ಕಥೆ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

* * *

ಬುಗುರಿ

-ಮೊಗಳ್ಳಿ ಗಣೇಶ್

ಚೆಲುವ ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಬುಗುರಿ, ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಾ, ಹಜಾರದ ಗೋಡೆಗೆ ಒರಗಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ಮುಖವನ್ನು ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ವರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲೇ ಒಂಟಿಕಾಲಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದ. ಅಜ್ಜಿಯ ಹಳೆಸೀರೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ತುಂಡುಮಾಡಿ ಆತನ ತಾತನಿಂದ ದಾರಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಬುಗುರಿ ಸುತ್ತಿ ಪಡಸಾಲೆಯ ಗಾರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಅದು ಗುಯ್ ಎಂದು ನಿದ್ದೆ ಕೊರೆಯುವಾಗ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ತಲ್ಲಿನನಾಗಿ ಆನಂದಗೊಂಡು ಅದರ ನಾದಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಇನ್ನೊಂದು ನಾದ ಎಂಬಂತೆ ಸಂತೋಷಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಬಣ್ಣದ ಹಸಿರು ಬಿಳಿ ಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣದ ರಂಗು ಬುಗುರಿ ಈಗ ಚೆಲುವನ ದುರಂತವೋ, ಅವನ ಅಪ್ಪನ ಹಣೆಬರಹವೋ ಇಲ್ಲವೇ ಇಡೀ ಆ ಮನೆ ಮತ್ತು ಕೇರಿ ಜನರ ದುರಾದೃಷ್ಟವೋ ಎಂಬಂತೆ, ಹಿಂದೆ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿತ್ತು.

ಬೇಸರವಾಗಿ ಚೆಲುವ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಬಂದು ಸಾವಿರಾರು ಕಣ್ಣಿಂದ ಚಿಗುರಿ ಭಾರವಾಗಿ ಹಸಿರು ಕಕ್ಕುತ್ತಾ ಕಂಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಹೊಂಗೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತ. ಮೇಲಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಇಡೀ ಹೊಲಗೇರಿ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಚಿ, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಚಿಂದಿ ಬಟ್ಟೆಯಂತೆ ತೂತುತೂತಾಗಿ ಕೊಳಕಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಧ್ಯಾನಸ್ಥ ಮೌನಿಯಂತೆ ರೆಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಆ ಹೊಂಗೆ ಹೂಗಳಿಗೆ ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹುಳು- ಗಳನ್ನೇ ಮುತ್ತಿಡುವವನಂತೆ ನೋಡಿದ. ಆದರೂ ಬುಗುರಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಅವನ ತಲೆಯೊಳಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯಲೇಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಬುಗುರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಬುಗುರಿ ಮತ್ತಿನ್ನೆಂದೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಾದರೂ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ತನ್ನ ಬುಗುರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಂತಹ ಸಿಟ್ಟು ಎದುರಿಸಿಕೊಂಡು ದುಃಖಿತನಾದ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆ ಹಿತ್ತಲುಗಳ ಕಸದ ರಾಶಿಗಳ ನಡುವಿಂದ, ರೋಜುವಾಳದ ಅಂತಿಂತಹ ಮುಳ್ಳು ಪೊದೆಗಳಿಂದ ನಾಯಿಗಳು ವಿಪರೀತ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ರಭಸವಾಗಿ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಿರುಗಿನೋಡಿದ. ನಾಯಿಗಳ ಬೊವ್‌ಗುಟ್ಟುವಿಕೆಯ ಹಿಂದೆಯೇ 'ಕೀಕ್' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಸದ್ದು ಬಂತು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಹಂದಿಯೊಂದನ್ನು ನಾಯಿಗಳು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಇನ್ನೇನೋ ತನ್ನ ಹಿಂಬದಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ ಎಂದು ಭಯದಿಂದ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡಲಾರದೆ 'ಕುಯ್ಯೋ' ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಶಬ್ದ ಮಾಡಿ ಓಡಿಬಂದು 'ಧಡಕ್' ಎಂದು ಅದೇ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯ ಒಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೊಯಿತು. ಚೆಲುವ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರದಂತಾಗಿ ಓಹ್: ಎಂದುಕೊಂಡು 'ಹಂದಿ ಏಲ್ ಗುಂಡಿಗ್ ಬಿದ್ದೋಯ್ತು' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಓಡಿಬಂದು ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಅವ್ವನಿಗೆ 'ಅವೋ ಅವ್ವ, ನಮ್ಮಿತ್ತು ಕಕ್ಕಸ್ ಗುಂಡಿವೋಳಗೆ ಅದ್ಯಾರದ್ದೋ ಹಂದಿ ಬಂದ್ ಬಿದ್ದೋಯ್ತು' ಎಂದ. ಅವನ ಅವ್ವ 'ಹಾ!' ಎನ್ನುತ್ತಾ 'ಅದ್ಯಾರದ್ದಾ ಹಾಳಾದ ಹಂದಿಗೆ ನಮ್ಮಿತ್ತು ಗುಂಡಿಲೇ ಇತ್ತೆ ಸಾಯದು. ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಾಗಿರಲಿಲ್ವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದಳು. ಯಾಕೋ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಬೇಸರಗೊಂಡು ಈ ಹಾಳ್ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಲು ಗಂಡ ಎಂಬ ಕಠೋರನಿಂದ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಮನಸೊಳಗೇ ನೊಂದುಕೊಂಡು 'ಲೋ ಚೆಲ್ವ ಪೋಟ್ಟಿಲಿ ನಿಮ್ಮಯ್ಯ ಇಬೋದು ಕರ್ಕೊಂಬರೋಗು, ಏನಾರ ಮಾಡಿ ಎತ್ತಾಕ್ ಬುಡ್ಡಿ ಈಚ್ಚೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ 'ಯಾರ್ಯಾರ್ಗೇಳ್ಳೇಳಿಯ ಜ್ವಾಕೆ. ಆಮೇಕದೊಂದ್ ಜಗಳಾದದು' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದಳು.

ಚೆಲುವ ತನ್ನ ಬಣ್ಣದ ಬುಗುರಿಗೆ ಇಂಥಾ ಗತಿ ಬಂತಲ್ಲಾ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ, ಮತ್ತೆ ದಾರಸುತಿ ಗಾರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಆಡಲು ಆಗುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇನ್ನಷ್ಟು ನೊಂದುಕೊಂಡ. ಮನೆಯವರು ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೋದಾಗ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸಿರುವ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿ ಕೊಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಬುಗುರಿ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ತೃಣಮಾತ್ರ ಆಸೆ, ಈಗ ಮತ್ತಷ್ಟು ನುಚ್ಚುನೂರಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹಂದಿ ಏಲಿನ ಬಗ್ಗಡದಲ್ಲಿ ಜಿಗಿದಾಡಿ, ಬುಗುರಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಗುರುತನ್ನೆ ಧ್ವಂಸಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹಂದಿಯನ್ನು ಎತ್ತುವಾಗ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅಪ್ಪನಿಂದ ತನ್ನ ಕೈಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡ. ಹಾಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬಂದು, ತನ್ನ ಅಪ್ಪ ಗಲ್ಲಾದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ವಿಶೇಷ ಭಂಗಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಮೆಲ್ಲಗೆ ತನ್ನ ತಾತ ಗುಂಜಾರಯ್ಯನ ಬಳಿಬಂದು ಹಂದಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿದ. ಗುಂಜಾರಯ್ಯ ಒಮ್ಮೆ ಬೆಚ್ಚಿದಂತೆ ನೋಡಿ ಬೊಂಡ ಬೇಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಂಡ್ಲಿಯೊಳಗೆ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ 'ಯೇಯ್ ನಿಜಯೇಳಿಯೋ ಏನ್ ತಮಾಸೆಯಾಡಿಲಾ. ಅದೆಂಗ ಬಿದ್ದೋಯ್ತು ಅದೊಳಕೆ, ಏನೆಂತೆದು, ದೊಡ್‌ದೋ, ಚಿಕ್ಕದೋ' ಎಂದ. 'ಪೊಗಪ್ಪೋ ಸುರ್ತುನ ಬಾ. ಇಲ್ಲೆ ಕುಂತಿದ್ದೆ ಆಮೆಕದೇ ಪೋಯ್' ಎಂದು ಬೇಸರಿಸಿ, ಬೇಗ ಬಂದು ಏನಾದರು ಮಾಡಿ ಹಂದಿ ಎತ್ತಿದರೆ ಬುಗುರಿ ಸಿಗಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ 'ತಾಡ್ಲ ಇನ್ನೊಂದೊಬ್ಬೆ ಬೊಂಡ ಬೇಯಿಸ್ ಬುಟ್ಟು ಬತ್ತಿನಿ' ಎಂದ. ಚೆಲುವ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೊಂಗೆ ಮರದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಾಯುತ್ತಿರುವ ಹಂದಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಅಪ್ಪನ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಕೊರಡು ಮೀಸೆಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಹಂದಿಯ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾ, ತನ್ನ ಬುಗುರಿ ಹೀಗಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂಕಟ- ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಆಕಾಶವನ್ನು ನೋಡಿದ.

* * *

ಚೆಲುವನ ತಾತ ಗುಂಜಾರಯ್ಯ ಹೋಟೆಲಲ್ಲಿ ಬೊಂಡವನ್ನು ಬೇಯಿಸಿಯೇ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆತುರದಲ್ಲಿ ಹಸಿಹಸಿಯಾಗಿಯೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಯಿಸದೆ ಬೊಂಡವನ್ನು ಬಾಂಡ್ಲಿಯಿಂದ ಎತ್ತು ಹಾಕಿ, ಇನ್ನೊಂದು 'ವಬ್ಬೆ' ಹಾಕುವ ತೀರ್ಮಾನ ದಲ್ಲಿ ಭರಭರನೆ ಬೊಂಡದ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಬಾಂಡ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾ, ಕೈಸುಟ್ಟು- ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಹಂದಿಯ ದೃಶ್ಯವನ್ನೇ ಯೋಚಿಸಿದ. ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಊರೂರು ಸುತ್ತಿ ಅಲೆದು ಮೇಯುವ ತಿಪ್ಪೇಗೌಡರ ಕೋಣ ಮೇಯುತ್ತ ಬಂದು ಇದೇ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಗ ಯಮಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿದ್ದಾಗ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ರೇಜಿಗೆ, ವಾಸನೆ, ಅಸಹ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ನೆನಪಾದವು. ಆ 'ಏಲ್‌ಗುಂಡಿ'ಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸಲ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ತನ್ನ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ವಿಫಲವಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥಾ ಎಷ್ಟೋ ದೂರುಗಳು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಿನ ಆ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ತಿಪ್ಪೇಗೌಡರ ಕೋಣ ಆ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ 'ಹತ್ತಾಳು' ಬಂದು ಹಗ್ಗ ಬಿಗಿದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯನ್ನೇ ಎಳೆಯುವಂತೆ ಎಳೆದಿದ್ದಾಗ ಆಗಿನ ಈ ಏಲುಗುಂಡಿ ಅದರ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಡಿಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೂ ಕೋಣ ಒಂದು ದಿನವೆಲ್ಲ ಆ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲೇ ಸತ್ತು ಹೋಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು ಮಾಡಿದ್ದ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ತಂತ್ರದಿಂದಲೇ ಬಹುಪಾಲು ನೋವುಂಟಾಗಿ ಸತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಸತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಿಪ್ಪೇಗೌಡರು ದಂಡರೂಪವಾಗಿ ಹಣ ಕೇಳಿದಾಗ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ರೊಡಗಿ ತರ ಮಾತನಾಡಿ- 'ಅಲ್ಲಾ ಗೌಡ್ರ ಆ ಏಲ್‌ಗುಂಡಿಗೆ ನಾವು ಎಳ್ಳೊಟ್ಟಿದ್ದೆವೆ ಏನಾರ. ಇಂಥಿಂತೆವ್ವ ಯಮ್ಮೆ ಬತ್ತವೆ, ಕುರಿಗೊಳ್ ಬತ್ತವೆ, ಅವೆಲ್ಲನು ಒಳಕ್ ಎಳ್ಳಬುಡು ಅಂತಾ. ನಿಮ್ಮೆಮ್ಮೆಗೆ ಬುದ್ದಿ ಇದ್ದಿದ್ರೆ ಅದ್ಯಾಕ್ ಬತ್ತಿತ್ತು ನಮ್ಮೆ ತಿಪ್ಪೆತಕೆ- ಇದೊಳ್ಳೆ ಸರೋಯ್ಯಪ್ಪಾ. ನಮ್ಮನುಕೂಲ್‌ಕೆ ನಾವು ಕಕ್ಕಸ್‌ಗುಂಡಿ ಮಾಡ್ಕಂಡಿದ್ದೂ- ಬಂದ್ ಬಿದ್ದು ಸಾಯ್ತು. ಅದ್ಕೆ, ನಮ್ಮೊಣೆ ಏನಿದ್ದದು. ಯಾವ್ ದಂಡನು ಇಲ್ಲ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ' ಎಂದು ರೋಪು ಹಾಕಿ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಆಗಿನಿಂದಲೂ ಈ ಏಲುಗುಂಡಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಇತಿಹಾಸವೇ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಊರವರೆಲ್ಲ ಏಲ್ ಗುಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರು ತಗಡನ್ನು ಹೊದಿಸು, ಇಲ್ಲವೆ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿ ಹಾಕಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೋಣ ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಗುಂಡಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ- ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಮಣ್ಣು ಕುಸಿದು ಹಾಳಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅಷ್ಟಗಲಕ್ಕು ಕಲ್ಲು ಇಲ್ಲವೆ ತಗಡನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಲು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುವ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳನ್ನು ಈಗ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಮುಚ್ಚಿದ್ದೇ ಆ ನಂತರ ಊರಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಹಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಷ್ಟೋ ತಮಾಸೆಗಳಿಗೆ, ದುರಂತಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.

* * *

ಗೌಡರ ಆ ಕೋಣವನ್ನು ಆನಂತರ ಮಾದಿಗರ ಯಾಲಕ್ಕಯ್ಯ ಬಂದು ನೋಡಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ ತೊಳಸಿ, ಕೊಯ್ದು ಮಂಕರಿ ತುಂಬ ಬಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೌಡರ ತಲೆ ತಿರುಗಿತ್ತು. 'ಆ ಹೊಲ್ ಮಾದುಗ ನನ್ ಮಕ್ಕಳು ಬೇಕೆಂತೆ ಕೋಣನ್ನು ಏಲ್ ಗುಂಡಿಗೆ ಬೀಳ್ಳಿ ತಿನ್ನುಕೆ ಈ ಕರಾಮತ್ ಮಾಡವರೆ' ಎಂದು ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಾತಾಯಿತು. ಆದರೂ ಆ ಕೋಣನ ಬಾಡು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದರಿಂದ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ದಿನದ ನಂತರ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿ ಬಂದಿದ್ದ ಪಡ್ಡೆ ಹುಡುಗರು 'ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಏಲ್ ಗುಂಡಿ ಕೋಣನನ್ನ ಹಿಡಿಯೋ ಖೆಡ್ಡಾ ಕಣೋ' ಎಂದು ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಾದರೂ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅದಕ್ಕೆ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೊಂಡ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಾಗ ಇಡೀ ಬಾಂಡ್ಲಿಯೇ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯಂತೆ ಕಂಡು ವಾಕರಿಕೆ ಬಂದು, 'ತಥ್ ಇವ್ವುನ್ನಾವುನಾಕೇಯೆನೆಣ್ಣೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲಾ, ಎಷ್ಟೊತ್ತಾಯ್ತು ಎಣ್ಣೆಗ್ಗಾಕಿ, ಇನ್ನೂ ಬೇಯ್ಲಿಲ್ವಲ್ಲ' ಎಂದು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೂ ಬೇಯಿಸಿ ತನ್ನ ಮಗ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೆ ಇದನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಬಂದ.

ಚೆಲುವ ತನ್ನ ತಾತನಿಗೆ ಬುಗುರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡು ಒಮ್ಮೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬೇಡ ಎಂದುಕೊಂಡು, "ಹೀಗೆಂಗಪ್ಪಾ ಯೀಚುಕ್ ತೆಗೆದುಹಾಕುದು ಹಂದಿಯಾ' ಎಂದ. ಗುಂಜಾರಯ್ಯ ಗುಂಡಿಯ ಗರಿಗಳನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸರಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಹಂದಿ ನೆಗೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಬಡಕ್ ಎಂದು ಒಳಗೇ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು ಕೊಯ್ಗುಟ್ಟಿತು. ಹಾಗೆ ಜಿಗಿದದ್ದರಿಂದ ಗುಂಜಾರಯ್ಯನ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಅವರೆಕಾಳಿನ ಗಾತ್ರದ ಏಲಿನ ಸಣ್ಣ ಕಣ ಬಂದು ನೋಣದಂತೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿತು. ಸಾದ್ವಿತನದ ಗುಂಜಾರಯ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಅವಮಾನಿತನಾದವನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ, ಧರ್ಮರಾಯ ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಿರುಬೆರಳನ್ನು ನರಕಕ್ಕೆ ಅದ್ದಿದ್ದಂತೆ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಅದರಂತೆಯೇ ತನಗೂ ಆಯಿತನೋ ಎಂದುಕೊಂಡು ಎಲೆಯೊಂದರಿಂದ ಮೂಗು ಸೀಟಿಕೊಂಡು ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದು, 'ಒಳಗೇ ಸಾಯ್ಲಿ ಅವುಳ್ ರತ್ತನಾ ಕೇಯುಂದು' ಎಂದು ಬೈಯುತ್ತಾ, ಇದರ ಯವಾರವನ್ನು ಮಗನಿಗೇ ವಹಿಸುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟ.

ಚೆಲುವ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ, ತನ್ನ ಬುಗುರಿ ಇನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಕೈಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇನೋ ಎನ್ನುತ್ತಾ ತನಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಬುಗುರಿಯ ದಾರವನ್ನು ಬೆರಳುಗಳಿಗೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಫಳಕ್ ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಬೀಳಿಸಿದ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಇಡೀ ಹಂದಿ, ಏಲುಗುಂಡಿ ಮತ್ತು ಊರಿನ ಎಲ್ಲ ಆಗುಹೋಗುಗಳು ಕೂಡ ವಿಷ್ಣುವಿನ ವರಾಹ ಅವತಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹರಿಕತೆ ದಾಸರು ಹೇಳಿದ್ದ ವಿವರದಂತೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಕಂಡುಬಂದು ಹೆದರಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕುಲದಿಂದ ಒಳಗೊಳಗೇ ಹಿಂಸೆಪಡತೊಡಗಿದ. ಗುಂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಂದಿ ಚೆಲುವನ ಬುಗುರಿಯ ಯಾವ ಕುರುಹೂ ಉಳಿಯದಂತೆ ಅಳಿಸಿಹಾಕಿತ್ತು. ಆ ಬುಗುರಿಯನ್ನು ಆತ ಗೆರೆನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಗುಯ್ ಗುಡಿಸುವಾಗ ಬೀದಿ ಹೈಕಳು ಅದರ ಸೊಬಗು, ಹೊನವು, ತಿರುಗುವ ರೀತಿಗಳೆಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಡು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆನಂದಾತಿರೇಕದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳಗೆ ಮಿಷಿ ಪಡುತ್ತಿದ್ದುದೆಲ್ಲ ಲವಲೇಶವೂ ಈಗ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ತನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಬಗ್ಗೆ ಚೆಲುವ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡ 'ಅವನು ಯಾಕಾರು ಸಾಯದಿಲ್ಲ ಬೇವಾಸಿ, ನನ್ ಬುಗುರಿನೆಲ್ಲ ಇಂಗೇ ಮಾಡ್. ಅವತ್ತು ಕೊಡ್ತಿಯಿಂದ ವಳ್ಳಿ ಮೂರು ಬುಗುರಿಗೊಳ್ಳೂ ಸೀಳಾಕಿ ವಲೆಗಾಕ್ಷ. ಇನ್ನೊಂದ ಕಣ್ಣು ಕಾಣ್ಣಿಗೆ ದೂರಕ ಬಿಸಾಕ್ಷ. ಇವತ್ತು ನೋಡುದ್ರೆ 'ಯಾವ ಬುಗ್ರಿಯೋ ನೀ ಆಡುದು, ತತ್ತರೋ ಸೂಳೆಮಗ್ಗ' ಅಂತಾ ಕಿತ್ಕಂಡು 'ಇನ್ನೊನ್ನಾರಿ ನಿನ್ ಕೈಲೇನಾರ ಬುಗ್ರಿ ಕಂಡ್ರೆ ಆಮೆಕೆ ನಿನ್ನೇ ಸೀಳಾಕೀನಿ' ಅಂತಾ ಬೈಯ್ದು ಕಕ್ಕಸ ಗುಂಡಿಗೆ ಹಾಕ್ಷ...ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಮತ್ತೆ ಹೊಂಗೆ ಮರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತು, ಅದೇ ಕಕ್ಕಸ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಲೆಕ್ಕಹಾಕತೊಡಗಿದ. ಯಾರು ಯಾರದೋ ಕೋಳಿಗಳು, ಕುರಿಗಳು ಬಂದು ಅದರೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತಿದ್ದಾಗ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಜಗಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಕುಣಿದಾಡಿ ದೊಡ್ಡ ಚಾಕು ತಂದು ಹೆದರಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆಲ್ಲ ನೆನಪಾಯಿತು. ಬುಗುರಿಯ ಗಿರಿಗಿರಿ ಸುತ್ತುವಿಕೆ ಆತನ ಮನಸ್ಸು ತಲೆ ಇಡೀ ದೇಹದ ಸುತ್ತ ಬುಗುಬುಗನೆ ಸುತ್ತು ಹಾಕತೊಡಗಿತು. ಆ ನಡುವೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾದ ಕಲಸುಮೇಲೋಗರವಾದ ಇಡೀ ಮನೆಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹಿಂಸೆಯಾಗಿ ತಳಮಳಗೊಂಡ.

* * *

ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಕಕ್ಕಸ ಗುಂಡಿ ಇಡೀ ಊರಲ್ಲೇ ಮೊದಲನೆಯದು. ಅದು ಊರಿಗೆ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ತನ್ನ ತಮ್ಮ ಶಾಂತರಾಜನ ಮದುವೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ತಂದಿದ್ದಾಗ, ಆ ನೆಂಟರಿಗೆ, ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಕಕ್ಕಸ ಹೋಗಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮದುವೆ ದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಭರ್ಜರಿ ಊಟದ ನಂತರ ಆ ಕಕ್ಕಸ ಗುಂಡಿ ಬಂದಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಹೆಂಗಸರ ಪಾಯಿಖಾನೆಯಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿತ್ತು. ಯಥಾವತ್ ಆಧುನಿಕ ಕಕ್ಕಸ ಮನೆಯಂತೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದರಾದರೂ ಆ ಕಕ್ಕಸೆಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳಲು ಡ್ರೈನೇಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬದಲು ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ಅಳುದ್ದ ಗುಂಡಿ ತೆಗೆದು ಅದೆಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅಂದು ಮದುವೆಯ ಮಾರನೆ ದಿನವೇ ಗುಂಡಿ ತುಂಬಿಹೋಗಿ ಭಯಾನಕ ವಾಸನೆ ಮದುವೆ ಮನೆಯನ್ನು ಕವುಚಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರನ್ನು ತಾಳ್ಮೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಡ್ಡಿತ್ತು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಆ ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬಳ ಜೊತೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಚುಮಾಡಿ ಆ ರಾತ್ರಿ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿದ್ದ ಕಕ್ಕಸ ಗುಂಡಿಯ ಬಳಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಆಕೆ ಜೊತೆ ಹೋಗಿ ತನಗರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಗುಂಡಿಗೆ ಕಾಲು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಜಾರಿ ಬಿದ್ದು ಬಜಾವಾಗಿ ಕಾಲುತುಂಬಾ ಏಲುಮೆಯ ನೀರನ್ನು ಮೆತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊಡ್ಡ ಹಾಸ್ಯದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಆಗ ಆತನೇ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಹೂಡಿ 'ಈ ಜುಜುಬಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡೋದು ಬ್ಯಾಡ ರಂಗಪ್ಪನೋರೇ ಅಂತಾ ನಮ್ಮ ಫಾದರ್ ಇಲ್ಲಾ ಅತ್ತ ಸಾವುರ್ ಸಾರಿ ಬಾಯ್ ಬಡ್ಕಂಡೆ. ಆದ್ರೆ ಆ ಹಲ್ಕಾ ಫಾದರ್ ಇನ್ನಾ ನನ್ ಮಾತ ಕೇಳ್ತಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ದೆವ್ವ ನನ್ನನ್ನು ಆ ಕಕ್ಕಸ ಗುಂಡಿತನಕ ದರದರ ಎಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಅದರೊಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ- ಮಾಡ್ತು. ಬೈ ಚಾನ್ಸ್ ತಪ್ಪಿಸ್ಕಂಡ್ ಓಡ್ತದೆ. ಥ ಥ ಎಂತಾ ವಾಸನೆ. ಹಾಳಾದ ಹಳ್ಳಿ ಜನ ಅದೇನ ತಿಂತಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗೋಲಪ್ಪಾ. ಇಂಥಾ ದೆವ್ವ ಪಿಶಾಚಿಗಳಿರೋ ಮನೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಬಾರದಿತ್ತು' ಎಂದು ಅವಮಾನ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಹೀನಾಮಾನವಾಗಿ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಹಳಿಯತೊಡಗಿದ್ದ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಕುಡಿತದಲ್ಲಿ ಊರಿಗೆ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆಗಿದ್ದ ಆತಾರಿ ಬಂದವನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವನ ಮೇಲೆ ಕೈ ಕೈ ಮಿಲಾಯಿಸುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಗಂಡು ಬಂದು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕೈ ಮುಗಿದಿದ್ದಾಗ ಗದ್ದಲ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಇಂಥಾ ಹತ್ತಾರು ಹಗರಣಗಳ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿ ಈಗ ಒಂದೊಂದೂ ಇತಿಹಾಸದ ಹೊಲಗೇರಿಯ ಬದುಕಿನ ಪುಟಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವಂತೆ ಗುಂಜಾರಯ್ಯನ ತಲೆ ಒಳಗೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದವು. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೆ ಹಂದಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದಮೇಲಂತೂ ಆನಂದಾತಿರೇಕಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಬಯಸದೆ ಬಂದ ಭಾಗ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದ. ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು ಈ

ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಕೇಡಿನ ಸೂಚನೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಲೆಕ್ಕಹಾಕತೊಡಗಿದರು. ಚೆಲುವನ ಅವ್ವ ಯಾಕೋ ಹೆದರಿ ಮಗನನ್ನು ಕೂಗಿಕೊಂಡಳು. ಹರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಕತೆ ಅವಳಿಗೂ ನೆನಪಾಗಿ 'ಆಯ್ಯೋ ದೇವ್ರ' ಸ್ವಾಮಿ ಹಂದಿ ರೂಪ ತಾಳಿತ್ತು ಅಂತಾ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲವ್ವಾ, ರಾಕ್ಷಸುನ್ನಾ ಸಾಯುಕೆ ಆ ಅವುತಾರ ಎತ್ತಿ ವಿಲ್ ಮನವೊಳಗಿದ್ದೋನ ಸಿಗುದಾಕ್ಕಂತಲ್ಲಾ...' ಎಂದು ಅಸ್ವಪ್ಪವಾಗಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಳು. 'ಲೋ ಚೆಲುವಾ, ಚೆಲುವಾ, ಬಾರೋ ನಿಂಬಾಯುಗ್ ನನ್ ರಕ್ತ ಹಾಕ, ಎಲ್ಲಿದ್ದಿಯೋ' ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡಳು. ಯಾವತ್ತೂ ಇಲ್ಲದ ಅವ್ವ ಇವತ್ತು ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದು ಚೆಲುವ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಂದು ಏನಪ್ಪಾ ಎಂದು ನಿಂತ. ಹಿತ್ತಲ ಮನೆಬಾಗಿಲಿಂದ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯ ವಾಸನೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಆವರಿಸಿ ವಾಸನೆ ತರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮೂಗು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ.

* * *

ವಿಷಾದವೆಂದರೆ ಚೆಲುವನ ಬುಗುರಿ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಕೈಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಯಾವ ಅಂಶವೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. 'ಆ ಗುಂಡಿ ತಂಟೆಗೆ ವೋಗೋಡೆ. ಸಿಲೇಟ್ ತಕಂದು ಪಡಸಾಲೆ ಮ್ಯಾಲೆ ಕುಂತ್ಯ ಬರಿಯೋಗು. ರಜಾ ಇದ್ರೆ ವೋಡ್‌ಬ್ಯಾಡ ಅಂತಿದ್ದದೇನೋ' ಎಂಬ ಮಾತು ಅವನಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಹೋಟೆಲ್ ತಿಂಡಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅವನ ಅವ್ವ ಏನೆನೋ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಚೆಲುವ ಬೀದಿಗೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಜಗಿಯತೊಡಗಿದ. ಅಪ್ಪ ಹಂದಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೇಲೆತ್ತುತ್ತಾನೆ, ಹಾಗೆ ಎತ್ತುವಾಗ ತನ್ನ ಬುಗುರಿ ಏನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಿಸಿದ. ಯಾವ ಪರಿಹಾರವೂ ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಪ್ಪ ಮೋರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು 'ನಾನು ಬುಗುರಿ- ಯಾಡುದ್ರೆ ಅವುನ್‌ಗೇನು ಕಷ್ಟ' ಎಂದು ತನ್ನೊಳಗೇ ಅಂದುಕೊಂಡ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬುಗುರಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬಾರುಗೋಲು ತಂದು ಚಟೀರೆಂದು ಹೊಡೆದು ಬುಗುರಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅವನ ಅಪ್ಪ ಆ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಗೆ ಬಿಸಾಡಿದ್ದ. ಅಪ್ಪನೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾಕ್ಷಸನಂತೆ ಚೆಲುವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿದು ಬಂದ. ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಮನೆಯ ಅವನ ಅಪ್ಪ, ಅಜ್ಜಿ, ಅತ್ತೆಯಂದಿರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಪೇಲವ ವಿಷಣ್ಣ ಮುಖಗಳು ಎದುರಾಗಿ ಅವರು ಎಂತದೋ ಭಯಂಕರ ರೋಗಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡ. ಅವನ ಅಪ್ಪನ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಿನೆಂಟ ಗಿರಾಕಿಗಳಂತೆ ಸದಾ ಅತಾರಿ ಅಪ್ಪನ ಜೊತೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಹಂದಿ ಮೇಲೆತ್ತುವ ಬಗೆಗೆ ಏನೇನು ನಿರ್ಣಯ, ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಚೆಲುವ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಾರಿಯ ನೀಲಿ ನಕ್ಷೆಯಂತೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಹಂದಿಯನ್ನು ಲಪಟಾಯಿಸುವುದೇ ಸರಿ ಎಂದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಳಗಿರುವ ಹಂದಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಕೆಲಸ ದುಸ್ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಗುಂಡಿಯೊಳಗೇ ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಂದಿ ಜಾತಿಯಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳು 'ಸುಲುಬ್- ರೇಟೆಲಿ' ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬೇಗ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ತಿವಿದು, ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಲ್ಲಲು ಹೊರಟರೆ ಅದು ಇಡೀ ಊರಿಗೇ ಗುಟ್ಟು ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಶಬ್ದ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಅದರ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದು ರಂಪವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನೀಲಿನಕ್ಷೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅವರ ಯೋಚನೆಯಂತೆ ಇಷ್ಟು ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಬಂದರು.

ಹಂದಿಯನ್ನು ಸಂಜೆತನಕ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಲು ಬಿಡಬೇಕು. ಅದು ವದ್ದಾಡಿ ವದ್ದಾಡಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಭರ್ಚಿಯಿಂದ ತಿವಿಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಹಗ್ಗ ಬಿಗಿದು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುವ ಕೊನೆ ಹಂತವನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಚೆಲುವ ತನ್ನ ಬುಗುರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಹಂದಿ ಸಾಯುವುದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಅದನ್ನು ಸಾಯಿಸುವದಾದರೂ ಯಾಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ತಾತ ಇಂಥಾ ದುಸ್ಸಾಧ್ಯ ನೀಲಿನಕ್ಷೆಯ ಯೋಚನೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ತಾತ ಮಾತ್ರವೇ ಸರಿ ಎನಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು.

ಅಂತೂ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಬಂದರು, ಹೋದರು. ಬೊಂಡಗಳ ತಿಂದರು, ಟೀ ಹೀರಿದರು. ಅಂತಾ ಇಂತಾ ಮಾತಾಡಿ ಬಿಸಿಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬೈಯ್ದರು. ಮಳೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ಕೈ ಕೊಡುತ್ತದೆಂದು ನಿರಾಶರಾದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಬಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ 'ಥೂ, ಇದೇನ್'

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಇಂಥಾ ವಾಸ್ತೆ ಬತ್ತಾದಲ್ಲಾ. ಇವತ್ತು ಏನ್ ಎಲ್ಲಾರ ನಾಯಿಗೀಯಿ ಸತ್ತಿದ್ದದೆ ನಿಮ್ಮಿತ್ತೆಲಿ? ಥ ಬರೀ ಅಮಾದಿ ವಾಸ್ತೆ ಕನಪ್ಪಾ-’ಟೀಯ ಬಾಯ್ಲೆ ಬಿಡೂಕೆ ಆಗುದಿಲ್ಲ’- ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅವರವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಬಿಸಿಲು ಆಗತಾನೆ ಇಳಿಯುವ ಸೂಚನೆ ತೋರಿತು.

* * *

ಅತಾರಿ ತನ್ನ ನೀಲಿ ನಕ್ಷೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಒಂದು ಮಡಕೆ ಎಂಡವನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪೆಂಟೆಯಿಂದ ತಂದು ಹಿತ್ತಲಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದ. ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕುಡಿದು, ಆನಂತರ ವಿಪರೀತ ನಿಶೆಯೇರಿದ ಮೇಲೆಯೇ ತಾವು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ತೊಡಗುವದು ಸರಿ ಎಂಬುದು ಅವನ ವಾದ, ಯಾಕೆಂದರೆ, ವಿಪರೀತವಾದ ಆ ಕೆಟ್ಟ ಏಲಿನ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಹಂದಿಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಶೆಯಿದ್ದರೆ ಯಾವ ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಸಹಬಾಸಗಿರಿ ಪಡೆದಿದ್ದ. ಅಂತೂ ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು ಈ ನೀಲಿನಕ್ಷೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರಾದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಧ್ವನಿಗೆ ಯಾವ ಮೈಕೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಬೇಗ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಂಡ ಕುಡಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ತೊಡಗಿದರು. ಚೆಲುವ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕದ್ದು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ, ಮನುಷ್ಯರು ಏಲುಗುಂಡಿಗೆ ಹೇಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲು ಬುಗುರಿ ಏನಾದರೂ ಸಿಗಬಹುದೇ ಎಂಬ ಅಣುವಿನಷ್ಟು ಆಸೆಯಿಂದಿರಲು ಕಾದು ತಾನೊಂದು ಕಡೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಗಟಗಟ ಕುಡಿದು ಎದ್ದು ಬಂದು ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿ ಅಸಾಧ್ಯ ವಾಸನೆಗೆ ಬೆಚ್ಚಿ ವಾಪಸ್ಸು ಓಡಿಬಂದು ಪುನಃ ಕುಡಿಯತೊಡಗಿದ. ಆ ಗಬ್ಬು ಇಡೀ ಊರಿನ ಗಬ್ಬಿನಂತೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಗಬ್ಬಿನಂತೆ ನಡೆದುಬಂದ ಹಾದಿಯ ಗಬ್ಬಿನಂತೆ ಊರ ಸುತ್ತ ಗಾಳಿಯ ಜೊತೆ ಅಲೆಯತೊಡಗಿತು. ಅತಾರಿಗೆ ವಿಪರೀತ ನಿಶೆ ಏರುತ್ತಿತ್ತು. ತೊದಲುತ್ತು, ’ಯಂಗೋ ವತಾರಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಬಿಟ್ಟುಂಡು ಸಾಯುಮಟ್ಟುಕ್ಕೋಗದೆ, ಈಗ ಉಪಾಯಲಿ ಅದುರ್ ಕತ್ತ ಚಿಮ್ಮಿ ಸಾಯಿಸಬೋದು’ - ಎಂದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಗಟರುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ’ಅಂಸಾಡುದ್ರೆ ಆದಾದ್ಲಾ ಅತಾರಿ. ಅಂದಿ ಸಕ್ಕೆ ವತ್ಕಂಟ ಜೀಮ್ ಇಡ್ಕಂದಿರದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಕತ್ತ ಚಿಮ್ಮಿ ಸಾಯ್ತುಮಾತ ಅತ್ತಾಗ್ ಬಿಸಾಕು’ ಎಂದ. ’ನೀನೇಳುದೂ ಸರಿಯೇ ಕನ್‌ಲಣ್ಣ. ಯೀಗಾ ಇಂಗ್ರಾಡ್ಲೆ. ಒಂದ್ ದೊಡ್ ಕಂಬೈ ಚೀಲ್ತೆ ಅದ ಸೇರುಸ್‌ಬುಟ್ಟು, ಆಮೆಕೆ ಅಗ್ಗ ಕಟ್ಟಿ ಮ್ಯಾಕೆಳಕಮ’ ಎಂದ. ’ಸೈ ಕಲಾ ಅತಾರಿ’ ಎಂದು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಹಾಗೆಯೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಗೆ ಇಳಿಯುವ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾದರೂ ಚೆಲುವ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಬುಗುರಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅಪ್ಪ ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ದೂರ ಎಸೆಯುತ್ತಾನೆಂದುಕೊಂಡು

ದುಃಖಿತನಾದ. ತನ್ನ ಆತ್ಮೀಯರಾರೋ ಕಳೆದುಹೋದರು ಎಂಬಂತೆ ಬುಗುರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆಪಡತೊಡಗಿದ.

* * *

ಹೊದಿಸಿದ್ದ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳನ್ನು ಅತಾರಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಎಳೆದು ಹಾಕಿದ. ಗಬ್ಬನಾತ ಅಡರಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕುಡಿದು ಅಮಲಾಗಿದ್ದ ಅದರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆ ವಾಸನೆಗೆ ಸ್ವದಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆ ನರಕದೊಳಗೆ ಹಂದಿಗಾಗಿ ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿದರು. 'ಎತ್ತಾ ಗೋಯ್ತಣ್ಣಾ ಕಾಣುದೆ ಇಲ್ವಲ್ಲಾ' ಎಂದ ಅತಾರಿ. 'ಯೇಯ್ ಮಟ್ಟಾಗ್ ನೋಡ್ಲಾ, ಅಲ್ಲೇ ಯೇಲ್ ಮೆರಂಡು ಬಿದ್ದದಲ್ಲಾ' ಎನ್ನಲು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ : 'ವುಂಕನಣೋ ಯೇಲೆಲಿ ವುಂಟಾಡಿ ವುಂಟಾಡಿ ಗುರೇ ಕಾಣ್ಣಂಗಾಗದೆ' ಎಂದು ಅಸಾಧ್ಯ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದರು. ಈಗ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವುದೇ ಸರಿ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟಲ್ಲದರ ನಡುವೆ ಮಹಾ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಚೆಲುವ, ಬುಗುರಿ ಏನಾದರು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದೇ ಎಂದು ಬಂದು ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿದ. ಬುಗುರಿಯ ಆಸೆಗಾಗಿ ಆ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿಯೇ ನೋಡಿದನಾದರೂ ಏನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು 'ಲೇಯ್ ಅದೇನಂಗ್ ಬಗ್ ನೋಡಿಯೇ, ವೋಗ್ ನಿಂತುಂದ್ ಯಾರಾರ ನೋಡ್‌ಗೀಡರ್ ಅನ್ನುದಾ ನೋಡ್ಕ ವೋಗು' ಎಂದು ಕಾಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಗನಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ವಹಿಸಿದ. ಚೆಲುವನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಂತಾಗಿ 'ಆಯ್ತು' ಎನ್ನುವಂತೆ ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಅವರು ಹಂದಿ ಎತ್ತುವ ಕಾಯಕ ಮಾಡಲಿ, ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಬುಗುರಿ ಹುಡುಕುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತಾಗಲಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತು ಬುಗುರಿಯ ಗುಯ್ ಗುಟ್ಟುವಿಕೆಗಾಗಿ ಕಾತರಿಸಿದ. ಹಂದಿಯು ವಿಕಾರ ರೂಪವಾಗಿ ಇಡೀ ಮೈ ತುಂಬಾ ಆಮಾದಿ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡು 'ವರಾಹ ಅವತಾರ'ದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನೆನಪಿಸುವಂತೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದರ ದುರಂತವೋ, ಅತಾರಿಯ ದುರಂತವೋ, ಯಾರ ದುರಂತವೋ ಏನೋ ಅದು ಅತ್ಯಂತ ನಿಶ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಗಾಗಿ ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಯೋಜನೆ ಸುಲಭವಾಗತೊಡಗಿತು. ಆದರೂ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗುಂಡಿಗೆ ಇಳಿಯಲೇ ಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನೇ ಒಳಗೆ ಇಳಿಯುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಆ ವಿಪರೀತವಾದ ಗಬ್ಬನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಇಳಿಯತೊಡಗಿದ.

ಹಿಂದೆ ಗೌಡರ ಕೋಣ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಮಣ್ಣು ಕುಸಿದು ಅಗಲ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲು, ಆಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂತಲು, ಕೆಳಗೆ ನೆಲ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಾಲುಬಿಟ್ಟು ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಆ ಅಸಾಧ್ಯ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಆಯತಪ್ಪಿ, ಅಮಲಿನಿಂದ ನಿಶ್ಯಕ್ತನಾಗಿ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ 'ಪರ್' ಎಂದು ಜಾರಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಥೇಟ್ ಹಂದಿಯಂತೆಯೇ ಆ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಸೊಂಟದ ತನಕ ಏಲು ಮೆತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಖವನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಕೊಕ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಹಂದಿಯ ಮುಂದೆಯೇ ಹೋಗಿ ನಿಂತ. ಹಂದಿ ಒಮ್ಮೆ ಜೀವ ಬಿಡುವಂತೆ ಗುಟ್ಟು ಪಟರ್ ಎಂದು ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಶಬ್ದಿಸಿ

ಕಣ್ಣು ಬಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿತಾದರೂ ಅವುಗಳ ಮೇಲೂ ಅಮಾದಿ ಮೆರೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಆಯತಪ್ಪಿ ಜಾರಿಬಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಆತಾರಿ ಚೋರಾಗಿ ನಕ್ಕು 'ಇದೇನಣ್ಣಾ ಅಂದಿ ತರೈಲೇ ನೀನು ಪೋಗಿ ಬಿದ್ದಂದಲ್ಲಾ' ಎಂದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ನೆತ್ತಿಗೇರಿ, ಆದರೂ ತಾನೀಗ ಏಲು ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕೋಪ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಆಗುವದಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡು 'ಬೊಡ್ಡಿ ಮನ್ನೇ ಮೊದ್ಲು ಚೀಲಕೊಡು, ನಗುವಂತೆ ಆಮೇಕೆ' ಎಂದ. ಅತಾರಿ ಆತುರದಿಂದಲೇ ಚೀಲಕೊಟ್ಟು, ನಗುತ್ತಲೇ 'ತಕೋ ಯೇ ಅಗ್ಗನೂ' ಎಂದ. ಭಯಾನಕ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಾನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಚೆಲುವ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ವಾಕರಿಕೆ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನೇನೋ ಗೊಂದಲದಿಂದ ಸಪ್ಪಗಾಗಿಬಿಟ್ಟ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೆ ಆ ಅಸಾಧ್ಯ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ, ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಅವಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಡಿದಿದ್ದೆಲ್ಲ ವಾಂತಿಯಾಗಿ ನಿಶೆಯಲ್ಲ ಇಳಿದು 'ಹಲವಾರು ತರದ ಕೋಪಗಳು' ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದವು. ಒಳಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಹಂದಿ ಕುಂಟಣ್ಣನದೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಚೆಲುವ ತನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಹಣೆಬರಹ ಹೀಗಾಗಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ತಾತನಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿಳಿಸಿದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಅಪ್ಪ ಗುಂಜಾರಯ್ಯ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಂದು 'ಇಂಗ್ಲಾ ಡ್ರಪ್ಪಾ ಅಂತೇಳಿದ್ರೆ ನಾನು. ಮ್ಯಾಲೇ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಉಪಾಯ್ಲೆ ಕೊಕ್ಕಲಿ ಕುತ್ತಿಗೆ ಅಗ್ಗ ಹಾಕಂದು ಮ್ಯಾಕೆ ಅಂತಲು ಹೇಳಿತ್ತು. ಥೂ ರಾಮ ರಾಮಾ- ಯಾವ್ ಕರೆ ಮಾಡಿದ್ದೋ ಪಾಪಿಗೊಳಾ, ಯಾರಾರ ಏಲ್ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಬಟ್ ಬರೆ ಮೈಯೆಲ್ಲನ್ನು ಯೇಲ್ ಮಾಡ್ಕಂದರೇ, ನನ್ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ನುಕ್ ಬಿದ್ದಲ್ಲಾ ನೀನು, ಏನ್ ಮಾಡಿಯೇ ಅದು ನಿನ್ ಕಮ್ಮ ಕನಪ್ಪಾ' ಎಂದು ಹಳಿಯುತ್ತಾ ತಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗುಂಜಾರಯ್ಯ ಬೈಯತೊಡಗಿದ್ದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಹಂದಿಯನ್ನು ಚೀಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಹಗ್ಗ ಬಿಗಿದು ಕಣ್ಣನ್ನು ಮಳ್ಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಗುಂಜಾರಯ್ಯ ಬೇಸರಗೊಂಡು, ತನ್ನ ಮನೆತನದ ಪೂಜಾರಿಕೆ ವಂಶವಲ್ಲವೇ, ಅದು ಹೀಗಾಗ ಬೇಕಿತ್ತೆ. ಏಲು, ಎಂಡ, ಪುಚ್ಚಿ ಎಲ್ಲಾನು ಒಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆತನದ ಶುದ್ಧ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದರಲ್ಲಾ ಎಂದುಕೊಂಡ. ಊರ ದೇವರ ಪೂಜಾರಿಕೆಗೆ ಅಪವಿತ್ರವಾಯಿತು ಎಂದು ನೋವುಪಟ್ಟ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಹಗ್ಗ ಬಿಗಿದು 'ಹೂಂ' ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅತಾರಿ ಹಂದಿಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಎಳೆದು ಹಾಕಿದ. ಹಾಗೆಯೇ ಅತಾರಿ ಮಾತನಾಡಿ 'ಬಾ ಇಪಟು ಮ್ಯಾಕೆ. ಅಗ್ಗದ ಬಿಗಿಯಾಗ್ ಇಡ್ಕ ಆತಪ್ಪೋ, ಆಮೆಕ್ ತಿರ ತಳಿ ತಳುಕ್ಕಾಗಿ ಮಗುಚ್ಚಂದಿಯೇ ಎಂದು ನಗಾಡಿದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ನಿಶಾಯೆಲ್ಲ ಮಂಗಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವಮಾನಿತನಾಗಿ ಮೇಲೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಸೊಂಟದ ತನಕ ರೊಚ್ಚು ನೀರು ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಪ್ಪನ ಕಡೆ ಬಂದ-'ಏನಂದೆ ನೀನು, ನನ್ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ನರ ಕಂಡಲ್ಲಾ, ನಿನ್ ಹಣೆ ಬರಾ, ನಿನ್ ಕರಾ ಅಂತಲು ಅಂದದ್ದು ನೀನು. ನೋಡಿಯಾ ಯೀಗ ಯಾರ್ ನಮ್ಮ ಕಂಡರು ಅನ್ನುದಾ' ಎಂದು ತನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಮೇಲೆಯೇ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಹಿಂದಿನ ಯಾವುದಾವುದೋ ಅಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಕಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವವನಂತೆ ನುಗ್ಗತೊಡಗಿದ. ಪಾಪ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಗುಂಜಾರಯ್ಯ 'ಅಯ್ಯೋ ಹೋಗೋ ಅತ್ಯಾಗಿ, ಮುಟ್ಟಿಸ್ಕಬ್ಯಾಡಾ, ನನ್ನೂ ಆಳ್ ಮಾಡ್ಬ್ಯಾಡ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ಆತನ ಕುತ್ತಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಹಿಡಿದು ಎಳೆದಾಡಿ 'ನಿನ್ನೇ ನುಕ್ ತಳ್ತೇನಿಕನ್ನೋ ಬೊಡ್ಡಿಮಗನೆ' ಎಂದು ತಾರಾಮಾರಾ ವಯಸ್ಸಾದ ಅಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಎರಗಿದ.

ಚೆಲುವನಿಗೆ ಬುಗುರಿ ಬೇಕೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಳು ಬರುವಂತಾಯಿತು. ಅತಾರಿ ಸಮಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅರಿತು, ಕೆಲಸವೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿ ಗುಟ್ಟು ಬಯಲಾಗುತ್ತದೆಂದುಕೊಂಡು 'ಅಣೋ, ಇದೇನಂದರು ತಗಿಯಪ್ಪಾ ಪಾಪ ವಯ್ಯಾದೋನ್ ಮ್ಯಾಲೆ ಯಾವ್ ಜಗ್ಗಂದಾರು. ಬಿಡ, ಅವುನ್ ತಾನೆ ಯಾರಂದ. ಮಗ ಅಂತಲ್ಲುವಂದುದ್ದು, ಬಿಡು ಬಿಡು' ಎಂದು ಮತ್ತಿದಲ್ಲೇ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ರಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ದರದರ ಎಳೆದು ಅತ್ತಬಿಟ್ಟ. ಹಾಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಅತಾರಿ ಎಳೆದದ್ದರಿಂದ ಆಯ ತಪ್ಪಿದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಕಾಲು ಉಳುಕಿದಂತಾಗಿ 'ಲೋ ಅತಾರಿ, ನೀನೂ ನನ್ ತಳ್ಳಿಯಾ. ಒಳುಗ್ ಬಿದ್ದಿದ್ರೆ ನೀನೂ ನಗೂನಾಗೋದಲ್ಲಾ. ಈಗ ನೋಡುದ್ರೆ ಅವುನ್ ಮಾತೇ ಸರಿ ಅಂತಾ ನನ್ನ ತಳ್ಳಿಯಲ್ಲಾ' ಎಂದು ರೇಗಿದ. ರೇಗಿದರೂ ಬಿಡದೆ ಅತಾರಿ ಆತನನ್ನು 'ಬಾಡ್ಡೊ ಇಸಾರಿ' ಎಂದು 'ಕೆಲ್ಲ ಬ್ಯಾರೆ ಬಿದ್ದದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಎಳೆದ. ಮೂವರೂ ದುರ್‌ದೈವಿಗಳು ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯ ಬಳಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅತಾರಿಯು ಜಗಳ ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಸೊಂಟವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು 'ಯೇಯ್, ನನುಗ ಕ್ವಾಪ ಬರಿಸ್ ಬ್ಯಾಡ ಬಾಪ್ಪ ನೀನಿಪಟು' ಎಂದು ಜಗ್ಗಿದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ 'ಯೇಯ್ ಬಿಡೋ ಸೂಳೆ ಮಗ್ಗೆ' ಎಂದು ಬಲವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ನೂಕಿದ. ಅತಾರಿ ಆ ನೂಕುವಿಕೆಗೆ ನಿಶೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ಆಯತಪ್ಪಿ ಯಾವ ತಡೆಯೂ ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧವೂ ಯಾವ ಸಹಾಯವೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅದೇ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹಂದಿಯಂತೆಯೇ ಬಿದ್ದು ಹೋದ. ಬಿದ್ದವನ ದುರಂತ ಎಂದರೆ - ಅಡ್ಡಡ್ಡಲಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಪೂರ ತಲೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಾಲಿನತನಕ ಏಲು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಭಯಾನಕ ಅವಮಾನವಾಗಿ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಬಿದ್ದು ತಕ್ಷಣವೇ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮೇಲತ್ತುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ.

ಈ ಅಚಾನಕ್ಕಾದ ಘಟನೆಯಿಂದ ಚೆಲುವ ನಕ್ಕಿದನಾದರೂ ಇವೆಲ್ಲ ಯಾವುದೋ ಇನ್ನೊಂದು ಆಯಾಮಕ್ಕೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆನಿಸಿ, ಮರೆಗೆ ಬಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು ಆ ನರಕದ ದರ್ಶನವಾಗದಿದ್ದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಅಸಾಧ್ಯ ವಾಸನೆಗೆ ಬಾಗಿಲು, ಕಿಟಕಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಸೇರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಪ್ಪ ಮಗ ಇಬ್ಬರೂ ಈಗ ಜಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಬಿದ್ದ ಅತಾರಿಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಅತಾರಿಯು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ನೋಡಿ ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ಪಾನಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು - ಆಹಾ, ಅಪ್ಪಾ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪೋರೆ, ನಿನ್ ಸವಾಸ್ಸ ನಾನ್ ಮಾಡುದ್ರಲ್ಲಾ ಮೊದ್ದು ನಾನೆಕ್ಕುಡ್ಲಲಿ ವಡ್ಡಬೇಕು. ಸುಮ್ಮ ಅನ್ನಾಯ್ತಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗುಂಡಿಗೆ ತಳ್ಳೆದಲ್ಲಾ. ಅಕುಸ್ಮಾತ ತಲೆ ಏನಾರ ವಳಾಕ್ ನೆಟ್ಟಂದಿದ್ರೆ ಏನಪ್ಪಾ ಮಾಡ್ತಿದ್ದ ನೀನು. ಭೂ ಸೂಳೆ

ಮಗ್ಗು ಇಲ್ಲ. ಇದಾ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಾ ಬಿಡುಮಗ್ಗಲ್ಲಾ, ಅಂತೂ ನಿನ್ ಸಂಗುಕ್ಕೆ ಒಂದ್ ದೊಡ್ ನಮಸ್ಕಾರ ಕನಪಾ' ಎಂದು ಹೊರಟುಹೋದ.

* * *

ಈ ಸಂಗತಿ ಊರಿಗೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು. ಅತಾರಿ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿ ತನಗೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಅವಮಾನವನ್ನು ಅಪ್ಪ ಮಗ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ರಾತ್ರಿಯೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಹಿತ್ತಿಲಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಏಲುಗುಂಡಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ಎಷ್ಟೋ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅತಾರಿಯ ವಿಷಯದಿಂದಾಗಿ ರೇಗಿ ನ್ಯಾಯಕಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿದ್ದರು. ಇತ್ತಲಾಗಿ ಆ ಹಂದಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿದನಂತರ ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ ಮೈ ತೊಳೆದು ಕೊಯ್ದು ನಾಳಿನ ಸಾದಾರಳ್ಳಿ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ಹಣ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಇಬ್ಬರ ನೀಲಿನಕ್ಷೆಯು ಚೂರುಚೂರಾಗಿ ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಿ, ಏಲಿನ ವಾಸನೆಯ ಮುಖಾಂತರ, ಅತಾರಿಯ ಅವಮಾನದ ಮೂಲಕ, ಊರಿನ ಕ್ಷುದ್ರತೆಯ ಆಳ ಒಳ ಎಳೆಯ ದುರಂತದ ಮೂಲಕ ಅತಾರಿಯ ಅವಮಾನದ ಮೂಲಕ, ಊರಿನ ಕ್ಷುದ್ರತೆಯ ಆಳ ಒಳ ಎಳೆಯ ದುರಂತದ ಮೂಲಕ ವಿಚಿತ್ರ ಘಟನೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೋಜಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಚೆಲುವ ಈ ಆಯಾಮಗಳಿಂದಲ್ಲ ಖುಷಿಪಡುತ್ತಾ, ಹೀಗೆ ನ್ಯಾಯಪಾಯ ಆದರೆ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿಬಿಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪ ಬುಗುರಿಯನ್ನು ಏಲುಗುಂಡಿಗೆ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡ. ಅಂತೂ ಇದೆಲ್ಲ ಆಗಿ ಸಂಜೆಗೆ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದರು. ಆದರೆ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಊರಿನ ಪಡ್ಡೆ ಹುಡುಗರು ಈ ತಮಾಷೆ ದೂರಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಗುತ್ತಾ ಅವರದೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದರು. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಅಪ್ಪ ಗುಂಜಾರಯ್ಯನು, ತನ್ನ ಮಗ ಮಾಡಿರುವುದೆಲ್ಲ ತಪ್ಪೆಂದು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿ- ಕೊಂಡಿದ್ದ. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಜಮಾನ ಕಡುಬಯ್ಯ ಮಾತನಾಡಿ 'ಅತಾರಿಯನ್ ನಿನ್ನ ಮಗ ಏಲ್ ಗುಂಡಿಗೆ ತಳ್ಳಿದ್ದು ತಪ್ಪು. ಆಮೆಕೆ, ಆ ಕುಂಟಣ್ಣನ್ ಹಂದಿಯ ಬೇಕಂತೆ ನೀವೆ ಒಳಾಕ್ ಬೀಳ್ಳಿ; ಅದಾ ಸಾದಾರಳ್ಳಿ ಸಂತೆಲಿ ಮಾರುವ ಏರ್ಪಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ. ಅದಾ ಅತಾರಿಯೇ ಯೇಳ್ತಾವೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲೆಯೇ, ಏಲ್ ಗುಂಡಿಗೆ ಇಳಿದು, ಆ ಏಲೆಲ್ಲಾ ವುಂಟಾಡಿ ಬಂದು; ನಮ್ಮ ನಾಷ್ಟ, ಟೀ ಬ್ಯಾರೆ ಕೊಟ್ಟವನೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಂಗೂ ನಿಂಗೇ ಗೊತ್ತದೆ. ಮುನ್ನೂರೊಂದ್ ರುಪಾಯ್ ಮಡುಗ್ ಬುಟ್ಟು ಸಭೆಗೆ ತಪ್ಪಾಯ್ತು ಅಂತಾ ವಪ್ಪಾಪಾ, ಆಮೆಕೆ, ಆ ಅತಾರಿ ಅದೇನೋ ಸೂತ್ಯ ಕೊಳ್ತನಾ ಕಳೀಲಿ ಅಂತ ದೇವುರ್ ಮಾಡ್ತಾನಂತೆ: ಅದೇ ಬ್ಯಾರೆ ನೂರ್ ರೂಪಾಯ್ ಕೊಟ್ಬುಡಿ' ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಹೇಳಿದ.

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಕಟ್ಟೆಯ ಸಂಪಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಬಂದವನೇ 'ಯಾಕ್ರಪ್ಪಾ ದಂಡ ಕೊಡ್ಬೇಕಾಗಿರುದು. ಯಾರಾ ಯಾರು ಏಲ್ ಗುಂಡಿಗೆ ತಳ್ಳಿದುದು. ವಸಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಮಟ್ಟಾಗಿ ಮಾತಾಡಿ. ಅತಾರಿ ಏನೂ ಕಾಣ್ಲಿ ಹೈದ್ದಲ್ಲ. ತಳ್ಳಿಟ್ಟಿ ಬಿದ್ದೋಗುಕೆ. ಅಲ್ಲಪ್ಪಾ, ಅವನಾ ತಳ್ಳುಕೆ ಏನಾರ ಜಿದ್ದಿದ್ದದೆ ಇಬ್ಬರ್ಗು, ಇಲ್ಲಾ ನಾನೇನರ ಕೊಡುದಿದ್ದದೋ, ಅವನೇನಾರ ನನುಗ್ ಕೊಡುದಿದ್ದದೋ..? ಎಲ್ಲಾ ತಂಟೆ ತಗರಾರ್ ಮಾಡ್ಕಂದು ಗಾಳಿ ಗಂಟಾಕಂದು ದಂಡತಕಂದು ಸರಾಪ್ ನೆಕ್ಕಮ ಅಂತಾ ಮಾಡಿರಾ ನ್ಯಾಯವಾ, ಅಪೋ ಎನ್ನಡಿ ನೀನು. ಯಾವ್ ದಂಡ್ ಕೊಡುದು ಇವುರ್ಗೆ. ನಾನಂತು ಒಂದ್ ಚಿಟ್ಟಿ ಪೈಸನು ಕೊಡುದುಲ್ಲಾ' ಎಂದು ರಂಪಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಜಗಳ ಕೈ ಕೈ ಮಿಲಾಯಿಸುವ ತನಕ ಮುಟ್ಟಿ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ತನ್ನ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟ.

* * *

ಚೆಲುವ ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪನೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಿಶಾಚಿ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಿದ್ರೆ ಬಾರದೆ ವದ್ದಾಡತೊಡಗಿದ. ರಾತ್ರಿಯ ತಣ್ಣನೆ ಗಾಳಿ ಹೊರಗೆ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ ಎನಿಸಿದರೂ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆಯ ಗಾಳಿ ಸುತ್ತಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ ಎನಿಸಿತು. ಚೆಲುವ ಕುಂಟಣ್ಣನ ಅಸಹಾಯಕತೆಗೆ ಮರುಗಿದ. ಊರಿಗೆ ಆತ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದವನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗಿಂತಲೇ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಬೆಂಬಲಿಗರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪನ ಎದಿರು ಆತ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ನೊಂದುಕೊಂಡ. ಹಿಂದೆ ತಿಪ್ಪೇಗೌಡರ ಕೋಣದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಹಂದಿ ಕೂಡ ಅದರೊಳಗೆ ಬಿದ್ದನಂತರ ಎತ್ತುವದರೊಳಗಾಗಿ ಸತ್ತೇ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆ ಆಳದ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸಾವಿನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಾಡಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆತನಕ ಅಲ್ಲೇ ಅದು ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಸತ್ತು ಹೋಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೀಲಿನಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಯ್ತು" ಮಾರುವಂತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯ ಬಳಿಯೇ ಅದು ಹೆಣದಂತ ಸಾವಿರಾರು ನೋಣಗಳನ್ನು ಮುತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಚೆಲುವ ಮಲಗಿದಂತೆಯೇ ಇದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೆನೆದು ಹೆದರಿ ಹಂದಿ ಏನಾದರೂ ದೆವ್ವವಾದರೆ, ಅದು ಮನುಷ್ಯ ರೂಪವಾಗಿ ಬಂದರೆ, ಹೇಗಿರಬಹುದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಹಾಗೆ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿರು- ವಂತೆಯೇ ಅದು ಚೆನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಬುಗುರಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚೂರಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಪ್ಪನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತು ಏನೋ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಚಿತ್ರ ಸುಳಿಯಿತು. ಚೆಲುವ ಬೆಚ್ಚಿ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡ. ಬಗ್ ಎಂದು ವಾಸನೆ ಬಡಿಯಿತು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ವಾಸನೆಯನ್ನೇ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಆಕೆ ಆಗಲೇ ನಿದ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಆ ಹಂದಿಯ ಪಿಶಾಚಿರೂಪದ ಮನುಷ್ಯ ಮನೆಯೊಳಗೆಲ್ಲ ಕುಣಿದಾಡಿ, ಥೇಟ್ ಅಪ್ಪನ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ರೂಪುಪಡೆದು ಮಲಗಿರುವ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ತಲೆಗೂ ಬುಗುರಿಯಿಂದ, ಚಾಕುವಿನಿಂದ ತೂತು ಕೊರೆದು ಅಮಾದಿ ತುಂಬಿ ಗಬ್ಬಿನ ಉಸಿರಾಟವನ್ನು ಆ ಹಂದಿರೂಪದ ಪಿಶಾಚಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ನಗುತ್ತಾ ಕೇಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡ. ಆ ಪಿಶಾಚಿ ತನ್ನ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು 'ಅಷ್ಟೇ ಅಷ್ಟೇ' ಎಂದು ಈಕರಿಸಿ 'ಹುಚ್ಚೆ ಉಯ್ಯಬೇಕು ಏಳು ಮ್ಯಾಕೆ'

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಎಂದ. ಇಡೀ ಮನೆ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ ಕತ್ತಲಿನಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಅದರೊಳಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾರದೆ ಹಿಡಿಯಲಾರದೆ, ಆ ಹಾಳು ಬುಗುರಿಯಿಂದಲೇ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದೆ-ಯೇನೋ ಎಂದು ಒಳಗೊಳಗೇ ಬಿಕ್ಕಿದ. ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ.

ಅವನ ಅಪ್ಪ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಹಿತ್ತಲೆಲ್ಲ ಕಾಗೆಯೊಂದು ನೀರವತೆಯನ್ನು ಸೀಳುವಂತೆ ನಿದ್ರೆಗಣ್ಣಿನ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ವರ್ ಗುಟ್ಟಿ ಪಟ ಪಟ ಎಂದು ರಕ್ತೆ ಬಡಿದಂತಾಯಿತು. ಆ ಹಂದಿ ಈಗ ಕಾಗೆ ರೂಪವಾಗಿ ಊರ ಸುತ್ತ ಹಾರಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದುಕೊಂಡು, ಅಜ್ಜಿಯ ಸೀರೆಗೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಹುಚ್ಚಿ ಹೊಯ್ದುಕೊಂಡು ನಿದ್ರೆಗಾಗಿ ಕಾದ. ಆ ಕತ್ತಾಲ ಮನೆಯೊಳಗೆಲ್ಲ ಅಪ್ಪನಂತದೇ ದೊಡ್ಡ ಸಪ್ಪಳದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ನೆರಳೂ ಚಲಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡು ಅಪ್ಪನಂತ ಕೂರಿ ಇನ್ನಾರೂ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ಮಲಗಿದೆ.

* * *

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆಗಿದ್ದಾದರೂ ಯಾಕೆ, ಯಾವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಎಂದು ಸ್ವತಃ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೇ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗುಂಜಾರಯ್ಯ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಬೀಡಿ ಸೇದುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಆ ರಾತ್ರಿ ನ್ಯಾಯಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತುಗಳ ಸುಳಿದು ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಎಂದು ಹೆದರಿದ. ಚೆಲುವ ಎದ್ದಿದ್ದವನು ಯತಾಪ್ರಕಾರ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹುಚ್ಚಿಹುಯ್ಯಲು ಬಂದು ನಿಂತಾಗ ಹಂದಿಯ ವಿಕಾರ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ 'ಅಪೋ ಹಿತ್ತಲೆ ಆ ಹಂದಿಯ ನಾಯಿಗೊಳು ತಿಂತಾವೆ' ಎಂದ. 'ಅಯ್ಯೋ ತೂ ಹಾಳಾದೋರ, ವತಾರ ಎದ್ದೇಟಿ ಯಂತಾ ಸುದ್ದಿ ಹೇಳುಕ್ ಬಂದ ನೋಡು' ಎಂದು ಬೈಯ್ದುಕೊಂಡು ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಬಂದು ಆ ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಅಟ್ಟಿದ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣ 'ಚಿಕ್ಕ ಹೈದನೇ' ಎಂದು ವಿಕಾರವಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಗಸಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಹಂದಿಯನ್ನು ಕಂಡು, 'ಬ್ಯಾಡಕಲಾ ಬ್ಯಾಡಾ ಅಂತ ಬಾಯಬಡ್ಕಂಡು ಮುಚ್ಚಿಸ್ತಾ ಗುಂಡಿಯಾ ಅಂತ ಯೇಳುದ್ರೂ ನನ್ ಮಾತ ಲೆಕ್ಕ ಜಮುಕ್ಕೇ ತಕದೆವೊಲ್ಲಾ... ಅಂದ್ಯೋ ಬಿದ್ದೋ, ಕುರಿಗೋ ಬಿದ್ದೋ, ಕೋಳಿ, ನಾಯಿ, ಕ್ವಾಣಾ, ಏನೇನೋ ಬಿದ್ದೋ...ಅಯ್ಯೋ, ಈ ಗುಂಡಿವೊಳಗೆ ಏನೇನ್ ಬಿದ್ದೋ, ಕಾಣ್‌ನಲ್ಲಪ್ಪಾ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಅವ ಅನ್ಕಂದಿದ್ದೆ ನರುಕ್ವಾ. ಅದು ಇಲ್ಲೇ ನನ್ ಮನೆಲೇ ಅದಲ್ಲಪ್ಪಾ' ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸುರು ಬಿಟ್ಟ. ಅಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ಮಗನ ಎದಿರು ಆತನ ಎಷ್ಟೋ ಬುದ್ದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಧೂಳಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಆತನ ಸಹಜ ಸಾದ್ವಿತನ ಕೆರಳಿ, 'ಈ ನರುಕ್ವಾ ತಪ್ಪುಸುಕೆ ಯಾರಿದ್ದಾರಪಾ, ಲೋಕ್‌ವೆಲ್ಲಾ ಒಂತಾರಾ ಇದ್ದೆ ಈ ವೂರೊಂದೇ ಒಂದ್ ತರ್‌ವಲ್ಲ. ಯೇಲೊಳ್‌ಗ್ ಬಿದ್ ಅಂದಿಯ ತಿನ್ನುಕೆ, ಮೂಕಾಸ್ ಮಾಡೋಕ್ಕೆ ಇಪಾಟಿ ಇಕ್‌ಮತ್ ಮಾಡ್ಕೊದಾಗಿತ್ತೆ. ಹೂತೋ ನರಕಾ ನರಕಾ ಇದ್ರೋಳಗೆ ಎಲ್ಲುನ್ನೂ ತಕ್ತಾ ಕುಂತಿರು ದೇವ್ರು ಅದೆಂಗ್

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಎಲ್ಲನೂ ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಂತಿದ್ದನೋ ...ಎಂದು ಒಳಗೊಳಗೇ ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾ, ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಕಂಗಾಲಾದ.

* * *

ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಜನವೆಲ್ಲ ಆ ರಾತ್ರಿಯೇ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ್ದರು. 'ಆತ ವಿಲುಗುಂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೋನು; ಅವನಿಂದ ನಾವೆನೂ ಮುಟ್ಟಿಸ್ಕೋ ಕೂಡು. ಏನ್ನೂ ತಿನ್ಬಾರು. ನಾವೂ ಕೂಡ ಯಾವುದೇ ಆದ್ದು ಅವುನ್ ಗೆ ಕೊಡಬಾರು'- ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ನಂತರ ಆತ ಮೈಲಿಗೆಯಾಗಿ ಕೆಟ್ಟಿರುವದರಿಂದ ಪೂಜಾರಿಕೆ ಕೆಲಸದಿಂದ ದೂರವಾಗಬೇಕು. ಅವನನ್ನು ಯಾವ ದೇವಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಆ ಇಡೀ ಮನೆಯ ಜನ ಯಾವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಬಾಗಿಲಾಗಿ ಕೂಡದು.... ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು ಹೇರಿದರು. ಇದಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕೂರಿನ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ತಿಪ್ಪೇಗೌಡರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ದೂರು ಬರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ತರದಲ್ಲೂ ಆ ಕಕ್ಕಸುಗುಂಡಿ ಇಡೀ ಊರಿನ ಒಂದು ನರಕ ಎನ್ನುವಂತೆಯೂ ಊರಿಗೆಲ್ಲ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಾಧೆ, ಅವಮಾನ ಎಂತಲೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಚೆಲುವ ಈ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯೊಳಗೆ ಬುಗುರಿಯ ಚೆಂದವನ್ನೂ, ಸುತ್ತವ ಪರಿಯನ್ನೂ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡನಾದರೂ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹುಡುಕುವ ತೃಣ ಮಾತ್ರ ಆಸೆಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಹಂದಿಯ ವಿಕಾರ ದೃಶ್ಯ ಪದೇ ಪದೇ ಆ ರಾತ್ರಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇಡೀ ಊರಿಗೆ ಆ ವಿಲುಗುಂಡಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾ, ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋಗುವ ಮಾನವೀಯ ಕ್ಷಣಗಳು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತು. ಈ ಕಕ್ಕಸು ಗೂಡಿಗೆ ಇಂತಾ ಎಂತೆಂತದೋ ಗುಟ್ಟುಗಳೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದ್ದವು. ಹಿಂದೆ ಅವರಿವರು ಕದ್ದು ಬಸುರಾಗಿದ್ದ ಹುಟ್ಟಿದ ಎಳೆಕೂಸುಗಳನ್ನು ತಂದು ಇದೇ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದದ್ದೂ ಉಂಟು. ಇದೆಲ್ಲ ಊರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಂತೆಲ್ಲ ಹೇವಾದ ಊದಿಕೊಂಡ ಹಂದಿಯ ವಾಸನೆಯೂ, ಕೊಳೆತ ಏಲಿನ ಗಬ್ಬುನಾತವೂ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸೋಂಕೂ ಹಬ್ಬಿ ಆ ಸುಂದರ ಮುಂಜಾವು ವಿಷಮಯವಾಯ್ತು.

* * *

ಕೇರಿಯ ಜನ ಈ ವಿಕಾರ ವಾಸನೆಗೆ ಬೇಸತ್ತು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಜಗಳ ಕಾಯಲು ತವಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಯಿಗಳು ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹಂದಿ ಬಾಡಿಗಾಗಿ ಕಿತ್ತಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು ನೀರು ತರಲು ಹೋಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕುತ್ತಾ, ಗಂಡಸರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಲ್ಲ ತಾವು ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ತೂ ಸೊರಗಿ ಮನೆ ಸೇರಿದರು. ಚೆಲುವ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವನಂತೆ ಪಡಸಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತ. ವ್ಯಂಗ್ಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಬುಗುರಿ ಗಾರೆನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗೊಯ್‌ಗಂಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಹೊತ್ತು ಮೀರಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ- ನನ್ನೂ, ಅತಾರಿಯನ್ನೂ ಅಕ್ಕೋರಿನ ಪೋಲಿಸಿನವರು ತಿಪ್ಪೇಗೌಡರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ತಾಣೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ತಿಪ್ಪೇಗೌಡರಿಗೆ ಅತಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಹ ವಿಶೇಷ ವ್ಯಾಮೋಹ ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೋಣ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೊಲೆಯರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿದ್ದ ನೋವು ಮತ್ತು ಸಿಟ್ಟು ಎರಡೂ ಇದ್ದಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ದೂರಿನೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದರು. ಯಾರೂ ಇನ್ನೂ ತಾಣೆಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕೆಂತಲೂ, ಆತನಿಂದ ಇಡೀ ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಡುತ್ತಿದೆ ಎಂತಲೂ, ಜನರ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಗುಂಡಿಗೆ ಬೀಳಿಸಿ ಅವನ್ನು ನಂತರ ಮಂಗ-ಮಾಯಮಾಡಿ ಮಾಂಸದ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂತಲೂ, ಇದೆಲ್ಲದರಿಂದ ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತುಂಬಿಕೊಡಬೇಕೆಂತಲೂ ಹಲವಾರು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂತಾ ವಿಚಿತ್ರ ಕೇಸನ್ನು ಅದುವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿನವರು ಯಾರೂ ಎದುರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತ ತಮಾಷೆಯ ಕೇಸಿದು ಎಂದುಕೊಂಡು ನಕ್ಕೂ ನಕ್ಕೂ ಸಾಕಾಗಿ, ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಎರಡೂ ಪಾರ್ಟಿಗಳವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಏನೇನೋ ಹೇಳಿದರು. ಬಂದಿದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲ ವಾಪಸ್ಸು ಊರಿಗೆ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದರು. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಇಂಥಾ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಕಕ್ಕಸುಗುಂಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೋಡಿದನಾದರೂ ಆ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಆದ ಎಷ್ಟೋ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಈತನೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನಂಬಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಗುಂಜಾರಯ್ಯನನ್ನು ಕೇಸಿನಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಸಿದ್ದರು. ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ನಗುತ್ತಾ- 'ಅಲ್ಲಯ್ಯಾ; ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅನ್ನೋ ಇವನೇ ಏನು ನಿನ್ನನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದ್ದು' ಎಂದು ಅತಾರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಸೆದರು. ಅತಾರಿ 'ಪುಂಕ್‌ನ್ ಸ್ವಾಮಿ' ಎಂದ. 'ಹೇಗೆ ಬಿದ್ದಯ್ಯ' ಎಂದಾಗ ಅತಾರಿ ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸಿಕೊಂಡು ತೆಪ್ಪಗೆ ನಿಂತ. 'ಹೇ ಮಾತಾಡಯ್ಯ; ನಿನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳ್ತಾ ಇರೋದು' ಎಂದು ರೇಗಿದಾಗ 'ಮೊಕಾಡಗೆ ಬಿದ್ದೆ ಸ್ವಾಮಿ' ಎಂದ. ಆಗ 'ಅಂಗಾದ್ರೆ ಪೂರಾ ಅದರೊಳಗೇ ಅನ್ನೋದೇನಯ್ಯಾ' ಎಂದು ಗಂಟಲು ಅಗಲಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕರು. ಆ, ಈ ಪೋಲೀಸರೆಲ್ಲ ಒಕ್ಕೂರಲಿನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಜೈಕಾರ ಹಾಕುವಂತೆ ನಗೆಯ ಗುಡುಗುಗಳನ್ನು ಇಬ್ಬರ ಮೇಲೂ ಎಸೆದರು. ನಂತರ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೂ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಂದು 'ನೀನೂ ಏಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಈಜಾಡಿದ್ದಿ- ಯೇನಯ್ಯಾ' ಎಂದು ನಗೆ ತಡೆದುಕೊಂಡು ಕೇಳಿದರು. 'ಹೌದು' ಎನ್ನುವಂತೆ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದ.

* * *

ಅಂತೂ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಣೆ ಆದಮೇಲೆ ಇನ್ವೆಕ್ಟರು ಗಂಟಲನ್ನು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ 'ನೋಡ್ರಯ್ಯಾ ಹೇಗೋ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಆ ಕಕ್ಕಸ್ ಗುಂಡಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಮೈಲಿಗೆ ಮಾಡ್ಕುಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದ್ರೆಲಿ ತಪ್ಪು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಂದೇ ಇದ್ರೂ ಆತಾರಿದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಇದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಆಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಎಂಗೂ ಎಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೋರು ನೀವಾದ್ರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲೂ ಇದೇ ಒಂದು ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಆಗಿದೆ. ಹಾಳಾದ್ದು ಇದು ಹಳ್ಳಿ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಆದ್ರಿಂದ ಸಿಟಿ ತರದ ಡೈನೇಜ ಸಿಸ್ಟಂ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸೇಮ್ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ತರದ ಕಕ್ಕಸ್ ಮನೆನೇ ಇಲ್ಲೂ ಇರೋದು. ಈಗ ಅದು ಕಕ್ಕಸ್ಸಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನ ನೀವಿಬ್ಬೂ ಸೇರಿ ಎತ್ತಿ ಹೊರ ಹಾಕಿ ಖಾಲಿ ಮಾಡ್ಬ್ಯಾ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಯಾರೂ ಆ ಕಕ್ಕಸ್ ಮನೆಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ 'ನೀವನಾದ್ರೂ ಇದಾ ಮಾಡ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಆರಾರ್ ತಿಂಗಳು ಜೈಲೊಳಗೇ ಕೊಳೆ ಹಾಕಿಡ್ತೀನಿ' ಎಂದು ಹೆದರಿಸಿದರು. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನೂ, ಅತಾರಿಯೂ, ನೋವಿನಿಂದ ಇಂತಾ ಸಿಕ್ಕಿಗೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಾರದಿತ್ತೇನೋ ಎಂಬ ಮುಖಭಾವದಲ್ಲಿ 'ಆಗುದಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಯೀಗೇ ಆ ನರುಕುಕ್ ಬಿಡ್ ಸಾಕಾಗದೆ. ತಿಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಳುದು ನಮ್ ದೇಪ್ತಿಂದನಾ ದೂರಾಸ ಆಗ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಅತಾರಿ ವಯ್‌ಗುಟ್ಟಿದ. ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ರೂಲು ದೊಣ್ಣೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ 'ಸೂಳೇ ಮಕ್ಕಾ, ಏಲ್ ಎಲ್ ತಿನ್ನಂದ್ ಬಿದ್ದಿರೋ ನೀವು ಹಿಂತಿರುಗ್ ಮಾತಾಡ್ತೀರಾ, ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಯೇಲ್‌ನೇ ಅಲ್‌ವೇನ್ರಿ ನೀವು ಹೊರ್‌ತಿತ್ತು. ಈಗೇನ್ ಬಾಳ್ ದೊಡ್ ಮನುಸ್ತೇನೋ ನೀವು. ಲೋಪರ್ ನನ್ ಮಕ್ಕಾ, ನಾನ್ ಹೇಳ್ತಂಗೆ ಮಾಡ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರೆ ಚಾರ್ಜ್ ಸೀಟ್ ಬರು ಸೆಂಟ್ರ ಜೈಲ್‌ಗಾಕಿ ಸಾನ್ಸಾಕ್ ಬುಡ್ತಿನಿ, ದೇಶದೇಶದ ಎಲ್ಲೆನ್ನು ವತ್ಸವಂಗ್ ಮಾಡ್‌ಬುಡ್ತೀನಿ. ಇಲ್ಲೇನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಲ್ಲಿ ಬರೀ ಕಕ್ಕಸ್‌ನೇ ದಿನಾ ಕ್ಲೀನ್ ಮಾಡುವಂಗ ಮಾಡಿ ಅದ್ರೆ ತಿನ್ನುವಂಗ್ ಮಾಡಿಸ್ತೀನಿ' ಎಂದು ಕುಣಿದಾಡಿದರು. ಇಬ್ಬರೂ ತೆಪ್ಪಗಾಗಿ ಉಸಿರು ಬಿಟ್ಟಂತವರಾಗಿ ತಲೆಬಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಕಕ್ಕಸ್ ಗುಂಡಿಗೆ ಇಳಿದರು. ಈಗ ಇಬ್ಬರೂ ಯಾವ ಮಾತೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ಒಬ್ಬರ ಮುಖವನ್ನು ಒಬ್ಬರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ, ಹಿಂದಿನ ನೀಲಿನಕ್ಷೆಯ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಗುದ್ದಲಿ ಮಂಕರಿಗಳಿಂದ ಒಳಗಿದ್ದ ಎಲುಗುಂಡಿಯನ್ನು ಖಾಲಿಮಾಡಿ ಬೆವರು ಹರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತರು.

ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರು ಸಂತೋಷಗೊಂಡು, ಮರೆಯಲ್ಲೇ ಇವರ ಫಜೀತಿಗೆ ನಗುತ್ತಾ, ಕೊನೆಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿಹೇಳಿ ಊರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಆತಾರಿಯೂ, ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನೂ ಎರಡು ದಿಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಗ್ರರಾಗಿ ಊರು ತಲುಪಿದರು. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಮೈ ರೋಮರೋಮದಲ್ಲೂ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ವೃಥೆಯಿಂದ ಯಾವತ್ತೂ ಕಂಡಿರದಷ್ಟು ಹಿಂಸೆ ಅವಮಾನಗಳನ್ನು ನುಂಗುತ್ತಾ ಊರಿಗೆ ಬರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲೆ ಇದ್ದ ಪೆಂಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಎಂಡ ಕುಡಿಯತೊಡಗಿದ. ಮರೆಯಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡರೂ ಅದೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಗಾರಿಯ ಶಬ್ದದಂತ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಗಟ್ಟಿಸತೊಡಗಿದವು. ದಿನದ ಬಹುಪಾಲು ವೇಳೆ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅವಮಾನದ ಹೊಡೆತಗಳನ್ನು ಸಹಿಸದೆ ಯಾವುದೂ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಕುದಿಯತೊಡಗಿದ. ಸಂಜೆಯ ಕತ್ತಲು ಬಲಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ

ಕಕ್ಕಸುಗುಂಡಿಯ ಹಾಗೂ ಸತ್ತ ಹಂದಿಯ ವಾಸನೆ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಮಾಡಿ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನನ್ನು ಕುಕ್ಕಿತು. ಚೆಲುವ ತನ್ನ ಅಪ್ಪನ ವಿಕಾರ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಬೆಚ್ಚಿ, ಬಲವಂತದಿಂದ ಓದುವ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಮತ್ತೆಗೆ ಮುದುರಿ ಕುಳಿತ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೆ ತನ್ನ ಅವಮಾನ, ಸಿಟ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಊರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಕಾರರು ಹೇರಿದ್ದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮತ್ತು ತಿಪ್ಪೇಗೌಡರು ಕೇಸು ಬರೆಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಎಲ್ಲವೂ ದೆವ್ವದಂತೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನೇ ತಿವಿಯತೊಡಗಿದವು. 'ಲೇಯ್; ಎಲ್ಲೋಗಿದ್ದಾನ್ತಾ ನಿಮ್ಮಯ್ಯ ಅನಿಸ್ಕೋ ಸೂಳೆಮಗಾ, ಆ ನನಗುಟ್ಟಿರೋ ಅಪ್ಪಾ ಅನಿಸ್ಕೋನೆಲ್ಲದ್ದಾನು. ಕೂಕ್ಕ ಬರೋಗು' ಎಂದು ಮುದುರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮಗನ ರಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿ ತಳ್ಳಿದ. ಚೆಲುವ ಬುಳಬುಳನೆ ಹುಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ದುಕೊಂಡು, ರಾತ್ರಿ ಅಜ್ಜಿಯ ಸೀರೆಗೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಹುಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ದುಕೊಂಡದ್ದು ನೆನಪಾಗಿ, 'ನಂಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಯತ್ತಗೋಗಿದ್ದನೋ ಎಂದು ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಕೆಂಡಕೋಪವಾಗಿ 'ಅವುನೆನ್ನಾ ಕೇಯನತಾರಿಯಾ ತೋಳ್ಕೋ ತೊಡಿಯೋ ಮುರಿದ ನಾ ಬಿಡುಡಿಲ್ಲ' ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಂಟಲು ತೆಗೆದ. ಚೆಲುವನ ಅವ್ವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟು ಬೆರೆಸುತ್ತಿದ್ದವಳು ಭಯದಿಂದ ಓಡಿಬಂದು ಗಂಡನ ರುದ್ರಾವತಾರ ನೋಡಿ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೇ ತೊಡೆಗಳನ್ನು ನಡುಕದಿಂದ ಬಿಗಿಹಿಡಿದುಕೊಂಡು 'ಅಯ್ಯೋ ರಾಮಾ, ಊರೋರೆಲ್ಲವೊಂದಾಗಿ ಏನಾರ ಮಾಡುದ್ರೆ ಏನ್ ಮಾಡನಪ್ಪಾ. ನಿನ್ ದಮ್ಮಯ್ಯಾ ಅಂತಿನಿ ಸುಮ್ಮಿರು. ಎಲ್ಲೂ ಮಾತಾಡ್ಕಂಡ. ಜಗಳ ಬೋರ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ. ವಡ್ಡಾಟ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದರು ಬಿಡಿಸ್ಕೋಕೆ ನಮ್ಮಿಂಗ' ಎಂದಳು.

ಹೆಂಡತಿಯ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅತ್ತ ಬಿಸಾಡಿ, 'ಲೇಯ್ ಬೊಡ್ಡಿ, ವೊಂಟೋಗು ಮಾನ್ವಾಗೆ ವೊಳಕೆ' ಎಂದು ತಳ್ಳಿದ. ಹೆಂಡತಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಕೇಳದೆ ಕಾಲುಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದೆ ಹೋದಾಗ 'ನಿನ್ನವುನ್ನಾ ಕೇಯುಳೇ, ನನ್ನೇ ಬುದ್ಧಿಯೇಳುಕ್ ಬಂದಿಯಾ ನೀನು' ಎಂದು ನೂಕಿ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಡಮಡಮ ಎಂದು ಗುದ್ದಿದ. ಚೆಲುವ ಜೋರಾಗಿ ಅಳುತ್ತಾ ಬೀದಿಗೆ ಓಡಿಬಂದು, 'ಬನ್ನವ್ವೋ ನಮ್ಮವುನ್ನಾ ಸಾಯ್ತಾಕೆ ಬುಡ್ಡಿನೆ ನಮ್ಮಪ್ಪ' ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಯಾರಿಗೂ ಮರುಕ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕಕ್ಕಸಿನ ಗಬ್ಬು ನಾರುತ್ತಿದ್ದರಿಂದಲು, ಆತನ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಕ್ರೋಧ ಮತ್ತು ಬಹಿಷ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾರೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕಿರುಚಿ ಯಾರು ಯಾರನ್ನೋ ಬೈಯುತ್ತಾ ದೊಣ್ಣೆಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡಿದ. ಅವನ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದವಳು ಆತ ಹಿಟ್ಟಿನ ದೊಣ್ಣೆ ತರಲು ಒಳಗೆ ಹೋದಾಗ ಹಿತ್ತಲ ಬಾಗಿಲಿಂದ ಓಡಿಹೋದಳು. ಕೈಗೆ ಯಾರೂ ಕೊನೆಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಆವೇಶದಿಂದ ಇಡೀ ಹೊಲಗೇರಿ ವಕ್ಕಲಗೇರಿಯ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬೈಯುತ್ತಾ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರಿನ ಮಡಕೆಯನ್ನು ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಚಚ್ಚಿದ. ನೀರೆಲ್ಲ ಹರಿಯಿತು. ಸಾಲಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ್ದ ಮಡಕೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮನಬಂದಂತೆ ಚಟ್ ಚಟ್ ಎಂದು ಚಚ್ಚಿ ಬಡಿದು ಕೋಪದಿಂದ ಕಿರುಚಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹಿಟ್ಟಿನ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಬೆಂಕಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಬೇಯಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಟ್ಟಿನ ಗಮಗಮ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ವಿಕಾರ ಕ್ರೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಂತೆ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಮಡಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಚೂರುಚೂರಾಗಿ ಉರುಳಾಡಿದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಕಾಳುಗಳು -ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಭತ್ತ ಹೀಗೆ ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯ ಗಂಟುಗಳು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಅಷ್ಟುಗಲಕ್ಕೂ ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡು ಶವದಂತೆ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಕಾಲಿನಡಿ ಜರ್ಜರಿತವಾದವು. ಕೇರಿಯ ಯಾರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸದ್ದೆತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಚೆಲುವ ಭೀತಿಯಿಂದ ಅವ್ವ ಎತ್ತ ಹೋದಳೋ ಎಂದು ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಬೀದಿಯ ಸಂಪಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಮುಸುಮುಸುನೆ ಅಳುತ್ತ ನಿಂತ. ಗುಂಜಾರಯ್ಯ ಅಪಾಯದ ಸುಳಿವು ತಿಳಿದೋ ಏನೋ ನಾಪತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಹಿಂದೆ ಊರಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯಂತೆ ಮೆರೆದಿದ್ದವನಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತುಂಡುಡುಗರ ಅಪಮಾನಕಾರಿ ನಗೆ ಆ ನಡುವೆಯೂ ಚಿಮ್ಮಿತು. ಗೊತ್ತುಗುರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಾಡಿದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನೇನಾದರೂ ಬೀದಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಮೇಲೇನಾದರು ಹೆಸರಿಡಿದೋ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಾತಾಡಿದರೂ ಸಾಕು ಆತನನ್ನು 'ಜಬ್‌ಗರಿಸ್‌ಬೇಕು' ಎಂದು ಅವರವರ ಪಡಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತಿಂದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೆ ಈ ಅನುಮಾನ ಭಯ ಅಧೀರತೆ ಅರಿವಾಗಿತ್ತೋ ಏನೋ ಆತ ಕೇರಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸದೆ ತನ್ನ ಸಂಕಟರೂಪದ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ತಲೆತಲಾಂತರದಿಂದ ಮನೆಯು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಮಡಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪೌರುಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅವು ಆ ಮನೆಯ, ಊರಿನ, ಕೇರಿಯ ಪೂರ್ವಿಕರ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಬಾಲಕರ, ಮುಗ್ಧರ, ಹೆಂಗಸರ ತಲೆಬುರಡೆಗಳಂತೆ ನುಚ್ಚುನೂರಾಗಿ ಉರುಳಾಡಿ ಹೊರಳಾಡಿ ಪುಡಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅಸ್ತಂಗತವಾದವು. ನೊರಕ್ ನೊರಕ್ ಎಂದು ಪುಡಿಗುಟ್ಟಿದ್ದವು. ಆ ಒಂದೊಂದೂ ಮಡಕೆಯ ಒಡೆದ ಸದ್ದುಗಳು ಕ್ರೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಭೀತಿಗೆ ಅಸಹಾಯಕತೆಗೆ ಬಲಿಯಾದವರಂತೆ ನಲುಗಿದವು. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಸಿಟ್ಟು, ಅಟ್ಟಹಾಸಗೊಂಡು ಏರುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಚೆಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ರಾಗಿಯ ಕಾಳುಗಳು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಆತನ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಚೂರಾದ ಮಡಕೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾದವು. ಅವನ ವಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ನಡುಗಿ ಚೆಲುವ ಎತ್ತಲೂ ಆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಿ ಹೋಗಲಾರದೆ ಬಳಲಿದ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಕುಣಿದಾಡಿ 'ಯಾವ ಸೂಳೆ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದೂ ಬಟ್ಟೋಲ್ ನಿಮ್ಮಡ್ತೀರನಾ ಕೆಯ್ಯಾ' ಎಂದು ಗುಟುರು ಹಾಕಿ ಆ ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಉಳಿದಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಡಾಣಕ್ಕೆ ಬಡಿದ.

ಅದು ದೊಡ್ಡ ಸಪ್ಪಳದೊಂದಿಗೆ, ಆ ಮನೆಯ ಜೀವವು ಮುರುಟಿ ಹೋದಂತೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಬಿತ್ತನೆ ರಾಗಿ ಜೊತೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡಿತು. ಚೆಲುವ 'ಕಿರುಮನೆಯ' ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಸಕಲ ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳಿಂದ ಬೆರಗಾಗಿ, "ಆಹಾ, ಆ ಬುಗುರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.... ಅವ್ವ ಅಲ್ಲೇ ಮಡಗಿತ್ತು" ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಗಲಿಸಿ ಆ ಬುಗುರಿಯನ್ನೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡ. ಯಾವಾಗಲೋ ಅವ್ವನ ಕೈಗೆ ಸಿಗದಂತೆ 'ಚೆಲುವ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಇನ್ನೊಂದು ಬುಗುರಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಅವನ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಚ್ಚಿಡಿಸಿದ್ದ. ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಮರೆತೇ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆ ಗುಡಾಣದ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಬಗೆದಿದ್ದಾಗ ರಾಗಿರಾಶಿಯಿಂದ ಉರುಳಿಕೊಂಡು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಬುಗುರಿ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಎಲ್ಲ ಮುಗಿದವು ಎಂಬಂತೆ ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಂದು ಗಮಗಮಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಗಿಹಿಟ್ಟನ್ನು ಕಂಡವನೇ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಎರಗಿ ಇವುಳ್ ರಕ್ತನಾ ಕೇಯುನಿಟ್ಟು ಯಾರುಗ್ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರು. ಇಯೇಲ ಯೇಲೇ ತಿನ್ನಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ಹಿಟ್ಟಿನ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ದಡದಡನೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಓಡಿಬಂದು ಹಿತ್ತಲು ದಾಟಿ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿಯ ಒಳಕ್ಕೆ 'ದೊಪ್' ಎಂದು ಬೀಸಾಡಿ ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗಿದು 'ಸೂಳೆಮಕ್ಕಾ ನಿಮ್ಮಡ್ತೀರನಲ್ಲಾ ಕೇಯ್ತಿನಿ ಬಸ್ತೋ' ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ಕೆಡುಕಿನ ಅಸಹ್ಯದ ಬಯ್ಯಳ ಗಳನ್ನು ಉಗಿಯುತ್ತಾ ಬೀದಿಗೆ ಓಡಿಬಂದ. ಕಿರುಚಿ ನೆಗೆದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇದ್ದ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ತನ್ನ ಮನೆಮುಂದೆ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಎಗರಾಡಿದ. ಚೆಲುವ ಕಿರುಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು, ಗುಡಾಣದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಿದ್ದ ಆ ಬುಗುರಿಯನ್ನು

ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಿತ್ತಲ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಬಂದು ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬುಗುರಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತನ್ನ ಅಪ್ಪ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನೂ ಎಸೆಯಬಲ್ಲಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೆ ಬಿಸಾಡಿದಂತೆ ಬಿಸಾಡಿ ಒಮ್ಮೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಹಾಗೆ ನಿಂತ.

ಆ ಕತ್ತಾಲ ಹಿತ್ತಲ ಮಳೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಚೆಲುವನ ಅವ್ವ, ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಾ ಮಗನನ್ನು ಕೂಗಿಕೊಂಡಳು. ಶಬ್ದ ಬಂದೆಡೆ ಚೆಲುವ ಹೋಗಿ ಅವನ ಬಿಸಿ ಕಣ್ಣೀರ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, 'ಅಳಬ್ಯಾಡ ಸುಮ್ಮಿರವ್ವಾ' ಎಂದು ತಾನೇ ಅಳುತ್ತಾ ಅವನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಎದೆಗವುಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತರು. ಬೀದಿ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಗುಡುಗಿನಂತ ಗಂಟಲ ಕೇಕೆ, ಅವರ ಎದೆಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಿ ಘವಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ- ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಯಾರಯಾರ ಮೇಲೋ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ನುಗ್ಗಿ ಜಗಳ ಆಡುತ್ತಾ ಹೊಡೆದಾಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಇಡೀ ಹೊಲಗೇರಿಯ ಹೊಲಸು, ಆ ಕಕ್ಕಸು ಗುಂಡಿ, ಸತ್ತ ಹಂದಿ, ಬುಗುರಿ, ಪೋಲಿಸ್ ರಾಣೆ, ಬಿದ್ದು ಸತ್ತ ಎಷ್ಟೋ ಜೀವಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಚೆಲುವನಿಗೆ, ರಾತ್ರಿಯ ಪಿಶಾಚಿ ರೂಪದ ಹಂದಿರೂಪಿ ಮಾನವ ಎಲ್ಲರ ಮೆದುಳಿಗೂ ಕೊರೆದು ಏಲು ತುಂಬುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಕತ್ತಲೊಳಗೂ ಕರಗಿ ಅವನ ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆಗೆ ಮತ್ತಿಕೊಂಡು 'ಅವೋ ನನ್ನ ನಿನ್ನೊಟ್ಟಿವಳಕೆ ಸೇರಿಸ್ಕಬುಡವಾ' ಎಂದ. ಚೆಲುವನ ಅವ್ವ ಕಣ್ಣೀರಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಳು. ತಾರಕ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೊಲಗೇರಿಯ ಬೀದಿ ಮೊಳಗತೊಡಗಿತ್ತು.

ಕಥೆಗಾರರ ಪರಿಚಯ:

ಮೊಗ್ಗಳ್ಳಿ ಗಣೇಶ್ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ, ಸಂತೆಮೊಗೇನಹಳ್ಳಿ. ಬಾಲ್ಯದ ದಿನಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಕಥೆಗಾರರು, ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿನ್ಯಾಸವಾಗಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬಲ್ಲರು. ಕನ್ನಡ ಕಥನ ಪರಂಪರೆಗೆ ಹೊಸತನ ನೀಡಿದ ಅವರು ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕಥೆಗಳು: ಬುಗುರಿ, ಮಣ್ಣು, ಅತ್ತೆ, ಭೂಮಿ, ಕನ್ನೆಮಳೆ, ಭತ್ತ, ತೋಪು, ಒಂದು ಹಳೆಯ ಚಡ್ಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ದೀಪಾವಳಿ ಕಥಾಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಥೆಗಳು ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದಿವೆ.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ : ವಬ್ಬೆ- ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ. ವಳ್ಳಿ-ಸೀಳುಮಾಡಿ, ಪೆಂಟೆ-ಹೆಂಡ ಶೇಖರಿಸುವ ಮಡಕೆ, ಮಟ್ಟಾಗಿ-ಸರಿಯಾಗಿ.

ಆಶಯ : ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಶೌಚಾಲಯ ಕಟ್ಟಿಸಿದ. ಆದರೆ ಕಕ್ಕಾಸು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಊರಿನ ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ಕೋಣ, ಹಂದಿಗಳು ಬಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿ ಮಾರಾಟಮಾಡಿ ಹಣ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಊರಿನ ಹಿರಿಕರ ವಾದ. ಇದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಆನಂದ ಪಡುತ್ತಿದ್ದು ಉಂಟು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಗುಂಡಿಗೆ ಹಂದಿಯೊಂದು ಬಿದ್ದಾಗ ಅತಾರಿಯನ್ನು ಗುಂಡಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಸಂಗಾತಿ ಊರಿನವರಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು, ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ತಂದೆ ಗುಂಜಾರಯ್ಯನಿಗೆ ಊರಿನ ಯಜಮಾನ ಕದಂಬಯ್ಯ ದಂಡ ವಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣನ ಮನೆಯ ಕಕ್ಕಾಸಿನ ವಾಸನೆ ಇಡೀ ಊರಿನ ಗಬ್ಬಿನಂತೆ, ಮನುಷ್ಯ ಕೆಟ್ಟವನಂತೆ, ತಲತಲಾಂತರದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ವಾಸನೆಯಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಕಕ್ಕಾಸು ಗುಂಡಿಗೆ ಶುದ್ಧ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅತಾರಿಯನ್ನು ಈ ತಳ ಸಮುದಾಯ ಒಂದು ಹಂದಿಯ ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ, ಅಂದರೆ ಹಸಿಗಾಗಿ ಇಳಿಸಿದ್ದು ಮಹಾ ತಪ್ಪು ಎಂಬಂತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಊರಿನವರು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲದೇ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ವರೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ತಳ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗದೇ ಕಾನೂನು ಸಹ ಅವರನ್ನು ಹೀನಾಯವಾಗಿ ನೋಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆ ಸಮುದಾಯ ದೇವರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೋಟೆಲ್ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಈ ದೇವರ ಗುಡಿಗಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಾಗಲಿ ಊರಿನ ಯಜಮಾನಿಕೆ ನಿಷೇಧವೇರುತ್ತಾರೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಹೊಸತನವನ್ನು ತಿಳಿದ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಚೆಲುವ ಕಕ್ಕಾಸು ಗುಂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಬುಗರಿಯನ್ನು ಮೇಲೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಶತಮಾನಗಳು ಕಳೆದರು ಈ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅದೇ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ದುಃಖಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಚೆಲುವನಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯ ಪಿಶಾಚಿ ರೂಪದ ಹಂದಿರೂಪಿ ಮಾನವ ಎಲ್ಲರ ಮೆದುಳಿಗೆ ಕೊರೆದು ಏಲು ತುಂಬುತ್ತಿರುವಂತೆ ಬಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಚೆಲುವ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಶತಮಾನದ ನೋವುಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಅಳುತ್ತಾನೆ.

ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ- ಧಾರ್ಮಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕಿಗೆ, ಅಕ್ಷರದ ಬೆಳಕಿನಿಟ್ಟಾಗ, ಆ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲಾದ ಶೋಷಣೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಅರಿವುಂಟಾಯಿತು. ಅರಿವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ಬಲದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದ ಬಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪ್ರಬಂಧ ಭಾಗ:

1. ನೆಗಡಿ

-ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ

"ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು, ಐದು, ಇಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ! ಆರು, ಏಳು, ಎಂಟು, ಒಂಬತ್ತು, -ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ! ಹತ್ತು, ಇನ್ನೂ ಒಂದು! ಈಗ ಶಾಂತವಾಯಿತು!" ಇದೇನು ಎಣಿಕೆ? ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹುಡುಗರು ಹಿರಿಯರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಬೆರಗೇಕೆ? ಹೊರಗಿನಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿಗಳು ಆಗಮಿಸಿದಾಗ ಆಗುವ ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ! ನನಗೆ ನೆಗಡಿ ಹಿಡಿದಾಗ ಭಾಂಕರಿಸುವ ಸೀನುಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಇದು! ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಭುಗಳ ಆಗಮನ ನಿರ್ಗಮನ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗುಂಡಿನ ಮರ್ಯಾದೆ ನಡೆಯುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಆದರೆ ಈ ನನ್ನ ಪಟ್ಟದ ದೊರೆಗೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ; ಇಷ್ಟೇ ಗುಂಡುಗಳೆಂಬ ಕ್ಲುಪ್ತವೂ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಎಣಿಕೆಯನ್ನು ಅಣಕಿಸಿ ಸೀನುಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದು ಮನೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತವೆ. ನಾಭಿ ಇಂದ ನೆತ್ತಿಯವರೆಗೆ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ಡೈನಮಿಟ್ಟುಗಳು ಸಾಲಾಗಿಸಿ ಹಿಡಿದಾಗ ಬಂಡೆಗಳು ಬಿರುದು ಮಣ್ಣೆಲ್ಲ ಎರಚಾಡಿ ಉತ್ಕಂಠಿಸುವ ಭೂಭಾಗದಂತೆ ನಾನಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಮನೆಮಂದಿಯೆಲ್ಲರೂ ಸೀನಿನ ತುಂತುರುಗಳನ್ನು ಎಟುಕದಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅಂಜಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಸೀನುಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಲು ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಲ ಇಷ್ಟೇ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು-ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ-ಒಬ್ಬ ರೋಡ ನೊಬ್ಬರು ಪಂಥಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಏನೋ. ನನಗೆ ಮೈಕೈ ನೋವೆಂದರೆ ಆತಂಕ ಪಡುವ ಕೈಹಿಡಿದಾಕೆ ಕೂಡ ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕವರ ಜೊತೆಗೇ ಸೇರಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ರೇಗಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಗಂಟಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಆರ್ಭಟಿಸಲು ಕೂಡ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೋಯಿತು-ಈ ನೆಗಡಿ ಸೀನುಗಳಿಂದ ದರ್ಪ ಹೋಯಿತು, ಗೌರವ ಹೋಯಿತು!

ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊರಗು ನನಗೆ. ನೆಗಡಿಯಂತ ಪ್ರಬಲವಾದ ವ್ಯಾಧಿ! ಇದು ಹಿಡಿದರೆ ಸಾಕು; ಮೂಗು ಆನೆಯ ಸುಂಡಲ್ಲಿನಷ್ಟು ಭಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು ಉರಿ ಗೆಂಡವಾಗಿ, ಅಂಗುಳು ಹುರಿಹೆಂಚಾಗಿ, ಗಂಟಲು ಶ್ಲೇಷ್ಮದ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಎದೆಯಂತೂ ಉಕ್ಕಿನ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದುಮಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನೆತ್ತಿ ಕತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವಂತೆಯೇ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಹದ ಊರ್ಧ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ರೋಗದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕ್ರೀಮಿಸೇನೆ ಬಿಡುಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನೆಗಡಿ ಬಂದವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಂಟೇ? ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ವರ ಬಂದರೆ ಸಾಕು; ಬೆಚ್ಚಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ ಹೊದಿಸಿ, ಬಾಯಿಗೆ ಸವಿಯಾಗುವಂತೆ ಹಾಲು ಗಂಜಿಗಳನ್ನು ಹವಣಿಸಿ, ಔಷಧಿಗಾಗಿ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಪರದಾಡುವವರೇ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯದ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತು ಈ ಮಾತು ಆ ಮಾತು ಆಡಿ ಬೇಸರ ಕಾಯುವವರೇ. ಆದರೆ ಜ್ವರಕ್ಕಿಂತ ಹತ್ತು ಪಾಲು ಬಿರುಸಾಗಿ ನೆಗಡಿ ದೇಹವನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲ. "ಒಂದು ಕಡ್ಡಿ ಸೌದೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಅಂದರೆ. ಡಿಪೋಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬಾರದೇ?" ಇಂದು ನಿಮ್ಮ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯೇ ಅಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮೊದಲೇ ನೆಗಡಿ, ತಲೆ ಭಾರ; ಮೇಲೆ ಸೋನೆ ಬೇರೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಯಲ್ಲೆ!" ಎಂದು ನೀವು ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಕೆಮ್ಮಿ ಗಗ್ಗರದನೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದರೆ, "ಅಯ್ಯೋ, ನಿಮ್ಮ ನೆಗಡಿ ತಪ್ಪಿದ ದಿನ ಯಾವುದು? ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಟವಲ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ; ಬೇಕಾದರೆ ಶಾಲನ್ನೇ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆಮೇಲೆ ಕಷಾಯ ಕಾಫಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ; ಎಲ್ಲಾ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ"ಎಂದು ತಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ, "ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ನಿಮ್ಮದೇ ಆಪಠ್ಯ. ತಿಳಿದು ತಿಳಿದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೆತ್ತಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಒಂದು ದಿನ ಮುಖ ಕೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಏನು ಉಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು? ಮಜ್ಜೆಗೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಅಂತ ನಿನ್ನೆಯ ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಎಷ್ಟು ವರಲಿಕೊಂಡರು ಕೇಳಿದಿರಾ? ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೆ ಹಠ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಈಗ ಅನುಭವಿಸಿ." ಎಂದು ಹಂಗಿಸಿ ಅಟ್ಟಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಮ್ಮ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು. ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಕಾಸಿಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ತುತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಗಂಡನಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕೆ ಬಲ್ಲಳು. ಅದಕ್ಕೇ, ನೆಗಡಿಯ ಸುಳಿವನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮುಂದಾಗಿ ಮಜ್ಜೆಗೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಲನ್ನವನ್ನು ಔಷಧಿಯಂತೆ ಊಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಉರಿಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರು ಮಜ್ಜೆಗೆಯನ್ನೋ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ಪಾನಕವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆಂದು ನೀವು ಕೇಳಿದರೆ, "ಸಾಕು ಸುಮ್ಮನಿರಿ. ಹಾಗೆಲ್ಲ ಚಪಲಪಡಬಾರದು. ನೆಗಡಿ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತು!"ಎಂದು ನಸುನಗುತ್ತಾ ನಿಷೇಧಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ.

ಮನೆಯ ಸೌಖ್ಯ ಹೀಗಾಯಿತು ಹೊರಗಡೆಯೋ? ನೀವು ಎದುರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರು ಕೂಡ ಹಾವನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಮೆಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾತಾಡಿಸಲೇಬೇಕಾದಾಗ ಚರಂಡಿಯ ದುರ್ವಾಸನೆಗೆ ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟವರಂತೆ ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಸಲಗಿಯ ಸ್ನೇಹಿತರಂತೂ, "ಅಯ್ಯಾ ಮಹಾರಾಯ, ಈ ನೆಗಡಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಯಾವ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆ? ಹಾಯಾಗಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಗು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇರಬಾರದಾಗಿತ್ತೇ? ನಿನ್ನ ಶೀತ ಶಿಖರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತೂರಬೇಡಪ್ಪಾ!" ಎಂದು ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿಯೇ ಆಡಿ ದೂರ ನೂಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆದರಿ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬಿಡಲಾದೀತೇ? ಮೂಗು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ರಜಕ್ಕೆ ಬರೆದು ಹಾಕಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರೆ, ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಸೊನ್ನೆ ಬಿದ್ದೀತು! ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ನೆಗಡಿ ನನ್ನೊಬ್ಬನ ಹಕ್ಕಿನ ಆಸ್ತಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ. ಇವರ ಮುಖವನ್ನು ಅದು ಮೂಸಿನೋಡಲೇಕೂಡದೋ? ಅಂತ ಸೌಮ್ಯಭಾವ ನನಗೇನು ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಇವರಿಗೂ ಅದರ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯ ಒದಗಲಿ; ಆಗ ಮತ್ತೆಗಾಗುತ್ತಾರೆ. "ಸಮಾನಶೀಲವ್ಯಸನೇಷು ಸಖ್ಯಂ" ಎಂಬ ಭಕ್ತಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು ಇನ್ನು ಹೇಗೆ! ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕರ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮೂಗನ್ನು ಹಿಂಡುತ್ತಾ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ದಿನವೇ ಕ್ಷಣವನ್ನು ಒಬ್ಬರ ಕಡೆ ಒಬ್ಬರು ಬಿರಿದಾಗಲಲ್ಲವೇ ಸಹಾನುಭೂತಿ ದಾಂಗುಡಿಯಿಟ್ಟು ಮೈತ್ರಿಯ ಬಂಧನ ಬಿಗಿಯಾಗುವುದು!

ನೆಗಡಿಗೆ ಇಂಥ ಕಾಲ, ಇಷ್ಟು ಸಲ ಎಂಬ ಕಟ್ಟುಪಾಡು ಯಾವುದೂ ಇದ್ದಂತೆ ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ತುಂತುರು ಹನಿ ಬೀಳುವಾಗ, ಇದರ ಉರುಬು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳುವವರುಂಟು. ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ನೆಗಡಿ ಭೇಟಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಋತುಧರ್ಮವೇ ಬದಲಾದಂತೆ ಆತಂಕ ಪಡುವವರೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ನನ್ನ ನೆಗಡಿ ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಸವಾರಿಗೆ ಪರಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣವೇ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಗಳಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಗುರುತಿನ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೊಬ್ಬರು, "ನನಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ನೆಗಡಿ ತಪ್ಪದೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ, ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ತಪ್ಪದೇ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ತೆಗೆಯುವವರ ಹಾಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಕನಿಕರವೂ ಅವರ ನೇಮಬದ್ಧವಾದ ನೆಗಡಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರವೂ ನನಗೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ನನ್ನ ನೆಗಡಿಯ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೆನೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವುಕ್ಕಿತು. ಅದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಅವಧಿಗೆ ಕಟ್ಟುಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಬಂದರೆ ಮರಮರಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಕಾಲ ತಂಗುತ್ತದೆ; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿನ ನಾನು ಕಾದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಸುಳಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಈ ಸಲದ ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ಸೀನುಗಳ ಬೊಂಬೆಯನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದರೂ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಶೀತ ನಿರೋಧಕ ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಂತೆ ಪ್ರಶಾಂತನಾಗಿದ್ದೆ; ನಿರಾಳವಾಗಿ ಓಡಾಡಿದೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳು ಮೈದೂರಿನ ಮೇಲೆ ಆ ಒಗ್ಗಿದ ಅತಿಥೇಯನನ್ನು ಇನ್ನು ಕಾಯಿಸಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ನೆಗಡಿ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ಈಗ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೂ ಮಿತ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಬಂದಿದೆ. ನನ್ನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸೇವೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಹರಟೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. (ಇದು ನನ್ನ ಪ್ರತಾಪದ ವರ್ಣನೆಯಾದ ಕಾರಣ ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ,

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಅದರ ಔದಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳಂಕವನ್ನು ನಾನು ಆರೋಪಿಸಲೊಲ್ಲೆ.) ಮತ್ತೆಷ್ಟೋ ಸಲ, ಬಿರುಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಹವಾಸ ಕಾತರತೆಯಿಂದ ನಾವು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಹಲವು ಬಾರಿ ಬಂದಿದೆ; ಬೆಳಕಿಗೆ ನಾನು ಕಣ್ಣು ಬಿಡದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದೆ. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ನೆಗಡಿ ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರವಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡನೆಂದರೆ, ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ಒಪ್ಪತ್ತು ಮುಂಚೆಯೇ ಬರುತ್ತದೆ. ತಂದೆ ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೊರಟಾಗ ಮಗು ಚಂಡಿ ಹಿಡಿದು ಹೆಗಲೇ ಇರುವಂತೆ, ಇದು ನನ್ನ ಮೂಗನ್ನು ಸೇರಿ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಹೋರಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಲವಂತೂ ಇದರ ಜಾಗರೂಕತೆ ನನ್ನನ್ನು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸಿತು. ಒಬ್ಬನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಒದಗಬಹುದಾದ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭ ಅದು. ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕರೆ ತೋರಿಸಿ, ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು. ನಾನು ಔತ್ತುಕ್ಕದಿಂದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆ ಮಹಾಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಲ್ಪವಾದ ವಾಗ್ವಿಭವವನ್ನು ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಚೆ ನೆಗಡಿ ನನ್ನ ಮೂಗನ್ನು ತಟ್ಟಿತು, ಗಂಟಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿತು. ಭಾಷಣದ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಧ್ವನಿ ಕೂತುಹೋಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ತೂತು ಹೋಗಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಬಹುದು! ಕಲ್ಲುಬಸವನ ಬಾಯಿ ಧಾರೆಯಂತೆ ಮೂಗಿನಿಂದ ನೀರು ಸತತವಾಗಿ ಹೊಸರುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಕರವಸ್ತ್ರಗಳ ಸರಬರಾಹಿ ಮುಗಿಯಿತೆ ಹೊರತು ಅದರ ಹೊನಲು ತಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡುವುದು? ನೆಗಡಿಗೆ ರಾಮಬಾಣ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ಯಾವ ತಾರಕನನ್ನು ಶರಣು ಕಾಣದೆ, ನನ್ನ ಕರ್ಮವನ್ನು ತಾನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ಸವೆಯಿಸಬೇಕಾದಂತೆ, ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಮೂರು ದಿನವಾದರೂ ಬಿರು ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿತಪಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಆದರೂ ಆಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕಂಡ ಶಿಲೆಗೆಲ್ಲ ಕೈ ಮುಗಿಯುವಂತೆ, ನಾನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಡೆಸಿದೆ. ನೆಗಡಿ ಅಜೀರ್ಣದಿಂದ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷ ಮೊಂಡತನದಿಂದ ಮಾತಾಡಿದೆ; ಕಡೆಗೆ ಸೋಲನ್ನೊಪ್ಪಿ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಸಂದುಬಿಟ್ಟೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿತಿದ್ದೇನೆ. ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಯಾರಾದರೂ ಕರೆದಾಗ, "ನನ್ನ ನೆಗಡಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ——" ಎಂದು ಒಂದು ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಅಶುರಣತೆಗೆ ಪರಿಹಾರವೇ ಇಲ್ಲವೇ? ವೈದ್ಯ ವಿದ್ಯೆ ಇಷ್ಟು ಮುಂದುವರೆದಿರುವಾಗ, ನಿನ್ನ ಮೊನ್ನೆಯ ತನಕ ಹೆಸರೇ ಕೇಳದಿದ್ದ ಅಪೂರ್ಣ ರೋಗಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಚಿಕಿತ್ಸಾಕ್ರಮಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಜೀವಿಗಳ ಜನ್ಮ ಶತ್ರುವಾದ ಈ ನೆಗಡಿಗೆಕೆ ಇನ್ನೂ ಮದ್ದು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ? ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸೂಜಿ ಮದ್ದು ಚುಚ್ಚುವಂತೆ ಇದಕ್ಕೂ ಚುಚ್ಚಿ ಚರ್ಮದ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ವಿಧಾನವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೇನು? "ನೆಗಡಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಿ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏಳು ದಿನ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ." ಎನ್ನುವುದೇ ಇನ್ನೂ ಕೊನೆ ಮಾತಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ನೆಗಡಿ ಬಾರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯ ಕ್ರಮವಂತು ಕನಸಿನ ಗಂಟೆ ಸರಿ. ಕೈಲಾಸ ಶಿಖರದಲ್ಲೇನೋ, ಪರಶಿವನು ಗಂಗಾಧರನೂ, ಚಂದ್ರಶೇಖರನೂ, ಆಗಿದ್ದರೂ ಪಾಲನೆತ್ತದ ಅಗಿಷ್ಟಕೆಯನ್ನು ಸತತವು ಉರಿಸುತ್ತಾ ಶೀತ ಬಾಧೆಯನ್ನು ದೂರವಿರಿಸಿರಬಹುದು. ಭೂತಲದ ನಮಗಾದರೆ ಯಾವ ಪರಿಹಾರವೂ ಇನ್ನೂ ಗೋಚರವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನವನ ದೇಹ ರಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವ್ಯಾಧಿಗೆ ಭದ್ರವಾದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ದೊರೆತಿದೆ. ಗಾದೆಯ ಮಾತು ದಿಟ್ಟ : "ಮೂಗಿರುವ ತನಕ ನೆಗಡಿ ತಪ್ಪುವ ಆಗಿಲ್ಲ!"

* * *

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

ಶೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ (ನವೆಂಬರ್ 26, 1906 - ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 7, 1966)

ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರು, ಕನ್ನಡದ ದಿಗ್ಗಜರಲ್ಲಿ ಮೂವರು 'ಶ್ರೀ' ಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ತಮ್ಮ ಸತ್ವದಿಂದ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ, ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ, ವಿದ್ವತ್ತಿನಿಂದ ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿ 'ಕನ್ನಡ ಕಳಶ'ವನ್ನು ಬೆಳಗಿದ ಕೀರ್ತಿ ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದು.

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತೀರ್ಥಪುರವೆಂಬ, ಸಾಧಾರಣ ಹಳ್ಳಿಯ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಮಗನಾಗಿ, 1906 ರಲ್ಲಿ, ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ, ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ತಾಯಿ, ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು. 9 ನೆಯವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ತಾಯಿಯವರು ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಈ ಅನಾಥ ಬಾಲಕನ ಲಾಲನೆ-ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಅವರ ಸೊದರತ್ತೆ,(ವಿಧವೆ) ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಲೋಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ತುಮಕೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿಯೇಟ್ ಮುಗಿಸಿದರು. 1923 ರಲ್ಲಿ ಎಂಟ್ರಿನ್ಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಬಿ. ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಆಗ ಮೈಸೂರಿನ ಧೊರೆಯಾಗಿದ್ದ, ನಾಲ್ಕಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ರವರ ಕೈಗಳಿಂದ 6 ಚಿನ್ನದ ಪದಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ತೀರ್ಥಪುರ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ನವರು ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸ ಹಾಗೂ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದರು. ಸೃಜನಶೀಲ ಲೇಖಕರಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾವ್ಯಸ್ವರ್ಶವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಆಗಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಕಲಾನಿಕಾಯದ ಡೀನ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಆದರ್ಶ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಾಗ್ಮಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಶೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ ಅವರು ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ, ಛಂದಸ್ಸು, ಕಾವ್ಯ, ಪ್ರಬಂಧ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ - ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. "ಒಲುಮೆ" ಕನ್ನಡದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳ ಸಂಕಲನವಾಗಿದ್ದು, ಕೆ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಅವರ "ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ" ಸಂಕಲನದ ಮೇಲೆ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದೆ. "ನಂಟರು" ಕನ್ನಡದ ಮಹತ್ವದ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲೊಂದು. ರಾಕ್ಷಸನ ಮುದ್ರಿಕೆ ವಿಶಾಖ ದತ್ತನ ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸ, ನಾಟಕದ ಯಶಸ್ವಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾತ್ರವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಸೃಜನಶೀಲ ರೂಪಾಂತರವೂ ಆಗಿದೆ.

1958ರಲ್ಲಿ ಇವರ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಡನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿತು. ಮೂಕಜ್ಜಿಯ ಕನಸುಗಳು ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ 1963ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ನೀಡಿದರೆ, 1968ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಬಿರುದಿತ್ತು ಗೌರವಿಸಿತು. 1951ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 37ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ನೀಡಿ ಪರಿಷತ್ತು ಸನ್ಮಾನಿಸಿತು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ನೀಡಿತು.

ಕಾರಂತರ ಹಾಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿರಳ. 44 ಕಾದಂಬರಿ, 14 ನಾಟಕ, 3 ಕಥಾಸಂಕಲನ, 6 ಪ್ರಬಂಧಗಳು, 9 ಕಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳು, 5 ಆತ್ಮಕಥೆ-ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ-25, ಇತ್ಯಾದಿ 150ಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಕಾರಂತರು ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಮೆ ಸಾರುವ ಹತ್ತಾರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚ, ಬಾಲ ಪ್ರಪಂಚ, ಚಿತ್ರಮಯಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ, ಸಿರಿಗನ್ನಡ ಅರ್ಥಕೋಶ, ಕಿಸಾಗೌತಮಿ, ಹುಚ್ಚುಮನಸ್ಸಿನ ಹತ್ತು ಮುಖಗಳು, ಮೂಕಜ್ಜಿ ಕನಸುಗಳು ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಿನ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ.

* * *

2. ನಮ್ಮ ಅಳತೆಯನ್ನು ಮೀರಲಾರದ ದೇವರು

-ಡಾ.ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ

ದೇವರ ಬೆಲೆ

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳಂತೆ ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಬದುಕಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿ, ದೇವರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಏರಿಸಿ ತಿಳಿದವನು. ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳು, ಈ ನನ್ನ ರೂಢಿಯ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಕುಲುಕಿಸುವ ಕಾಲ ಬಂದಿತು. ನಮ್ಮ ಬದುಕಿಗಿಂತ ಹಿರಿದಾದ ದೇವರು ನಮಗೆ ನಿಲುಕಲಾರನೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ತಿಳಿವು. ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲಿಗೇನೇ-ನಾನು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವನು-ಎಂದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರು ಸ್ಕಾರ್ತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಅದ್ವೈತಿಗಳಂತೆ ನಾವು ವಿಭೂತಿ ಹಚ್ಚುವವರು. ಹಿತ ಶಿವನಲ್ಲೂ ಭಕ್ತಿಯಿದೆ. ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲೂ ಭಕ್ತಿಯಿದೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿಗೂ ಉಪವಾಸ, ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಗೂ ಉಪವಾಸ. ನಮಗೆ ಕುಲದೇವರು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಒಂದ ರೂಪ- ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ. ಹೆಸರಿಗೇನೋ ನಾವು ಅದ್ವೈತಿಗಳು. ಆದರೆ ಅವರಂತೆ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪ್ರದಾನವಾದ ತರ್ಕ ಸರಣಿ ನಮ್ಮವರಲ್ಲ. ದೇವರನ್ನು ಕಾಣದ ಬಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗದ್ದೇ. ಸೋಹಂಬ್ರಹ್ಮ-ನಿಮ್ಮ ದಿಟ್ಟತನ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದುದು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಗಾಂಧಿ, ರಾಮಕೃಷ್ಣರು

ನನ್ನ ಹುಡುಗತನದಲ್ಲಿ ಮತದ, ಇಲ್ಲವೇ ಭಕ್ತಿಯ ಯಾವ ವರ್ಚಸ್ಸು ನನ್ನ ಮೇಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರಂತೆ ನಾನು ಒಬ್ಬ. ಮುಂದೆ ತಾರುಣ್ಯದ ಗೆಳೆತನದಲ್ಲೇ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಬಿಡುವ ಕಾಲ ಬಂತು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ರಾಜಕೀಯ ಕರೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕರೆಯ ಒಲವು ರಾಜಕೀಯದಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಪೂರ್ಣ ಆದರ್ಶದ ವರ್ಚಸ್ಸು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಭಕ್ತಿಯ ಸುಳಿವು ಬಲವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಗೀತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ನನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತು. ನನಗೆ ಗೀತೆ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥವಾಯಿತೋ, ಅದರಿಂದೇನು ತಿಳಿಯಿತೋ ಹೇಳಲಾರೆ. ಅಂತೂ ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವ, ಕಂಠಪಾಠಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಇದೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಬರವಣಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಯಿತು. ಅವರ ಭಕ್ತಿ ಜೀವನ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಇದ್ದ ಗಾಂಧಿ ತನ್ನ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ವರ್ಚಸ್ಸು ಇವುಗಳು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, 'ದೇವರನ್ನು ಕಾಣುವುದೇ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಗುರಿಯೆಂದೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಸಾರ ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದೂ,

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಜೀವನ, ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ತಪಸ್ಸುಗಳು ಮುಖ್ಯವೆಂದೂ, ಒಮ್ಮೆಗೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ಇದು ನನ್ನ ತೀರ್ಮಾನವೆನ್ನುವ ಬದಲು, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ರೂಢಿಯ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಒಪ್ಪಿತವೆಂದರೂ ಸರಿಯೆ.

ಹಲವು ದೇವರುಗಳು

ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಸವಿಯಿರುವ ನನಗೆ, ಯಾವ ದೇವನಾಗಬೇಕು? ಕುಲ ದೇವತೆಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಂದೂ ಹಿಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಉಗ್ರರೂಪವಾಗಲಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಂಜ್ಞಾರ್ಥವಾದ ಸಿರಿತನವಾಗಲಿ ನನಗೆ ಅಂದು ರುಚಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಶೈವರಾದರೂ ಶಿವನ ಯಾವುದೇ ರೂಪ ಅವತಾರಗಳು ಮೋಹಕವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಗೆಳೆತನದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಹರಿಯ ಕಥೆಗಳೇ, ರಮಣೀಯವೆನಿಸಿದ್ದವು. ಊರಿನ ಬಯಲಾಟಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣರು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ, ಭಾಗವತ ವಾಚನದ ಪರಿಪಾಠವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನ ಕಥೆಗಳು ಆಕರ್ಷಿಸಿದ್ದವು. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ದೇವರನ್ನು ನೆನೆಯುವಾಗ, ರಾಮ, ಇಲ್ಲವೇ ಕೃಷ್ಣ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತಿದುದರ ಫಲವಾಗಿ, ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತತೆ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ; ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸಾಬರ್ಮತಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ದಿನ ಇದ್ದುದರ ಫಲವಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಭಜನೆಯ ರೀತಿ ಹಿತವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಆದರೂ ದೇವರನ್ನು ಗುಲ್ಲೆಬ್ಬಿಸಿ ಎಚ್ಚರಿಸುವ 'ಸಪ್ತಾಹ ಮಾರ್ಗ' ಎಂದು ನನಗೆ ರುಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಧ್ಯಾನ, ಭಜನೆ

ಇವೆರಡರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾನು ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಲು ಕಲಿತೆ. ನಿರ್ಜನ ಮಸಣ, ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾ, ಎಷ್ಟು ಮಿತ ಶಾಂತ ಜೀವನ ಮಾಡಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಿತವಾದ ಅನ್ನಪಾನ, ಆಚಾರಗಳಿಂದ ಸಾಧನೆ ತೊಡಗಿದೆ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲವಾದರೂ ನಾನು ಹೀಗೆ ದುಡಿದಿರಬೇಕು. ನನ್ನ ಬಹುಮಂದಿ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಈ ನನ್ನ ಜೀವನ ಅಪರಿಚಿತವಾದುದು. ಏಕೆಂದರೆ-ಅಪರಿಚಿತ ಜನ, ನಾಡು ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹುವಾಗಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿಯೇ ನನಗೆ ದೇವರ ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ಮುಂದಿರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ವಾದಸರಣಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದೀತೆಂದು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಯಾವ ದೇವರು?

ತಾಸು ತಾಸುಗಳ ತನಕ ನಾನು ಚಿಂತಿಸಿದ ದೇವರು ಯಾರು? ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಭಾವನೆಯು ಉಕ್ಕಿ 'ದೇವರೇ ಕಾಣಿಸು' ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಕರೆದುದು ಯಾರ ಸಲುವಾಗಿ? ಅವನನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ 'ರಾಮ', 'ಕೃಷ್ಣ' ಎನ್ನುವಾಗಲೆಲ್ಲ, ನನ್ನ ಮನದ ಮುಂದೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಏನು ನಿಂತಿರುತ್ತಿತ್ತು? ದೇವರ ಔದಾರ್ಯದ ಗಾನ ಮಾಡುವಾಗ, ಯಾವ ಗುಣಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ನನಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಎಷ್ಟೇ ಚಿಂತಿಸಲಿ, ಹೇಗೋ ಚಿಂತಿಸಲಿ-ನನ್ನ ದೇವರು ನನ್ನ ಮಿತಿಯನ್ನು, ನನ್ನ ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡುವುದಾಗಿತ್ತು. ದೇವರ ಚೆಲವು, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ, ಉದಾರ ಗುಣಗಳು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳ ಮಿತಿಯನ್ನು ದಾಟಲಾರದೆನ್ನುವ ತಿಳಿವಿಗೆ ನಾನು ಬರಬೇಕಾಯಿತು.

ಬಿಂಬ, ಶಬ್ದ

ನಾವು ಚಿಂತಿಸಲಿ, ಯೋಚಿಸಲಿ-ಅವೆಲ್ಲ ಗುಣಗಳು ಬೆಳೆಯಲು, ಕೆಲಸ ಸಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಬಿಂಬ, ಎರಡನೆಯದು ಶಬ್ದ. ನಮ್ಮ ಯಾವತ್ತು ನೆನಪುಗಳು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಈ ಆಕಾರವನ್ನು ತಾಳುತ್ತವೆ. ವ್ಯಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ-ಬಿಂಬಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೊರಳುತ್ತವೆ. ಅವ್ಯಕ್ತ ವಿಷಯಗಳು(ಉಪಾಧಿಹೀನ) ಶಬ್ದಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಲಿಯುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲ ಕೆಲವು, ಅಲ್ಪವಾಗಿ-ನಾದ, ಗಂಧ, ರಸ, ಸ್ಪರ್ಶಗಳ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ತೀರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕೆಲಸ ಬಿಂಬ. ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೇ ನಡೆಯಬೇಕು. ದೈವದ ವಿಚಾರವಾದರೂ ಸರಿಯೇ, ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವ ವಿಚಾರವಾದರೂ ಸರಿಯೇ-ತಾಯಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸು ಹೊರಳಿದೊಡನೆ-ನಮ್ಮ ಮನೆ, ತಾಯಿಯ ರೂಪ, ಅವಳ ಪ್ರೀತಿಯ ನಡಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ತಾಯ್ತನದ ವಿಚಾರಣೆಯುವಾಗ, ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಬಿಂಬದ ಜೊತೆಗೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಂಡ ಮತ್ತು ಕೇಳಿದ ಮಾತೆಯರ ಬಿಂಬಗಳು ಮಾಲಿಕೆಯಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದು. ಕೇಳಿದ ಮಾತೆಯರು-ತಿರುಗಿ ಪರಿಚಿತವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪಗೊಂಡೇ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಂದ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಮೂಡುವ ವಿಷಯಗಳು, ಬಿಂಬಕ್ಕೆ ಸಂಕೇತವಾದ, ಇಲ್ಲವೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಸಂಕೇತವಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಮುಖಾಂತರ ಬರುವುದು ಸಹಜ. ಪ್ರೀತಿ-ಎಂದು ನೆನೆದರೆ, ಪ್ರೀತಿಯ ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಬಿಂಬವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ; ಅದು ಇಲ್ಲದಾಗ ಪ್ರೀತಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಒಂದು ಮಾತೋ, ವಾಕ್ಯವ ಮನದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಈಶ ಚಿಂತನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ರೀತಿಗಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಇದಿರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇವರ ರೂಪ, ಕೃತಿಗಳು, ಅವನ ಗುಣಗಳು-ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವಾಗ ಅನೇಕ ಬಿಂಬ ಮಾಲೆಗಳು, ಅವನ್ನು ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ ಮಾತುಗಳು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ದೇವರ ರೂಪವನ್ನು ನಾವು ನೆನೆಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಯುವ, ಮನಸ್ಸು ಅವನಿಗೊಂದು ಚೆಲುವಿನ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಹೆಣೆಯುತ್ತದೆ. ಅವನ ವಿಷಯದ ನಮ್ಮ ಕೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅವನು ಮನುಷ್ಯರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಸುಂದರ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನು ನಮಗೆ ಇದಿರಾಗುತ್ತಾನೆ. ಎಷ್ಟು ಸುಂದರನವನು? ಆಗ-ರವಿವರ್ಮನ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಬಿಂಬವೋ, ಒಂದು ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಬಿಂಬವೋ, ನಾಟಕಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ ಹುಡುಗನ ಬಿಂಬವೋ ಬರುತ್ತದೆ. ದೇವರ ಹುಡುಕು ತೊಡವುಗಳು, ನಮ್ಮ ಪರಿಚಿತ ಆವರಣದಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಬೇಕು. ಅವರ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಂಡಿರದ ಆಭರಣದ ಹೆಸರೊಂದಿದ್ದರೆ, "ವತ್ಸಲಾಂಛನ" ಎಂದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲು ನಮಗೆ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಿತವಾದ ತೊಡ, ವಂಕಿ, ಸರಿಗೆ, ಸರ, ಕಿರೀಟ, ಪಿತಾಂಬರ-ಇವುಗಳು ಬಂದು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಇವನ್ನು ಕಾಣದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಇವುಗಳ ನಕಲುಗಳು ಬೇರೊಂದು ಚಿತ್ರದಿಂದಲೋ, ಶಿಲ್ಪದಿಂದಲೋ, ನಟನ ಊಡುಗೆಯಿಂದಲೂ ಬಂದು ಎರಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನುಭವದ ಮಿತಿ

ನನ್ನ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ನೋಟದಲ್ಲಿ - ರವಿವರ್ಮನ ಕೃಷ್ಣ, ನಾಟಕ ಮಂಡಲದ ಕೃಷ್ಣರು ಮಾತ್ರ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಅವರು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದ ಎಟುಕಿಗೆ ಸಿಗುವಂತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೆರಡು ಶಿಲ್ಪವನ್ನೋ, ನಂದ ಲಾಲಾರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೋ ನಾನು ಕಂಡಿರಲು ಅವುಗಳಾದರೂ ಬಂದಾವು. ಬದಲು. ನಾನೇ ನಂದಲಾಲಾರಂತೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ-ಹೋದರೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಮನುಷ್ಯ ವಿಗ್ರಹ, ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಅನುಭವಗಳ ವಿಶೇಷ ಪಾಕದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಬೇಕು. ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸುಂದರಕಾಯರನ್ನು ಕಂಡಿರುತ್ತೇನೆಯೋ, ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸುಂದರ ಕೃಷ್ಣ, ರಾಮರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಕಾಣಲು ಶಕ್ಯ. ನನ್ನ ಊಹಾಬಲವನ್ನು ನಾನು ಆಧರಿಸುವವನಾದರೆ, ಈ ಅನುಭವಕ್ಕಿಂತ ಬರಿಯ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದುವರೆದು- ಒಂದು ರೂಪದ ಕೈ, ಇನ್ನೊಂದರ ಮುಖ, ಒಂದರ ಅರಿವೆ, ಮತ್ತೊಂದೆರಡು ಹೊಸ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತಂದು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಿಂದ ನನ್ನ ರೂಪಾನುಭವಗಳ ಮಿತಿಯಿಂದ ನನ್ನ ದೇವರ ರೂಪ ಮಿತಿಗೊಳ್ಳುವುದಾಯಿತು.

ಗುಣ ಚಿಂತನೆ

ಇನ್ನು ವಿಭಜನೆಯಿಂದಲೋ, ಘೋಷದಿಂದಲೋ ಪರಿಣಾಮಗೊಂಡ ಮನಸ್ಸು ದೇವರ ಗುಣಾತೀತವನ್ನು ಎಣಿಸಿಹೋದರೆ-ಅದರ ಜಳಕ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ. ಬಿಂಬಗಳು ಮಾಡಲಾರದ ಹಲವು ಕೆಲಸಗಳಿವೆ; ಶಬ್ದಗಳು ಅವನು ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವರ ಗುಣಾತೀತಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತೇವೆ-ಎಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ. ಆಗ ಔದಾರ್ಯ, ಪ್ರೇಮ ಮೊದಲಾದ ಮಾತುಗಳು ನಮಗೆದುರಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ-ಪ್ರೀತಿಸುವ ಜನಗಳ, ತಾಯ್ತಂದೆಗಳ ಚಿತ್ರವೋ, ಉದಾರಿಗಳ ಕೃತಿಯಿಂಬವೋ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯಿಂದ ನಾವು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೂ -ಆಗ ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಒಂದೊಂದು ಅನುಭವವೂ ಈ ಬಿಂಬಗಳ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕಂಡ ಉದಾರಿಗಳ ಮೇಲಿಂದ ದೇವರ ಔದಾರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಬೇಕು. ನಾವು ಸವಿದ, ಕಂಡ ಪ್ರೇಮದ ನೋಟಗಳಿಂದ, ದೇವರ ಪ್ರೇಮದ ನೋಟ ಕೆರಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಅನುಭವದಿಂದ ನಿಲ್ಲಲಾರದ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಯಾವತ್ತೂ ಗುಣನಿರೂಪಣೆಗಳು, ಬರಿಯ ಶಬ್ದಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಕೇವಲ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಶಬ್ದಗಳಿಗೂ ಅವಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ.

ವಿಸ್ತೃತ ಜೀವನದಿಂದ

ನಾವು ಕೃಷ್ಣನ ಮಧುರ ಭಾವವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವಾಗ, ಅದರ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ನಾವು ಕೇಳಿದ ಕಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ಕತೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುದಾದರೂ ಅವರ ಮಧುರ ಭಾವವೇನೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸುವಾಗ, ನಾವು ಕಂಡ ಉತ್ತಮ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದ ನೆನಪಿ ಅದನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಬೇಕು. ರಾಮನ ಶೌರ್ಯ, ನಾವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಜೀವನದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಶೂರ ಕೃತಿಯಿಂದ ಬಿಂಬಿತವಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾವು ಮೂಲತಃ ಸುಂದರವಾದ ದಾಂಪತ್ಯವನ್ನೂ, ಶೂರತನದ ಯಾವ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಣದವರಾಗಿದ್ದರೆ-ಆಗ ಕೃಷ್ಣನ ಮಧುರ ಭಾವ, ರಾಮನ ಶೌರ್ಯಗಳು ಬರಿಯ ಸದ್ದುಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಹುಟ್ಟು ಕಿವುಡನೊಬ್ಬನು ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಡಲ ಸವಿಯನ್ನು ನೆನೆಯಲು ಹೋದರೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕೊಳಲ ಗಾನದಿಂದಲೇ ಅದು ಬಿಂಬಿತವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅನುಭವವು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತ ವಾಗುವುದೋ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳು ಕೆರಳಲು, ಬೆಳೆಯಲು, ಸಫಲವಾಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜೀವನ ಮುಖ್ಯ

ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಹೊಳೆದ ಮುಖ್ಯವಾದೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕೇ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಅಡಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇವರು ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವನಾಗುವುದಕ್ಕೆ, ಜೀವನ ದೊಡ್ಡದಾಗಬೇಕೆಂದು. ಎಷ್ಟು ಸವಿಯಾದ, ಸವಿಸ್ತಾರವಾದ ಜೀವನದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ನಮಗಿರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ದೇವನು ನಮಗೆ ಇದಿರಾಗುತ್ತಾನೆ. ದೇವರು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳ ಮಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿರಲು, ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ನನಗೆ ಸಲ್ಲದೆನಿಸಿತು. ಜೀವನದಿಂದಲೇ ದೇವರು ಉದ್ಭವಿಸಬೇಕು, ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಹಿರಿಯನಾಗಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ಜೀವನ ಹಿರಿದೋ, ಅಷ್ಟು ಅಷ್ಟು ದೇವರು ಹಿರಿದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ದೇವರಿಗಿಂತ ಜೀವನ ದೊಡ್ಡದು. ಅದೇ ದೇವರ ಮೂಲ.

ಈತನಕ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸಾಕಾರ, ನಿರಾಕಾರ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸುವ. ಇದರಲ್ಲಿ-ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ದೇವರನ್ನು ತತ್ವಶಃ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತರ್ಕದಿಂದ ಅದರ ನೆಲೆ, ಅನೇಕ 'ನಿರ್'ಗಳ ಮೇಲೆ ದೇವರ ಗುಣ ನಿಂತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು 'ಗುಣ'ಗಳ ಒಂದೊಂದು ರೂಪ ಕಲ್ಪಿಸಬಲ್ಲದು. ಅದರ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರಲು "ನಿರ್" ವರ್ಗದ ನೂರು ಗುಣಗಳಿರಲಿ, ಸಾವಿರವಿರಲಿ, ನಮ್ಮ ಎಟುಕಿಗೆ ಸಿಲುಕದ ವಸ್ತುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಗುಣ ದೇವರೇ ನಮಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಜನತೆ ಎಂಥ ಸಗುಣ ದೇವರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ-ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಯಾವಾವ ಜನರಲ್ಲಿ, ಯಾವಾವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾವಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅವನ ಕಲ್ಪನೆ ತೊಡಗಿತು,

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮಿತಿಯನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಆತ ನಿರ್ಮಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಯಹೂದಿಯರ ದೇವರು ಅವರಿಗೂ, ಇರಾನಿಯರ ದೇವರು ಅವರಿಗೂ ಮಾತ್ರ ಆಗಿರಲು ಇದೇ ಕಾರಣ. ಆರ್ಯಾವರ್ತದ ದೇವರುಗಳು ಭರತ ಖಂಡದ ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಡದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದೇ ಕಾರಣ. ಅದೇ ರೀತಿ-ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ, ನರಕ, ಸೃಷ್ಟಿ-ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆಯಾಯ ಕಾಲದ ಜನಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ತಾಳಿವೆ.

ಅನುಭವ, ಊಹೆ

ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪಿತಾಂಬರ, ಒಂಟಿ, ಸರಿಗೆ, ಕಿರೀಟಗಳು ಅವನ ಜನ್ಮಭೂಮಿ, ಜನ್ಮಕಾಲದ ಒಡವೆಗಳು. ಅವನನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಜನಗಳು ದೇವರನ್ನು ಎಣಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ-ಬರಿಯ ಮನುಷ್ಯ ಕುಟುಂಬದ ಸುಖದುಃಖ ಚಿಂತಿಸಿದವರಾದ್ದರಿಂದ, ವಿಶ್ವಪಾಲಕನಿಗೂ-ತಾವು ತಿಳಿದ, ಉತ್ತಮ ಶರೀರವೆಂಬ ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊಸದು-ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳನ್ನೋ, ನಾಲ್ಕು ತಲೆಗಳನ್ನೋ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೋ ಸೇರಿಸಿದರು. ಆ ದೇವರಿಗೆ ಈಜಾಡಲು ಬಾರದಾಗ, ಅವನು ಮೀನಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ತೀರ ಕ್ರೂರಿಯಾಗಬೇಕಾದಾಗ ಸಿಂಹನಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ದೇವರುಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಜನಗಳು, ಇನ್ನೂ ವಿಶ್ವದ ದೇವರನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅನುಭವ ಸಾಲದವರು. ಕಲ್ಪನೆ ಒದಗದವರು ಎಂಬುದೇ ಚಿತ್ರತವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮಿಂದಾದ ದೇವರು

ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಉಗಮವಾಗುವ ದೇವರು, ಅವನ ಚಿಂತನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಎತ್ತಬಹುದೇ-ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರ ಹಿಂದೆ ಹೊರಡುವುದು ಸಹಜ. ನಮ್ಮ ಮಿತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇವರಿಗೂ ಮಿತಿ; ನಮ್ಮ ದೇವರಿಂದ ನಮಗೂ ಮಿತಿ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲೊಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ನಮ್ಮಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇವರ ಮಿತಿ ಎನ್ನುವಾಗ ನಮ್ಮ ಅನುಭವ, ಊಹೆ-ಎರಡರ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇವರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದರಿಂದ. ಮಾನವನ ಊಹೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವನ ಹಿರಿದಾಗಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ರೀತಿಯಾದರೂ ಹಾಗೇನೆ. ಅದೆರಡೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರು ದೊರೆತೇನೆ ಈ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು-ದೇವನೊಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆ-ಎಂದು ಒಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ನಾವು ಆತನಿಗೆ ಅಂಜಿ ನಡೆಯುತ್ತೇವೆ-ಎನ್ನುವುದರಿಂದಲೂ ದೇವರ ಭಾವನೆ ನಮಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗದೇನು-ಎನ್ನುವವರುಂಟು. ದೇವರು, ಅವನ ಭಕ್ತಿ, ಆರಾಧನೆ-ಇವೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಪರಿಯಂತ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ನಡೆವಳಿಕೆಗೆ ಬಾರದೆ, ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಕವನ ಮನೋಸಂಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತದೋ, ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ, ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಏತರಿಂದಲೂ ವಿಸ್ತರಿಸುವಂತೆ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸದು. ದೇವರಿರುವೆನ್ನುವವನು ಬದುಕಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಕಾಣದೆ, ತಿಳಿಯದೆ ಮಾಡುವ ಯಾವತ್ತು ಪೂಜೆಗಳಿಂದ ಏನೂ ಆಗುವಂತಿಲ್ಲ.

ದರ್ಶನ

ನನ್ನ ಕೆಲವು ತೀರ ಆಪ್ತ ಗೆಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮಗೆ ದೇವರ ದರ್ಶನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅಂದುದುಂಟು. ನನಗೆ ಅದೊಂದು ಸೋಜಿಗವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಕಡು ಚಿಂತನೆಯ ವಿಷಯವು ನಮಗೆ 'ದರ್ಶನ'ವಾಗಬಲ್ಲದು. ನನಗೆ 'ಬೇನೆಯಿದೆ' ಎಂಬುದೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೀರ ಹೊಳೆದರೆ, ಅದೇ ನಿಜವೆನಿಸಿ, ನಾವು ಬೇನೆಯಿಂದ ನರಳಬಹುದು. ಬೇನೆಯಲ್ಲಿರುವಾತ ತನಗೆ ಬೇನೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಹಠತೊಟ್ಟರೆ, ಅದು ಹೋಗಬಹುದು. ಅದರಂತೆ ಅನೇಕ ಸುಂದರ ಕೃತಿ, ಕವನ, ಗಾನಗಳು-ಭಾವದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದಾಗ 'ದರ್ಶನ'ಗಳಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈ ಭಾವನೆಗಳ ಮಟ್ಟ, ಭವ್ಯತೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಭಾವುಕನ ಅನುಭವದ ಮಿತಿಯನ್ನು, ಕಲ್ಪನೆಯ ಮಿರುಗನ್ನು ದಾಟಲಾರವು. ಜೀವನದ ಉಳಿದೆಲ್ಲವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದು "ದೇವನೊಬ್ಬನೇ" ನಿಜವೆಂದು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಚಿಂತಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ದೈವ 'ದರ್ಶನ' ಸಿಗಬಹುದು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರಿಗಾದಂತೆ, ಇದೇ ದರ್ಶನ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ದರ್ಶನ ಬಿಂಬಿತವಾದ ರಾಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಸೀತೆಯರು ಯಾರೆಂದರೆ-ಅವರ ಅನುಭವದಿಂದ ಜನಿಸಿದವರು. ಅವರು ಕೇಳಿದ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಯಿಂದ ಕಲ್ಪಿತರಾದವರು. ಈ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮಿತಿ ಅವರ ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳ ಮಿತಿ. ಹೀಗೆ ದರ್ಶನ ದೊರೆತ ಗೆಳೆಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೇ ಸೋಜಿಗ-ಅವರ ಧರ್ಮ, ದೇವರ ಮೇಲಿನ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರೇಮಗಳು. ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸ್ವಜಾತಿಯ ಜನರೇ ಅವರ ಗೆಳೆಯರು. ಆದುದರಿಂದ "ದರ್ಶನ"ವಾದ ಬಳಿಕ ಅವರ ಗುಣ ನಡತೆ, ವಾತ್ಸಲ್ಯಗಳು ಅವರ ಜನ, ಮನಗಳಿಂದ ಮೀರಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಇಸ್ತೇಲಿಯರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ, ಈಜಿಪ್ಟಿನವರನ್ನು ದಂಡಿಸುವ ದೇವರು, ಕೇವಲ ನಂಬಿಕಸ್ಥರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ದೇವರು, ಕೇವಲ ಭಾಸುರರ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾದಿರಿಸಿದ ದೇವರು; ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿಲ್ಲವೇ? ಅಂತಹ ದೇವರುಗಳ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇತರ ಜಾತಿಯ, ನಂಬಿಕೆಯ ಜನರು ಕಾಲಿಟ್ಟು ನಿಂತ ಬಣ್ಣನೆಗಳ ಅವರ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವ ಇನ್ನೊಂದು ಸೆರಗಿದೆ. ಆರಂಭದಿಂದ ಬಡವರು, ದುಃಖಿಗಳು-ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕನಿಕರ. ಅವರ ಆರಂಭದ ನಡೆಗಳು-ದೇವರು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿರುವನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಬಂದುವು. ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಪಂಚದೊಡನೆ ಹೇಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಗಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಯೋ ಅದರ ಮೇಲಿಂದ ಅವನ ಅನುಭವಗಳು ಹಿರಿದಾಗುತ್ತವೆ. ಹಿರಿಯ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದುದೇ ದೊಡ್ಡ ಜೀವನ, ಅಂಥ ಭಕ್ತರ ದೇವರೂ ದೊಡ್ಡವನು.

ದರ್ಶನದ ಮಿತಿ

ನಾವು ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ, ಚಿಂತನೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ವಸ್ತುವಿನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸೊಗಸನ್ನು ತರಬಹುದು. ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ತನ್ನ ದರ್ಶನಗಳಿಂದ ತನಗೂ ಇತರರಿಗೂ ಜ್ಞಾನ ದೊರಕಿಸಿ, ಈ ಸೊಗಸನ್ನು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಹಲವರಿಗುಣಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ದರ್ಶನದಿಂದ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮ ತಪ್ಪಿತೇ?— ಎಂದರೆ, ಅದು ಉಳಿದವರಿಗಿದ್ದರೆ, ನಮಗೂ ತಪ್ಪದು. ಇತರ ಜೀವಿಗಳಿಗಿಲ್ಲದ್ದು ನಮಗೂ ಬರಲಾರದು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಂಥ "ದರ್ಶನಗಳ" ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿಲ್ಲ.

ನಿರಾಕರಣೆ ತಪ್ಪು

ಬದುಕು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯಾವುದು ನಮಗೆ ಅವಶ್ಯ? ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳು, ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವೆಷ್ಟು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ, ಅಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳು ಮಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅನುಭವ—ಎಂದರೆ ಒಳಿತೂ ಇದೆ; ಕೆಟ್ಟದೂ ಇದೆ. ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಿಳಿದು ಮುಂದುವರೆಯುವ ಜೀವಿ, ಯಾವ ಅನುಭವದಿಂದ ಬದುಕು ಸುಖಮಯವಾದೀತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ, ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬದುಕು ಹಿಗ್ಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚರ್ಚಿಸುವ. ಪ್ರಸ್ತುತ: ಅನುಭವದಿಂದ ಬದುಕು ಬೆಳೆಯಲು ಜೀವನವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಬಾಳ್ವೆಯು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ್ದು—ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದಾಗಲಿ ಸಮನಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ—ಎಂದಾಯಿತು. ಇಳಿಯ ಬಣ್ಣ ಬೆಡಗುಗಳು ಮಾಯವೆಂದೋ, ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ್ದೆಂದೋ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಬೋಧಿಸಿದರೆ, ಆಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ದೇವರ ಗೊಂಬೆಯ ನೀಲ ಮೇಘ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮೋಹಕತೆಯೂ ಇರಲಾರದು. ಇಳಿಯ ಅರಿವೆ, ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಚೆಲುವನ್ನು ಕಾಣಲಾರದೆ ಹೋದರೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಹೂಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಹಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ, ಅಭಿ ನಿರುಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳ ಕಂತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇವರ ಗೊಂಬೆ ಹೊತ್ತು ನಿಂತರೂ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾಯೆಯಾದರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವುದಾದರೆ—ಈ ಚೆಲುವಿನ ಅನುಭವಗಳಿಂದಲೇ ಹೊರಡುವ ದೇವನ ಚೆಲವು, ಅದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರುವ ಮನುಷ್ಯ-ತನ್ನ ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ರಸನೇ, ಮೂಗು ತ್ವಚೆಗಳನ್ನು ಬರಡಾಗಿಸುವುದರಿಂದ, ಏನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ನಮ್ಮ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದಾದರೆ, ಭಕ್ತರು ಕುರುಡರೂ, ಕಿವುಡರೂ, ಮೂಗು ಹರಕರೂ ತಮ್ಮ ಸಾಧನದ ಪ್ರಥಮ ಮೆಟ್ಟಿಲೆನಿಸಬಹುದು. ಹಾಗಲ್ಲ; ಪ್ರೇಕ್ಷಕನ ನೋಟದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಹುದುಗಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ನಿವಾರಿಸುವ ಗುರಿ ನಮಗಿರಲಿ.

ಗುರಿ-ಸಂತೋಷ

ಮನುಷ್ಯನು "ಈಶ ಚಿಂತನೆ ಎಂದೇ ಸುಖ. ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ ದುಃಖಮಯ"ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತನಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು, ತಾನು ನಂಬಿದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಬಹುದು. ಅತೀವ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಬರುವ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಯಶಸ್ಸೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಪದವಿಯನ್ನಾಗಿಯೋ, ಹಣವನ್ನಾಗಿಯೋ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಗುರಿ ದೇವರೋ, ಇನ್ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸತ್ಯತೋಧನೆಯೋ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಗುರಿಯನಿರುವ ತನಕ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಲ್ಲ. ಸಂತೋಷವೂ ಇಲ್ಲ. ಗುರಿಯನ್ನೇರಿದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈಶನನ್ನು ಹೊಂದುವೆವು ಎಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೇನೇ. "ದರ್ಶನ" ಆಗದೆ ಹೋದರೆ ದುಃಖವೇ. ದರ್ಶನವಾಯಿತೆಂದರೆ ಸಂತೋಷ. ಈ ದರ್ಶನ ತನ್ನಲ್ಲೇ, ನನ್ನಿಂದಲೇ ಕಾಣುವ ದರ್ಶನ. ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ರೀತಿ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು. ಬರಿಯ ರೂಪವಂತರ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅತಿಕರಿಸಿ ಅದನ್ನು ದರ್ಶನವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಜೀವನದ ಸತ್ಯ ಸೊಗಸುಗಳ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಅರಿವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಇನ್ನೂ ಸೊಗಸಿನದು. ಈ ಸೊಗಸಿನ ದರ್ಶನವಾಗಲು, ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶಾಲ ಜೀವನ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಬರಿಯ 'ಈಶನ' ರೂಪ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಇದು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಜೀವನವಿಲ್ಲದವನ 'ಈಶ' ದರ್ಶನವೂ ಸಹ ಸಂಕುಚಿತ ರೂಪದ್ದೇ.

ಶಾಂತಿ

ಈ ತನಕ ದೈವವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ. ಈಶನ ದರ್ಶನವಾಗಲಿ, ಆಗದಿರಲಿ-ಆ ರೀತಿಯ ಚಿಂತನೆ, ಭಜನೆಗಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಶಾಂತಿ. ಅದು ದೊರೆತರಾಯಿತಲ್ಲ-ಎನ್ನುವವರುಂಟು. ಶಾಂತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಲು ಯಾವುದು ಬೇಕು, ಯಾವುದು ಬೇಕಿಲ್ಲ-ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ವಿಚಾರಿಸೋಣ. ಮನಸ್ಸು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಓಡುವುದರಿಂದ ಅಶಾಂತಿ ಬರುವುದುಂಟು. ಅದನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯಗೊಟ್ಟರೆ-ಶಾಂತಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಆ ಗುರಿಯನ್ನು ಸೇರುವ ತನಕ ಮನಸ್ಸು ತಳಮಳವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಗುರಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಗಳು ಉಂಟಾಗಿ, ಅದರಿಂದಲೂ, ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ತಿಳಿವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಿ-ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಬಹುದು. ಇದು ಈಶ ಚಿಂತನೆಯೊಂದಕ್ಕೇ ಅಲ್ಲ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶೋಧನೆಗೂ, ಯಾವುದೇ ಕಲಾ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಹ ಮಾತು. ಗಣಿತ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಬಲ್ಲದು. ಎಡಿಸನ್‌ನಿಗೆ ತನ್ನ ಸಂತೋಧನೆಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಂತಿ ದೊರೆತಿರಬಹುದು. ಮನಸ್ಸು ಯಶಸ್ಸನ್ನುಗಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಅಹ್ಲಾದವಾಗಿ ಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಶಾಂತಿ ಬಂದರೂ ಜೀವನವೇನೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉಳಿದೆ ಉಳಿಯಬಹುದು. ಬದುಕುವುದು ಗಣಿತಕ್ಕಾಗಿ, ಬದುಕುವುದು ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಬದುಕುವುದು ದೇವರಿಗಾಗಿ-ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನ ಇದರಿಂದ ಆಗದಷ್ಟೆ.

ಎಲ್ಲಿಂದ ಶಾಂತಿ?

ಈಗ ನಾನು ಚಿಂತನೆ ನನ್ನ ಸಾಧನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತತೆಯು ಒಂದು ಅಂಶ. ಅದನ್ನು ಕುರಿತೇ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದು. ಇನ್ನೊಂದು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಭಾವ ಪ್ರಕಟಣೆಯು ಸಾಧನವಾದ "ಗೀತ", ಭಜನೆಯಿಂದ ಶಾಂತಿ ಬರಬಹುದು. ಹಾಡಿನ ಒಂದು ಶಬ್ದವು ತಿಳಿಯದೆ, ಗೀತೆಯ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದೆ, ಬರಿಯ ಯಾಂತ್ರಿಕ 'ರಾಮ ರಾಮ' ಗಳಿಂದಲೂ ಶಾಂತಿ ತೊಡರೆಯಬಹುದು. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಒಕ್ಕೂರಲ ಗೀತ, ಶೃತಿ ಬದ್ಧವಾದ ಲಹರಿಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಶಾಂತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಲಾಲಿ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದೆ ಕೂಸಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ತರುವ ಶಾಂತಿಯಂತೆ. ಇನ್ನೊಂದು, ಗೀತದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗುವ ಶಾಂತಿ. ಆ ಗೀತದಿಂದ ನೀವು ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಕಿತ್ತರೂ, ಆ ಗೀತೆಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಕಿವಿಯೊಡ್ಡಿ ಸುಖಿಸಬಲ್ಲ ಕಿವಿಯ ಸಂಸ್ಕಾರ.

ಭಜಕನು "ಅಮಲ ಮುಖ ರಾಮ ಭಜನ ಕೋ ದಿಯಾ" ಎಂದು ಆಲಾಪಿಸುವಾಗ, ಆ ಮಾತುಗಳ ನೆನೆವರಿಕೆ, ನಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳು, ರಾಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನ ಓಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು, ಆ ಬರಿಯ ಆಗ ಲಹರಿಯೇ ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವ ಗುಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ತಲೆದೂಗಿಸಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಭಜನೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಶಾಂತಿಯು, 'ರಾಮನಿಂದ' ದೊರೆಯಿತೇ, ರಾಮ ನಾಮಕ್ಕೆ ಬಳಸಿದ ಗಾನದಿಂದ ದೊರೆಯಿತೇ ಎಂದು ಮೊದಲು ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಲೇಸು.

ಮುಂಜಾನೆಯ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಉಲಿ, ಹರಳುಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಓಡುವ ನದಿಯೊಂದರ ಕಲಕಲನಾದ, ಸಂಜೆಯ ಗಾಳಿಗೆ ಮಿದುವಾಗಿ ಉರುಳುವ ಕಡಲಿನ ಮೊರೆತ. ಅಲೆಗಳು ಮರಳು ದಿನ್ನೆಯನ್ನೇರಿ ತಿರುಗಿ ಕಡಲನ್ನು ಸೇರುವ ಜೋಗುಳ-ಇವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಅನಂತ ಜೀವನದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಂಡ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ, ಭಜನೆ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಏನಿಲ್ಲವಾದರೆ ತಾಯಿ ಮಗುವಿನ ಮುಂದೆ ಹಾಡುವ ಜೋಗುಳದ ಶಾಂತಿಯನ್ನಾದರೂ ನಮಗೆ ಉಣಿಸಬಹುದು.

ಇಂದ್ರಿಯಾನುಭವ ಸಹಾಯ

ಶಾಂತಿಯ ಸಂಧಾನವು ಮೂಲತಃ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾದಲ್ಲಿ-ಇಂದ್ರಿಯ ಗಮ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳು-ಕಿವಿ, ಕಣ್ಣು, ನಾಲಿಗೆ, ಮೂಗು, ತ್ವಚೆಗಳೇ ಅದನ್ನು ತಂದುಕೊಡಬಲ್ಲವು. ಇವುಗಳ ಅನುಭವ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವುದೋ, ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣವಿಸ್ತಾರ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಸುಖಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ದೊರೆತ ಅನುಭವ, ನಮಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಒಡವೆಗಳ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆಯೋ, ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ಭಾವನೆಗಳೂ ಕೆದರುವುವು. ಇವೆರಡರ ಮೇಳದಿಂದ ಶಾಂತಿ, ಅಹ್ಲಾದ, ತೃಪ್ತಿ ಇವುಗಳ ವಿವಿಧ ಪಾಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಇಲ್ಲಿಂದ ತಪೋ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ

ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಕಗ್ಗತ್ತಲಲ್ಲಿ, ಬಾನಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿರುತ್ತ ಚುಕ್ಕಿಗಳ ವಿಸ್ತಾರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಭವ್ಯಶಾಂತಿಯ ಅನುಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಕಡಲಿನ ಮಳದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ದಿಗಂತದ ಅರಹನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬುವ ಸಾಗರದ ನೀಲಿಮೆಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಎದೆಯು ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಬಾನನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಬೆಟ್ಟದ ಇದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಅದರ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಗಂಭೀರ ಶಾಂತಿಯ ಬೋಧೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಪಾರತೆಯನ್ನು, ಅನುಪಮತೆಯನ್ನು, ನೋಡಬಲ್ಲ ಕಣ್ಣನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ-ನಾವು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಾರವೇ? ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ ಅಂಥ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೆನೆದಾಗಲೆಲ್ಲ, ಅದೇ ಭವ್ಯತೆಯ ಪುನರ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮನದ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಆನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಜೀವನದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಯಾವುದೊಂದು ನೋಟವು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆದು, ಇನ್ನಾವುದೋ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಈ ಬಗೆಯ ಸೊಗಸು, ಆನಂದ, ಶಾಂತಿಗಳು-ಗೀತ, ಭಜನೆಗಳಿಂದ ದೊರಕುವ ಶಾಂತಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾದುವಲ್ಲ. ದೈವ ಚಿಂತನೆಯಿಂದಲೂ ಮನಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅನೇಕ ಭವ್ಯವಸ್ತುಗಳು, ಅನುಪಮ ಸೊಗಸುಗಳ ಪರಿಚಯ ನಮಗೆ ಆಗಿರಬೇಕು. ಬರಿಯ ಚಂದನದ ಗೊಂಬೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಂದರ ಒಡವೆಯನ್ನು ಕಾಣದವನು, ದೈವ ಮೂರ್ತಿಯ ಭವ್ಯ ಸೊಗಸಿನ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಶಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸವಿಯುಲಿಗಳ, ಇಂಚರಗಳ ಪರಿಚಯ ಪಡೆಯದವನು, ದೈವ ವಾಣಿಯ ಸವಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಲಾರನು. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬದುಕಿನ ಮೇಲಿಂದಲೇ, ನಮ್ಮ ತಪೋರಾಜ್ಯದ ಬದುಕು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯ ಬದುಕು ನೀರಸತೆ, ನಿರ್ಗಂಧತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟದಾದರೆ ತಪೋರಾಜ್ಯದ ಸವಿಯು ಮಸಣದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಬಹುದು. ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಬದುಕಿನ ಪರಿಚಯವು ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡಲಾರದ ಸುಖವನ್ನು, ಬದುಕಿಂತ ಹಿಂದೆಗಡೆ ಮನಸ್ಸಿನ ತಪಸ್ಸು ತಂದುಕೊಡಲಾರದು. ಇಹದ ರೂಪ ರಸಗಂಧಗಳು ಅಡಿಗಲ್ಲಿಗೆ ದೊರೆಯದೆ ಹೋದರೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾವೊಂದು ಸೊಗದ, ಸವಿಯ ಪರವನ್ನು ನಾವು ಕಟ್ಟಲಾರೆವು.

* * *

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

ಡಾ.ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ (10-10-1902 ರಿಂದ 9-12-1997)

"ಕಡಲತೀರದ ಭಾರ್ಗವ", "ನಡೆದಾಡುವ ವಿಶ್ವಕೋಶ" ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಕ್ತಾರ, ಕವಿ, ಕಾದಂಬರಿಕಾರ, ನಾಟಕಕಾರ, ಅನುವಾದಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬರಹಗಾರ. ಆಡುಮುಟ್ಟದ ಸೊಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾರಂತರು ಬರೆಯದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಷ ಕಾರಂತ-ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

9 ಮಕ್ಕಳ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು 4ನೇಯ ಮಗನಾಗಿ 10-10-1902ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಕುಂದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸೇರಿದಾಗಲೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಗೆ ಧುಮುಕಿ ಓದಿಗೆ ಮಂಗಳ ಹಾಡಿದರು.

ಒಂದು ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟೇ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಬಾಳಿ, ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 427 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು(ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ನಾಟಕಗಳು, ಸಣ್ಣಕತೆ, ಹರಟೆ/ವಿಡಂಬನೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ, ಕಲಾಪ್ರಬಂಧ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಲೇಖನಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಚೊತೆಗೆ ಅನುವಾದಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ನಿರಂತರ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲರಾಗಿದ್ದ ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು. ಮೂಕಿ ಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವ ಮೂಲಕ. ಹರಿಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ್ದ ಡೊಮಿಂಗೋ (1930) ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಾವೇ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಿ, ಅಭಿನಯಿಸಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಭೂತರಾಜ್ಯ (1931) ಎಂಬ ಮೂಕಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.

* * *

3. ಕಸ-ರಕ್ಕಸನನ್ನು ಮಣಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

-ನಾಗೇಶ್ ಹೆಗಡೆ

ಸಂತೆಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೇ ಒಮ್ಮೆ ಸುತ್ತಾಡಿ ಬನ್ನಿ. ಆ ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿ, ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿ, ಸ್ಪೇಷನರಿ, ಶೂ ಅಂಗಡಿ, ಔಷಧಿ ಅಂಗಡಿ, ಆ ಥಳಥಳಿಸುವ ಮಾಲ್ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆಟ್ಟ ಎಲ್ಲವೂ ಮುಂದೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ತಿಪ್ಪೆ ರಾಶಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಹೌದಾ? ಎಲ್ಲವೂ ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲವೂ! ಆ ಅಂಗಡಿಯ ಶೋ ಕೇಸಿನ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಪಿಒಪಿ ಬೊಂಬೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಗಾಜಿನ ಕನ್ನಡಿ, ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಹಾಸಿರುವ ಕಾರ್ಪೆಟ್ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹೋಗುವ ವಸ್ತುಗಳೇ ಹೌದು

ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜಿಡಿಪಿ ಏರಿಕೆಗೆ ಸಮಸಮನಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ರಾಶಿಯೂ ಏರುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮ ವರಮಾನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ಭೋಗವೈಖರಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಲೇ ಹೋಗಲೆಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಥಕಥೈ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಖರೀದಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋದಷ್ಟೂ ತಿಪ್ಪೆ ರಾಶಿಯ ಗಾತ್ರ-ವಿಸ್ತಾರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಈ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಲಿಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಸುಖವೆಲ್ಲ ನಮಗೆ, ಸಂಕಷ್ಟವೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ. ಕಸದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ತುಂಬಾ ವಿಶಾಲವಾದುದು. ನಾವು 'ಹಸಿಕಸ' ಮತ್ತು 'ಒಣ ಕಸ' ಎಂಬ ಎರಡು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ತರಕಾರಿ ಸಿಪ್ಪೆ, ಮುಸುರೆಗಳನ್ನು 'ಹಸಿಕಸ' ಎಂತಲೂ ಇನ್ನಿತರ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ರದ್ದಿ, ಬಾಚಣಿಕೆ, ಔಷಧ, ರಾಪರ್, ಖಾಲಿ ಬಾಟಲಿ, ಬ್ಯಾಟರಿ ಸೆಲ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು 'ಒಣ ಕಸ' ಎಂತಲೂ ವಿಂಗಡಿಸಿ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡೇ ಬಗೆಯ ವಿಂಡನೆಯನ್ನೂ ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದೆ ಹೇಗೋಹಾಗೆ ಬಿಸಾಕುತ್ತೇವೆ.

ಬೀಡಾಡಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಸಂಕಟವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸುಧಾರಿತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡಲ್ಲ, ಐದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರು ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಸಿಕಸ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ರದ್ದಿ ಕಾಗದ, ಗಾಜಿನ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಹೀಗೆ ಐದು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ವಿಂಗಡಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ದಿನವೂ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ನೂರಾರು ಟನ್ ರದ್ದಿ ಕಾಗದಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಾಖೋತ್ಪನ್ನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ನೀರು ಕುದಿಸಿ, ಆ ಆವಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಅಮೆರಿಕದ ಬಾಲ್ಟಿಮೋರ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಸುಟ್ಟ ಬೂದಿಯಿಂದ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಾಜಿನ ವಸ್ತುಗಳು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಗಾಜಿನ ವಸ್ತುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬಡದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಲೋಹದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮರುಬಳಕೆಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ.

ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಚಡಾ, ಹಡಗೇ ಗುಜರಿ

ಸುಧಾರಿತ ಸಮಾಜದ ಗುಜರಿ ವಸ್ತುಗಳ ವೈಖರಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಗೊತ್ತೇ? ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದ ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಾಗಿಸುವ 'ಎಫ್‌ಎಸ್ ಕ್ಲೆಮೆನ್ಸ್' ಹೆಸರಿನ ಇಡೀ ಒಂದು ಹಡಗನ್ನು ಗುಜರಿ ಹಡಗನ್ನು ಗುಜರಾತಿನ ಅಲಂಗ್ ಬಂದರಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಹವಣಿಕೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾದ ನಂಜು ವಸ್ತುಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದವು. ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಾವೆ ಹೂಡಿ, ಆ ಮುಂದೆ ಯುದ್ಧನೌಕೆ ಗುಜರಾತ್ ಬಂದರಿನಿಂದ ಮರಳಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ, ನ್ಯೂಯಾರ್ಕಿನ ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರದ 110 ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಜೋಡಿ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಆಲ್ ಕೈದಾ ಉಗ್ರರು 2001ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 11ರಂದು ಬೀಳಿಸಿದರಲ್ಲ? ಅದರ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ನಮ್ಮ ಗುಜರಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಅವನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಲೋಹದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿದರು.

ಏಕೆ ಅಮೆರಿಕ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಜರ್ಮನಿ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ? ಏಕೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ 'ನಿಂಬಿ' ಚಳವಳಿ ಇದೆ. 'ನಿಂಬಿ' ಅಂದರೆ (Not In My Back Yard - 'ನನ್ನ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಬೇಡ') ಎಂಬುದರ ಚಿಕ್ಕ ರೂಪ. ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾರ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲೂ ಹಾಕಕೂಡದೆಂಬ ಚಳವಳಿ ಅದು. ನನ್ನ 'ಹಿತ್ತಿಲು' ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಿಲು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ನಿರುಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳು ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಬಡಾವಣೆಗೆ, ಇಡೀ ಊರಿಗೇ ಬೇಡ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹಠ ಹಿಡಿದು ಹೋರಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಎಂದರೆ ಅದು ತಿಪ್ಪೆರಾಶಿ ಇರಬಹುದು; ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಹೊಗೆತ್ಯಾಜ್ಯ ಇರಬಹುದು;

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಉಷ್ಣಸೂಪರಗಳ ಸೆಕೆತ್ಯಾಜ್ಯ ಇರಬಹುದು; ಮುದಿ ಯುದ್ಧನೌಕೆಯೇ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಕುಸಿದ ಕಟ್ಟಡದ ಅವಶೇಷವೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದು ಬೇಡ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನ ಕಟ್ಟಡದ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಅಮೆರಿಕದ ಐವತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯವೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾದರಸ, ಕ್ಯಾಡ್ಮಿಯಂ, ಸೀಸದಂಥ ಸಾಕಷ್ಟು ನಂಜುಲೋಹಗಳಿದ್ದವು. ಜತೆಗೆ ಕರಗಿ ಬಸಿದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಡಯಾಕ್ಸಿನ್ ವಿಷ ಇತ್ತು. ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಹಾಗಿರಲಿ, ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಉಕ್ಕು, ತಾಮ್ರದಂಥ ಲೋಹಗಳನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯಾರೂ ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ಅಗ್ಗದ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದು ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಕಂಪನಿಗಳು ಬಹುಪಾಲು ಕಚಡಾವನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ, ಕರಗಿಸಿ, ನಮ್ಮವರಿಗೇ ಮಾರಿ ಲಾಭ ಗಳಿಸಿದವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೂ ಬಂತು 'ನಿಂಬಿ' ಚಳವಳಿ ಹೀಗೆ 'ನಮ್ಮ ಹಿತ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಬೇಡ' ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹಠ ಹಿಡಿದರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಕಬೇಕು? ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ತಾಣದಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪೆ ಬಿಸಾಕಲು ಹೋದರೂ ಅದು ಯಾವುದೋ ಊರಿನ 'ಹಿತ್ತಿಲೇ' ಆಗಿರುತ್ತದೆ ತಾನೆ? ಅದಕ್ಕೇ ಸುಧಾರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತೀವ್ರ ನಂಜುವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಡದೇಶಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಕುಟಿಲ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂಥ 'ಟಾಕ್ಸಿಕ್ ಟ್ರೇಡ್' ವಿರುದ್ಧ ಗ್ರೀನ್‌ಪೀಸ್‌ನಂಥ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಹೋರಾಡಿ, ಬಿಗಿಯಾದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ನಾನಾ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ಅವು ಹಿಂದುಳಿದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಬೇರೆ ದೇಶದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರದಂತೆ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ತಡೆಯಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಯಾವುದೋ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಡೆ ತಳ್ಳೋಣವೆ? ಭೋಪಾಲ ಅನಿಲ ದುರಂತದ ನಂತರದ ನಂಜು ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು 25 ವರ್ಷ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಗುಜರಾತಿನ ಅಂಕಲೇಶ್ವರಕ್ಕೆ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಪೀತಂಪುರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಗೆ ಆಯಾ ಊರಿನ ಸ್ಥಳೀಯರು ತಡೆ ಒಡ್ಡಿದ್ದಾರೆ. ದಿಲ್ಲಿಯ ಪಕ್ಕದ ಗುಡಗಾಂವ್ (ಈಗ ಗುರುಗ್ರಾಮ) ಕೈಗಾರಿಕಾ ನಗರದ ತಿಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಸಮೀಪದ ದೂಂಡಾಹೇರಾ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಳಿ ಹೂಳಲು ಹೊರಟಾಗ, ಅಲಹಾಬಾದ್ ಹೈಕಾರ್ಟ್‌ನಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯರು ನಿಷೇಧಾಜ್ಞೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ದೂರದ ಉದಾಹರಣೆ ಏಕೆ, ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸರಹದ್ದಿನ ಮಂಡೂರಿನ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟೆತ್ತರದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ರಾಶಿಯ ಬಳಿ ಸ್ಥಳೀಯರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋದ್ಧ ಎಚ್.ಎಸ್. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಲಾರಿಗಳು

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಂತಾಯಿತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾವಳ್ಳಿಪುರ, ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದ ಸಮೀಪದ ಗುಡ್ಡಹಳ್ಳಿ, ಆನೇಕಲ್ ಬಳಿಯ ಬಗ್ಗನದೊಡ್ಡಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯುವ ಚಳವಳಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಲ್ಲಿಗೆ 'ನಿಂಬಿ'ಗಿರಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೂ ಬಂದಿದೆ ಎಂದಂತಾಯಿತು. ಅದು ಶಾಂತಿಯುತ ಒತ್ತಾಯವಾದರೆ ನಾವದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಪರಿಸರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ, ಪ್ರಜಾ ಜಾಗೃತಿಯ ಸಂಕೇತ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಮರುಬಳಕೆಯ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವ ಪವಿತ್ರ ಅಸ್ತವ್ಯಾಸವು ಹೌದು. ಮಂಡೂರಿನ ಚಳವಳಿಯ ನಂತರವೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಯಾ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಲು, ಹೂಳುಗುಂಡಿಯಿಂದ ಹೊಮ್ಮುವ ಮೀಥೇನ್‌ನಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು.

ಆದರೆ 'ನಿಂಬಿ' ಚಳವಳಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬೀದಿಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕಸದ ರಾಶಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಬಿಸಿಯಲ್ಲೂ, ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಟೈಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲೂ ವರದಿ ಬಂದರೆ ನಮಗೆ ಅದು ನಾಚಿಕೆ ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ತಂತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು. ಅದು ಸುಧಾರಿತ ಸಮಾಜದ ಲಕ್ಷಣ. ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಮರ್ಪಕ ವಿಲೇವಾರಿ ಎಂದರೇನು? ಅದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮೂಲಮಂತ್ರಗಳಿವೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ರಿಡ್ಯೂಸ್, ರೀಯೂಸ್ ಮತ್ತು ರೀಸೈಕಲ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ, ಬಳಕೆಯನ್ನೇ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಬಳಸಿದ್ದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಳಸಬೇಕು; ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಬಳಸಿದ್ದನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಲಕೋಟೆಯ ಹಿಂಭಾಗದ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳವನ್ನೇ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಗಂಜಳ ಎತ್ತಲು ಅದೇ ಕಾಗದವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವಕಾಶ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಆ ಕಾಗದವನ್ನೇ ಹೊಸ ಕಾಗದವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲೆಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೇ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೇ ಪ್ರಥಮ ಸಮ್ಮಾನ ಸಲ್ಲಬೇಕು.

ನಾವು ನಮ್ಮನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೆ ಇಡೀ ಊರು ಬಹುಪಾಲು ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದನ್ನೇ ನಮ್ಮ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹೊಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಬಸ್‌ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಇಡೀ ನಗರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ದೇಶ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ 10 ಉಪಾಯಗಳು:

ಸ್ವೀಡನ್ ದೇಶ ತನ್ನ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಶೇ. 96ರಷ್ಟನ್ನು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕೇವಲ ಇನ್ನುಳಿದ ಶೇ. 4ರಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಳುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿನ ನಾಗರಿಕರ ಸಹಕಾರದಿಂದ. ಅವರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಡ್ಯೂಟಿ ಎಂಬಂತೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ತಾವು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪವಿತ್ರ ಸೇವೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಈ ತಿಂಗಳು ಎಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ನಾಗರಿಕತೆ ನಮಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಬೇಕು. ಕಸ ವಿಲೆವಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರಕಾರವನ್ನೂ, ನಗರಸಭೆಯನ್ನೂ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳನ್ನೂ ದೂರುವ ಬದಲು ನಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕು. ಮನೆಯಿಂದ ಆದಷ್ಟೂ ಕಡಿಮೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ, ಆದಷ್ಟೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಇಡೀ ನೆರೆಹೊರೆ, ಇಡೀ ನಗರ, ಇಡೀ ದೇಶ ಚೊಕ್ಕಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪೈಪ್ ಡಸ್ಟ್ ಬಿನ್ ಇಲ್ಲಿವೆ ಅಂಥ ಹತ್ತು ಉಪಾಯಗಳು:

1. ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಬರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ಇಡಿ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಯಾರಿಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ಕಮ್ಮಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ತನ್ನಿ. ಹೊಸವಸ್ತುವನ್ನು ಖರೀದಿಸುವಾಗ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಅದರ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಬನ್ನಿ.
2. ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವಾಗ ನಿಮ್ಮದೇ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗಲೆಲ್ಲ ಒಯ್ಯಿರಿ.
3. ನಿನ್ನೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಇಡುವಾಗ ಅದರ ಪುಟಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇತರ ಕಾಗದ-ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು - ಕ್ಯಾಲೆಂಡರಿನ ಕಿತ್ತ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು, ಕಳ್ಳೇಪುರಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ತಂದ ಕಾಗದವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮಾರಿ.
4. ರಟ್ಟು, ಟೆಟ್ರಾಪ್ಯಾಕ್ ರಟ್ಟಿನ ಡಬ್ಬ, ದಪ್ಪ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮಾರಿ.
5. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಮಡಚಿ, ಜೋಡಿಸಿ ಇಟ್ಟು ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮರಳಿಸಿ.
6. ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ಯಾಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೆಗೆದಿರಿಸಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡಿ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

7. ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ದಿನವೂ ಹಿತ್ತಲಿನ ಅಥವಾ ಬಾಲ್ಕನಿಯ ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಅಥವಾ ಹಳೇ ಬಕೆಟ್ ಅಥವಾ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿ, ನೋಣ ನುಗ್ಗದಂತೆ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟರೆ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

8. ತೆಂಗಿನ ಕರಟ, ಒಣ ರಟ್ಟು ಮುಂತಾದವು ಬಚ್ಚಲ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಸಿ, ಇಲ್ಲವೆ ದಾನ ಕೊಡಿ.

9. ಇಂಥ ವಿಂಗಡನೆಯೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ನಜ್ಜುಗುಜ್ಜಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಳನ್ನು (ಮಾತ್ರ ಕವರ್, ಶಾಂಪು ಸ್ಯಾಷೆ, ಟೂತ್‌ಪೇಸ್ಟ್ ಟ್ಯೂಬ್, ಮುಗಿದ ಬಾಟಲಿ, ಮುರಿದ ಬಾಚೇಣಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು) ತುಂಬಲು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚೀಲವನ್ನು ಮನೆಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಿ. ಅದನ್ನು ಆಗಾಗ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದರೆ ವರ್ಷವಿಡೀ ನೀವದನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

10. ಗಾಜಿನ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಅಂಥ ಚೀಲ ಅಥವಾ ಬಕೆಟ್ಟನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ತ ಹೋಗಿ. ಕೊನೆಯ ಎರಡನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನೂ ವಿಂಗಡಿಸುವ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ನೀಡಿ; ಇಲ್ಲದಂದರೆ ಹೂಳುಗುಂಡಿಗೆ ಕಳಿಸಿ. ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಗಾ ವಹಿಸಿದರೆ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ನ್ಯಾಪ್ಪಿನ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೂಳುಗುಂಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಆಸುಪಾಸಿನ ಮನೆಯವರು ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೆ ಇತರರಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಮರುಬಳಕೆಗೆ ರವಾನಿಸಬಹುದು.

ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಜೀವನೋತ್ಸಾಹ

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಜೂನ್ 5ರ 'ವಿಶ್ವ ಪರಿಸರ ದಿನಾಚರಣೆ'ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಒಂದು ಘೋಷವಾಕ್ಯವನ್ನು, ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಒತ್ತುಗುರಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. 2016ರ ಪರಿಸರ ದಿನಾಚರಣೆಗಾಗಿ ವನ್ಯಜೀವ ರಕ್ಷಣೆಗೇ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಮಾರುವ ಕರಾಳ ದಂಧೆ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ದೊಡ್ಡದು, ಚಿಕ್ಕದು, ಚಂದದ್ದು, ಕುರೂಪದ್ದು, ಅಳಿವಿನಂಚಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಎಂಬ ಭೇದವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಲಿ ಹಾಕುವ ತೆವಲು ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ದಂತಕ್ಕಾಗಿ ಆನೆಗಳನ್ನು, ಉಗುರು- ಚರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಹುಲಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವವರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಸುದ್ದಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. 2011ರಲ್ಲಿ ವಿಯೆಟ್ನಾಮಿನ ಅರಣ್ಯದಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮೇಯುತ್ತಿದ್ದ ಜಾವಾ ರೈನೊ ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಘೇಂಡಾಮೃಗದ ಕೊನೆಯ ತಳಿಯನ್ನೂ ಯಾರೋ ಕೊಂದು ಅದರ ಕೊಂಬನ್ನು ಎತ್ತಿ ಸಾಗಿಸಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಅದರ ವಂಶವೇ ಈ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತು. ಅದೇ ವರ್ಷ ಆಫ್ರಿಕದ ಕಪ್ಪು ಘೇಂಡಾಮೃಗದ ಕೊನೆಯ ಸಂತತಿಯನ್ನೂ ಕಾಮರೂನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗಾರರು ಹೊಡೆದು ಮುಗಿಸಿದರು.

ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡವೆಂದರೆ ಕತ್ತಲು ಖಂಡ ಎಂತಲೇ ನಾವು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕರಾಳ ಕೃತ್ಯಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವುದೇ ಕಮ್ಮಿ. 'ಮಹಾ ವಾನರ' ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗೊರಿಲ್ಲಾ, ಚಿಂಪಾಂಜಿ, ಬೊನೊಬೊಗಳ ಮೂಲ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಅದು. ಅಲ್ಲಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಂಗೆ, ಭಯೋತ್ಪಾತ, ಅಂತರ್ಯುದ್ಧ, ಮಿಲಿಟರಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ನಡುವೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಬದುಕುಳಿಯುವುದೇ ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ. ಗಾಂಬಿಯಾ, ಬುರ್ಕಿನಾ ಫಾಸೊ, ಟೊಗೊ ಮತ್ತು ಬೆನಿನ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೊರಿಲ್ಲಾಗಳ ಸಂತತಿ ಪೂರ್ತಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ. 'ಬುಶ್ ಮೀಟ್' (ಅಂದರೆ ಕಾಡು ಮಾಂಸ) ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣದ ಬೀದಿ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುಹಗಲೇ ಗೊರಿಲ್ಲಾ ಮಾಂಸ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವು ಮುಗಿದು ಹೋದುವೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಜಾರಿಲ್ಲವೇನೂ. ಗೊರಿಲ್ಲಾ ಬದಲಿಗೆ ಬೇರೆ ಜೀವಿಗಳ ಬೇಟೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಹತ್ಯಾಖೋರರಿಗೆ ಕಾಡು ಎಂದರೆ ಅಪ್ಪಟ ಕಾಡಿನ ಜೀವಿಗಳೇ ಆಗಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಟೋಪಿ ಧರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವ 'ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್' ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಸದಾ ಮರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಪೊದೆಗಳ ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತ ಹುತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಗು ತೂರಿಸಿ ಗೆದ್ದಲು, ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುವ ಚಿಪ್ಪುಹಂದಿ (ಪ್ಯಾಂಗೊಲಿನ್)ಗಳ ವಂಶ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಸಮುದ್ರದಾಳದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಈಜುತ್ತ ಸಾವಿರಾರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಸುತ್ತಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುವ ಕಡಲಾಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ನಾಶದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ 'ಮನುಷ್ಯನೇ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚು ಆಗಿದ್ದಾನೆ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚು ಹಬ್ಬಿತೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡದು, ಚಿಕ್ಕದು, ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಸಸ್ಯ, ಶಿಲೀಂಧ್ರ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೂ ಭಸ್ಮವಾಗುತ್ತವೆ ತಾನೆ? ಮನುಷ್ಯ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಭೀಕರವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಕೆರೆ, ನದಿ, ಸಮುದ್ರದಾಳಕ್ಕೂ ಹೊಕ್ಕು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಳಯಾಂತಕನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಕಳೆದ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಮಿಯ ಶೇಕಡಾ 54ರಷ್ಟು ಜೀವಪ್ರಭೇದಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಂದಾಗಿ ನಿರ್ನಾಮವಾಗಿವೆ. ಭೂಮಿಯ 460 ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜೀವಪ್ರಳಯ ಹಿಂದೆಂದೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕ್ಷಿಪ್ರಕ್ರಾಂತಿ ನಡೆಯಲು ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಒಂದು, ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಈ ಒಂದು ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 120 ಕೋಟಿ ಇದ್ದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, 300 ಕೋಟಿ, 600 ಕೋಟಿ ದಾಟಿ ಈಗ

720 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿಂಡಗಳಲ್ಲೂ, ಪಾತಾಳದಿಂದ ಆಕಾಶದವರೆಗೂ ಅವನ ಹಾವಳಿ ಜೋರಾಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ, ವಿಜ್ಞಾನ- ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಗಾಧ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದಾಗಿ ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ದೋಚುವ ಅವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತ ನೂರು ಪಟ್ಟು, ಸಾವಿರ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆತ ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಾನೆ, ಕತ್ತಲಲ್ಲೂ ಸುತ್ತುತ್ತಾನೆ, ಆಳಕ್ಕೂ ಮೇಲಕ್ಕೂ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೂ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದು ಕೆಡವುತ್ತಾನೆ. ನೇರವಾಗಿ ಗುಂಡಿಟ್ಟೂ, ಡೈನಮೈಟ್ ಸಿಡಿಸಿಯೂ, ಬಲೆ ಬೀಸಿಯೂ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅರಣ್ಯನಾಶ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಕೃಷಿವಿಸ್ತರಣೆ, ಜಲಮಾಲಿನ್ಯ, ನೆಲಮಾಲಿನ್ಯದಂಥ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಮುಗ್ಧ ಜೀವಿಗಳ ಮಾರಣಹೋಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವಷ್ಟು ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಇದ್ದೂ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ; ಇನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟನ್ನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ.

ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಈ ವರ್ಷ ನಾಗರಿಕಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆ ನೀಡಿದೆ. ಘೇಂಡಾಮೃಗದ ಕೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹುಲಿಯ ಉಗುರುಗಳಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಆಮೆಯ ಜನನೇಂದ್ರಿಯದಲ್ಲಿ ಅದೆಂಥದೋ ವಿಶಿಷ್ಟ ಔಷಧೀಯ ಗುಣವೂ ಅಥವಾ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇದೆಯೆಂಬ ತಪ್ಪುಕಲ್ಪನೆ ಅನೇಕ ಜನರಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕೂದಲಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಉಗುರಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೆರಟೊನಿನ್ ಎಂಬ ನಿರ್ಗುಣ ದ್ರವ್ಯವೇ ಅವುಗಳಲ್ಲೂ ಇವೆ, ವಿಶೇಷ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಎಲ್ಲ ಜೀವಜಂತುಗಳೂ ಬದುಕಿದ್ದರೇನೇ ನಾವೆಲ್ಲ ಬದುಕಿ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಆ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕು ಇದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಜೀವಂತ ನೋಡುವ ಹಕ್ಕು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೂ ಇದೆ -ಅದನ್ನು ನಾವು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬ ನೀತಿಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೇ 2016ನೇ ಇಸವಿಯ 'ವಿಶ್ವ ಪರಿಸರ ದಿನ'ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಜೀವನೋತ್ಸಾಹ' ಎಂಬ ಘೋಷವಾಕ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ನೀವು ಯಾರೇ ಆಗಿರಿ, ಎಲ್ಲೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸೊಲ್ಲೆತ್ತಿ, ಶೂನ್ಯ ಸೈರಣೆ ತೋರಿಸಿ ಎಂದು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೋರಿದೆ.

ನಾವು ಸೊಲ್ಲೆತ್ತಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೇಟೆಗಾರರ ವಿರುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಅವರು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಂದಿದ್ದನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವವರ ವಿರುದ್ಧ. ಅದಕ್ಕಿಂದು ನಾವು ಅರಣ್ಯದೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಊರುಗಳಲ್ಲೇ ಮುಗುಮ್ಮಾಗಿ, ಅಥವಾ ಅದೆಷ್ಟೊ ಬಾರಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಚುವಂತೆ ಕಳ್ಳಬೇಟೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಹಕ್ಕಿಪಕ್ಷಿ, ಉಡ, ಹಾವಿನ ಚರ್ಮವನ್ನೂ ನವಿಲಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನೂ ಮಾರುವವರು; ಜೀವಂತ ಗಿಳಿಗಳನ್ನೂ, ಕಲ್ಲಾಮೆಯನ್ನೂ, ನವಿಲಿನ ಮರಿಯನ್ನೂ,

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಎರಡು ತಲೆಯ ಹಾವನ್ನೋ ಖರೀದಿ ಮಾಡರೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸುವವರು ಅಥವಾ ತರಿಸಿಕೊಡರೆಂದು ದನಿ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕೇಳುವವರು ಎಲ್ಲ ಊರುಗಳಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಇಲ್ಲೊಬ್ಬ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗಬಹುದು. ಎಲ್ಲೋ ಯಾರೋ ಕಾಡೆಮ್ಮೆಯ ಅಥವಾ ಜಿಂಕೆಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಸುಳಿವು ಸಿಗಬಹುದು. ಅಂಥ ಮಾಹಿತಿ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದೆ (ಶೂನ್ಯ ಸೈರಣೆ) ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅಥವಾ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಡಬಹುದು. ನಿರ್ವಂಶವಾಗಬಹುದಾದ ಒಂದು ಜೀವಪ್ರಭೇದ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ದೂರು, ಒಂದು ಫೋನ್ ಕರೆಯಿಂದಾಗಿ ಬದುಕುಳಿಯಬಹುದು.

* * *

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

ನಾಗೇಶ ಹೆಗಡೆ: ನಾಗೇಶ ಹೆಗಡೆ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಶಿಕ್ಷಕ, ಪರಿಸರವಾದಿ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಕರ್ತರಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದವರು. ಇವರು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮನೆ ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ದಿನಾಂಕ 14 ಫೆಬ್ರವರಿ 1948ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಯಡಳ್ಳಿಯ ವಿದ್ಯೋದಯ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿದ್ದರು. ಶಿರಸಿಯ ಮೋಟಿನ ಸರ ಸ್ಮಾರಕ ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಭೂವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬಿಎಸ್ಸಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ಖರಗಪುರ ಐಐಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಕ ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಎಂಎಸ್ಸಿ (ಟೆಕ್) ಮಾಡಿದರು. ದೆಹಲಿಯ ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇವರ ಇರುವುದೊಂದೇ ಭೂಮಿ ಪುಸ್ತಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ, ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಡಿ ಬಂದ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇವರು ಅಮೆರಿಕದ ಲೈಬ್ರರಿ ಆಫ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ದಿಲ್ಲಿಯ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಅರೆಕಾಲಿಕ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿ, ನೈನಿತಾಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಕುಮಾಂವೊ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಭೂವಿಜ್ಞಾನ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು 26 ವರ್ಷ 'ಪ್ರಜಾವಾಣಿ' ಮತ್ತು 'ಸುಧಾ' ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ 2006ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. 2001ರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಜರ್ನಲಿಸಂ ಆಂಡ್ ನ್ಯೂ ಮೀಡಿಯದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ 2017ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು.

ಇವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಅಪಾರವಾದುದು. 'ಇರುವುದೊಂದೇ ಭೂಮಿ' (ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಹುಮಾನ), 'ಗಗನ ಸಖಿಯರ ಸೆರಗ ಹಿಡಿದು' (ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ), 'ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ' (ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ),

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

'ಕೆರೆಯಲಿ ಚಿನ್ನ ಕೆರೆಯೇ ಚಿನ್ನ' (ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಹುಮಾನ),
'ಶತ್ರುವಿಲ್ಲದ ಸಮರ' (ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಹುಮಾನ),
'ನರಮಂಡಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ' (ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ) ಇನ್ನಿತರ
ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಗೆ “ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ,
ವಿಜ್ಞಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ,
2016ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ”ಗಳನ್ನು
ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪ:

1. ಎರಡು ಅಂಕಗಳ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು;

$$5 \times 2 = 10$$

ಕವಿತೆಗಳಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಥೆಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಲೇಖನಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು)
ಏ. ಐದು ಅಂಕಗಳ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 6 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

$$6 \times 5 = 30$$

ಕವಿತೆಗಳಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಥೆಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಲೇಖನಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು)

2. ಹತ್ತು ಅಂಕಗಳ 6 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

$$4 \times 10 = 40$$

ಕವಿತೆಗಳಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಥೆಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಲೇಖನದಿಂದ 1 ಪ್ರಶ್ನೆ
ಕೊಡಬೇಕು.)

* * * * *

ಬಿ. ಸಿ.ಎ. ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಗಣಕ ಸಂಪದ - 2

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡರ ಯಯಾತಿ ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ ಭಾರತೀಪುರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಓದತಕ್ಕದ್ದು.

ಯಯಾತಿ

ಯಯಾತಿ ನಾಟಕವು ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡರು 1960ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಮೊದಲ ನಾಟಕವಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಟಕವು 1962ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಯಯಾತಿ ಚಂದ್ರವಂಶದ ನಹುಷರಾಜ ಮತ್ತು ವಿರಜೆಯ ಪುತ್ರ ಈತನು ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರ ಪುತ್ರಿಯಾದ ದೇವಯಾನಿಯನ್ನು ವರಿಸಿದ್ದನು. ದೇವಯಾನಿಯು ತನ್ನ ದಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ ವೃಷಪವ ರಾಜನ ಮಗಳಾದ ಶಮಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಿದ್ದಳು. ದೇವಯಾನಿಗೆ ರಾಜನ ಮಗಳು ದಾಸಿಯಾಗುವ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನೆಂದರೆ; ದೇವಯಾನಿ ಹಾಗೂ ಶಮಿಷ್ಠೆಯು ಒಮ್ಮೆ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಇಂದ್ರನು ಗಾಳಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಣದು ಇಬ್ಬರ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಗೊಳಿಸಿದ ಕಾರಣ, ಶಮಿಷ್ಠೆಯು ದೇವಯಾನಿಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಕೊಳದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ನಂತರ ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ತಂದೆಯಯರ ಗೌರವ ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಬಗೆಗೆ ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಜರುಗಿತು. ದೇವಯಾನಿಯ ತಂದೆಯಾದ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದವರ ಗತಿಯೇನೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ ರಾಜ ವೃಷ ಪರ್ವನು ದೇವಯಾನಿಗೆ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಏನಾದರೂ ತಾನು ನೇರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದಾಕ್ಷಾಗಿ ದೇವಯಾನಿಯೂ ಶ್ರಮಿಷ್ಠೆಯೂ ತನ್ನ ಸಾವಿರ ದಾಸಿಯರೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ದಾಸಿಯಾಗಿ ಬಾಳಲಿ ಎಂದು ಬಯಸಿದಳು.

ಯಯಾತಿಯೂ ದೇವಯಾನಿಯನ್ನು ವರಿಸಿದ ನಂತರ ಅವಳೊಡನೆ ಯುದು ಮತ್ತು ತುರ್ವಸು ಎಂಬ ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆದನು. ಆದರೆ ದಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರಮಿಷ್ಠೆಯೂ ತನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಮಗುವೊಂದನ್ನು ಆಡಿಸುವ ಆಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಯಯಾತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಅನು, ದ್ರುಹ್ಯು ಮತ್ತು ಪುರು ಎಂಬ ಮೂವರು ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆದಳು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಯಯಾತಿಯೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರಮಿಷ್ಠೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಯೌವನವು ನೆಸಿಸಿ ಮುಪ್ಪು ಕಾಡಲಿ ಎಂದು ಶಾಪವನ್ನು ಇತ್ತರು. ಈ ಹಿನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕವು ಆರಂಭಗೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಇಂದಿನ ಕಾಲದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಯಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಹಂಬಲದಿಂದ ಆತನು ಯಾವ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪುವನು ಮತ್ತು ಅದರ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಅಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವು ಎಂದು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡರು, 19ನೇ ಮೇ 1938ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗರು. ಕಾರ್ನಾಡರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹಲವು ನಾಟಕಗಳು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿವೆ. ತುಘಲಕ್, ಯಯಾತಿ, ಹಯವದನ, ಅಂಜುಮಲ್ಲಿಗೆ, ನಾಗಮಂಡಲ, ತಲೆದಂಡ ಇವರ ಕೆಲವು ಜನಪ್ರಿಯ ನಾಟಕಗಳಾಗಿವೆ. ಅವರು ಲೇಖಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಲ್ಲದೆ, ಸಿನಿಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಟರಾಗಿಯೂ, ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿಯೂ ಹಾಗೂ ಸಂಭಾಷಣಾಕಾರರಾಗಿಯೂ ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಅನನ್ಯ ಸೇವೆಗಾಗಿ 1992ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು "ಪದ್ಮ ವಿಭೂಷಣ" ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. 1998ರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯುನ್ನತ 'ಜ್ಞಾನಪೀಠ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಸಂದಿದ್ದು, ಇದು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಂದಿದ 7ನೇ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 10 ಜೂನ್ 2019ರಲ್ಲಿ ಇವರು ವಿಧಿವಶರಾದರು.

* * *

ಭಾರತೀಪುರ

“ಭಾರತೀಪುರ” ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಸೃಷ್ಟಾತ್ಮಕ ಬರಹಗಾರನೊಬ್ಬ ಕಂಡ ಆಳವಾದ ಒಂದು ವಿರಸದ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಚಯದ ಅಸಲುಚಿತ್ರ. ಮೌಲ್ಯಗಳ, ಕಟ್ಟಡಗಳ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಣ ಈ ವಿರಸಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾದದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಬಹುಬಾರಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ದಾರ್ಶನಿಕವಾದದ್ದು ಆದ ಆಯಾಮವೂ ಉಂಟು. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖ್ಯಗೊಡವೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಸಮಾಜದ ಆಧುನೀಕರಣ; ಆ ಸಮಾಜದ ಮೂರ್ತ - ಅಮೂರ್ತ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದು; ಕನಿಷ್ಠ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಪಮೌಲ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು, ಹೊಸ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮುಖ್ಯಗೊಡವೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಮೀನ್ದಾರನ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯ, ಗಣಕ ಸಂಪದ - 1

ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಧೀಮಂತನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ವರ್ಗ-ಜಾತಿಯ ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ ದಲಿತರ ಜೊತೆಗೆ ಏಕೀಭಾವ ಸಾಧಿಸುವುದು ಸಂಕಟ. ಈ ಎರಡೂ ಗೊಡವೆಗಳನ್ನು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಮೈತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ವಿವರಪೂರ್ಣವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ನೇಯುತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೋಹಕವಾದ ದಾರ್ಶನಿಕ ಅರಾಜಕತೆಯಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಸಾರ್ಟ್ರೆ, ಲೋಹಿಯಾ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನೂ ತಳ್ಳಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ಈ ಮೂವರು ದಾರ್ಶನಿಕರು ನೀಡುವ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಪಾಡನ್ನು ಶೋಧಿಸಬಲ್ಲ ಸಮರ್ಥ ಉಳ್ಳವರು.

ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ (ಉಡುಪಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಚಾರ್ಯ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ) ಯವರು 21ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1932ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾರೆ. 1994ರಲ್ಲಿ “ಜ್ಞಾನಪೀಠ” ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು, 1998ರಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು “ಪದ್ಮ ಭೂಷಣ” ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇವರು ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಕಾರ, ಘಟಶ್ರಾದ್ಧ, ಅವಸ್ಥೆ, ಮೌನಿ, ಭಾರತೀಪುರ ಹೀಗೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಾಗಿಯೂ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಇವರು 22ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 2014ರಲ್ಲಿ ವಿಧಿವಶರಾದರು.

* * *

ಬಿ. ಸಿ.ಎ. ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ
ಗಣಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಸಂಪದ - 2

ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪ:

1. ಎರಡು ಅಂಕಗಳ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

$$5 \times 2 = 10$$

ನಾಟಕದಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

2. ಐದು ಅಂಕಗಳ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 6 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

$$6 \times 5 = 30$$

ನಾಟಕದಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು, ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು

ಏಳು. ಹತ್ತು ಅಂಕಗಳ 6 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

$$4 \times 10 = 40$$

ನಾಟಕದಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು, ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

* * * * *

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ಮಂಜುನಾಥ್

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು & ಡೀನ್, ಕಲಾನಿಕಾಯ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು

ಸಂಪಾದಕರು:

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಬಿ. ಎನ್. ಪೂರ್ಣಿಮ

ಸಹಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಂತ ಜೋಸೆಫರ ಕಾಲೇಜು, ಶಾಂತಿನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು-560027

ಡಾ. ಪೂರ್ಣಿಮ ಎಸ್.

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್ ಅಂಡ್
ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್, ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ ಕೆ.ಎಂ.

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಎಪಿಎಸ್ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾಲೇಜು, ಎನ್.ಆರ್. ಕಾಲೋನಿ
ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು. 560019.

ಡಾ. ಸಂತೋಷ್ ಕುಮಾರ್ ಆರ್.ಎಂ.

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಸಂತ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಕೋರಮಂಗಲ,
ಬೆಂಗಳೂರು- 560034.